

LETNO POROČILO

Katoliške Cerkve v Sloveniji

2018

Slovenska škofovska konferenca

Slovenska škofovska konferenca

**LETNO POROČILO
KATOLIŠKE CERKVE V SLOVENIJI
2018**

Izdala: Slovenska škofovska konferenca
Ljubljana, november 2018

ISSN 2464-0263

Letno poročilo Katoliške Cerkve v Sloveniji 2018

Podatke za objavo je zbralo in uredilo Tajništvo Slovenske škofovske konference (SŠK)

Odgovarja: p. dr. Tadej Strehovec OFM, generalni tajnik SŠK

Strokovni pregled: p. dr. Tadej Strehovec OFM, generalni tajnik SŠK

Lektoriranje: Simona Jeretina

Oblikovanje naslovnice: Miha Omejc

Fotografije: arhiv (nad)škofij in njihovih služb, arhiv založbe Družina, arhiv SŠK in spletni viri

Viri podatkov: Tajništvo SŠK, slovenske (nad)škofije, Slovenska karitas, Misijonsko središče Slovenije, Finančna uprava RS, Ministrstvo za kulturo RS, Statistični urad RS, Državni zbor RS, Ministrstvo za notranje zadeve RS

Ljubljana, november 2018

Spremna beseda: msgr. Stanislav Zore OFM, ljubljanski nadškof metropolit in predsednik SŠK

Stanje podatkov: 31. december 2017

Zadnja posodobitev: 1. november 2018

ISSN 2464-0263

Kazalo

Kazalo	4
Kratice	8
Spremna beseda predsednika Slovenske škofovske konference	9
Uvodnik generalnega tajnika Slovenske škofovske konference	10
Metodološko pojasnilo	11
1 Cerkev na Slovenskem	13
1.1 Oris zgodovine krščanstva na slovenskih tleh	13
1.2 Katoliška Cerkev v Sloveniji po 15. stoletju	13
1.3 Cerkev na Slovenskem po osamosvojitvi	14
2 Sveti sedež in apostolska nunciatura	18
2.1 Papež Frančišek (2013–)	18
2.2 Apostolski nunciji v Republiki Sloveniji	20
2.3 Zgodovinski oris delovanja apostolske nunciature v Republiki Sloveniji	20
3 Slovenska škofovska konferenca	22
3.1 Zgodovina	22
3.2 Tajništvo Slovenske škofovske konference	24
3.3 Pravilniki, smernice in statuti Slovenske škofovske konference	24
3.4 Organigram SŠK	25
3.5 Prejemniki odličja sv. Cirila in Metoda	26
3.6 Svetniški kandidati v Cerkvi na Slovenskem	27
4 Škofije v Katoliški Cerkvi v Sloveniji	30
4.1 Metropolija Ljubljana	30
4.1.1 Nadškofija Ljubljana	30
4.1.2 Škofija Koper	33
4.1.3 Škofija Novo mesto	35
4.2 Metropolija Maribor	36
4.2.1 Nadškofija Maribor	36
4.2.2 Škofija Celje	38
4.2.3 Škofija Murska Sobota	40
4.3 Kategorialna pastoralna	41
4.3.1 Vojaški vikariat	41
4.3.2 Zaporniški vikariat	42
4.3.3 Medškofijski odbor za pastoralno zdravje	43
4.3.4 Pastoralna gluhih in naglušnih Slovenije	43
4.3.5 Pastoralna Romov v Cerkvi na Slovenskem	44
4.3.6 Jezuitsko združenje za begunce Slovenije	44
5 Redovništvo v Cerkvi na Slovenskem	47
5.1 Metodološko pojasnilo	47
5.2 Splošno o redovnih skupnostih	47
5.3 Osebe	47
5.4 Stavbe	51

5.5	Kulturna dediščina	52
5.6	Ženske redovne skupnosti	53
5.7	Moške redovne skupnosti	55
5.8	Svetne ustanove in nove oblike Bogu posvečenega življenja.....	55
6	Pregled statističnih podatkov	56
6.1	<i>Svetovna cerkvena statistika 2016 (Annuarium Statisticum Ecclesiae)</i>.....	56
6.2	Prebivalci in katoličani v Sloveniji.....	59
6.3	Osebe	61
6.3.1	Škofje, duhovniki in redovniki.....	61
6.3.2	Stalni diakoni	66
6.3.3	Redovnice.....	67
6.3.4	Laiške katehistinje in katehisti ter kateheza v Cerкви na Slovenskem	69
6.3.5	Vloga ženske v Katoliški Cerкви v Sloveniji	73
6.3.6	Ključarji in redno zaposleni	74
6.4	Zakramenti	76
6.4.1	Sveti krst.....	76
6.4.2	Prvo sveto obhajilo	79
6.4.3	Sveta birma	79
6.4.4	Sveti zakon	80
6.4.5	Podeljeni zakramenti v okviru Vojaškega in Policijskega vikariata	84
6.4.6	Pogrebi.....	85
6.4.7	Nedeljniki.....	85
6.5	Izobraževanje.....	87
6.5.1	Starši imajo ustavno pravico vpisati otroke v katoliško šolo.....	87
6.5.2	Šolstvo v okviru Cerkve na Slovenskem – pregled in načini financiranja	87
6.5.3	Seznam katoliških šol v Cerкви na Slovenskem	88
6.5.4	Pregled vpisa v katoliško izobraževalno vertikalno	92
6.5.5	Katoliške glasbene šole in njihovo financiranje	94
6.5.6	Fakulteta za poslovne vede pri Katoliškem inštitutu.....	95
6.5.7	Skavti.....	96
6.6	Cerkvena glasba	101
6.7	Domovi za ostarele in bolne.....	102
6.8	Sakralna kulturna dediščina.....	104
6.8.1	Število cerkva in sakralnih objektov v Sloveniji	104
6.8.2	Koliko sredstev država nameni za sakralno dediščino?.....	104
6.8.3	Muzeji in arhivi.....	105
6.9	Delo cerkvenih sodišč	108
6.10	Ekspertna skupina za reševanje primerov spolnih zlorab pri SŠK	108
6.11	Katoliške laičke organizacije.....	110
7	Dobrodelnost v Cerкви na Slovenskem.....	115
7.1	Petrov novič – dar krajevnih Cerkv sveteu očetu.....	116
7.2	Nabirka velikega petka za Sveto deželo	117
8	Cerkev na Slovenskem in misijoni – predstavitev Misijonskega središča Slovenije. 119	
8.1	Zgodovina misijonov na Slovenskem in Misijonskega središča Slovenije.....	119
8.1.1	Starejša zgodovina	119
8.1.2	Misijonske podporne družbe.....	120

8.1.3	Prvo slovensko misijonišče.....	120
8.1.4	Odprtje misijonske pisarne	121
8.1.5	Misijonske razstave, muzeji, praznovanja.....	121
8.1.6	Pomembnejši dogodki med svetovnimi vojnami	121
8.1.7	Misijoni med drugo svetovno vojno	122
8.1.8	Povojno obdobje	122
8.1.9	Prvi narodni voditelj misijonov.....	123
8.1.10	Časi popuščanja režima	123
8.1.11	Misijonski tisk in Misijonska obzorja	124
8.1.12	Drugi vseslovenski simpozij v Tinjah leta 1986	124
8.1.13	MIVA Slovenija	125
8.1.14	Nov zagon po osamosvojitvi	125
8.1.15	Vseslovenski misijonski kongres 1991	125
8.1.16	Misijonsko središče Slovenije.....	126
8.1.17	Laiški misijonarji	126
8.1.18	Misijonska molitvena zveza	127
8.2	Poslanstvo in cilji Misijonskega središča Slovenije	127
8.2.1	Temeljni dokumenti delovanja.....	129
8.2.2	Redne dejavnosti in akcije.....	129
8.2.3	Organiziranost.....	129
8.2.4	Izzivi za naprej.....	130
8.3	Statistike 2007–2017	130
8.3.1	Misijonarji v misijonih.....	130
8.3.2	Denarna pomoč misijonarjem	132
8.3.3	MIVA v številkah	132
8.3.4	Trikraljevska akcija.....	133
8.3.5	Adventna akcija	134
8.3.6	Botrstvo	135
8.3.7	Misijonska nedelja	136
8.3.8	Način razdeljevanja zbranih darov.....	136
8.3.9	Trenutno stanje slovenskih misijonarjev	137
8.4	Izredni misijonski mesec oktober 2019	138
9	Slovenska in škofijske karitas	141
9.1	Odhodki mreže Karitas v letih 2009–2017 (v EUR)	142
9.2	Mreža Karitas v letu 2017	142
9.3	Državna sredstva za mrežo Karitas	144
9.4	Viri za realizacijo odhodkov v letu 2017	144
9.5	Zaposleni v Karitas	145
10	Financiranje in plačevanje davkov Katoliške Cerkve	146
10.1	Namenska finančna državna pomoč za plačilo prispevkov verskim uslužbencem	146
10.2	Prihodki verskih skupnosti od donacije 0,5 % dohodnine	147
10.3	Obdavčitev cerkvenih ustanov in verskih delavcev	149
11	Kristjanofobija in kazniva dejanja zoper Katoliško Cerkev v Sloveniji.....	152
11.1	Evidentirani primeri kristjanofobije v Sloveniji v letu 2018	152
11.2	Ropi, tatvine, vlomi in druga kazniva dejanja zoper objekte ali osebe Katoliške Cerkve v Sloveniji.....	153

12	Civilna zakonodaja in cerkve ter druge verske skupnosti v Sloveniji	157
	Odločitve Ustavnega sodišča, ki zadevajo področje verske svobode in cerkva ter drugih verskih skupnosti.....	157
13	Naslovi nekaterih pomembnejših ustanov v Cerkvi na Slovenskem	160
14	Slovenske katoliške misije v tujini.....	163
14.1	Avstralija	163
14.2	Avstrija	164
14.3	Belgija, Nizozemska in Luksemburg	164
14.4	Francija	164
14.5	Hrvaška	165
14.6	Italija	165
14.7	Kanada	165
14.8	Nemčija.....	166
14.9	Srbija	167
14.10	Švedska	167
14.11	Švica in Liechtenstein.....	168
14.12	Velika Britanija.....	168
14.13	ZDA.....	168
15	Koledar svetovnih dni, praznikov in dogodkov v Cerkvi na Slovenskem v letu 2019	169
	Povabilo papeža Frančiška k molitvi za Katoliško Cerkev	173

Kratice

CM	Congregatio Missionis
FURS	Finančna uprava Republike Slovenije
JRS	Jezuitsko združenje za begunce Slovenije
KI	Katoliški inštitut
MIZŠ	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
MOL	Mestna občina Ljubljana
MSS	Misijonsko središče Slovenije
Mt	Evangelij po Mateju
n. p.	Ni podatka
OFM	Ordo Fratrum Minorum
PGNS	Pastorala gluhih in naglušnih Slovenije
PU	Policijska uprava
RS	Republika Slovenija
SK	Slovenska karitas
SPŠK	Slovenska pokrajinska škofovska konferenca
SŠK	Slovenska škofovska konferenca
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
SV	Slovenska vojska
TEOF	Teološka fakulteta
TO	Teritorialna obramba
VV	Vojaški vikariat pri Slovenski vojski
ZCP	Zakonik cerkvenega prava

Spremna beseda predsednika Slovenske škofovske konference

Vsak romar, popotnik, turist, Slovenka ali Slovenec lahko na poti po naši domovini opazi prijetno slovensko pokrajino, ki jo na edinstven način zaznamujejo številne cerkve, kapele in znamenja. Verjetno smo edina evropska država, ki ima na svojem ozemlju tako gosto posejane sakralne objekte. To so pravi »svetilniki« vernosti slovenskega človeka, ki je skozi stoletja prepoznal v krščanstvu nepogrešljivo oporo za svoje življenje. Na bogato sakralno dediščino smo lahko ponosni, saj je pomembna vez med tradicijo in prihodnostjo našega naroda, zato jo je treba ohranjati in ustrezno zaščititi.

Bogastvo in prisotnost sakralne dediščine je vabilo modernemu človeku, da v svojem natrpanem urniku obveznosti najde mesto za lepoto, estetiko, slovensko tradicijo in odnos z Bogom. Podatki, objavljeni v *Letnem poročilu Katoliške Cerkve 2018*, so pokazatelj vernosti Slovencev, ki kljub nekaterim negativnim trendom ostajajo navezani na sveto evharistijo in jo postavljajo v središče svojega življenja. To dokazuje število nedeljnikov – tistih katoličanov, ki redno obiskujejo svete maše in živijo dejavno krščansko življenje –, saj se njihovo število v minulem desetletju ni bistveno spremenilo. Prav tako je razveseljivo videti, kako sta pevška in glasbena dejavnost po naših občestvih živi in še vedno privabljata na tisoče ljubiteljev glasbe.

Podatki, ki jih zajema poročilo in prikazujejo stanje v letu 2017, potrjujejo potrebo po sodelavcih v pastoralni dejavnosti Cerkve. Številni stalni diakoni, katehisti, katehistinje, ključarji ter mnogi laiki po župnijah opravljajo odgovorne naloge, zato so nepogrešljiva pomoč duhovnikom. Svoje delo opravljajo prostovoljno, požrtvovalno in daleč od oči javnosti, zato je prav, da v letnem poročilu prikažemo vsaj del bogate in razvejane dejavnosti naše verske skupnosti.

Središče delovanja Katoliške Cerkve in pastoralne dejavnosti v Sloveniji ostajajo duhovniki, ki nesebično in predano služijo svojim skupnostim; včasih tudi, ko jih starostne ali bolezenske razmere omejujejo. Podatki kažejo, da se povprečna starost duhovnikov počasi zvišuje, njihovo število pa upada. Zato je treba najti poti, kako nagovoriti mlade za dejavno služenje v Cerkvi. Temu je bila posvečena škofovska sinoda, ki je oktobra letos potekala v Rimu in bo gotovo dobila pravilen odmev tudi v naši lokalni Cerkvi.

Slovenski škofje smo hvaležni papežu Frančišku, da nas je kot oče potrdil v veri med letošnjim obiskom *ad limina apostolorum*. Predstavili smo mu bogato dejavnost naših karitativnih organizacij, mladinske pastorale, beatifikacijske postopke ter življenje naših škofij.

Utrip naše krajevne Cerkve so avtorji *Letnega poročila Katoliške Cerkve v Sloveniji 2018* skušali ujeti v te strani s pomočjo števil in grafičnih prikazov, živahnost občestev in osebno vero slovenskih katoličanov pa lahko vsak začuti, če obiše naše župnije, redovne skupnosti, organizacije in gibanja.

Msgr. Stanislav Zore OFM,
ljubljski nadškof metropolit in
predsednik Slovenske škofovske konference

Uvodnik generalnega tajnika Slovenske škofovske konference

Letno poročilo Katoliške Cerkve v Sloveniji 2018 četrto leto zapored strnjeno in pregledno predstavlja ključne podatke o naši verski skupnosti. Zajeli smo širok nabor podatkov in dejstev v želji, da bi čim bolje predstavili delovanje katoličanov v Sloveniji.

Podatki v letošnjem poročilu potrjujejo, da se vse več poročenih moških v Evropi in Ameriki odloča za služenje Cerkvi v službi stalnega diakonata. V letu 2016 se je število stalnih diakonov na svetovni ravni povečalo za 987 oseb. V prihodnosti tudi v Sloveniji lahko pričakujemo rast na tem področju, saj je v škofijah že več poročenih moških, ki so vključeni v formacijski proces in izobraževanje za službo stalnega diakona.

Slovensko katoliško šolstvo je v letu 2017 prvič po osamosvojitvi Slovenije preseglo 4.000 vpisanih v formalno izobraževalno vertikalo ter tako vnovič potrdilo visoko kakovost, ki jo nudi slovenski mladini na področju formalnega izobraževanja. Poleg tega so otroci in mladostniki deležni socialne ter materialne pomoči, ki jo nudijo škofijske in župnijske Karitas. Tudi letos so mnogi dobrotniki s pomočjo Karitas otrokom omogočili letovanje na morju, preživljanje brezskrbnih počitnic, učno pomoč, tople obroke ter vesel vstop v novo šolsko leto z akcijo zbiranja sredstev za šolske potrebščine. Konkretna geste pomoči so odgovor slovenskih katoličanov na stiske bližnjih, še posebej najmlajših.

Med letošnjimi novostmi letnega poročila je prenovljena struktura delovnih teles Slovenske škofovske konference (SŠK; podpoglavje 3.4), ki so jo slovenski škofje zasnovali v letu 2016 in sprejeli leta 2017. Nova je vloga koordinatorja organigrama SŠK. S tem so škofje želeli izboljšati delovanje medškofijskih organizmov SŠK, omogočiti boljši prenos informacij med sodelavci ter pospešiti izvajanje številnih projektov naše krajevne Cerkve. Nekaj velikih projektov je predstavljenih v nadaljevanju tega poročila s pomočjo statističnih podatkov in grafičnih prikazov.

Statistični podatki dokazujejo, da Slovenke in Slovenci čutijo pripadnost Katoliški Cerkvi po konkretnih dejanjih. To potrjujejo podatki o nedeljnikih, katehistih in katehistinjah, varovancih v domovih za ostarele in cerkvenih pevcih. Iz letošnjega statističnega pregleda izhaja, da se je med letoma 2015 in 2017 ustalilo število krstov in morda to nakazuje bolj optimistično prihodnost.

Poročilo je nastalo s pomočjo prispevkov slovenskih katoliških ustanov, redovnih skupnosti, škofijskih pastoralnih služb in sodelavcev, ki so posredovali svoje podatke. V imenu slovenskih škofov se vsem, ki nam pomagajo sestaviti obsežen in kakovosten pregled Katoliške Cerkve v Sloveniji, iskreno zahvaljujem.

Dr. Tadej Strehovec,
generalni tajnik SŠK

Metodološko pojasnilo

V *Letnem poročilu Katoliške Cerkve v Sloveniji 2018* so strnjeno predstavljeni podatki o osebah in ustanovah Katoliške Cerkve v Sloveniji. Krajšemu predstavitvenemu opisu kategorije ali poglavja sledita shematični povzetek podatkov v tabeli in grafični prikaz podatkov v preglednici. Če ni drugače označeno, *Letno poročilo Katoliške Cerkve v Sloveniji 2018* zajema podatke za desetletje 2007–2017. Podatki škofijske pastoralne in verske statistike (osebe, zakramenti ...) izražajo stanje na dan 31. december.

Ponekod statistični podatki zajemajo daljšo, drugod krajšo dobo. Pri njihovi uporabi in prikazu smo bolj kot časovni obseg upoštevali kakovost. Podatke, ki niso zanesljivi ali bi prikazali le delno sliko, smo izpustili ali označili z opombo. Podatki so bili v želji po čim večji pristnosti in verodostojnosti večinoma navzkrižno preverjeni pri sekundarnih virih, vendar je mogoče, da je prišlo do napak pri njihovem pošiljanju, prepisovanju ali štetju. Nekateri župnije ne oddajajo podatkov na škofijo, zato v nekaterih primerih – predvsem na področju pastoralne statistike, zakramentov in kateheze – podatki kažejo stanje na terenu v deležu 77–85 %. Pri Škofiji Celje opažamo za leto 2016 splošno povečanje vseh vrednosti, kar izhaja iz dejstva, da je statistične podatke oddalo več župnij; odstotek tistih, ki ne oddajo podatkov, se giblje 10–15 %.

Vir podatkov so spletne strani (nad)škofij in letna poročila s statističnimi podatki, ki jih škofije vsako leto oddajo Svetemu sedežu. Število prebivalcev, navedeno pri posameznih škofijah, je pridobljeno iz škofijske pastoralne statistike in zajema prebivalce po župnijah, ki se ne ujemajo z mejami občin, zato se razlikuje od uradnega štetja prebivalstva, ki ga opravi Statistični urad Republike Slovenije (RS).

Škofija Celje

Podatki za pastoralno in versko statistiko so vzeti iz oddanih župnijskih statistik (10–15 % župnij podatkov ne oddaja). Pri postavkah krsti (podpoglavje 6.3.1), prva obhajila (podpoglavje 6.3.2), birme (podpoglavje 6.3.3) in poroke (podpoglavje 6.3.4) so k skupni vrednosti za leti 2016 in 2017 na podlagi vrednosti iz prejšnjih let dodali tudi oceno števila za župnije, ki niso oddale statistik. Med inkardinirane duhovnike je všteti tudi škof ordinarij. Ostali podatki so iz prejetih statistik (75 od 112 prejetih za oznanjevalno-karitativni del, 104 od 112 prejetih za bogoslužni del).

Škofija Koper

V letu 2015 so skušali statistiko v škofiji zbrati z digitalnim sistemom Pasis. Zaradi tega je prišlo do napak pri vnosih in delno ročnega oddajanja, zato so nekateri podatki netočni in jih ne navajajo. Manjkajoči podatki za leto 2015 niso vpisani zaradi netočnosti, ki je nastala pri kombinaciji ročnega zbiranja in vpisa v Pasis. V letu 2017 je prišlo do spremembe števila prebivalcev in katoličanov glede na leto 2016, ker imajo sedaj bolj točno statistiko s strani župnij.

Škofija Murska Sobota

Podatki niso popolni, ker statistike oznanjevalno-karitativnega dela za leti 2016 in 2017 ni oddalo šest župnij (Črenšovci, Gornji Petrovci, Kančevci, Markovci, Martjanci in Tišina).

Škofija Novo mesto

Rubrika »Voditelji mladinskih in drugih skupin«: do leta 2016 so v obrazec katehetske statistike vpisani

animatorji, ki večinoma ne vodijo skupin, temveč le oratorij. Pri podatku o šoloobveznih katehizirancih so povsod odšteti otroci, ki so prejeli prvo sveto obhajilo in sveto birmo. V rubriko »Duhovno-ritmična glasba« so vpisani predvsem inštrumentalisti.

Posamezne kategorije podatkov, preglednice in grafikoni, za katere so potrebna dodatna metodološka pojasnila, so označeni z opombo, pojasnila pa so navedena v opombi pod črto.

Poglavje o misijonski dejavnosti Cerkve na Slovenskem s predstavitvijo Misijonskega središča Slovenije smo uvrstili pred poglavje o mreži Karitas, saj je misijonsko delovanje usmerjeno v vesoljno Cerkev in povezano z njo, medtem ko je delo Karitas prvenstveno usmerjeno v lokalno Cerkev.

Vhodne podatke so posredovale posamezne (nad)škofije; pridobile so jih od župnij, organizacij in ustanov. Prikaz števil svetovne cerkvene statistike ter primerjalnih vrednosti za druge države (npr. število krstov, število redovnic ipd.) je vzeta iz publikacije *Annuario Statisticum Ecclesiae 2016*. Podatki predstavljajo stanje na dan 31. december 2016 oziroma na datum, ki je naveden na začetku poglavja ali v tabeli. Ostali podatki so pridobljeni s spletnih strani ustanov, Statističnega urada Republike Slovenije, publikacij in Svetega sedeža. Če vrednost za določen podatek v primerjavi s preteklim letom narašča, je v oklepaju označena z znakom +, če upada, pa z znakom -. Kjer podatkov ni bilo mogoče pridobiti ali so netočni in torej niso verodostojni, je to označeno s kratico n. p. (ni podatka) ali s poševnico /.

Morebitne pobude, popravke, gradiva ali dopolnitve obstoječih podatkov lahko pošljete Tajništvu SŠK: Ciril-Methodov trg 4, p. p. 1990, 1001 Ljubljana; e-pošta: ssk-info@rkc.si.

1 Cerkev na Slovenskem

Zavetnik slovenskih dežel: sv. Jožef (goduje 19. marca)

Narodno svetišče: Brezje (bazilika Marije Pomagaj)

Prebivalci v Sloveniji (stanje 1. januarja 2018):¹ 2.066.880

Katoliški verniki po državnem popisu leta 2002: 1.135.626 (57,8 %)

Katoliški verniki po cerkveni statistiki za leto 2017: 1.511.980 (73,15 %)²

Župnije: 697 teritorialnih župnij in ena personalna bolniška župnija v Ljubljani

Cerkve: 2.386

Kapele in znamenja: 515

Skupaj cerkev in znamenj: 2.901

1.1 *Oris zgodovine krščanstva na slovenskih tleh*

Na današnjem slovenskem ozemlju je krščanstvo potrjeno vsaj od konca 3. stoletja dalje. V rimskih naselbinah po Sloveniji so arheologi odkrili vrsto škofijskih sedežev (Tergeste, Capris, Emona, Celeiea in Petoviona) ter številne kultne objekte, ki so bili v veliki meri uničeni v obdobju preseljevanja narodov. Naši predniki so se s krščanstvom seznanili po krščanskih staroselcih, ki se niso odselili, in po občasnih potujočih misijonarjih. Misijonska akcija širših razsežnosti se je začela z odločitvijo karantanskega kneza Boruta (+ 749) za krščanstvo. Menihom iz samostana sv. Petra v Salzburgu je omogočil organizirano misijonsko dejavnost na širšem območju takratne Karantanije. Okrog leta 753 je salzburški pokrajinski škof Modest za svoj sedež izbral Gospo Sveto na Koroškem. Manj znana je dejavnost oglejskih misijonarjev tistega časa.

Po posredovanju Pipina Malega in Karla Velikega leta 796 oziroma 811 je bila reka Drava določena za mejo med oglejsko in salzburško nadškofijo. Salzburški nadškofje so obsežno ozemlje svoje nadškofije upravljali s pomočjo generalnih vikarjev s škofovskim posvečenjem (»lastniške« škofije Krka na Koroškem, Seckau in Lavant), oglejski pa s pomočjo samostanskih središč (Stična, Gornji Grad in Kostanjevica). Škofje v Trstu, Kopru in Pičnu so bili sufragani oglejskega patriarha. Osrednji cerkveni središči izven slovenskega narodnega prostora sta onemogočili, da bi dediščina svetih bratov Cirila (ok. 826–869) in Metoda (ok. 812–885) na našem ozemlju pustila trajnejše sadove. Zaradi političnih interesov habsburških vladarjev pa tudi razmeroma velika ljubljanska škofija, ustanovljena 1461–62, ni mogla v celoti prevzeti vloge osrednjega cerkvenega središča v slovenskem prostoru.

1.2 *Katoliška Cerkev v Sloveniji po 15. stoletju*

Kritičen odnos protestantizma do preнове cerkvenega in verskega življenja ter oblikovanje knjižnega jezika v 16. stoletju pomeni za Slovence kakovostni napredek. Politična rekatolizacija in katoliška prenova sta

¹ Vir: Statistični urad Republike Slovenije.

² Vir: Letna poročila slovenskih škofij.

omogočili oblikovanje višjega šolstva (jezuitski kolegiji) ter skladen razvoj izobraževalnega sistema, ki je Slovence enakovredno vključeval v takratno kulturno Evropo. Cerkvene reforme Marije Terezije (1717–1780) in Jožefa II. (1741–1790) so poenotile in racionalizirale cerkveno upravo. Ljubljana je po teh reformah za kratek čas (1788–1807) postala nadškofija in sedež metropolije za jugozahodni del Habsburške monarhije. Obenem pomeni to obdobje razcvet slovenskega slovstva (Marko Pohlin, Jurij Japelj, Blaž Kumerdej, Tomaž Linhart in Valentin Vodnik). 19. stoletje sta zaznamovali svetniška osebnost škofa bl. Antona Martina Slomška (1800–1862) – prenos sedeža škofije v Maribor, pedagog, pisatelj in pesnik – in osebnost Antona Alojzija Wolfa (1782–1859) – Alojzijevišče, financiranje prevoda Svetega pisma in slovarjev. Intenzivnost verskega življenja sredi 19. stoletja dokazujejo mnogi slovenski misijonarji, ki so po zgledu Friderika Ireneja Barage (1797–1868) in Ignacija Knobleharja (1819–1858) odhajali v Severno Ameriko in Afriko. Na prehodu v 20. stoletje so se na slovenskih katoliških shodih izoblikovala družbena prizadevanja z namenom uveljaviti katoliške vrednote na vseh področjih javnega življenja.

Obe svetovni vojni sta boleče zarezali v versko, cerkveno in kulturno življenje slovenskega naroda. Prva je usodno razdelila slovensko ozemlje in ga prepustila nasilnemu potujčevanju italijanskih fašistov in pozneje nemških nacistov, druga pa je med Slovenci usodno poglobila idejno razdelitev. Meje škofij so se po drugi svetovni vojni sčasoma prilagodile državnim mejam. Leta 1961 je papež Janez XXIII. (1958–1963) Ljubljano povzdignil v nadškofijo, Pavel VI. (1963–1978) pa leta 1968 v metropolijo s sufragansko škofijo v Mariboru. Po določitvi meje med Italijo in Jugoslavijo leta 1977 je papež Pavel VI. koprsko škofijo združil s tržaško in ji pridružil poveljne apostolske administrature za ozemlja goriške, tržaške in reške škofije.

1.3 Cerkev na Slovenskem po osamosvojitvi

Slovenski škofje so na pobudo nadškofa msgr. Alojzija Šuštarja leta 1983 znotraj Jugoslovanske škofovske konference ustanovili Slovensko pokrajinsko škofovsko konferenco. Njen prvi predsednik je bil nadškof Šuštar. Sveti sedež jo je leta 1993 potrdil kot samostojno Slovensko škofovsko konferenco. 3. januarja 1992 je Sveti sedež priznal samostojno državo Slovenijo in 24. junija 1992 imenoval msgr. Pierlugija Celata za prvega apostolskega nuncija.

Slovenijo so na poseben način zaznamovali trije papeži na začetku 21. stoletja: sv. Janez Pavel II. (*1920, papež 1978–2005, za svetnika razglašen 2014) je dvakrat obiskal Slovenijo (1996, 1999); njegov naslednik Benedikt XVI. (*1927, papež 2005, odstopil 2013) je leta 2006 preoblikoval cerkveno upravno ureditev Slovenije; Francišek (*1936, papež od 2013) pa je na njemu svojski način opozoril Cerkev na Slovenskem na upravljanje s svetnimi dobrinami.

Cerkev na Slovenskem je z vseslovensko sinodo (1999–2002) pod vodstvom ljubljanskega nadškofa metropolita dr. Franca Rodeta premislila prehojeno pot in začrtala smernice za življenje in delo katoličanov v 21. stoletju. Sklepi sinode, objavljeni pod naslovom *Izberi življenje: Sklepni dokument Plenarnega zbora Cerkve na Slovenskem*, so bili po odobritvi Svetega sedeža slovesno razglašeni na Brezjah spomladi leta 2002.

Sveti sedež so v Republiki Sloveniji po letu 2000 zastopali papeški nunciji msgr. Edmond Farhat (1995–2001), msgr. Marian Oleš (2001–2002), msgr. Giuseppe Leanza (2002–2003), msgr. Santos Abril y Castelló

(2003–2011) in msgr. Juliusz Janusz (od 2011). Leta 2016 je bila dokončana nova stavba nunciature na ulici Janeza Pavla II. v Ljubljani, kamor se je nuncij preselil iz dotedanjih prostorov na Krekovem trgu 1. Na naklonjenost Svetega sedeža do Slovenije kažejo tudi obiski nekdanjega državnega tajnika Svetega sedeža in dekana kardinalskega zbora kardinala Angela Sodana. Predsednik Republike Slovenije je leta 1992 kardinalu podelil častni znak svobode Republike Slovenije »za zasluge in osebni prispevek pri vzpostavljanju, razvijanju in uveljavljanju Republike Slovenije«. Kardinal Sodano je spremljal papeža Janeza Pavla II. na obeh obiskih v Sloveniji (1996 in 1999), sam pa je obiskal Slovenijo leta 2012 ob dvajsetletnici in leta 2016 ob petindvajsetletnici samostojne države. Papež Janez Pavel II. je med obiskom Slovenije leta 1999 za blaženega razglasil mariborskega škofa Antona Martina Slomška.

Na čelu Cerkve na Slovenskem je bil od leta 1997 ljubljanski nadškof in metropolit msgr. dr. Franc Rode (1997–2004), ki je bil tudi predsednik Slovenske škofovske konference. Leta 2004 je bil imenovan za prefekta Kongregacije za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega delovanja, leta 2006 pa za kardinala. Svojo tesno povezanost s papežem so slovenski škofje potrdili s predpisanim obiskom *ad limina* 2001 in 2008.

Leta 2001 je bil sklenjen Sporazum med Republiko Slovenijo in Svetim sedežem o pravnih vprašanjih. Zaradi zahteve v državnem zboru je bil poslan v ustavno presojo in ratificiran šele leta 2004.³

Do celostne preureditve cerkvene uprave na Slovenskem je prišlo 6. aprila 2006. Mariborska škofija je bila povzdignjena v nadškofijo in sedež metropolita za novoustanovljeni škofiji v Celju (prvi škof dr. Anton Stres) in Murski Soboti (prvi škof dr. Marjan Turnšek). Ljubljanska nadškofija je ostala sedež metropolita za koprsko in novoustanovljeno novomeško škofijo (prvi škof msgr. Andrej Glavan). V letu 2006 je v Sloveniji potekalo tudi srečanje generalnih tajnikov evropskih škofovski konferenc, v škofa pa je bil posvečen msgr. Peter Štumpf, ki ga je leta 2009 sveti oče Benedikt XVI. imenoval za murskosoboškega škofa.

Leta 2008 je v Celju potekal slovenski pastoralni dan pod geslom »Za življenje – za družino«, leta 2010 pa prvi slovenski evharistični kongres, med katerim je bil za blaženega razglašen prvi slovenski mučenec Alojzij Grozde (1923–1943). V letu 2008 je bil za blaženega razglašen tudi Božji služabnik Francesco Bonifacio, rojen v Piranu.

Republika Slovenija je leta 2007 sprejela Zakon o verski svobodi, ki na novo ureja pravni položaj verskih skupnosti v Republici Sloveniji. Istega leta je Vrhovno sodišče Republike Slovenije razveljavilo sodbo zoper ljubljanskega škofa Gregorija Rožmana (leta 2013 so njegove zemeljske ostanke iz Lemonta v ZDA prenesli v ljubljansko stolnico). Leta 2009 se je iz zdravstvenih razlogov upokojil ljubljanski nadškof Alojz Uran. Celjski škof dr. Anton Stres je bil leta 2009 imenovan za mariborskega nadškofa koadjutorja in nato že novembra istega leta za ljubljanskega nadškofa metropolita. Nadškofijo je prevzel 12. januarja 2010. Za mariborskega nadškofa koadjutorja je bil 28. novembra 2009 imenovan murskosoboški škof dr. Marjan Turnšek. Po upokojitvi nadškofa Krambergerja je Turnšek 3. februarja 2011 postal mariborski nadškof metropolit. Leta 2010 je bil imenovan za celjskega škofa msgr. dr. Stanislav Lipovšek, leta 2012 pa je msgr. dr. Jurij Bizjak nasledil msgr. Metoda Piriha na mestu koprškega ordinarija.

³ Uradni list RS, št. 13/2004, 12. 2. 2004.

Leta 2011 so bile v Sarajevu za blažene razglašene drinske mučenke, med katerimi sta tudi dve Slovenki: bl. s. Marija Krizina Bojanc in bl. s. Marija Antonija Fabjan.

Leta 2014 je papež Frančišek imenoval msgr. Stanislava Zoreta za ljubljanskega nadškofa metropolita, 2015 pa msgr. Alojzija Cvikla za mariborskega nadškofa metropolita.

3. februarja 2016 je kardinal državni tajnik nj. em. Pietro Parolin slovesno odprl in blagoslovil nove prostore apostolske nunciature v ulici Janeza Pavla II. v Ljubljani. Svečanega dogodka so se poleg apostolskega nuncijskega v Republiki Sloveniji msgr. Juliusza Janusza udeležili slovenski škofje, predsednik republike Borut Pahor, predsednik Državnega zbora RS dr. Milan Brglez ter člani diplomatskega zbora. Kapelo nunciature krasi mozaik, delo jezuita p. Marka Ivana Rupnika. Glavni motiv je podoba usmiljenega Jezusa, ki na ramenih nosi človeka, povzeta iz logotipa jubileja usmiljenja.

29. julija 2016 so se v Ljubljani na ekumenskem pogovoru srečali predstavniki ruske in srbske pravoslavne Cerkve ter Katoliške Cerkve v Sloveniji. Pogovora so se udeležili metropolit Hilarion Alfejev, protodiakon Vladimir Nazarkin, ierodiakon Nikolaj Ono in Aleksander Eršov iz Rusije, metropolit Porfirije Perić in irej Aleksander Obradović iz Srbije. Na ljubljanski nadškofiji jih je gostil ljubljanski nadškof metropolit Stanislav Zore, ob njem pa so bili tudi člani ekumenskega sveta pri SŠK. Ob tej priložnosti so predstavniki krščanskih Cerkva podpisali skupno izjavo z naslovom *Da bi Evropa ohranila svojo dušo*.

12. septembra 2016 je bila na Občini Kamnik podpisana darilna pogodba, v kateri so sestre uršulinke Občini Kamnik podarile samostan v Mekinjah z zemljiščem znotraj obzidja. S tem so po 112 letih sklenile svoje bivanje v mekinjskem samostanu, enemu največjih ženskih samostanov v Sloveniji, spomeniku duhovnosti in kulture, ki je bil leta 1300 zgrajen za sestre klarise.

Skupno katoliško-evangeličansko obhajanje spomina na petstoletnico reformacije je v nedeljo, 6. novembra 2016, potekalo v evangeličanski cerkvi Martina Luthra v Murski Soboti pod geslom *Od konflikta do skupnosti - združeni v upanju*. Udeležili so se ga predstavniki različnih veroizpovedi: poleg predstavnikov Evangeličanske cerkve na Slovenskem ljubljanski nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore, celjski škof msgr. dr. Stanislav Lipovšek, soboški škof msgr. dr. Peter Štumpf in njegova ekscelenca dr. Juliusz Janusz, apostolski nuncij v RS. Ekumenskega bogoslužja so se udeležili mnogi katoliški duhovniki in redovnice ter evangeličanski duhovniki, predstavniki Pravoslavne cerkve in islamske skupnosti ter Binkoštna cerkve. Skupne molitve se je udeležil tudi predsednik RS g. Borut Pahor, ki je podprl pobudo za leto reformacije. Navzoči so bili tudi nekateri poslanci in župani.

13. marca 2017 so člani Slovenske škofovske konference na 99. redni seji, ki je potekala v Kopru, ob navzočnosti apostolskega nuncijskega v RS msgr. Juliusza Janusza izvolili novega predsednika in podpredsednika SŠK. Novi predsednik je postal ljubljanski nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore OFM, podpredsednik pa mariborski nadškof metropolit msgr. Alojzij Cvikl. Nadškof Zore je sedmi predsednik SŠK; službo je nastopil 26. marca 2017 za dobo petih let.

4. septembra 2017 se je tajnik za odnose z državami Državnega tajništva Svetega sedeža nadškof msgr. Paul Richard Gallagher v nadškofijem dvorcu v Ljubljani srečal s predsednikom SŠK in ljubljanskim nadškofom metropolitom msgr. Stanislavom Zoretom OFM ter s člani SŠK.

Slovensko praznovanje 100. obletnice Marijinih prikazovanj v Fatimi je potekalo 14. oktobra 2017 v cistercijanski opatiji v Stični. Na praznovanje so slovenski škofje povabili tudi vernike iz sosednje Hrvaške. Romanja se je udeležilo več kot 6.000 vernikov iz obeh držav.

1. marca 2018 se je papež Frančišek v okviru obiska *ad limina apostolorum* srečal s slovenskimi škofi. Škofje so se pridružili papežu Frančišku pri jutranji sveti maši, ki je bila v kapeli doma sv. Marte, nato pa jih je sprejel v zasebno avdienco. Ljubljanski nadškof metropolit in predsednik SŠK msgr. Stanislav Zore se je v imenu škofov zahvalil za podporo, ki jo papež Frančišek izkazuje slovenskim katoličanom in Cerkvi v Sloveniji. Obenem je papeža seznanil z najpomembnejšimi izzivi, s katerimi se škofje soočajo pri svojem delu: s sekularizacijo, nerešenimi vprašanji med Cerkvijo in državo, pomanjkanjem duhovnih poklicev, izzivom dela z mladimi v luči prihodnje sinode škofov ter podporo družinam in krščanskim zakoncem. Škofje so papežu predstavili delo Cerkve na karitativnem področju ter na področju vzgoje in izobraževanja. Posebej so izpostavili prizadevanja Cerkve za pravico staršev, da svoje otroke vzgajajo v skladu s svojo vero in prepričanjem.

2 Sveti sedež in apostolska nunciatura

2.1 Papež Frančišek (2013-)

Jorge Mario Bergoglio, član Družbe Jezusove, se je rodil 17. decembra 1936 v Argentini. Leta 1998 je postal nadškof v glavnem mestu Buenos Aires, kardinal pa leta 2001. 13. marca 2013 je bil izvoljen za 266. papeža Katoliške Cerkve. Petrov sedež je tako zasedel prvi jezuit in Neevropjec. Izbral si je ime Frančišek.

Rodil se je v Buenos Airesu staršem italijanskega rodu. Študij kemije je končal z diplomom. V Villa Devotu je vstopil v

bogoslovje, 11. marca 1958 pa v noviciat v Družbi Jezusovi. Humanistične študije je leta 1963 končal v Čilu. 1964–1965 je poučeval književnost in psihologijo, 1967–1970 pa je v San Miguelu študiral teologijo. Duhovniško posvečenje je prejel 13. decembra 1969.

31. julija 1973 je bil izvoljen za provinciala argentinskih jezuitov; to službo je opravljal do leta 1979. Leta 1980 je bil premeščen v San Miguel, kjer je bil šest let rektor semenišča. Obenem je bil župnik v kraju San José v škofiji San Miguel. Marca 1986 je odšel na študij v Nemčijo. Po vrnitvi v domovino je bil v Cordobi duhovni voditelj in spovednik.

20. maja 1992 je bil imenovan za pomožnega škofa v Buenos Airesu, posvečenje v tamkajšnji stolnici pa je prejel 27. junija 1992. Za nadškofa pomočnika iste nadškofije je bil imenovan 3. junija 1997. Ob smrti kardinala Antonija Quarracina je 28. februarja 1998 postal krajevni nadškof. Hkrati je bil tudi ordinarij za vernike vzhodnega katoliškega obreda, ki so prebivali v Argentini in niso imeli stika s svojim škofom.

Papež Janez Pavel II. (1978–2005) ga je 21. februarja 2001 imenoval za kardinala. V letih 2005–2011 je bil predsednik Argentinske škofovske konference. Odločno se je zavzemal za kulturo življenja in nasprotoval evtanaziji.

Kardinal Bergoglio je v rimski kuriji opravljal različne službe. Bil je član Kongregacije za kler, Kongregacije za bogoslužje in disciplino zakramentov, Kongregacije za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja, Komisije za Latinsko Ameriko in Papeškega sveta za družino.

Kardinali so kardinala Jorga Mario Bergoglia 13. marca 2013 v petem krogu glasovanja izvolili za 266. rimskega škofa in pastirja vesoljne Cerkve. Izbral si je ime Frančišek.

Papež Frančišek je od izvolitve opravil 38 apostolskih potovanj: 19 po Italiji in 19 v druge države, napisal dve okrožnici (*Lumen fidei*, 2013, ter *Laudato si'*, 2015), izdal dve apostolski spodbudi (*Evangelii Gaudium* in

Amoris laetitia) in 22 dokumentov *motu proprio*. Sklical je izredno (2014) in redno (2015) zasedanje škofovske sinode o posredovanju vere v družini ter v oktobru leta 2018 sinodo o poklicanosti mladih pod geslom *Mladi, vera in razločevanje poklicanosti*. 8. decembra 2015 je razglasil izredno jubilejno leto usmiljenja, ki ga je slovesno sklenil na nedeljo Jezusa Kristusa, Kralja veseljstva, 20. novembra 2016, z zapiranjem svetoletnih vrat bazilike sv. Petra.

Kmalu po izvolitvi je papež Frančišek napovedal reformo rimske kurije, imenoval zbor svetovalcev kardinalov, ki mu pri tem opravilu pomagajo, ter z dvema dokumentoma *motu proprio* omogočil poenostavljen postopek za ugotavljanje ničnosti zakonske zveze.

12. februarja 2016 se je kot prvi rimski škof po razkolu iz leta 1054 srečal s patriarhom Kirilom I. na letališču v Havani na Kubi.

31. oktobra in 1. novembra 2016 je sveti oče Frančišek opravil apostolsko potovanje na Švedsko. Povod obiska je bila skupna luteransko-katoliška spominska slovesnost ob 500. obletnici reformacije.

V soboto, 13. maja 2017, ob praznovanju stoletnice Marijinih prikazovanj v Fatimi je papež Frančišek na trgu pred fatimsko baziliko daroval slovesno sveto mašo, med katero je za svetnika razglasil Frančiška in Jacinto Marto, preprosta otroka, ki se jima je 13. maja 1917 prikazala Božja Mati.

28. oktobra 2017 je sveti oče v Rimu nagovoril več kot 350 udeležencev srečanja *Komisije škofovskih konferenc Evropske unije* (COMECE) pod geslom *(Re)thinking Europe*.

1. marca 2018 se je papež Frančišek v okviru obiska *ad limina apostolorum* srečal s slovenskimi škofi. Škofje so se pridružili papežu Frančišku pri jutranji sveti maši v kapeli doma sv. Marte, nato pa jih je sprejel v zasebno avdienco. Ljubljanski nadškof metropolit in predsednik SŠK msgr. Stanislav Zore se je v imenu škofov zahvalil za podporo, ki jo papež Frančišek izkazuje slovenskim katoličanom in Cerkvi v Sloveniji. Obenem je papeža seznanil z najpomembnejšimi izzivi, s katerimi se škofje soočajo pri svojem delu: s sekularizacijo, nerešenimi vprašanji med Cerkvijo in državo, pomanjkanjem duhovnih poklicev, izzivom dela z mladimi v luči prihodnje sinode škofov ter podporo družinam in krščanskim zakoncem. Škofje so papežu predstavili delo Cerkve na karitativnem področju ter na področju vzgoje in izobraževanja. Posebej so izpostavili prizadevanja Cerkve za pravico staršev, da svoje otroke vzgajajo v skladu s svojo vero in prepričanjem.

Papež Frančišek je 30. maja 2018 sprejel predsednika RS Boruta Pahorja, ki se je udeležil dobrodelnega dogodka v podporo delovanju misijonarja Pedra Opeke. Sveti oče je izrazil hvaležnost Monaku, ki je Opeki na Madagaskarju pomagal zgraditi trideset šol, in Sloveniji, ki je – glede na število prebivalcev – najpomembnejša podpornica misijonarjevega humanitarnega dela.

Od 21. do 26. avgusta 2018 je v Dublinu na Irskem potekalo deveto svetovno srečanje družin pod geslom *Evangelij družine: veselje za svet*. Slovesno sklepno sveto mašo je 26. avgusta v parku Phoenix v Dublinu daroval papež Frančišek.

Od 3. do 28. oktobra 2018 je v Vatikanu potekalo petnajsto redno generalno zasedanje škofovske sinode na temo *Mladi, vera in razločevanje poklicanosti*. Izbrana tema je izraz pastoralne skrbi Cerkve do mladih in nadaljuje smernice zadnjega predsinodalnega zasedanja in posinodalne apostolske spodbude *Amoris laetitia*.

Papež Frančišek je v svojem pontifikatu na petih konzistorijih imenoval 63 novih kardinalov.

2.2 *Apostolski nunciji v Republiki Sloveniji*

Msgr. dr. Daniele Liessi
Svetovalec nunciature in odpravnik poslov
Ulica Janeza Pavla II. 21
1000 Ljubljana, Slovenija

Tel.: +386 (0)1 433 92 04

Faks: +386 (0)1 431 51 30

E-pošta: apostolska.nunciatura@rkc.si

Spletna stran: <http://katoliska-cerkev.si/sveti-sedež>

Apostolski nunciji, ki jih je Sveti sedež imenoval od osamosvojitve Slovenije do danes:

- nadškof msgr. dr. Juliusz Janusz (2011–2018),
- nadškof msgr. dr. Santos Abril y Castelló (2003–2011),
- nadškof msgr. dr. Giuseppe Leanza (2002–2003),
- nadškof msgr. dr. Marian Oleš (2001–2002),
- nadškof msgr. dr. Edmond Farhat (1995–2001),
- nadškof msgr. dr. Pierluigi Celata (1992–1995).

2.3 *Zgodovinski oris delovanja apostolske nunciature v Republiki Sloveniji*

Apostolska nunciatura v Ljubljani je diplomatsko predstavništvo Svetega sedeža v Republiki Sloveniji. Papeško predstavništvo ima diplomatski značaj in status veleposlaništva. Apostolski nuncij je osebni in stalni predstavnik papeža tako v Katoliški Cerkvi kot pri oblasteh Republike Slovenije. Poslanstvo apostolskega nuncija je, da tesneje in bolj učinkovito izraža skrb rimskega papeža za dobro Slovenije. V soglasnem delovanju s škofi bdi nad poslanstvom Cerkve, s tem da vzdržuje stike s civilnimi oblastmi, Cerkvijo ter drugimi krščanskimi in verskimi skupnostmi.

Državljeni Slovenije smo leta 1990 izrazili željo po neodvisnosti, ki je bila ustavno določena tudi z referendumom leta 1991. Mednarodna skupnost je izbiro Slovencev priznala v skladu z Listino Združenih narodov in Helsinškimi sporazumi. Sveti sedež je neodvisnost Republike Slovenije uradno priznal 13. januarja 1992. Temeljna izhodišča za ta korak so bila spoštovanje pravice narodov do samoodločbe, zavračanje uporabe sile ter sprejemanje dialoga kot edinega sredstva za doseganje pravičnih in mirnih rešitev. Odločitev Svetega sedeža je k takšnemu razmišljanju pomagala tudi drugim državam.

Papež Janez Pavel II. (1978–2005) je za prvega apostolskega nuncija v Republiki Sloveniji 24. junija 1992 imenoval naslovnega nadškofa v Doclei in tedanjega nuncija na Malti ter v Republiki San Marino s sedežem na Malti msgr. Piera Luigija Celata. Obiski predsednika Republike Slovenije Milana Kučana (1992), predsednikov vlad (1992 in 1993) in drugih ministrov v Vatikanu so okrepili odnose med državama. Sveti sedež je 19. februarja 1993 potrdil statut samostojne Slovenske škofovske konference.

Po premestitvi nuncija Celata februarja 1995 je v kratkem obdobju *ad interim* posle neposredno iz Vatikana vodil msgr. Xavier Desire. Papež Janez Pavel II. je 26. julija 1995 za prvega stalnega nuncija v Ljubljani imenoval naslovnega nadškofa v Biblu, do takrat apostolskega nuncija v Alžiriji in Tuniziji ter apostolskega delegata v Libiji msgr. Edmonda Farhata.

Tretji apostolski nuncij v Republiki Sloveniji msgr. Marian Oleš je službo nastopil 17. decembra 2001, vendar zaradi zdravstvenih razlogov na tem mestu ni ostal dolgo.

Papež Janez Pavel II. je 15. maja 2002 za četrtega apostolskega nuncija v Republiki Sloveniji imenoval nadškofa Giuseppa Leanzo, 9. aprila 2003 pa za petega nuncija naslovnega nadškofa v Tamadi in dotedanjega apostolskega nuncija v Argentini msgr. Santosa Abrila y Castellója. Slednji je bil hkrati imenovan tudi za apostolskega nuncija v Bosni in Hercegovini.

Papež Benedikt XVI. je 10. februarja 2011 za šestega apostolskega nuncija v Republiki Sloveniji s funkcijo apostolskega delegata na Kosovu imenoval naslovnega nadškofa mesta Caorle in dotedanjega apostolskega nuncija na Madžarskem msgr. Juliusza Janusza.

3. februarja 2016 je kardinal državni tajnik nj. em. Pietro Parolin slovesno odprl in blagoslovil nove prostore apostolske nunciature v ulici Janeza Pavla II. v Ljubljani. Svečanega dogodka so se poleg apostolskega nuncija v RS msgr. Juliusza Janusza udeležili slovenski škofje, predsednik RS Borut Pahor, predsednik Državnega zbora RS dr. Milan Brglez ter člani diplomatskega zbora.

Kapelo nunciature krasi mozaik, delo jezuita p. Marka Ivana Rupnika. Glavni motiv je podoba usmiljenega Jezusa, ki na ramenih nosi človeka; povzet je iz logotipa jubileja usmiljenja.

3 Slovenska škofovska konferenca

Škofovska konferenca je zbor škofov Katoliške Cerkve določenega naroda ali ozemlja, v okviru katerega škofje opravljajo svoje poslanstvo v obliki pastoralne, bogoslužne, katehetske in drugih dejavnosti. Slovenska škofovska konferenca (SŠK) predstavlja najvišjo ustanovo Katoliške Cerkve v Republiki Sloveniji. Predstavlja krajevno Cerkev v odnosih do države, Svetega sedeža in drugih krajevnih Cerkev ter v mednarodnih organizacijah. Njeno ozemlje sovпада z državnimi mejami.

3.1 Zgodovina

Slovenski škofje so bili do ustanovitve samostojne SŠK 19. februarja 1993 z drugimi škofi na območju nekdanje Jugoslavije povezani v Jugoslovansko škofovsko konferenco, znotraj katere je bila 20. junija 1983 ustanovljena Slovenska pokrajinska škofovska konferenca (SPŠK).

Slovenski škofje so na seji 25. julija 1992 pripravili osnutek statuta samostojne SŠK. Papež Janez Pavel II. (1978–2005) je po pridobitvi pozitivnega mnenja Kongregacije za škofe in Urada za odnose z državami pri Državnem tajništvu Svetega sedeža 19. februarja 1993 v skladu z normami in določbami cerkvenega prava potrdil statut samostojne SŠK, 20. februarja 1993 pa je Kongregacija za škofe izdala dekret o njeni ustanovitvi. S tem je Cerkev na Slovenskem dobila večjo pravno trdnost in samostojnost. Statut SŠK ureja njeno naravo in namene, plenarna zasedanja, določa stalni svet škofov, naloge tajništva ter druge službe in komisije, ki po presoji konference zagotavljajo bolj učinkovito delovanje. Dopolnjen je bil leta 1999 in 2010.

Papež Benedikt XVI. je 7. aprila 2006 v Cerkvi na Slovenskem ustanovil tri nove škofije (v Celju, Murski Soboti in Novem mestu). Dotedanjo mariborsko škofijo je povzdignil v nadškofijo in metropolijo ter tako preoblikoval enotno cerkveno pokrajino v Sloveniji. Novoimenovani škofje so bili maja in junija 2006 tudi umeščeni.

Prvi predsednik SŠK je bil ljubljanski nadškof metropolit msgr. dr. Alojzij Šuštar (1993–97), drugi pa ljubljanski nadškof metropolit msgr. dr. Franc Rode CM (1997–2004), poznejši prefekt Kongregacije za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja. Tretji predsednik je bil od 7. decembra 2004 mariborski škof msgr. dr. Franc Kramberger, ki je leta 2006 ob ustanovitvi nove nadškofije in metropolije postal nadškof metropolit. Četrti je bil od 16. marca 2007 dalje ljubljanski nadškof metropolit msgr. mag. Alojz Uran, peti pa od 11. januarja 2010 do 31. julija 2013 ljubljanski nadškof metropolit msgr. dr. Anton Stres CM.

31. julija 2013 je bil za predsednika izvoljen novomeški škof msgr. Andrej Glavan, ki je svoj mandat sklenil 26. marca 2017. Od tedaj SŠK vodi ljubljanski nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore OFM, podpredsednik pa je mariborski nadškof metropolit msgr. mag. Alojzij Cvikl.

Slovensko škofovsko konferenco leta 2017 sestavljajo naslednji člani:

1. msgr. Stane Zore OFM, ljubljanski nadškof metropolit in predsednik SŠK,
2. msgr. mag. Alojzij Cvikl DJ, mariborski nadškof metropolit in podpredsednik SŠK,
3. msgr. dr. Jurij Bizjak, koprski škof,
4. msgr. Andrej Glavan, novomeški škof,
5. msgr. dr. Anton Jamnik, ljubljanski pomožni škof,
6. msgr. dr. Stanislav Lipovšek, celjski škof,
7. msgr. mag. Metod Pirih, upokojeni koprski škof,
8. msgr. dr. Anton Stres CM, upokojeni ljubljanski nadškof,
9. msgr. dr. Peter Štumpf SDB, murskosoboški škof,
10. msgr. dr. Franc Šuštar, ljubljanski pomožni škof ter
11. msgr. dr. Marjan Turnšek, upokojeni mariborski nadškof.

Generalni tajnik SŠK je p. dr. Tadej Strehovec OFM.

Nekdanji člani SŠK:

- msgr. dr. Franc Kramberger,
- nj. em. kard. dr. Franc Rode CM,
- msgr. dr. Jožef Smej,
- msgr. mag. Alojz Uran.

Nekdanja generalna tajnika SŠK:

- prof. dr. Anton Štrukelj (1993–2002),
- msgr. dr. Andrej Saje (2003–13).

Pokojni člani SŠK:

- msgr. Jožef Kvas,
- msgr. dr. Alojzij Šuštar,
- msgr. dr. Franc Perko.

3.2 *Tajništvo Slovenske škofovske konference*

Ciril-Metodov trg 4, p. p. 1990
1001 Ljubljana, Slovenija

Tel.: +386 (0)1 420 47 55
Faks: +386 (0)1 231 56 43
E-pošta: ssk@rkc.si; info@rkc.si

Spletna stran: <http://www.ssk.si>
Facebook: <https://www.facebook.com/skofovskakonferenca>
Twitter: @katoliskacerkev
Instagram: @katoliskacerkev

3.3 *Pravilniki, smernice in statuti Slovenske škofovske konference*

- Statut SŠK
- Statuti komisij, uradov in koordinacij SŠK
- Pastoralne smernice za krščanski pogreb in žarni pokop
- **Pravilnik o verski dejavnosti:** opredeljuje pastoralno dejavnost Katoliške Cerkve, verskega uslužbenca Katoliške Cerkve, versko institucijo Katoliške Cerkve in prispevke, ki ob tem nastajajo oziroma se zbirajo izven trga blaga in storitev. Pravilnik velja od 9. maja 2018
- **Narodne smernice za oblikovanje in službo stalnih diakonov v Sloveniji:** SŠK je na 52. redni seji, ki je bila 11. januarja 2010 v Zavodu sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano, potrdila Narodne smernice za oblikovanje in službo stalnih diakonov v Sloveniji. Z dopisom dne 26. septembra 2014, prot. št. 20134374, jih je potrdila Kongregacija za kler
- **Smernice za ravnanje v primeru spolnih zlorab mladoletnih oseb s strani klerikov, članov redovnih skupnosti in drugih cerkvenih delavcev v Cerkvi na Slovenskem**
- **Pravilnik Ekspertne skupine za reševanje primerov spolnih zlorab v Cerkvi na Slovenskem**
- **Navodila Slovenske škofovske konference za službo izrednega delivca obhajila**
- **Smernice za formalnopравни izstop iz Katoliške Cerkve**
- **Navodilo o oskrbi starejših duhovnikov v duhovniških domovih in drugih domovih za ostarele:** navodilo velja in se uporablja od 1. julija 2015
- **Izredno pastirsko pismo slovenskih škofov *Telesne drže pri sveti maši:*** slovenski škofje so v pastirskem pismu poenotili bogoslužne telesne drže pri sveti maši. Pismo velja od 9. februarja 2003
- **Pravilnik o uporabi gradiva škofijskih arhivov:** pravilnik velja in se uporablja od 10. maja 2017
- **Prošnja za izdajo dovoljenja za opravljanje duhovnih predavanj in seminarjev na ozemlju SŠK:** slovenski škofje so na 102. redni seji SŠK 2. oktobra 2017 sklenili, da morajo škofje, duhovniki, redovnice ali redovniki in laiki iz tujine pred izvajanjem duhovnih seminarjev ali predavanj pridobiti dovoljenje SŠK
- **Pravilnik o izdajanju katehetskih pripomočkov**

3.4 Organigram SŠK

Pastoralni svet SŠK

a) Komisije

Komisija Pravičnost in mir

Komisija za doktrinalne zadeve

Komisija za ekumenizem in medreligijski dialog

Komisija za evangelizacijo

Komisija za liturgična vprašanja

Komisija za odnose z državo

Komisija za šolstvo

Komisija za arhive in sakralno kulturno dediščino

Ekspertna skupina za pomoč žrtvam pri reševanju spolnih zlorab

b) Uradi

Slovenski katehetski urad (SKU)

Urad za laike in družino

Urad za misijone

Urad za mlade

Urad za pastoralo poklicanosti in duhovne poklice

Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu

Rafaelova družba

c) Koordinacije

Koordinacija direktorjev katoliških medijev

Koordinacija voditeljev karitativnih ustanov

Koordinacija voditeljev kategorialne pastorale

Koordinacija voditeljev laičkih združenj in gibanj

Koordinacija voditeljev škofijskih gospodarskih uprav

Koordinacija voditeljev škofijskih pastoralnih služb

Koordinacija voditeljev vikariatov

3.5 *Prejemniki odličja sv. Cirila in Metoda*

Člani *Slovenske pokrajinske škofovske konference* (SPŠK) so 18. junija 1985 sprejeli sklep o cerkvenem odlikovanju za zvesto služenje Cerkvi na Slovenskem. Odlikovanje, sestavljeno iz okrogle bronaste plakete z reliefno podobo sv. Cirila in Metoda in diplome, se podeljuje osebam ali ustanovam, ki so se izkazale s posebej zvestim služenjem Cerkvi med Slovenci. Odlikovanec ima pravico, da eden od slovenskih škofov zanj opravi pogrebno sveto mašo po krajevni navadi in vodi pogrebne obrede, če svojci pravočasno obvestijo škofa, v čigar škofiji bo pokop.

Odličje sv. Cirila in Metoda so prejeli:

1. Stiška opatija - 1985;
2. dr. Janez Oražem, ravnatelj ljubljanskega bogoslovja in profesor na TEOF - 1985;
3. Papeški slovenski zavod Slovenik - 1985;
4. akademik dr. Anton Trstenjak, profesor na TEOF - 1986;
5. dipl. ing. Jožef Kregar, arhitekt - 1988;
6. g. Hubert Patzelt, podpornik stiškega samostana - 1988;
7. g. Jožef Požauko, gradbeni tehnik - 1989;
8. msgr. Lojze Kozar, pisatelj in župnik v Odrancih - 1990;
9. g. Hinko Podkrižnik, restavrator, kipar in pozlatar - 1990;
10. akademik dr. Primož Ramovš, skladatelj - 1991;
11. dr. Marijan Zadnikar, umetnostni zgodovinar - 1991;
12. dr. Julij Savelli, zborovodja v Buenos Airesu, Argentina - 1992;
13. Mohorjeva družba Celje - 1992;
14. msgr. Franc Bole, urednik mesečnika Ognjišče in direktor Slovenske karitas - 1994;
15. p. Miha Žužek DJ, družinska pastoral - 1994;
16. g. Vili Rogelj, zborovodja v Belgiji - 1995;
17. g. Andrej Šter, voditelj in koordinator Vlade RS za organizacijo obiska papeža Janeza Pavla II. leta 1996;
18. g. Janez Zagorc, graditelj Slovenskega verskega središča v Adelajdi - 1998;
19. ga. Chiara Lubich, ustanoviteljica Marijinega dela - 1999;
20. msgr. Jože Trošt, skladatelj, zborovodja in vzgojitelj, ravnatelj Orglarske šole ter profesor na TEOF - 2000;
21. g. Anton Jenko, orglarski mojster - 2001;
22. g. Marijan Rebernik, knjižničar na Papeški univerzi Gregorijani - 2001;
23. g. Jože Kopeinig, voditelj doma duhovnih vaj (Katoliški dom prosvete) v Tinjah in predsednik Mohorjeve družbe v Celovcu - 2001;
24. Frančiskovi bratje (frančiskani) v Avstraliji - 2001;
25. don Pierino Gelmini, ustanovitelj skupnosti Srečanje - 2001;
26. g. Stane Jarm, akademski kipar - 2001;
27. msgr. Maksimilijan Jezernik, prvi rektor Papeškega slovenskega zavoda Slovenik - 2001;
28. Družba sv. Uršule (uršulinke), vzgojno-izobraževalno in katehetsko-pastoralno poslanstvo - 2002;
29. katoliški tednik *Družina* - 2002;
30. s. dr. Mirjam Praprotnik HKL, misijonarka v Albaniji in na Kosovu - 2002;

31. prelat prof. Franc Kralj, Malo semenišče v Vipavi in Škofijska gimnazija v Vipavi – 2002;
32. prof. Jože Mlakar, Škofijska klasična gimnazija v Šentvidu nad Ljubljano – 2003;
33. ing. Brane Košir, Škofijska orglarska delavnica Maribor – 2005;
34. p. Vital Vider DJ, ustanovitelj gibanja Najina pot – 2005;
35. dr. Štefan Falež, prvi veleposlanik Republike Slovenije pri Svetem sedežu – 2006;
36. dr. Edi Gobec, Slovensko raziskovalno središče v Ameriki – 2007;
37. prof. Angela Tomanič, organistka in zborovodkinja – 2007;
38. s. Karmen Ocepek OSU, Skupnost slovenskih katehistinj in katehistov – 2007;
39. g. Janez Krajnc, organist in skladatelj – november 2007;
40. akademik Jože Maček – november 2007;
41. misijonar Pedro Opeka – december 2008;
42. dr. Rafko Valenčič, urednik Cerkvinih dokumentov – marec 2010;
43. dr. Marjan Smolik, liturgik, bibliotekar itd. – marec 2010;
44. g. Miha Legan, restavrator in rezbar – marec 2010;
45. g. Anton Homar, ekonom Zavoda sv. Stanislava – 2010;
46. dr. Ivan Rebernik, za izredne zasluge na področju diplomatske, vzgojne in bibliotekarske dejavnosti – 2011;
47. Don Boskovi salezijanci za projekt Oratorij – 2011;
48. g. Alojz Rebula, pisatelj, esejist in prevajalec – 2014;
49. g. Silvester Čuk, soustanovitelj in urednik revije Ognjišče – 2014;
50. Slovenska katoliška misija v Münchnu ob 70-letnici delovanja – 2015;
51. zakonca Alfred in Jeni Brežnik, dobrotnika in podpornika slovenske katoliške skupnosti v Avstraliji – 2015;
52. zakonca Dušan in Saša Lajovic, dobrotnika in podpornika slovenske katoliške skupnosti v Avstraliji – 2015;
53. Slovenska karitas ob 25. obletnici delovanja – 2015;
54. p. dr. Anton Nadrah OCist, nekdanji stiški opat, teolog, kulturni delavec – 2017;
55. dr. Stane Granda, zgodovinar in publicist – 2017.

3.6 Svetniški kandidati v Cerkvi na Slovenskem⁴

V Cerkvi na Slovenskem je v letu 2016 potekalo 8 postopkov za razglasitev blaženih oziroma svetnikov za skupaj 36 kandidatov. Za enega kandidata se postopek še ni začel in je v pripravljalni fazi. Skupaj s postopki, ki se vodijo za Slovence v tujini, je svetniških kandidatov 49.

Cerkev na Slovenskem

Slovenska škofovska konferenca je na 15. redni seji 28. oktobra 2002 določila uraden začetek postopka za beatifikacijo slovenskih mučencev 20. stoletja (iz več slovenskih škofij). Od leta 2013 je postulator p. dr. Metod Benedik OFMCap. Večina kandidatov je predstavljena v knjigi z naslovom *Palme mučeništva: ubiti in pomorjeni slovenski duhovniki, redovniki in bogoslovci in nekateri verni laiki*, Celje 1994 (avtorji so Anton Pust, Zdravko Reven in Božidar Slapšak). Mučencev 20. stoletja je 29.

⁴ Podatke je pripravil p. dr. Metod Benedik OFMCap, postulator za beatifikacijo slovenskih mučencev 20. stoletja.

Nadžkofija Ljubljana

Anton Strle (21. januar 1915–20. oktober 2003), duhovnik, teolog, spovednik in prevajalec. Postulator je p. dr. Andrej Pirš FSO.

Anton Vovk (19. maj 1900–6. julij 1963), ljubljanski škof. Postulator je msgr. dr. Blaž Jezeršek. Oktobra 2007 se je končal škofijski postopek; maja 2008 je bilo gradivo predano Kongregaciji za zadeve svetnikov.

Nadžkofija Maribor

Cvetana Priol (16. februar 1922–11. avgust 1973), učiteljica glasbe iz Maribora, mistikinja. Postulator je p. dr. Vinko Škafar OFM^{Cap}.

Bl. Anton Martin Slomšek (26. november 1800–24. september 1862), škof in prvi slovenski blaženi. Za blaženega je bil v Mariboru razglašen 19. septembra 1999.

Škofija Murska Sobota

Danijel Halas (24. junij 1908–16. marec 1945), mučenec, župnik v Veliki Polani. Postulator je dr. David Kraner. Po končanem škofijskem postopku je bila leta 2014 dokumentacija predana Kongregaciji za zadeve svetnikov.

Alojzij Kozar (11. november 1910–29. april 1999), župnik v Odrancih in pisatelj. Postopek za beatifikacijo se je začel 8. decembra 2015. Škof dr. Peter Štumpf je 29. decembra 2015 izdal odlok o začetku škofijskega postopka za beatifikacijo Božjega služabnika Alojzija Kozarja in imenoval člane cerkvenega sodišča, ki že opravljajo svoje poslanstvo (*ne pereant probationes*). Prav tako sta bila imenovana teološka cenzorja; eden od njiju je v tem času že opravil svoje delo. Postulatorka je Klavdija Dominko.

Škofija Novo mesto

Bl. Alojzij Grozde (27. maj 1923–1. januar 1943), laik, mučenec. Za blaženega je bil razglašen 13. junija 2010 v Celju. Postulator je mag. Igor Luzar.

Friderik Irenej Baraga (28. junij 1797–19. januar 1868), misijonar, škof v mestu Marquette (zvezna država Michigan, ZDA). Kontaktna oseba v Sloveniji je Miloš Košir, župnik v Trebnjem.

Redovne skupnosti

Janez Francišek Gnidovec CM (29. september 1873–3. februar 1939), škof v Skopju. Vicepostulator je Janez Cerar CM.

P. Vendelin Vošnjak OFM (13. september 1861–18. marec 1933), doma iz Konovega pri Velenju, deloval v Zagrebu.

Andrej Majcen SDB (30. september 1904–30. september 1999), duhovnik in misijonar. Kongregacija za zadeve svetnikov je novembra 2008 izdala dekret *nihil obstat*, da se sme začeti škofijski postopek. Vicepostulator je Anton Ciglar SDB.

Blažene drinske mučenke: bl. s. Marija Krizina Bojanc (23. januar 1885–15. december 1941) in bl. s. Marija Antonija Fabjan (23. januar 1907–15. december 1941). Med drinskimi mučenkami so še: Hrvatica s. Marija Jula Ivanišević, predstojnica samostana na Palah, s. Marija Bernadeta Banja madžarskega rodu in starejša s. Marija Berchmana Leidenix iz Avstrije. 24. septembra 2011 so bile v Sarajevu razglašene za blažene.

Frančiškanski pater Aleks (Aleš) Benigar se je rodil slovenskim staršem 28. januarja 1893 v Zagrebu, umrl pa na praznik vseh svetih 1988 v Rimu. Leta 1907 je vstopil v frančiškanski red in bil po študiju teologije v nemškem Paderbornu posvečen v duhovnika 30. junija 1915. Napisal je obsežni teološki deli o bogoslužju in duhovnosti, ki sta bili dolgo učbenik bodočih duhovnikov. Prvo je bila tiskano v Pekingu, drugo pa v Sapporu na Japonskem. Bil je iskan spovednik in voditelj duhovnih vaj v mnogih redovnih skupnostih. Proces za beatifikacijo vodi Hrvaška frančiškanska provinca.

Tržaška škofija

Božji služabnik Jakob Ukmar (13. julij 1878–2. november 1971), tržaški duhovnik, filozof, teolog in poliglot. Junija 2009 je bila sklenjena škofijska faza postopka, julija 2009 pa je bilo gradivo predano Kongregaciji za zadeve svetnikov.

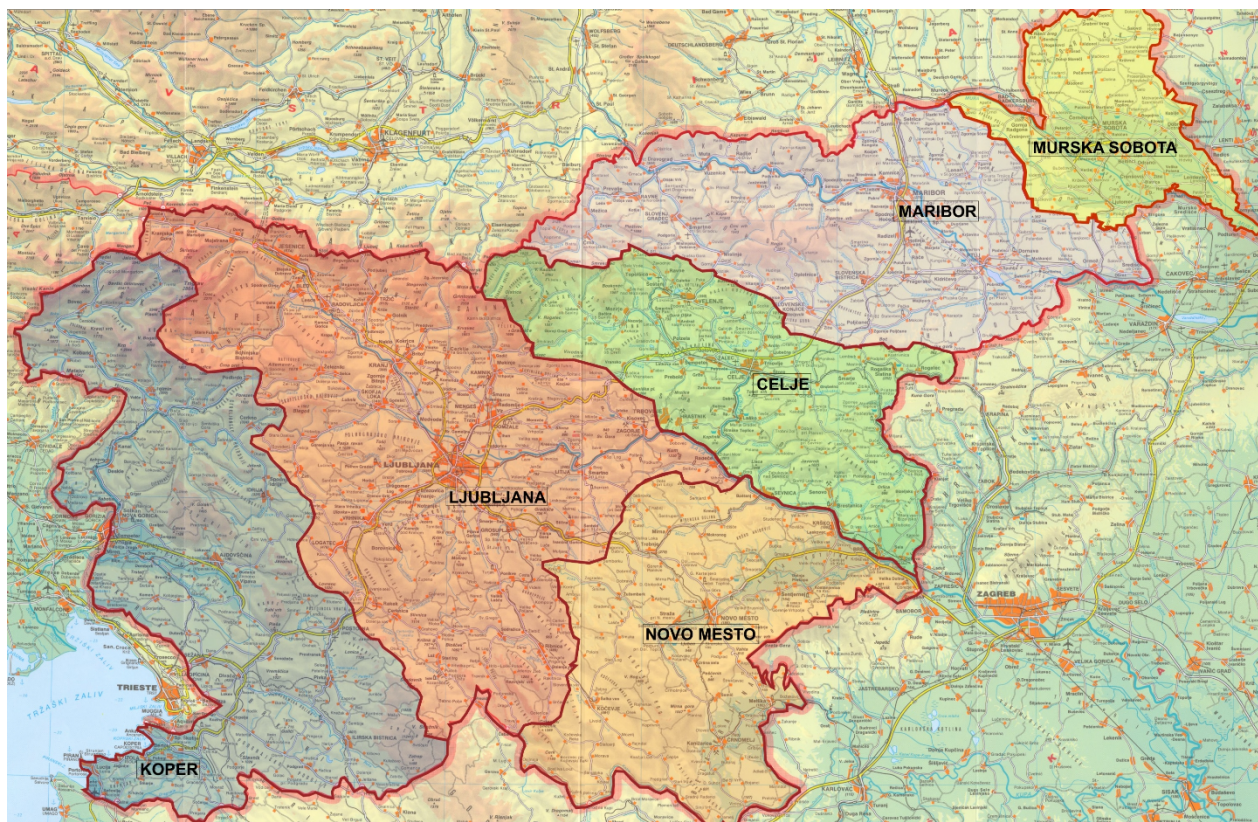
Francesco Bonifacio (7. september 1912–11. september 1946), duhovnik, mučenec. Za blaženega je bil v Trstu razglašen 4. oktobra 2008. Ni bil slovenskega, ampak italijanskega rodu. Na seznam smo ga uvrstili, ker je živel v Piranu, ko tam (še) ni bilo slovenske države.

Škofija Krk na Hrvaškem

Škof Anton Mahnič, rojen v Kobdilju v župniji Štanjel na Krasu leta 1850, je bil krški škof 1896–1920. Odlikoval se je z obrambo glagolske pisave, bil je ustanovitelj Hrvaškega katoliškega gibanja, osnoval je tiskarno na Krku, začel je izdajati več časopisov. Mahničovo najbolj pomembno udejstvovanje je bilo zbiranje mladine in obramba katoliških moralnih načel v javnosti, ki je bila prežeta z liberalizmom in sekularizacijo. Po prvi svetovni vojni je bil škof Mahnič od italijanskih oblasti s Krka pregnan v mesto Frascati blizu Rima. Tam je hudo zbolel in odšel v Zagreb, kjer je v sluhu svetosti umrl in bil pokopan. Njegovi zemeljski ostanki so bili leta 2002 iz Zagreba preneseni v krško katedralo. Proces za beatifikacijo vodi škofija Krk na Hrvaškem.

4 Škofije v Katoliški Cerkvi v Sloveniji

Katoliška Cerkev v Sloveniji je razdeljena na šest teritorialnih uprav, (nad)škofije, ki so združene v dve metropoliji: ljubljansko in mariborsko.

4.1 Metropolija Ljubljana

Ljubljansko metropolijo sestavljajo Nadškofija Ljubljana, Škofija Koper ter Škofija Novo mesto.

4.1.1 Nadškofija Ljubljana

Leto ustanovitve: 1461

Zavetnika: sv. Ciril in Metod (godujeta 5. julija)

Stolnica: sv. Nikolaj (obletnica posvetitve 8. maja)

Glavna romarska pot: Brezje (bazilika Marije Pomagaj)

Zgodovinski opis

Ljubljansko škofijo je 6. decembra 1461 ustanovil cesar Friderik III. (1415–1493), 6. septembra naslednjega leta pa jo je potrdil papež Pij II. (1458–1464). Cesar si je pridržal pravico imenovanja ljubljanskih škofov in

enajstih kanonikov v dvanajstčlanskem stolnem kapitlju. Od leta 1533 so imeli ljubljanski škofje pravico do knežjega naslova. V času jožefinskih reform so bile meje škofije zaokrožene na ljubljansko in novomeško okrožje, škofija pa za kratek čas povzdignjena v nadškofijo in sedež metropolita za jugovzhodni del habsburškega cesarstva (1788–1807). V nadškofijo jo je leta 1961 znova povišal papež Janez XXIII. (1958–1963), v sedež metropolije s sufraganom v Mariboru pa leta 1968 papež Pavel VI. (1963–1978). Leta 1977 je postala sufragan ljubljanske metropolije tudi obnovljena škofija v Kopru. Ob spremembi cerkvene ureditve v Sloveniji je bila 7. aprila 2006 na ozemlju ljubljanske škofije ustanovljena nova škofija v Novem mestu in skupaj s koprsko škofijo vključena v ljubljansko metropolijo.

Nadškof metropolit: msgr. Stanislav Zore OFM

Imenovanje: 4. oktober 2014

Posvečenje: 23. november 2014

Škofovsko geslo: »Veselite se v Gospodu«

Škof msgr. dr. Franc Šuštar

Ljubljanski pomožni škof (od 2015)

Škofovsko geslo: »Gospod je blizu«

Škof msgr. dr. Anton Jamnik

Ljubljanski pomožni škof (od 2006)

Škofovsko geslo: »Vi ste moji prijatelji«

Nekdanji ljubljanski nadškofje

Apostolski administrator msgr. Andrej Glavan

Novomeški škof (2013–2014)

Škofovsko geslo: »Karkoli vam reče, storite«

Nadškof metropolit msgr. dr. Anton Stres CM

Upokojeni ljubljanski nadškof metropolit (upokojen 2013)

Škofovsko geslo: »Vse zaradi evangelija«

Nadškof msgr. mag. Alojz Uran

Upokojeni ljubljanski nadškof metropolit (upokojen 2009)

Škofovsko geslo: »Da, Oče«

Nadškof metropolit msgr. dr. Franc Rode CM

Upokojeni ljubljanski nadškof metropolit (2004 imenovan za prefekta Kongregacije za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja)

Škofovsko geslo: »Stati inu obstat«

Pokojni ljubljanski (nad)škofje 20. stoletja:

- msgr. dr. Alojzij Šuštar (1980–1997),

- msgr. dr. Jožef Pogačnik (1963–1980),
- msgr. Anton Vovk (1959–1963),
- msgr. dr. Gregorij Rožman (1930–1959),
- knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič (1898–1930).

Kratka predstavitev nadškofije

Ozemlje: 5.608 km²

Število prebivalcev: 796.589

Število katoličanov: 545.012 (68,42 %)

Arhidiakonati: 4

Dekanije: 17 (Cerknica, Domžale, Grosuplje, Kamnik, Kranj, Litija, Ljubljana Center, Ljubljana Moste, Ljubljana Šentvid, Ljubljana Vič/Rakovnik, Radovljica, Ribnica, Šenčur, Škofja Loka, Tržič, Vrhnika in Zagorje)

Župnije: 233 teritorialnih, 1 personalna

Duhovniki: 269, redovni duhovniki: 132

Redovnice: 304

Cerkve in kapele: 891⁵

Kontaktne podatke

Nadškofija Ljubljana

Ciril-Metodov trg 4, p. p. 1990

1001 Ljubljana, Slovenija

Tel.: +386 (0)1 23 42 600

Faks: +386 (0)1 23 14 169

E-pošta: nadskofija.ljubljana@rkc.si

Spletna stran: <http://lj.rkc.si>

⁵ Prim. *Letopis Katoliške cerkve v Sloveniji 2017*, Slovenska škofovska konferenca, Ljubljana 2017, 328.

4.1.2 Škofija Koper

Leto ustanovitve: 1977

Zavetnik: sv. Jožef, delavec (goduje 1. maja)

Stolnica: Marijino Vnebovzetje (obletnica posvetitve 7. novembra)

Konkatedrala v Novi Gorici: Kristus Odrešenik

Glavna romarska pot: Sveta Gora (bazilika svetogorske Kraljice)

Zgodovinski opis

Papež Pavel VI. (1963–1978) je leta 1977 razdružil koprsko škofijo od tržaške in ji priključil dele goriške, tržaške in reške škofije, ki so z novimi mejami po drugi svetovni vojni prišle pod Socialistično federativno republiko Jugoslavijo. S tem je obnovil že obstoječo koprsko škofijo, ki je nastala v 6. stoletju. Od 8. stoletja do leta 1184 je bil sedež te škofije prazen, upravljali pa so jo škofje iz Trsta. Tudi med letoma 1810 in 1830 je bil sedež škofije izprazen; 1830–1977 je bila koprška škofija združena v personalno unijo s tržaško škofijo. Leta 1965 so se v Apostolsko administracijo za Slovensko primorje združile apostolske administrature za slovenski del: goriška, tržaško-koprška in reška škofija.

Papež Pavel VI. je ozemlje dotedanje apostolske administrature, ki je obsegala slovenska ozemlja goriške nadškofije ter tržaške in reške škofije, združil v novo Škofijo Koper, ki jo je pridružil ljubljanski cerkveni pokrajini (metropoliji). Prvi škof obnovljene škofije je postal msgr. dr. Janez Jenko (1977–1987).

Škof msgr. dr. Jurij Bizjak

Koprski škof (od 2012)

Škofovsko geslo: »Pogum, vse ljudstvo v deželi«

Škof msgr. mag. Metod Pirih

Upokojeni koprski škof (od 2012)

Škofovsko geslo: »Vate zaupam«

Pokojni koprsko-tržaški škofje 20. stoletja:

- msgr. dr. Janez Jenko (1977–1987),
- msgr. Anton Santin (1938–1975),
- msgr. Luigi Fogar (1923–1936),
- msgr. Angel Bartolomasi (1919–1922),
- msgr. Andrej Karlin (1910–1919),
- msgr. Franc Ksaver Nagl (1902–1910),
- msgr. Andrej Marija Šterk (1896–1902).

Kratka predstavitev škofije

Ozemlje: 4.386 km²

Število prebivalcev: 251.300

Število katoličanov: 177.000 (70,43 %)

Dekanije: 11 (Dekani, Idrija – Cerčno, Ilirska Bistrica, Kobarid, Koper, Kraška dekanija, Nova Gorica, Postojna, Šempeter, Tolmin in Vipava)

Župnije: 189⁶

Duhovniki: 131, redovni duhovniki: 26

Redovnice: 33

Cerkve in kapele: 557⁷

Kontaktne podatki

Škofija Koper

Trg Brolo 11, p. p. 114

6001 Koper, Slovenija

Tel.: +386 (0)5 611 72 05

Faks: +386 (0)5 627 10 59

E-pošta: skofija.koper@rkc.si

Spletna stran: <http://kp.rkc.si>

⁶ Podatek je za leto 2017, preden je stopila v veljavo preureditev župnij.

⁷ Prim. *Letopis Katoliške cerkve v Sloveniji 2017*, Slovenska škofovska konferenca, Ljubljana 2017, 226.

4.1.3 Škofija Novo mesto

Leto ustanovitve: 2006

Zavetnik: sv. Jožef (goduje 19. marca)

Stolnica: sv. Nikolaj (goduje 6. december)

Glavna romarska pot: Zaplaz (Marijino vnebovzetje)

Zgodovinski opis

Škofijo Novo mesto je 7. aprila 2006 ustanovil papež Benedikt XVI. Prvi novomeški škof je postal dotedanji ljubljanski pomožni škof msgr. Andrej Glavan, ki je vodenje škofije prevzel 10. junija 2006. Ozemlje novomeške škofije se je odcepilo od južnega dela ljubljanske nadškofije.

Sveti oče Frančišek je po načinu *nunc pro tunc* 11. septembra 2018 podaljšal službo novomeškega škofa msgr. Andreju Glavanu za eno leto, potem ko je msgr. Glavan, skladno s kan. 401 § 1 ZCP, ob dopolnjenem 75. letu papežu ponudil svoj odstop.

Škof msgr. Andrej Glavan

Novomeški škof (od 2006)

Škofovsko geslo: »Karkoli vam reče, storite«

Kratka predstavitev škofije

Ozemlje: 2.160 km²

Število prebivalcev: 162.144

Število katoličanov: 135.476 (83,55 %)

Dekanije: 6 (Črnomelj, Kočevje, Leskovec, Novo mesto, Trebnje in Žužemberk)

Župnije: 71

Duhovniki: 84, redovni duhovniki: 13

Redovnice: 45

Cerkve in kapele: 535⁸

Kontaktne podatki

Škofija Novo mesto

Kapiteljska ulica 1, p. p. 182

8001 Novo mesto, Slovenija

Tel.: +386 (0)7 384 44 00

Faks: +386 (0)7 384 44 16

E-pošta: skofija.novo.mesto@rkc.si

Spletna stran: <http://www.skofija-novomesto.si>

⁸ Prim. *Letopis Katoliške cerkve v Sloveniji 2017*, Slovenska škofovska konferenca, Ljubljana 2017, 730.

4.2 Metropolija Maribor

Mariborsko metropolijo sestavljajo Nadškofija Maribor, Škofija Celje ter Škofija Murska Sobota.

4.2.1 Nadškofija Maribor

Leto ustanovitve: 1228

Zavetnik: sv. Andrej (goduje 30. novembra)

Stolnica: sv. Janez Krstnik (obletnica posvetitve 19. oktobra)

Glavna romarska pot: Ptujška Gora (bazilika Marije zavetnice)

Zgodovinski opis

Lavantinsko škofijo je leta 1228 ustanovil salzburški nadškof Eberhard II. (1170–1246). Cesar Jožef II. (1741–1790) jo je ohranil, vendar popolnoma preuredil. Na Koroškem je dobila velikovško okrožje (vzhodni del dežele), na Štajerskem pa celjsko okrožje. Lavantinski škof bl. Anton Martin Slomšek (1800–1862) je pri papežu Piju IX. (1846–1878) in pri cesarju Francu Jožefu I. (1830–1916) dosegel novo ureditev škofije: koroški del je prepustil celovški škofiji, od graške škofije pa je dobil mariborsko okrožje na Štajerskem. Sedež lavantinske škofije je 4. septembra 1859 prenesel v Maribor. Leta 1923 so pod upravo lavantinskega škofa prešle nekatere župnije graške, celovške in sombotelske škofije, ki so po seržemenskem dogovoru pripadle Sloveniji. Sveti sedež je leta 1924 lavantinsko škofijo izločil iz salzburške metropolije in jo neposredno podredil sebi. Leta 1964 so bile lavantinski škofiji pridružene župnije, ki so bile od leta 1923 pod upravo lavantinskega škofa. Tega leta se je lavantinska škofija preimenovala v mariborsko-lavantinsko škofijo. Leta 1994 je pod upravo mariborskega škofa prišlo tudi slovensko ozemlje župnij Razkrižje in Štrigova. Papež Benedikt XVI. je na ozemlju škofije Maribor 7. aprila 2006 ustanovil dve škofiji: celjsko in murskosoboško, mariborsko škofijo pa je povišal v nadškofijo in metropolijo s sufraganskima škofijama Celje in Murska Sobota.

Nadškof metropolit msgr. mag. Alojzij Cvikel DJ

Imenovanje: 14. marec 2015

Posvečenje: 26. april 2015

Škofovsko geslo: »Iz teme bo zasvetila luč«

Nekdanji mariborski (nad)škofje

Apostolski administrator

Škof msgr. dr. Stanislav Lipovšek

Celjski škof (administrator 2013–2015)

Škofovsko geslo: »V ljubezni in resnici«

Nadškof metropolit msgr. dr. Marjan Turnšek

Upokojeni mariborski nadškof metropolit (od 2013)

Škofovsko geslo: »Bog je ljubezen«

Nadškof metropolit msgr. dr. Franc Kramberger

Mariborski škof (od 1980)

Upokojeni mariborski nadškof metropolit (upokojen 2011)

Škofovsko geslo: »Zgodi se tvoja volja«

Škof msgr. dr. Jožef Smej

Mariborski pomožni škof (od 1983)

Upokojeni mariborski pomožni škof (upokojen 2009)

Škofovsko geslo: »Milosti polna, spomni se«

Pokojni mariborski škofje 20. stoletja:

- msgr. Maksimilijan Držečnik (1946–1978),
- msgr. dr. Ivan Jožef Tomažič (1933–1949),
- msgr. dr. Andrej Karlin (1923–1933),
- msgr. dr. Mihael Napotnik (1889–1922).

Kratka predstavitev nadškofije

Ozemlje: 3.682 km²

Število prebivalcev: 416.827

Število katoličanov: 349.750 (83,91 %)

Naddekanati: 5 (bistriško-konjiški, koroški, mariborski, ptujsko-ormoški in slovenjegoriški)

Dekanije: 12 (Maribor, Dravograd – Mežiška dolina, Dravsko polje, Jarenina, Lenart v Slovenskih goricah, Ptuj, Radlje – Vuzenica, Slovenska Bistrica, Slovenske Konjice, Stari trg, Velika Nedelja in Zavrč)

Župnije: 144

Duhovniki: 129, redovni duhovniki: 48

Redovnice: 47

Cerkve in kapele: 354⁹

Kontaktne podatke

Nadškofija Maribor

Slomškovo trg 19

2000 Maribor, Slovenija

Tel.: +386 (0)590 80 100

Faks: +386 (0)590 80 111

E-pošta: nadskofija.maribor@rkc.si, ordinariat@slomsek.net

Spletna stran: <http://www.nadskofija-maribor.si>

⁹ Prim. *Letopis Katoliške cerkve v Sloveniji 2017*, Slovenska škofovska konferenca, Ljubljana 2017, 561.

4.2.2 Škofija Celje

Leto ustanovitve: 2006

Zavetnik: bl. Anton Martin Slomšek (goduje 24. septembra)

Sozavetnika: sv. Maksimilijan, sv. Ema

Stolnica: sv. Danijel (obletnica posvetitve 26. decembra)

Glavna romarska pot: Petrovče (bazilika Marijinega obiskanja)

Zgodovinski opis

Škofijo Celje je 7. aprila 2006 ustanovil papež Benedikt XVI. Ozemlje celjske škofije je bilo odcepljeno od zahodnega in jugozahodnega dela mariborske (nad)škofije. Prvi škof ordinarij je postal dotedanji mariborski pomožni škof msgr. dr. Anton Stres, ki je škofijo prevzel 21. maja 2006. Škofovski sedež je bil zaradi imenovanja škofa Stresa za mariborskega nadškofa pomočnika in pozneje za ljubljanskega nadškofa od 31. januarja 2009 izpraznjen. Naslednik msgr. dr. Stanislav Lipovšek je bil imenovan 15. marca 2010. Škofovsko službo celjskega ordinarija je opravljal do 18. septembra 2018, ko je papež Frančišek sprejel njegov odstop ob dopolnjenem 75. letu starosti.

20. septembra 2018 je zbor svetovalcev Škofije Celje, skladno s kann. 419 ZCP, za škofijskega upravitelja izvolil g. Roka Metličarja, nadžupnika v Laškem, dekana dekanije Laško in predsednika Škofijske Karitas Celje.

Rok Metličar

Škofijski upravitelj (od 20. septembra 2018)

Nekdanja celjska škofa

Škof msgr. dr. Stanislav Lipovšek

Celjski škof (2010–2018)

Škofovsko geslo: »V ljubezni in resnici«

Škof msgr. dr. Anton Stres CM

Celjski škof (2006–2009)

Škofovsko geslo: »Vse zaradi evangelija«

Kratka predstavitev škofije

Ozemlje: 2.711 km²

Število prebivalcev: 291.530

Število katoličanov: 226.626 (77,74 %)

Naddekanati: 4 (celjski, kozjanski, savinjsko-šaleški in savski)

Dekanije: 11 (Braslovče, Celje, Gornji Grad, Kozje, Laško, Nova Cerkev, Rogatec, Šaleška dolina, Šmarje pri Jelšah, Videm ob Savi in Žalec)

Župnije: 112

Duhovniki: 96, redovni duhovniki: 30

Redovnice: 34

Cerkve: 366¹⁰

Kontaktni podatki

Škofija Celje

Prešernova ulica 23

3000 Celje, Slovenija

Tel.: +386 (0)590 80 600

Faks: +386 (0)590 80 609

E-pošta: ordinariat@skofija-celje.si

Spletna stran: <http://www.skofija-celje.si>

¹⁰ Prim. *Letopis Katoliške cerkve v Sloveniji 2017*, Slovenska škofovska konferenca, Ljubljana 2017, 132.

4.2.3 Škofija Murska Sobota

Leto ustanovitve: 2006

Zavetnik: sv. Metod (goduje 5. julija)

Stolnica: sv. Nikolaj (obletnica posvetitve 26. julija)

Glavna romarska pot: Turnišče (sv. Marija Vnebovzeta)

Zgodovinski opis

Škofijo Murska Sobota je 7. aprila 2006 ustanovil papež Benedikt XVI. Ozemlje murskosoboške škofije je bilo odcepljeno od severovzhodnega dela tedanje mariborske škofije. Prvi murskosoboški škof je postal msgr. dr. Marjan Turnšek, ki je upravljanje škofije prevzel 10. junija 2006. Po premestitvi v Maribor je bil za njegovega naslednika 28. novembra 2009 imenovan dotedanji mariborski pomožni škof msgr. dr. Peter Štumpf.

Škof msgr. dr. Peter Štumpf SDB

Murskosoboški škof (od 2009)

Škofovsko geslo: »S teboj, Mati Marija«

Nekdanji murskosoboški škof

Škof msgr. dr. Marjan Turnšek

Murskosoboški škof (2006–2009)

Škofovsko geslo: »Bog je ljubezen«

Kratka predstavitev škofije

Ozemlje: 1.102 km²

Število prebivalcev: 101.489

Število katoličanov: 78.114 (76,97 %)

Dekanije: 3 (Lendava, Ljutomer in Murska Sobota)

Župnije: 36

Duhovniki: 44, redovni duhovniki: 12

Redovnice: 23

Cerkve in kapele: 161¹¹

Kontaktne podatki

Škofija Murska Sobota

Gregorčičeva ulica 4

9000 Murska Sobota, Slovenija

Tel.: +386 (0)590 80 620

Faks: +386 (0)590 80 622

E-pošta: ordinariat@skofija-sobota.si

Spletna stran: <http://www.skofija-sobota.si>

¹¹ Prim. *Letopis Katoliške cerkve v Sloveniji 2017*, Slovenska škofovska konferenca, Ljubljana 2017, 684.

4.3 Kategorialna pastoralna

4.3.1 Vojaški vikariat

Vojaški vikariat

Vojkova cesta 55

1000 Ljubljana

Tel.: 01 471 10 49

Faks: 01 471 15 99

Spletna stran: <http://www.slovenskavojska.si/struktura/sile-za-podporo-poveljevanja/organizacijske-enote-pri-gssv/vojaski-vikariat/> ter www.modest.si

Leto ustanovitve: 2000

Zavetnik: sv. Modest

4.3.1.1 Zgodovinski opis

Delo pripadnikov Vojaškega vikariata temelji na zgodovinskih izkušnjah in bogati tradiciji, ki je slovenski narod gmotno, narodnostno ter duhovno vzgajala in dvigala. Letnica v simbolu (745) nas povezuje s krstom prvih karantanskih knezov Gorazda in Hotimirja.

Dan Vojaškega vikariata praznujemo 21. septembra, ker je bil na ta dan leta 2000 podpisan prvi sporazum, temelj rednega dela. Delo na področju duhovne oskrbe sega v čas osamosvojitvene vojne. V sestavo Teritorialne obrambe (TO) je bil vpoklican tudi takratni ljubljanski stolni kaplan msgr. dr. Jože Plut. Štiri projektne skupine so pripravljale pravne in praktične podlage za začetek rednega zagotavljanja duhovne oskrbe v Slovenski vojski (SV). Na podlagi Ustave RS in mednarodno sprejetih splošnih človekovih pravic sta bila podpisana sporazuma med Vlado RS in SŠK s Katoliško Cerkvijo in Evangeličansko cerkvijo. Urejata gmotno oskrbo in kadre. Tako kot v vojskah zahodnih držav in članicah Nata je bila tudi v Sloveniji sprejeta odločitev, da je treba vojaku ponuditi oporo na vseh področjih njegovega življenja. Uvedba redne duhovne oskrbe je dobila pravno podlago tudi v Zakonu o obrambi, Zakonu o službi v SV in v Pravilih službe. Konkretno delovanje urejata Pravilnik o zagotavljanju duhovne oskrbe in Ukaz o organizaciji Vojaškega vikariata.

Duhovno oskrbo med uniformiranimi državljani v Sloveniji podpira Društvo sv. Modesta, ki sodeluje pri organizaciji dogodkov, kot so srečanje družin, dan Vojaškega vikariata, romanja h koreninam naše kulture in vere itd.

Vojaški vikar Matej Jakopič (2015–)

4.3.1.2 Nekdanji vojaški vikar

Msgr. dr. Jože Plut

Vojaški vikar (2000–2015)

4.3.1.3 Kratka predstavitev vikariata

Vojaški vikariat redno zagotavlja duhovno oskrbo pripadnikom SV ter njihovim družinskim članom in s tem pripadnikom SV omogoča življenje, skladno s temeljnimi človekovimi pravicami – pravico do življenja v skladu z vestjo, prepričanjem ali vero in možnostjo izpovedovanja vere zasebno in javno, individualno ter skupaj z drugimi.

V letu 2017 je v sklopu Vojaškega vikariata delovalo 9 oseb (6 pastoralnih asistentov in 3 vojaški duhovniki), v sklopu Policijskega pa en duhovnik.

Naloge Vojaškega vikariata:

- pripadnikom SV in njihovim družinskim članom – ne glede na njihovo vero ali svetovni nazor – zagotavlja doma, v času vojaških vaj v Sloveniji in tujini, na mednarodnih operacijah in v poveljstvih zavezništva duhovno oskrbo, če to želijo;
- pripadnikom SV zagotavlja možnost za pogovor, nasvet ali spoved;
- poveljujočim svetuje glede verskih, religijskih in moralnih vprašanj;
- skrbi za človekovo dostojanstvo v času življenja, umiranja in po smrti;
- organizira duhovna, kulturna, verska in družabna srečanja ter romanja pripadnikov SV ter njihovih družinskih članov doma in v tujini;
- zagotavlja zakramentalno podporo pripadnikom SV ter njihovim družinskim članom, če to želijo;
- sodeluje z lokalnimi verskimi skupnostmi in ustanovami civilne družbe (vključno z veterani in svojci padlih v vojni za Slovenijo) doma in v mednarodnih operacijah; na misijah ter na področju duhovne oskrbe sodeluje tudi v mednarodnem okolju;
- sodeluje pri drugih projektih s področja skrbi za pripadnike SV in njihove družinske člane.

4.3.2 Zaporniški vikariat

Zaporniški vikariat

Smrekarjeva ulica 7A

1000 Ljubljana

E-pošta: info@center-ecce.si

<http://center-ecce.si>

Zaporniški vikar Robi Friškovec

V sklopu Zaporniškega vikariata skupaj z zaporniškimi vikarji deluje okrog trideset prostovoljcev, ki spremljajo zapornike. Njihovo poslanstvo je posredovanje pozitivnih izkušenj človeških odnosov, zmanjšanje čustvenih obremenitev, ki so posledica institucije in položaja v njej, razširitev možnosti za komuniciranje in prilagajanje na nove vedenjske vzorce.

4.3.3 Medškofijski odbor za pastoralo zdravja

Medškofijski odbor za pastoralo zdravja (MOPZ)

Ul. Emila Adamiča 60, 1356 Dobrova

Voditelj: msgr. Miro Šlibar

GSM: 031 613 378

Bolniška župnija

Trubarjeva cesta 80

1000 Ljubljana

Tel: 041 613 378

E-pošta: bolniska.zupnija@rkc.si

Spletni strani: <http://bolniska-zupnija.rkc.si>, <http://katoliska-cerkev.si/pastorala-zdravja>

Delo Cerkve na področju zdravja in zdravstva je odgovor na njeno poslanstvo, ki temelji v evangeliju in tradiciji. Vanj vključuje sodobna dognanja medicine in antropoloških znanosti. Sodobna medicina postavlja na prvo mesto zdravje; njena temeljna cilja sta obvladovanje in promocija zdravja. Pri svojem pastoralnem delu jima sledi tudi Cerkev. Teološki pogled na zdravje se nam odkriva kot nenehen proces na poti posameznikovega odrešenja.

V Cerkvi na Slovenskem pastoralno oskrbo nudi 31 duhovnikov v 25 bolnišnicah. Razen bolniškega župnika to službo vsi opravljajo poleg svojih rednih zadolžitev na župnijah.

4.3.4 Pastoralna gluhih in naglušnih Slovenije

Pastoralna gluhih in naglušnih Slovenije (PGNS)

Tunjice 9, 1241 Kamnik

Vikar Edi Strouhal

Pastoralna asistentka: s. Helena Eržen OSU

E-pošta: pastoralna.gn@gmail.com

Spletna stran: <http://www.pgns.si>

Pastoralna gluhih in naglušnih Slovenije (PGNS) je kategorialna pastoralna Cerkev na Slovenskem. Trojno poslanstvo Cerkve – oznanjevanje, bogoslužje, služenje – namenja jezikovni manjšini gluhih in naglušnih katoličanov, njihovim svojcem in prijateljem ter tolmačem za slovenski znakovni jezik (SZJ). Uradna jezika sta slovenski znakovni jezik in slovenščina. PGNS vodi vikar, ki ga za določen čas imenuje SŠK in deluje v sklopu Medškofijskega odbora za pastoralo zdravja. Zavetnik PGNS je sv. Filip Smaldone, ki goduje 4. junija.

Začetki pastore gluhih in naglušnih segajo v leto 1845, ko je duhovnik Valentin Stanič ustanovil zavod za gluhe otroke v Gorici. Pomembno delo na tem področju so opravili tudi duhovniki: dr. Anton Jarc, ki je učil bodoče duhovnike; Janeza Budala, ki je uvedel poklicno izobraževanje gluhe mladine in uredil status učiteljev, ter Andrej Pavletič, ki je pisal knjige za vzgojo gluhih učiteljev. Pomembno vlogo imajo tudi sestre notredamke, ki so v Šmihelu pri Novem mestu leta 1886 osnovale šolo za gluhoneme deklice. Ljubljanski

zavod za gluhonemo mladino je nastal leta 1900. Med največjimi donatorji je bil ribniški župnik in dekan Ignacij Holzapfel. V gluhonemnici sta kot kateheta službovala tudi dva duhovnika: Viktor Šega (1909–1932) in Alojzij Tome (1936–1945). Po drugi svetovni vojni je bila duhovna oskrba pretrgana vse do leta 1970, ko je gluhe otroke začel zbirati sedaj že pokojni frančiškanski pater Jakob Bijol, ki je bil tudi pobudnik ustanovitve Verskega centra gluhih in naglušnih. Od njegove smrti leta 2001 center vodi njegov sobrat p. Bogdan Knavs.

Mnogi evropski narodi še vedno nimajo možnosti, da bi gluhim in naglušnim katoličanom omogočili bogoslužje v znakovnem jeziku, njihovi materinščini, neposredno po duhovnikih. Cerkev na Slovenskem je to uspelo, zato se uvršča v skupino redkih držav, v katerih je poskrbljeno za bogoslužje in pastoralno oskrbo gluhih in naglušnih.

4.3.5 Pastoralna Romov v Cerkvu na Slovenskem

Pastoralna Romov v Cerkvu na Slovenskem

Dolničarjeva 4, 1000 Ljubljana

Odgovorni: Peter Kokotec

E-pošta: peter.kokotec@rkc.si

V Cerkvu na Slovenskem v okviru SŠK že vrsto let deluje organizirana pastoralna Romov z odgovornim duhovnikom za to področje. Vsako leto je organizirano srečanje Romov ali udeležba na mednarodnem simpoziju v Rimu. Prvo vseslovensko srečanje pastoralnih delavcev v pastoralni Romov je potekalo v Marijinem domu v Veržetu 24. aprila 2013. Na srečanju je bilo izpostavljeno, da je v Cerkvu na Slovenskem tovrstna kategorialna pastoralna skrb posameznih duhovnikov, redovnikov, redovnic in laikov, ki oznanjujejo evangelij med Romi.

Škof msgr. dr. Peter Štumpf, odgovoren za pastoralna Romov pri SŠK, Peter Kokotec, koordinator za pastoralna Romov pri SŠK, in Andrej Šter, predsednik Slovenskega društva suverenega malteškega viteškega reda, so 11. avgusta 2016 predstavili katoliški molitvenik in katekizem v romskem in slovenskem jeziku z naslovom *Pogovarjam se z Bogom* ter knjigo *Cigan, Bogu vdan* avtorja Maria Riboldija.

4.3.6 Jezuitsko združenje za begunce Slovenije

Jezuitsko združenje za begunce Slovenije

Direktor: p. Robin Schweiger DJ

E-pošta: begunci.info@gmail.com

Ulica Janeza Pavla II., 13, 1000 Ljubljana

Tel.: 031 636 964

4.3.6.1 Kratka zgodovina nastanka

Organizacija Jezuitsko združenje za begunce Slovenije je del svetovne organizacije Jesuit Refugee Service (JRS), ki deluje v petdesetih državah sveta. Ustanovljena je bila leta 1980, ko je takratni vrhovni predstojnik Družbe Jezusove, pater Pedro Aruppe, videl stisko in dramo beguncev iz Vietnama, ki so deželo zapuščali v

čolnih. Vsem provincialom je napisal, kaj naj Družba Jezusova naredi, da odgovori na nov izziv. Odločil je, da jim pomaga z ustanovitvijo organizacije za pomoč beguncem. Izkušnja se je nato razširila tudi v druge dele sveta.

Dva jezuitska bogoslovca sta pomagala kot prostovoljca v prehodnem domu na Celovski cesti v Ljubljani. Iz potrebe in pozitivne izkušnje v domu je dozorela odločitev, da se ustanovi podoben urad tudi v Sloveniji. To se je 19. marca 2002 zgodilo v jezuitskem centru na Poljanah v Ljubljani, kjer ima urad svoj sedež. Tedaj je v Slovenijo zaradi vojne na Balkanu še vedno prihajalo veliko ljudi.

4.3.6.2 Temeljno poslanstvo in ključni cilji dela

Poslanstvo Jezuitskega združenja za begunce Slovenije se osredinja na tri ključne besede: služiti, spremljati ter zagovarjati. Služijo, spremljajo in zagovarjajo pravice prosilcev za mednarodno zaščito, nedokumentiranih tujcev v Centru za tujce, beguncev ne glede na raso, vero ali narodno pripadnost. Pomagajo vsem ljudem, ki so na poti.

Prosilce za mednarodno zaščito spremljajo in jim služijo v azilnem domu na Viču v Ljubljani, ki je institucija odprtega tipa:

- ima vrtec za otroke, s čimer razbremeni starše, predvsem matere;
- s pomočjo prostovoljcev izvaja učno pomoč za otroke;
- izvaja psihosocialno pomoč za odrasle ženske in moške, da jim pomaga prebroditi razne stiske;
- izvaja ustvarjalne delavnice za ženske ter družabne dejavnosti za moške;
- pripravlja različne družabne dogodke, kot so miklavževanje, sodelovanje pri dnevu begunca ter občasno letovanje na morju za žene in otroke.

Nedokumentirane tujce spremljajo v centru za tujce v Postojni, ki je institucija zaprtega tipa in ga vodi slovenska policija. V centru za tujce je bivanje na nekaj kvadratnih metrih za mnoge stresno. Zato izvajajo:

- psihosocialno pomoč za odrasle (večinoma moške),
- druženje,
- različne dogodke, kot so božično-novoletni koncert, igre brez meja ob dnevu begunca, kulturni večeri v medkulturnem ozračju za dan kulture,
- pastoralno dejavnost za katoličane.

V urad Jezuitskega združenja za begunce na ulici Janeza Pavla II. 13 v centru Ljubljane prihajajo begunci, da bi se čim hitreje integrirali v slovensko družbo. Psihosocialno pomoč izvajajo tudi za begunce, ki so že prejeli status begunca; zanje pripravljajo tudi računalniške tečaje.

Pomembno delovanje Jezuitskega združenja za begunce je ozaveščanje javnosti o begunski tematiki. Enkrat mesečno že več kot deset let pripravljajo radijsko oddajo »Gradimo odprto družbo« (vsako tretjo nedeljo ob 18.40) na Radiu Ognjišče, v kateri se lotevajo tem z begunskega, z migracijskega ter razvojnega področja. O problematiki pišejo tudi članke ter pripravljajo predavanja in okrogle mize.

Poleg opisanega izvajajo raziskave, ki so pomemben vir za spoznavanje določenih tem in spodbujanje priprave pravičnejših zakonov tako na evropski kot narodni ravni. Leta 2008 so izvedli raziskavo o stanju v

centrih za tujce v Evropski uniji, ki je vključevala tudi JRS Slovenija. Ob tem je nastala pobuda za organizirano molitev. Vodstvo centra za tujce pobudo podprlo in nastala je ideja o »sobi za tišino«, v kateri ljudje različnih veroizpovedi lahko molijo in se umirijo.

Smerokaz oziroma kompas delovanja JRS je Konvencija Združenih narodov o statusu begunca, ki pravi, da je begunec oseba, »ki pobegne iz matične države iz utemeljenega strahu pred preganjanjem zaradi rase, vere, narodne pripadnosti, pripadnosti določeni družbeni skupini ali določenemu političnemu prepričanju in ki zaradi takšnega strahu ne more ali noče uživati zaščite te države ali se vanjo vrniti«. S to konvencijo so se mnoge države, tudi Slovenija, zavezale, da bodo pomagale ljudem, ki bežijo pred različnimi grožnjami, preganjanji in si želijo miru. Spodbuja se torej sočutje do vseh, ki jih srečamo v azilnem domu ali Centru za tujce, pa tudi do tistih, ki se želijo integrirati v slovensko družbo.

4.3.6.3 Statistični pregled delovanja

Nevladno organizacijo Jezuitsko združenje za begunce Slovenije vodi direktor. Prvi direktor je bil p. Marijan Šef, drugi pa je p. Robin Schweiger. Prvih deset let je bila del ekipe tudi socialna delavka, ki je izvajala določene programe v azilnem domu in v Centru za tujce. V obdobju 2006–2016 so bili pomemben del ekipe prostovoljci (skupno okrog 150), ki so tedensko pomagali socialni delavki ali/in direktorju pri določenih programih.

Leta 2012 je Jezuitsko združenje za begunce Slovenije praznovalo 10. obletnico delovanja. Ob tej priložnosti so izdali zbornik z naslovom *Ljudje na poti*, v katerem so predstavili svoje poslanstvo in delovanje skozi desetletno obdobje.

5 Redovništvo v Cerкви na Slovenskem

V poglavju o redovništvu predstavljamo statistični pregled podatkov redovnih skupnosti in novih oblik Bogu posvečenega življenja v Cerкви na Slovenskem za obdobje 2007–2017. Navedeni so tudi kontaktni podatki posameznih redovnih skupnosti.

V Sloveniji deluje 12 moških¹² in 17 ženskih redovnih skupnosti ter 6 svetnih ustanov oziroma novih oblik Bogu posvečenega življenja. Redovne skupnosti so v svojem delovanju samostojne, sodelujejo pa v Konferenci redovnih ustanov Slovenije (KORUS). Korus je cerkvena ustanova, ki jo je v duhu II. vaticanskega zbora potrdila Kongregacija za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja. Člani so višji predstojniki in predstojnice ustanov posvečenega življenja in družb apostolskega življenja, ki delujejo v Sloveniji. Glavna naloga Korusa je zagotavljanje skupnega predstavnštva redovnikov in redovnic pri cerkvenih in civilnih oblasteh.

5.1 Metodološko pojasnilo

Zbrani podatki se nanašajo na pridobljena poročila posameznih redov in odražajo stanje na dan 31. december.

Izraza »redovnica« in »redovnik« se v besedilu uporabljata enakovredno za vse člane skupnosti (večne aličasne zaobljube, kandidati, postulanti, novinci, ponovinci itd.).

5.2 Splošno o redovnih skupnostih

V šestih škofijah Cerkve na Slovenskem deluje 32 redovnih skupnosti ali ustanov z novo obliko Bogu posvečenega življenja. V letu 2016 je bilo v Sloveniji 758 redovnic in redovnikov. Nekateri pripadajo drugim provincam ali slovenske province vključujejo osebe na ozemlju drugih držav, zato je njihovo skupno število v vseh provincah 1.803.

Trenutno najstarejša redovna skupnost na slovenskem ozemlju so cistercijani, saj je bil njihov prvi samostan pri nas ustanovljen leta 1136. Sledijo kartuzijani (1160), frančiškani (1229), minoriti (1239), klarise (1300), karmeličanke (1650) in uršulinke (1702).

5.3 Osebe

Najštevilčnejša redovna skupnost so sestre usmiljenke (HKL) z 88 članicami, sledijo don Boskovi salezijanci (SDB) z 78 člani, šolske sestre (ŠSFKK) s 74 članicami, bratje frančiškani (OFM) z 69 člani ter Marijine sestre

¹² V seštevek ni naveden član redovne skupnosti maristov, Slovenec, ki živi in deluje v Argentini.

čudodelne svetinje (MS) s 53 članicami. Po članstvu najmanjši skupnosti s tremi člani sta Duhovna družina Delo (FSO) in Mala Frančiškova družina (MFD).

Leta 2004 je bilo v Cerkvi na Slovenskem 822 redovnic in redovnikov z večnimi zaobljubami, leta 2017 pa 764.¹³ V podatkih, ki so jih posredovale redovne skupnosti, smo analizirali tudi gibanje novih članov. Leta 2007 je bilo v Sloveniji 96 mladih redovnic in redovnikov, leta 2017 pa 52. Gibanje redovnega podmladka v analiziranem obdobju lahko razdelimo na dva dela, pri čemer opazimo, da je bilo prelomno leto 2009. Do tedaj je namreč število mladih redovnic in redovnikov stalno naraščalo do števila 98, nato je sledil padec, ki traja še danes. Izjema je leto 2015, ko lahko zaznamo manjše povečanje glede na trend prejšnjih let. Tudi k tem vrednostim bi bilo treba prišteti tiste kandidate za redovništvo, ki niso zajeti v posredovani statistiki.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kandidati	11	13	12	7	8	6	6	4	9	7	4
Postulanti	14	13	16	13	7	5	13	11	8	7	6
Novinci	20	23	20	19	18	15	12	13	13	12	9
Ponovinci	39	36	38	42	37	38	33	32	33	31	29
Novi člani	12	9	12	7	9	10	10	10	11	10	4
Skupaj	96	94	98	88	79	74	74	70	74	67	52

V slovenskih redovnih skupnostih je vse več zaposlenih laikov; število zaposlenih zunanjih sodelavcev laikov v samostanih se je namreč povečalo s 139 leta 2007 na 293 v letu 2017. Število redovnic in redovnikov, ki so zaposleni v službah za nedoločen čas, se je znižalo s 124 leta 2007 na 94 v letu 2017. S tem je povezano tudi vprašanje gmotnega položaja redovnih družin, saj nove zunanje zaposlitve pomenijo višje izdatke, odsotnost zaposlitve članov reda pa nižja prihodke samostana.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Št. zaposlenih redovnic/redovnikov skupnosti v rednih službah (zaposlitev za nedoločen čas)	68	67	75	95	69	62	61	60	78	54	46
Št. zaposlenih redovnic/redovnikov v rednih službah (honorarno)	56	53	61	56	58	55	60	53	63	57	48
Št. zunanjih laičkih sodelavcev, ki sodelujejo z redovno skupnostjo (zaposleni ali honorarno)	139	156	185	208	211	213	153	227	245	266	293

¹³ Deset redovnih skupnosti ni posredovalo podatkov, zato ima seštevek v praksi višjo vrednost.

Št. umrlih članov red. skupnosti	25	22	24	24	29	30	23	23	24	18	23
Št. izstopov iz reda	5	7	6	3	5	8	7	8	3	3	5

V obdobju 2007–2017 je slovenske redovne družine zapustilo 326 članov: 266 je pokojnih, 60 jih je izstopilo iz reda. Največ izstopov lahko opazimo med letoma 2007 in 2009 ter med 2011 in 2014. Največ umrlih članov reda je bilo pri sestrah usmiljenkah (75), šolskih sestrah (62) ter Marijinih sestrah (31).

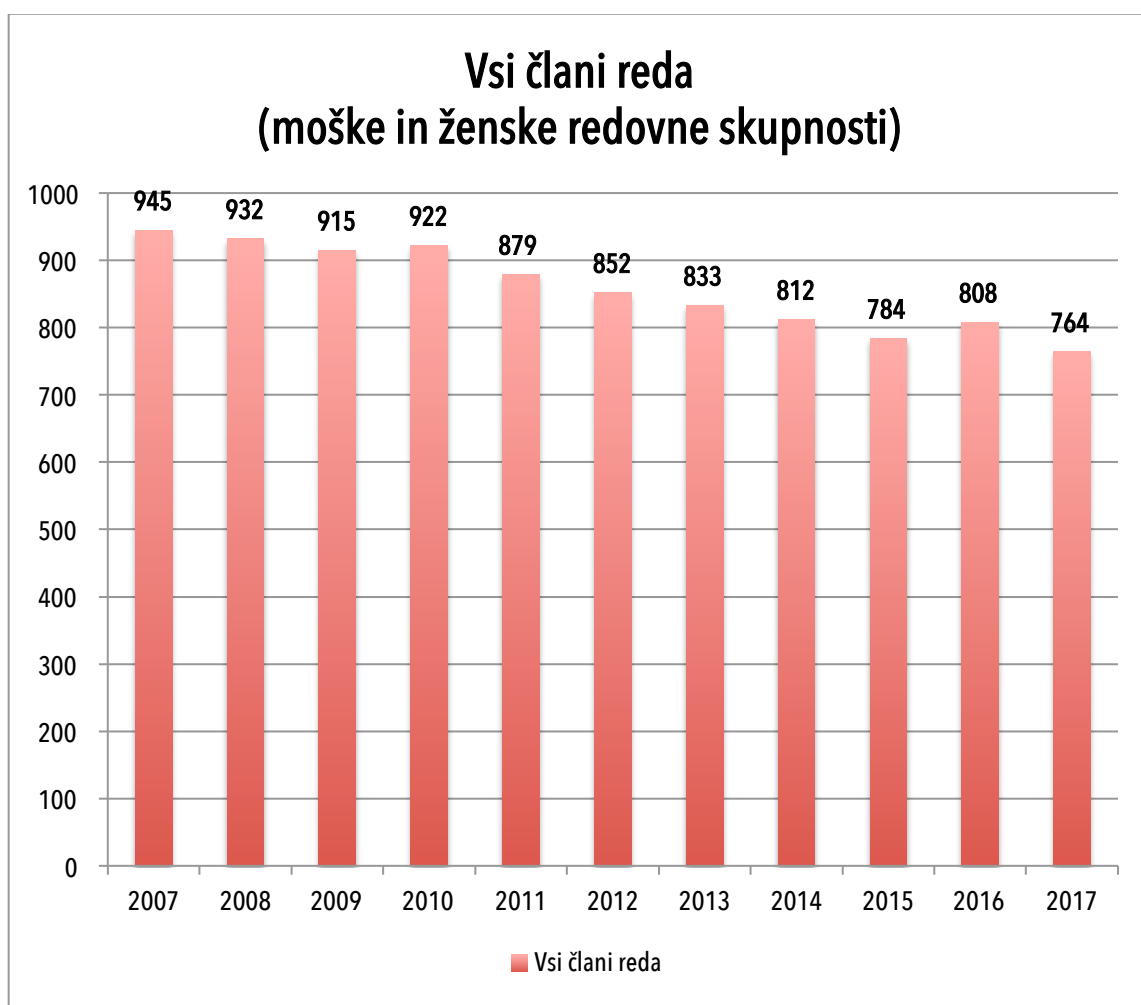
Največji upad v članstvu redovnih skupnosti zaznavamo pri redovnicah. Leta 2015 se je prvič zgodilo, da je število redovnic v Sloveniji padlo pod 500. Od leta 1974, ko jih je bilo v Sloveniji 984,¹⁴ do leta 2015, ko jih je bilo 498, se je njihovo število prepolovilo. Zmanjševanje števila redovnic je evropski pojav, ki je zajel vse države stare celine, razen Bosne in Hercegovine, Bolgarije, Estonije, Gruzije, Latvije, Makedonije in San Marina. V letih 2006–2013 se je zmanjšalo število članic ženskih redov tudi v sosednjih državah: v Avstriji - 12,5 %, Italiji - 14,6 %, Madžarski - 27 %, Hrvaški - 9 %, Nemčiji - 20 % in Češki - 27 %.

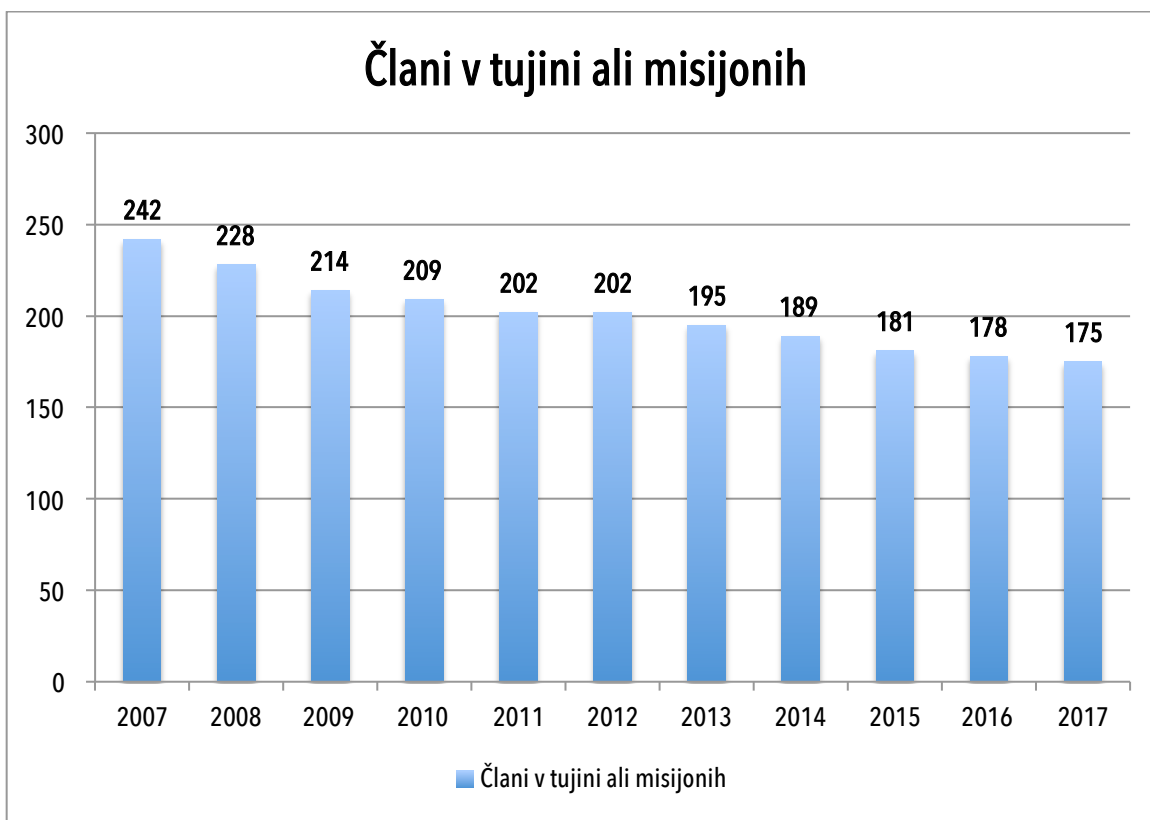
Člani reda

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
OSB	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	n. p.
Ocist	13	13	13	13	14	14	14	14	14	14	14
OP	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	3
DJ	37	40	37	38	39	36	39	39	36	38	40
OFM	88	86	86	84	82	80	78	75	71	68	69
OFMCap	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	33
Ochart	15	14	13	11	9	9	9	9	10	9	9
CMF	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.
KR	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.
CM	51	51	50	48	45	43	42	40	40	38	37
OFMConv	50	50	47	47	47	47	46	47	48	47	45
SDB	86	86	88	85	83	83	76	77	77	79	78
OP - ž	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.
FBS	32	30	29	28	27	25	23	22	21	20	19
HKL	123	119	119	133	110	102	99	93	94	90	88
HMP	42	44	42	42	41	40	39	38	36	36	38
Hčere sv. Pavla	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.
FMM	n. p.	n. p.	n. p.	12	11	11	11	11	10	10	12
Sveta Gora	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.
OCD	18	17	15	15	15	15	17	17	18	18	26
OSC	20	21	22	21	21	22	23	23	26	27	n. p.

¹⁴ Prim. Jugoslovanska škofovska konferenca, *Opći šematizam Katoličke Crkve u Jugoslaviji 1974*, 559, 607, 637.

MS	88	87	82	78	76	72	70	69	54	56	53
MC	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.
SKR	7	7	7	7	7	6	5	5	4	4	n. p.
SSK	23	23	22	22	19	18	17	15	15	15	11
SL	13	13	14	13	14	12	13	13	12	13	14
ND	43	43	43	43	43	41	41	41	39	39	36
ŠSFKK	107	104	102	100	92	93	90	86	79	76	74
DKO	18	18	18	17	16	15	12	12	13	12	11
OSU	61	56	55	54	57	57	58	55	55	53	51
FSO	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	n. p.
MFD	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Skupaj	945	932	915	922	879	852	833	812	784	774	764
Indeks rasti	-4	-13	-17	7	-43	-27	-19	-21	-28	-10	-44
	-0,42	-1,38	-1,82	0,77	-4,66	-3,07	-2,23	-2,52	-3,45	-1,28	-5,45

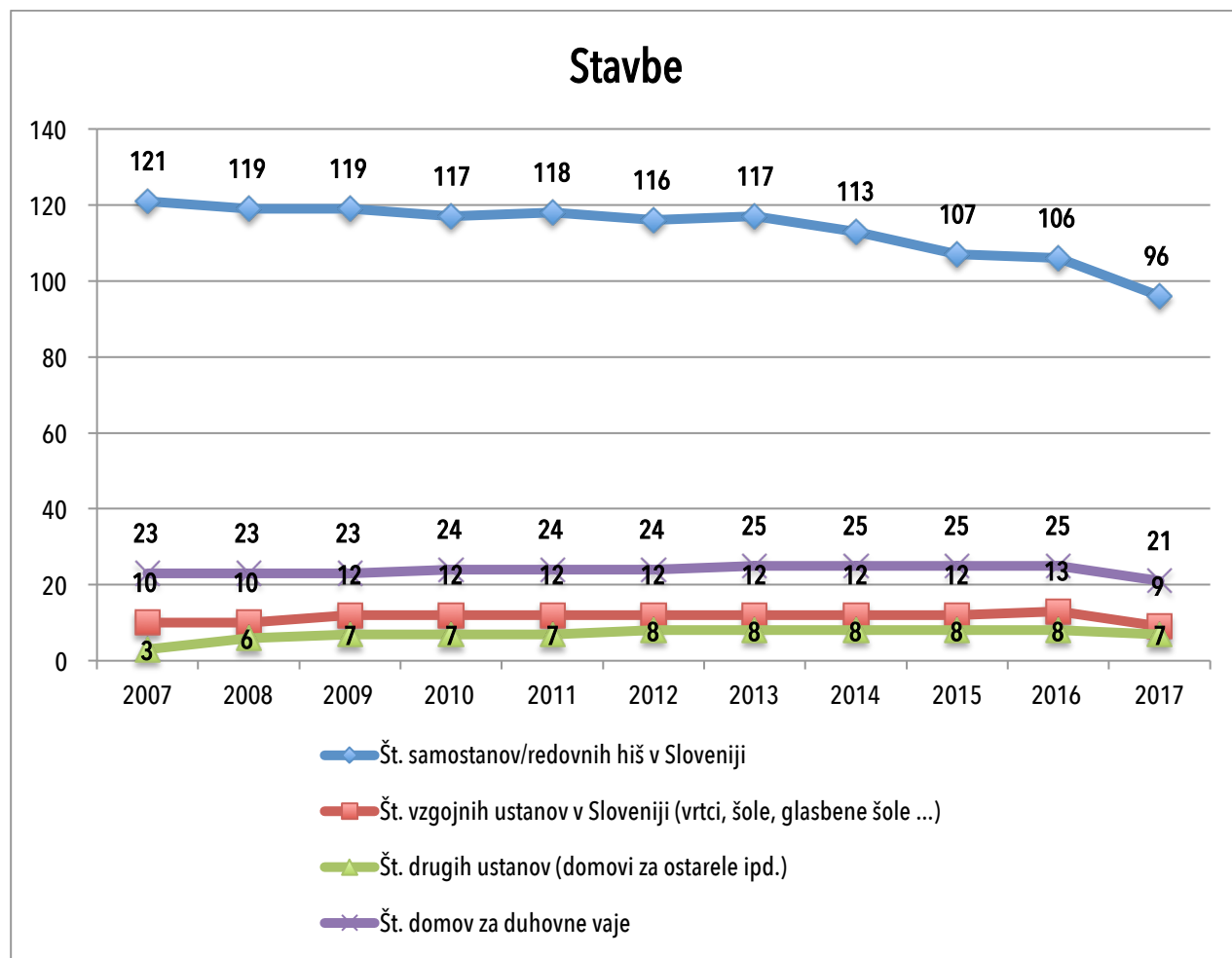

5.4 Stavbe

Z zmanjševanjem števila redovnic in redovnikov se zmanjšuje tudi število samostanov, ki jih potrebujejo za bivanje in delovanje. V obdobju 2007–2017 se je število stavb v lasti slovenskih redovnih družin znižalo s 113 na 99. Prav tako se je povečalo število drugih ustanov (npr. domov za ostarele): v letu 2017 s 3 na 7. Pri tem je zanimivo, da je do največje odtujitve stavb prišlo med letoma 2014 in 2015. V tem obdobju se je prepolovilo tudi število t. i. drugih ustanov, ki je sicer skozi leta nenehno naraščalo.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Št. samostanov/redovnih hiš v Sloveniji	113	111	111	109	110	108	109	105	99	99	96
Št. vzgojnih ustanov v Sloveniji (vrtci, šole, glasbene šole ...)	10	10	12	12	12	12	12	12	12	13	9
Št. drugih ustanov (domovi za ostarele ipd.)	3	6	7	7	7	8	8	8	8	8	7
Št. domov za duhovne vaje	21	21	21	22	22	22	23	23	23	23	21
Št. ležišč v domovih za	1041	1041	1081	1112	1112	1122	1122	1122	1070	1036	1171

<i>duhovne vaje (vsa razpoložljiva kapaciteta)</i>											
<i>Št. udeležencev duhovnih vaj</i>	7695	7578	6840	9471	8216	8801	9355	9865	14299	14910	17980

5.5 Kulturna dediščina

Slovenski redovi imajo v lasti 81 objektov s statusom kulturnega spomenika, pri čemer so nekateri celo državnega pomena. Največ jih imajo frančiškani (35), sledijo minoriti (24), uršulinke (4), benediktinci (3) in jezuiti (3). Večinoma gre za samostane ali cerkve, najdemo pa tudi muzeje in knjižnice. Iz odgovorov, ki smo jih prejeli na vprašalnik za zbiranje podatkov, je razvidno, da imajo samo trije redovi osebo, ki se posebej ukvarja s kulturno dediščino, kot so npr. arhivar, knjižničar ali kustos.

Na vprašanje »Koliko sredstev je država namenila za obnovo kulturne dediščine v lasti vaše redovne skupnosti?« smo za obdobje 2004–2016 prejeli od vseh redovnih skupnosti znesek 9.815.744,32 eur; največ v letu 2006, ko je država namenila 8.419.500,00 eur za obnovo sakralne kulturne dediščine v kartuziji Pleterje.

Kontaktne podatke redovnih skupnosti

Konferenca redovnih ustanov Slovenije

Poljanska cesta 6, 1000 Ljubljana

Tel.: 01/433-53-23

Spletna stran: www.korus.rkc.si

E-pošta: korus@rkc.si

5.6 *Ženske redovne skupnosti*

Hčere Marije Pomočnice

Rakovniška ulica 21

1000 Ljubljana

Marijine sestre

Hrenova ulica 10

1000 Ljubljana

Skupnost Loyola

Apnenik 6

8310 Šentjernej

Sestre svetega Križa

Mala Loka 8

1230 Domžale

Klarise

Samostanska pot 51

3331 Nazarje

Karmeličanke

Sora 20

1215 Medvode

Frančiškanke Brezmadežnega spočetja

Ulica Pohorskega bataljona 32

2310 Slovenska Bistrica

Hčere krščanske ljubezni – usmiljenke

Pod bregom 22, Šentjakob

1000 Ljubljana Črnuče

Marijine sestre

Mekinčeva ulica 12

1000 Ljubljana

Šolske sestre de Notre Dame

Šišenska cesta 56

1000 Ljubljana

Sestre križniškega reda

Trg Jakoba Babiča 3

9240 Ljutomer

Šolske sestre sv. Frančiška Kristusa

Kralja

Strmi pot 4

1000 Ljubljana

Uršulinke

Pustovrhova ulica 11

1000 Ljubljana

Zagrebške usmiljenke

Šutna 16

1241 Kamnik

Mala Frančiškova družina

Černetova ulica 17

1000 Ljubljana

Družina Kristusa Odrešenika

Šmartinska cesta 6

1000 Ljubljana

Inštitut frančiškank Marijinih misijonark

Mirje 7

1000 Ljubljana

Misijonarke ljubezni

Kališnikov trg 7

1131 Ljubljana

Don Boskove prostovoljke

Dragonijeva ulica 6

2000 Maribor

Karmeličanke

Sora 20

1215 Medvode

Karmeličanke

Rogovila 1

8216 Mirna Peč

Inštitut manjših sester Marije

Brezmadežne

Sveta gora 2

5250 Solkan

Dominikanke sv. Katarine Sienske

Petrovče 211

3301 Petrovče

5.7 Moške redovne skupnosti

Dominikanci

Savinjska cesta 9
3310 Žalec

Družba Jezusova - jezuiti

Vodnikova 279
1117 Ljubljana

Kapucini

Mekinčeva ulica 3
1000 Ljubljana

Misijonska družba - lazaristi

Maistrova ulica 2
1000 Ljubljana

Minoriti

Minoritski trg 1
2250 Ptuj

Kartuzijani

Drča 1
8310 Šentjernej

Križniški red

Velika Nedelja 14
2274 Velika Nedelja

Salezijanci

Rakovniška ulica 6
1000 Ljubljana

Klaretinci

Frankolovo 6
3213 Frankolovo

Frančiškani

Prešernov trg 4
1000 Ljubljana

Cistercijani

Stična 17
1295 Ivančna Gorica

Benediktinci

Lackova cesta 264
2341 Limbuš

5.8 Svetne ustanove in nove oblike Bogu posvečenega življenja

Don Boskove prostovoljke

Rakovniška 6
1000 Ljubljana

Družina Kristusa Odrešenika

Šmartinska 6
1000 Ljubljana

Duhovna družina »Delo«

Kotna pot 8, Voglje
4208 Šenčur

Sestre Corpus Christi

Čateška ul. 12
8250 Brežice

Skupnost Emanuel

Ul. stare pravde 11
1000 Ljubljana

Frančiškov svetni red (FSR)

Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana

6 Pregled statističnih podatkov

6.1 Svetovna cerkvena statistika 2016 (*Annuario Statisticum Ecclesiae*)¹⁵

Vsako leto Sveti sedež izda obsežno zbirko statističnih podatkov za Katoliško Cerkev po vsem svetu, ki kažejo, da se krščanstvo v svetovnem merilu širi, le v Evropi in Severni Ameriki številke ostajajo enake ali se pri posameznih postavkah zmanjšujejo. Podatke, ki odsevajo stanje na dan 31. december 2016, je zbralo in uredilo Državno tajništvo Svetega sedeža v delu *Annuario Statisticum Ecclesiae*, izdanem aprila 2018.¹⁶

Svetovno prebivalstvo

31. decembra 2016 je bilo svetovno prebivalstvo ocenjeno na 7.352.289.000 oseb, kar je 103.348.000 oseb več kot v letu 2015.

Število katoličanov

31. decembra 2016 je bilo na svetu 1.299.059.000 katoličanov, kar je 14.249.000 več kot v predhodnem letu. Povečanje je opaziti na vseh celinah, razen v Evropi, kjer se število tretje leto zapored zmanjšuje (-240.000). Najvišji odstotek katoličanov je v Ameriki (63,72 % prebivalstva), sledijo Evropa (39,76 % prebivalstva), Oceanija (26,38 % prebivalstva), Afrika (19,24 % prebivalstva) ter Azija (3,25 % prebivalstva). Odstotek katoličanov se je v minulem letu zmanjšal za 0,05 %, kar pomeni 17,67% delež svetovnega prebivalstva.

Prebivalci in število katoličanov na duhovnika

Število prebivalcev na duhovnika se je tudi v tem letu povečalo za skupno 254 (+54) oseb in doseglo vrednost 14.336 (leta 2014 je bilo 130 oseb na duhovnika). Vrednosti po celinah so se povečale v Ameriki (+108), Evropi (+66), Afriki (+271) in v Oceaniji (+181) ter znižale v Aziji (-264). Število katoličanov na duhovnika se je skupaj povečalo za 39 oseb in znaša 3.130.

Teritorialne uprave in misijonske postojanke

Teritorialnih uprav¹⁷ ali delnih Cerkev je 3.016, kar je 10 več kot v preteklem letu. Nove škofije oziroma teritorialne uprave so bile ustvarjene v Afriki (+3), Ameriki (+3), Aziji (+3) in Evropi (+1). V Oceaniji ni bilo sprememb. Misijonskih postojank z redno navzočnostjo duhovnika je 2.140 (+581), postojank brez stalne navzočnosti duhovnika pa 142.487 (leta 2014 136.572).

¹⁵ Vir: *Secretaria Status - Rationarium Generale Ecclesiae, Annuario Statisticum Ecclesiae*, Libreria Editrice Vaticana, februar 2016.

¹⁶ Prim. <https://press.vatican.va/content/salastampa/en/bollettino/pubblico/2017/04/06/170406e.html>.

¹⁷ Pojem *teritorialne uprave* ali delne Cerkev zajema (nad)škofije, apostolske administrature, eparhije, ozemeljske prelature, opatije, vikariate, apostolske prefektore, misijonske postojanke *sui iuris* ipd. (prim. ZCP, kann. 369–372).

Škofje

Skupno število škofov se je povečalo za 49, vseh skupaj je 5.353. Leta 2016 se je povečalo število škofov, ki prihajajo iz vrst škofijskih duhovnikov (+27); vseh je bilo 4.090, škofov, ki prihajajo iz vrst redovnikov, pa je bilo 1.263 (+22).

Duhovniki

Število škofijskih in redovnih duhovnikov na svetu se je znižalo za 687 oseb in tako znaša 414.969 oseb. Celini z upadom števila duhovnikov sta Evropa (-2.583) in Amerika (-589), njihovo število pa se je povečalo v Afriki (+1.181) in Aziji (+1.304). V Oceaniji ni bilo sprememb. Število škofijskih duhovnikov se je povečalo za 317 (+100); skupaj jih je 281.831. Število se najbolj povečuje v Afriki (+983), sledijo Azija (+744), Amerika (+180) in Oceanija (+21). Njihovo število se je zmanjšalo le v Evropi (-2.853). Število redovnih duhovnikov se je znižalo za 1.004; vseh je 133.138. Njihovo število se povečuje v Afriki (+198) in Aziji (+560), znižuje v Oceaniji (-21), Ameriki (-769) in Evropi (-972).

Stalni diakoni

Število stalnih diaconov se je v letu 2016 povečalo, in sicer za 1.057 oseb (leta 2014 se je povečalo za 1.371 oseb); vseh je 46.312. Ponovno se je najbolj povečalo v Ameriki (+842) in Evropi (+145), sledijo Oceanija (+45), Afrika (+22) in Azija (+3). Na svetu je 45.609 škofijskih ter 703 redovnih stalnih diaconov.

Redovniki in redovnice

Število redovnikov, ki niso duhovniki, se je zmanjšalo za 1.604 (leta 2015 za 330); vseh je 52.625. V letu 2016 je njihovo število upadlo na vseh celinah: v Afriki za 50, Ameriki za 503, Aziji za 373, Evropi za 614 ter v Oceaniji za 64 oseb. Tudi v letu 2016 se je ohranilo upadanje števila redovnic, in sicer za 10.885 oseb (leta 2015 je bil upad za 12.399 redovnic); tako je bilo vseh skupaj 659.445. Število redovnic se je ponovno povečalo v Afriki (+943) in Aziji (+533), znižalo pa v Ameriki (-3.775), Evropi (-8.370) in Oceaniji (-216).

Svetne ustanove

Število članov moških svetnih ustanov je 618 (-79). Povečalo se je v Afriki (+2) in Aziji (+4), znižalo pa v Ameriki (-77) in Evropi (-8), medtem ko se v Oceaniji ni spremenilo. Ženske svetne ustanove so zabeležile upad 459 (leta 2015 je bil upad 1.339) oseb; sedaj jih je 22.400. Število se je povečalo samo v Afriki (+113), znižalo na ostalih celinah: v Aziji za 35, v Ameriki za 33, v Evropi za 502 in v Oceaniji za 2 osebi.

Laiški misijonarji in katehisti

Na svetu deluje 354.743 laičnih misijonarjev (+2.946). Število se je izrazito povečalo v Ameriki (+4.728) in Afriki (+759), zmanjšalo pa v Aziji (-1.565), Evropi (-921) in Oceaniji (-55). Število katehistinj in katehistov se je zmanjšalo za 36.364 oseb; ob koncu leta 2016 jih je bilo 3.086.289. Samo v Afriki se je število povečalo (+10.669), na preostalih celinah pa se je zmanjšalo: v Ameriki (-20.407), Aziji (-12.896), Evropi (13.417) in Oceaniji (-313).

Bogoslovci

Število škofijskih in redovnih bogoslovcev se je na svetovni ravni zmanjšalo za 683 oseb; vseh je bilo 116.160. Njihovo število se je povečalo v Afriki (+1.455) in Aziji (+9), drugod pa se je zmanjšalo: v Ameriki (-1.123), Evropi (-964) in Oceaniji (-60). Škofijskih bogoslovcev je 71.117 (+999 v primerjavi s predhodnim letom), število redovnih bogoslovcev pa 45.043 (-1.682). Pri škofijskih bogoslovcih smo zabeležili upad v Evropi (-381) in Oceaniji (-5), povečanje pa v Afriki (+1.059), Ameriki (+16) in Aziji (+310). Število redovnih bogoslovcev narašča v Afriki (+396), upada pa v Ameriki (-1.139), Aziji (-301), Evropi (-583) in Oceaniji (-55).

Malosemeniščniki

Število vseh malosemeniščnikov – škofijskih in redovnih – se je v letu 2016 zmanjšalo za 2.735; 31. decembra 2016 jih je bilo 101.616. Njihovo število se je zmanjšalo v Ameriki (-1.299), Aziji (-871), Afriki (-69), Evropi (-581) in Oceaniji (-5). Število vseh škofijskih malosemeniščnikov je 78.369 (-1.729), redovnih pa 23.247 (1.006).

Izobraževalne in vzgojne ustanove

Katoliška Cerkev upravlja 72.826 vrtcev, ki jih obiskuje 7.313.370 otrok (+269.448); 96.573 osnovnih šol, ki jih obiskuje 35.125.124 otrok; 47.862 srednjih šol, v katere je vpisanih 19.956.347 dijakov. 2.509.457 učencev je vpisanih v višje šole in 3.049.548 na katoliške univerze.

Zdravstvene in dobrodelne ustanove

Vseh zdravstvenih in dobrodelnih ustanov, ki jih je leta 2016 upravljala Katoliška Cerkev, je bilo 112.015 (leta 2015 117.986). Razdeljene so v naslednje kategorije:

- 5.287 bolnišnic: največ jih je v Ameriki (1.530) in Afriki (1.321);
- 15.937 zdravstvenih dispanzerjev: v Afriki (5.177), Ameriki (4.430), Aziji (3.300);
- 610 bolnišnic za gobavce;
- 15.722 domov za ostarele, kronične bolnike in invalide;
- 9.552 sirotišnic;
- 11.758 otroških jasli;
- 13.897 poročnih posvetovalnic;
- 3.506 vzgojnih centrov s prilagojenimi programi ali za otroke s posebnimi potrebami;
- 35.746 drugih dobrodelnih ustanov ali vzgojnih centrov.

Diplomatska mreža Svetega sedeža

Sveti sedež ima diplomatske zveze s 183 državami ter z Evropsko unijo in Suverenim malteškim viteškim redom. 89 (+1) držav, Evropska unija in Suvereni malteški viteški red imajo v Rimu svoje predstavništvo pri Svetem sedežu.¹⁸ Z Afganistanom, Kitajsko, Bhutanom, Severno Korejo in Maldivi Sveti sedež nima vzpostavljenih uradnih diplomatskih povezav.

¹⁸ Prim. *Sala stampa della Santa sede*, Bollettino n. 0014/2018.

6.2 Prebivalci in katoličani v Sloveniji

V Sloveniji je bilo 1. januarja 2018 2.066.880 prebivalcev, od tega 1.511.980 katoličanov, kar predstavlja 73,15% delež. V šestih (nad)škofijah je delovalo 14 (nad)škofov, 1.018 škofijskih in redovnih duhovnikov, 482 redovnic, 649 laičkih katehistinj in katehistov ter 30 stalnih diakonov. V letu 2017 je imela Cerkev na Slovenskem 49 misijonarjev in misijonark v 25 državah na 4 celinah. V letu 2017 je v Sloveniji v okviru mreže Karitas delovala krovna organizacija Slovenska karitas, šest škofijskih karitas, 458 župnijskih in območnih karitas ter dva zavoda, ki izvajata socialnovarstvene programe na področju pomoči ženskam v stiski in pomoči odvisnikom. V Karitas je v letu 2017 delovalo 10.890 prostovoljcev, ki so skupaj opravili 548.800 ur prostovoljnega dela.

Po podatkih Statističnega urada RS je konec leta 2017 v štirih občinah z najmanj 50.000 prebivalci (Ljubljana, Maribor, Kranj in Koper) živelo skupaj skoraj 25 % vseh prebivalcev Slovenije. V Ljubljani, po številu prebivalcev največji občini, se je število prebivalcev v letu 2015 povečalo za skoraj 1.100 (0,4 %), na več kot 288.000. Število prebivalcev se je povečalo še v 98 drugih občinah, od tega najizraziteje v občini Škofljica (za 3,3 %). V 110 občinah z manj kot 5.000 prebivalci je živelo skupaj 15 % prebivalcev.¹⁹

Povečanje prebivalstva lahko, tako kot minula leta, pripišemo večjemu priseljevanju. Po podatkih Statističnega urada RS se je leta 2017 v Slovenijo priselilo skoraj 3.300 državljanov Slovenije in 15.500 tujih državljanov. Odselilo se je skoraj 9.900 slovenskih in blizu 7.700 tujih državljanov. Selitveni prirast je bil v 2017 najvišji po letu 2011: 1.253 oseb. V letu 2017 se je v Slovenijo priselilo 18.808 prebivalcev, iz države pa se jih je odselilo 17.555. V primerjavi z letom 2016 je bilo tako število priselitev za 13 % višje kot odselitev. Selitveni prirast je bil v 2017 najvišji po letu 2011: priselilo se je 1.253 oseb več, kot se jih je odselilo.

Selitveni prirast državljanov Slovenije je bil v letu 2017 že osemnajsto leto zapored negativen: v letu 2017 se jih je iz države odselilo 6.583 več, kot se jih je v državo priselilo. Selitveni prirast tujih državljanov pa je bil že devetnajsto leto zapored pozitiven: v letu 2017 se jih je v Slovenijo priselilo 7.836 več, kot se jih je iz nje odselilo.²⁰

Prebivalstvo Slovenije je 1. januarja 2018 sestavljalo 1.027.041 moških in 1.039.839 žensk. Delež žensk med državljanji Slovenije je znašal 51,3 % (ta delež sicer zelo počasi upada že vrsto let); med tujimi državljanji pa je bilo žensk 35,3 % (delež se je v zadnjih štirih letih povečal za 2,5-odstotne točke).²¹

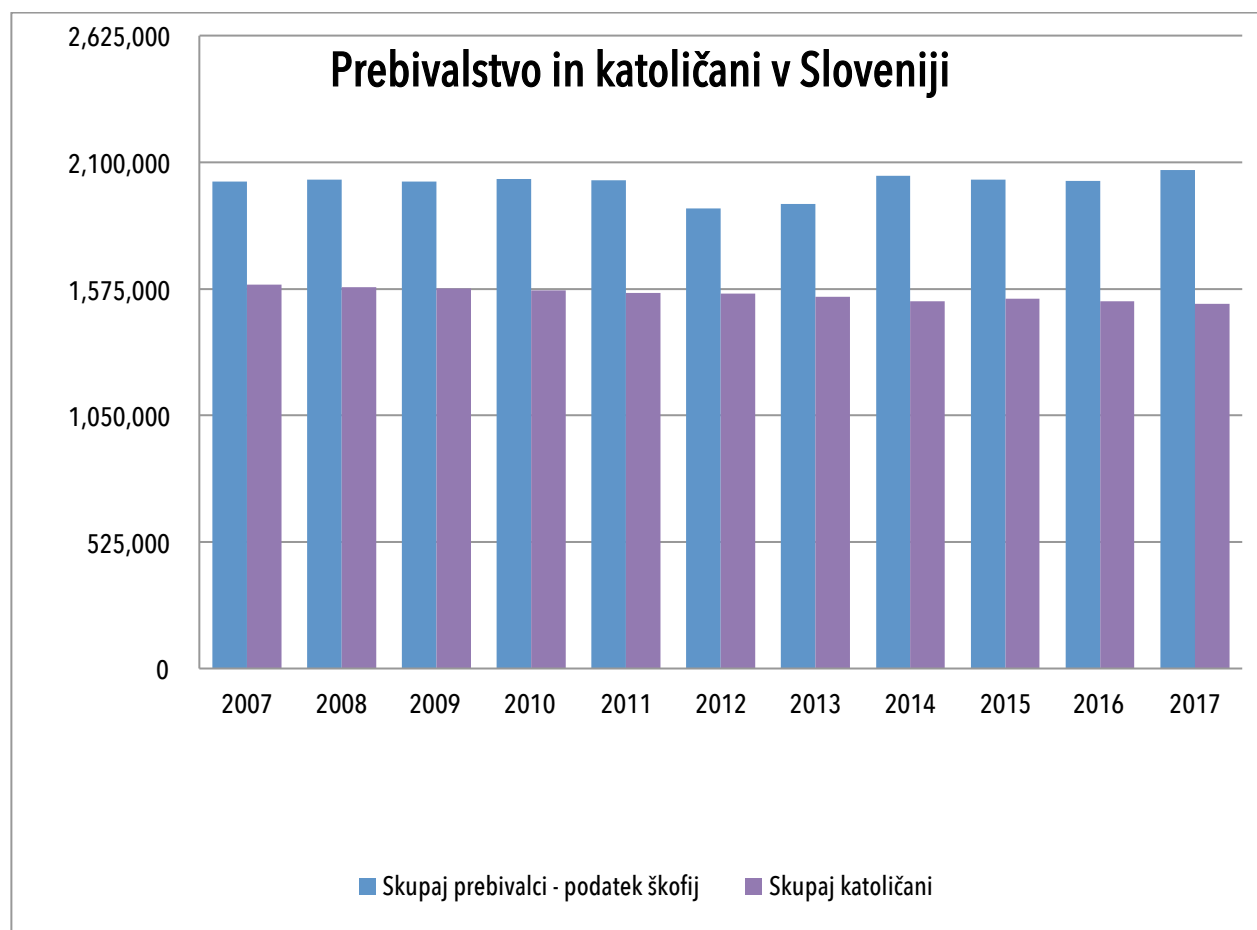
Iz dostopnih podatkov, ki so jih zbrale škofije, izhaja, da se je število katoličanov v Sloveniji v zadnjih desetih letih zmanjšalo za 81.845 oseb. Ta podatek se odraža pri krstih, saj se je njihovo število med letoma 2007 in 2017 zmanjšalo za 2.361 (16,37% upad), na drugi strani pa se je v minulem desetletju število rojstev povečalo za 418. Zmanjševanje števila krstov in posledično tudi pripadnikov Katoliške Cerkve ni samo slovenski pojav, temveč zajema celotno Evropo in zahodni svet.

¹⁹ Vir: SURS, v: <http://www.stat.si/StatWeb/prikazi-novico?id=5945&idp=17&headerbar=15> (pridobljeno 18. avgusta 2016).

²⁰ Vir: SURS, v: <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/7485> (pridobljeno 20. avgusta 2018).

²¹ Vir: SURS, v: <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/7363> (pridobljeno 20. avgusta 2018).

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Skupaj dekanije	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60
Skupaj župnije	791	791	791	785	785	785	785	785	785	785	697
Skupaj prebivalci - podatek škofij	2.020.022	2.027.107	2.020.804	2.029.908	2.026.478	1.909.528	1.927.363	2.043.840	2.028.657	2.022.309	2.066.880
Skupaj katoličani	1.591.214	1.582.682	1.577.014	1.569.119	1.557.276	1.554.355	1.543.114	1.523.040	1.535.297	1.523.113	1.511.980
% katoličano v	78,77	78,08	78,04	77,30	76,85	81,40	80,06	74,52	75,68	75,32	73,15

6.3 Osebe

V statističnem pregledu predstavljamo skupine oseb, ki delujejo v Katoliški Cerkvi v Sloveniji.²² Ob tem lahko najbolje zaznamo, da se struktura vernosti in populacije spreminja.

6.3.1 Škofje, duhovniki in redovniki

Št. škofov	Škofija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Celje	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Koper	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Ljubljana	3	2	2	3	3	3	1	3	5	5	5
	Maribor	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4
	Murska Sobota	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Novo mesto	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Skupaj	11	10	10	11	11	11	9	11	14	14	14

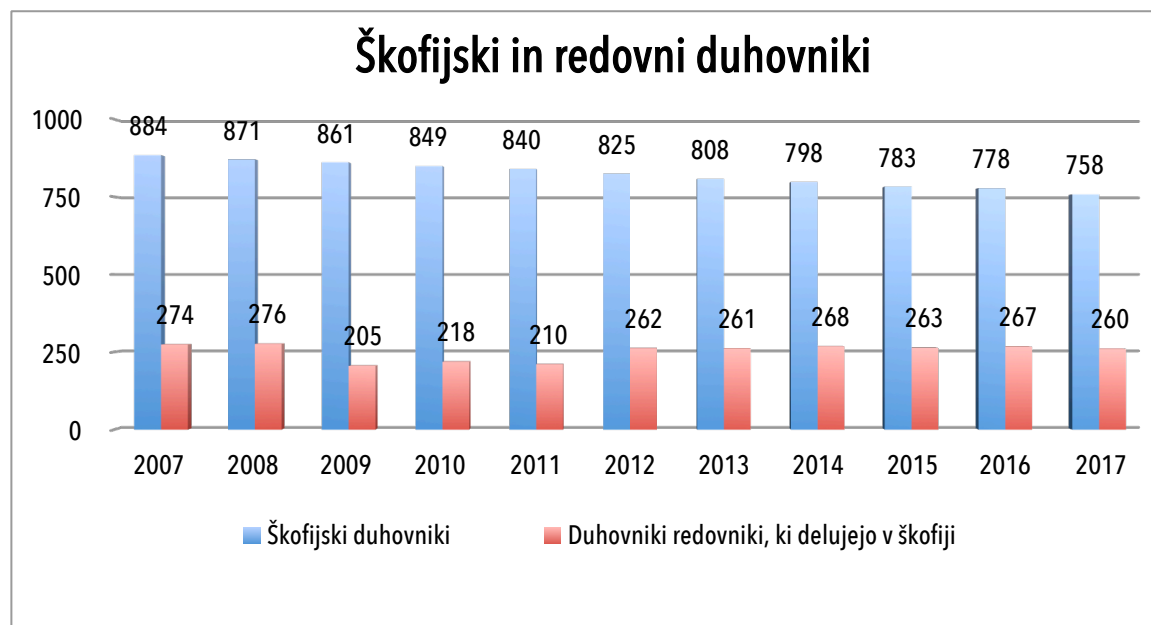
Škofijski duhovniki (samo inkardinirani; tudi delujoči izven škofije)	Škofija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Celje	111	110	106	103	101	102	101	99	95	97	97
	Koper	157	152	153	149	149	144	142	139	136	134	131
	Ljubljana	317	319	316	311	308	306	300	296	290	281	269
	Maribor	151	151	149	148	144	139	133	132	129	133	129
	Murska Sobota	54	51	51	52	52	53	51	50	52	49	48
	Novo mesto	94	88	86	86	86	81	81	82	81	84	84
	Skupaj	884	871	861	849	840	825	808	798	783	778	758

Duhovniki redovniki, ki delujejo v škofiji	Škofija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Celje	14	14	14	14	14	14	14	33	31	32	30
	Koper	27	31	24	30	29	30	28	27	26	27	26
	Ljubljana	149	148	140	149	143	140	142	136	138	135	132
	Maribor	58	55	n. p.	n. p.	n. p.	55	57	53	48	49	48
	Murska Sobota	10	11	9	9	10	9	7	7	11	11	11
	Novo mesto	16	17	18	16	14	14	13	12	13	13	13
	Skupaj	274	276	205	218	210	262	261	268	267	267	260

Škofijski in redovni duhovniki	1158	1147	1066	1067	1050	1087	1069	1066	1046	1045	1018
---------------------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

²² Vir: Letna poročila slovenskih škofij *Universalis Ecclesiae Annus Census*.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Škofijski duhovniki	884	871	861	849	840	825	808	798	783	778	758
Redovni duhovniki	274	276	205	218	210	262	261	268	263	267	260

Število škofijskih in redovnih duhovnikov se je v letih 2007–2017 zmanjšalo za 140: število škofijskih duhovnikov se je zmanjšalo za 126 oseb, redovnih duhovnikov pa za 14. V navedenem obdobju je bilo posvečenih 126 duhovnikov (74 škofijskih, 27 redovnih, 25 v zamejstvu ali tujini), umrlo pa jih je 179. Število škofijskih bogoslovcev se je znižalo s 64 leta 2007 na 40 leta 2017.

Število slovenskih novomašnikov

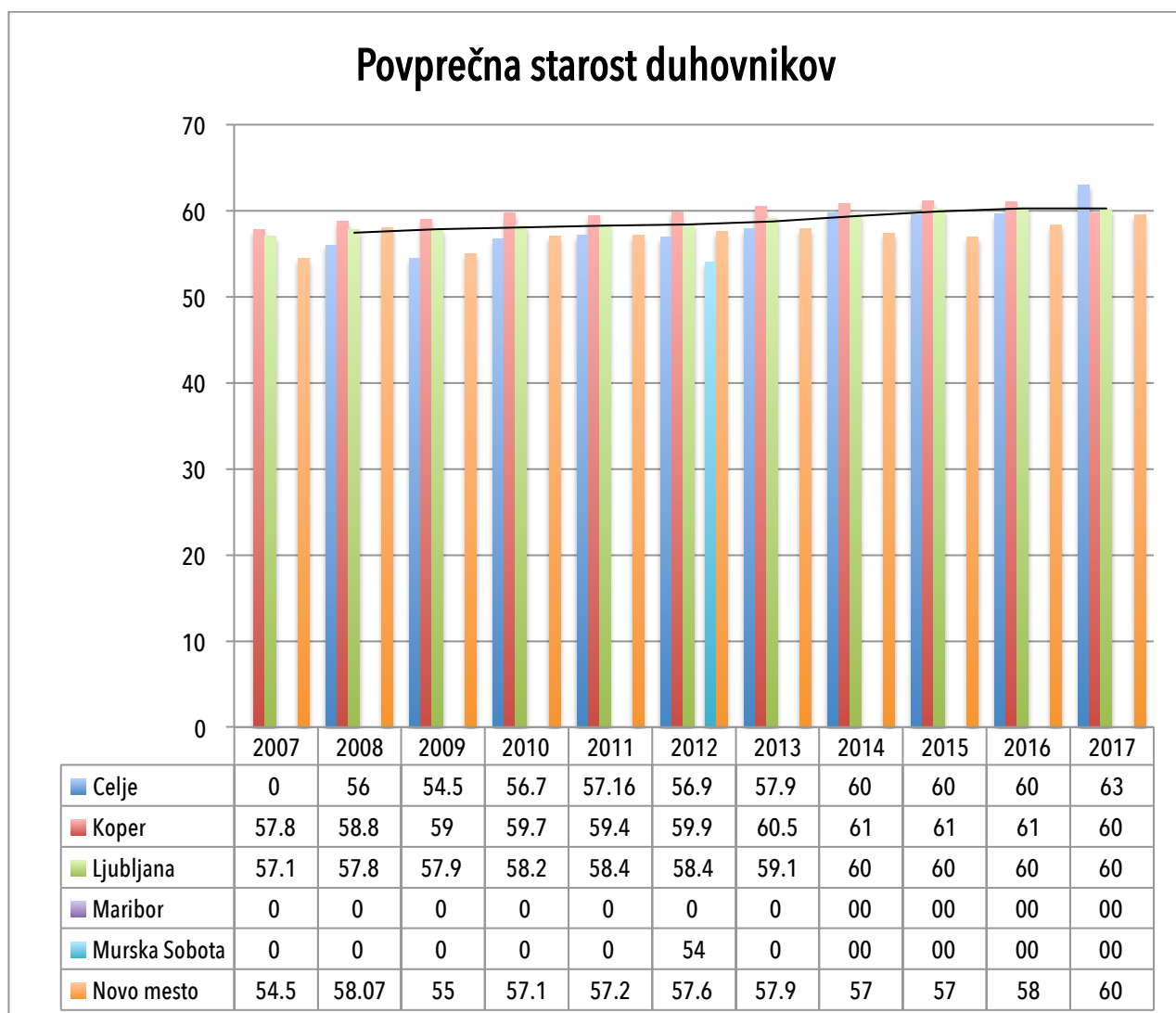
Leto	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
a) Škofijski duhovniki	8	8	9	10	7	3	8	2	7	9	3
b) Redovni duhovniki	7	1	1	0	2	5	1	2	3	1	4
Skupaj a + b	15	9	10	10	9	8	9	4	10	10	7
c) Tujina in zamejstvo	3	3	4	5	0	0	2	3	2	0	3
Skupaj a + b + c	18	12	14	15	9	8	11	7	12	10	10

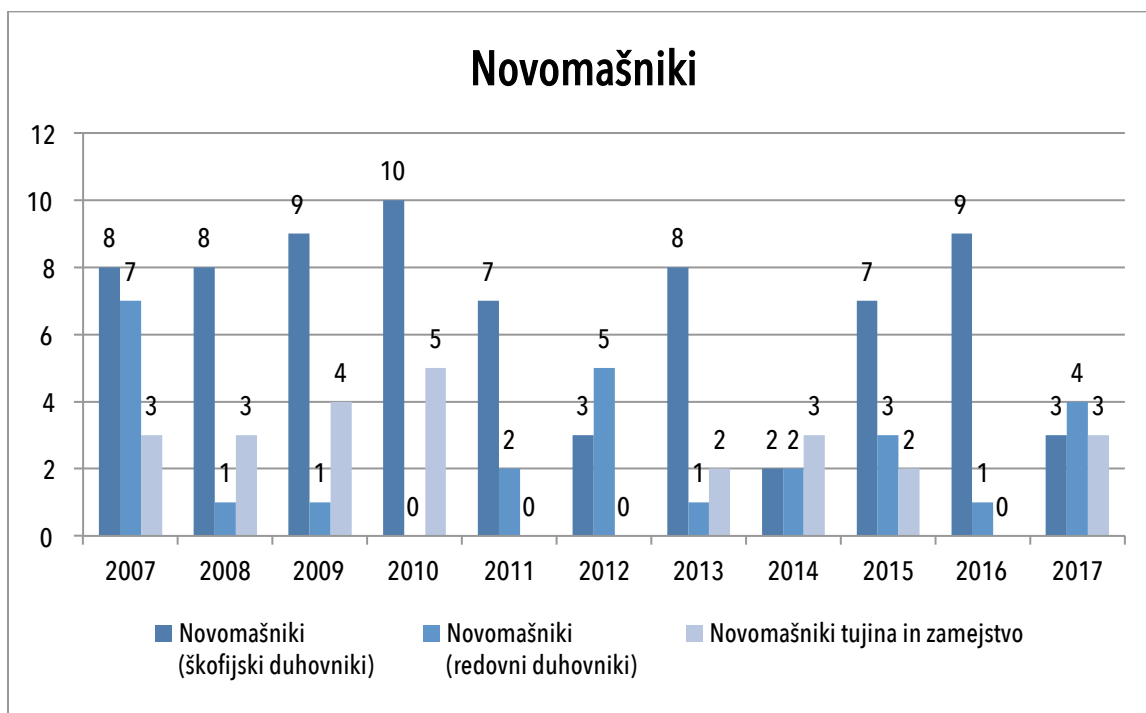
Po dostopnih podatkih, ki jih (nad)škofije vsako leto objavljajo v Sporočilih slovenskih škofij,²³ izhaja, da se je povprečna starost dvignila s 55,7 let leta 2000 na 60,3 v letu 2017. Najvišjo povprečno starost imajo duhovniki celjske škofije (63 let v 2017), najnižjo pa novomeške škofije (59,5 let).

²³ Prim. SSŠ 2/2000; SSŠ 2/2001; SSŠ 2/2002; SSŠ 2/2003; SSŠ 2/2004; SSŠ 2/2005; SSŠ 2/2006; SSŠ 2/2007; SSŠ 2/2008; SSŠ 2/2009; SSŠ 2/2010; SSŠ 2/2011; SSŠ 2/2012; SSŠ 2/2013; SSŠ 2/2014; 2015; SSŠ 2/2016; SSŠ 2/2017.

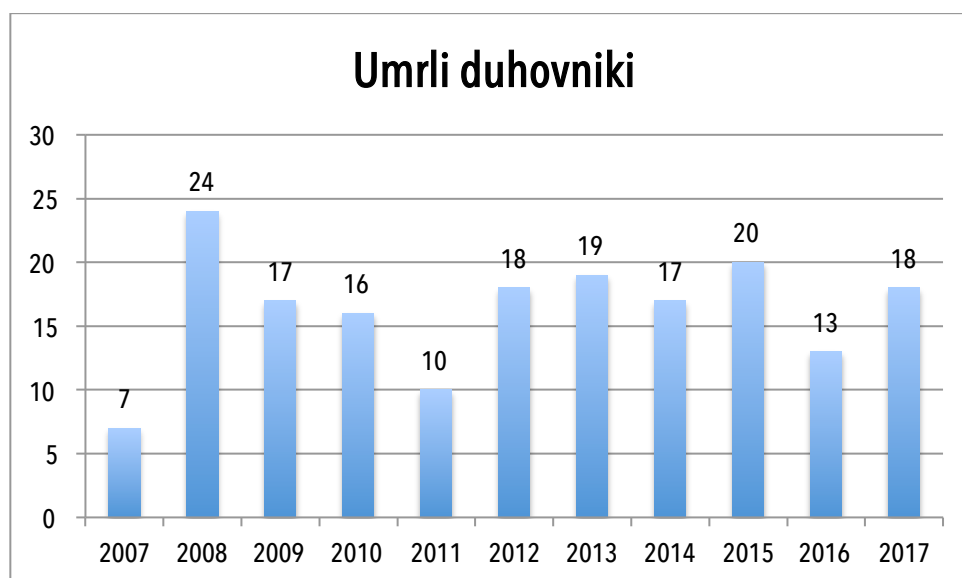
Povprečna starost duhovnikov

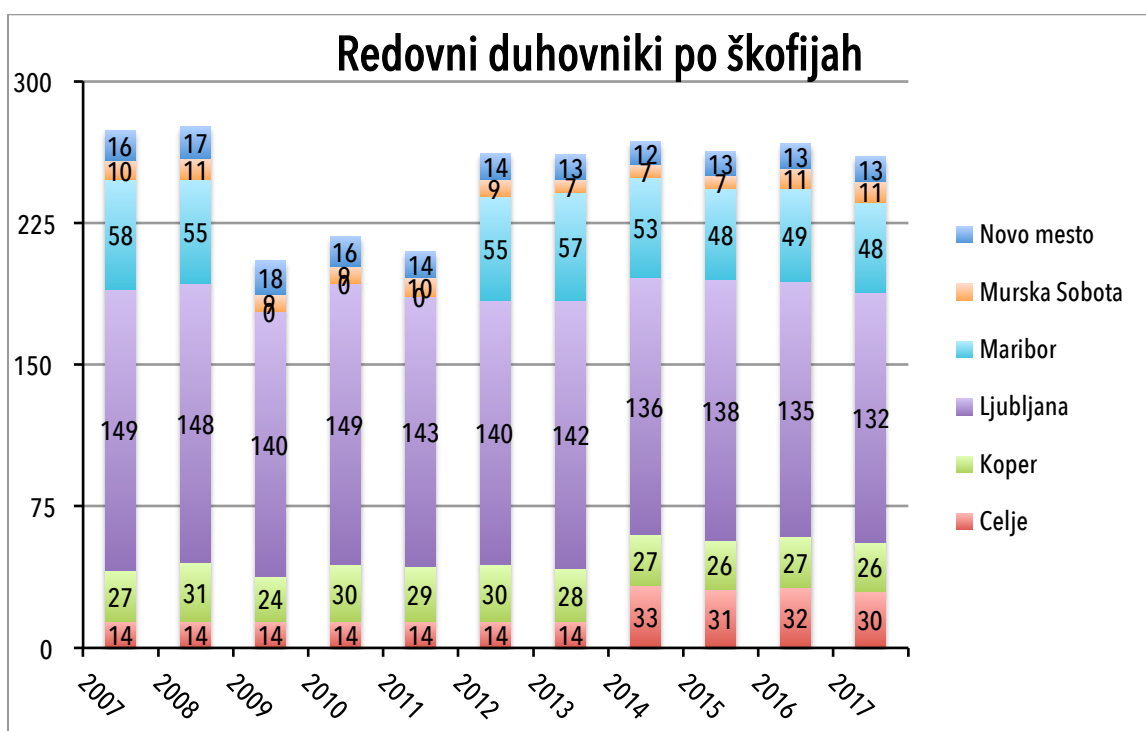
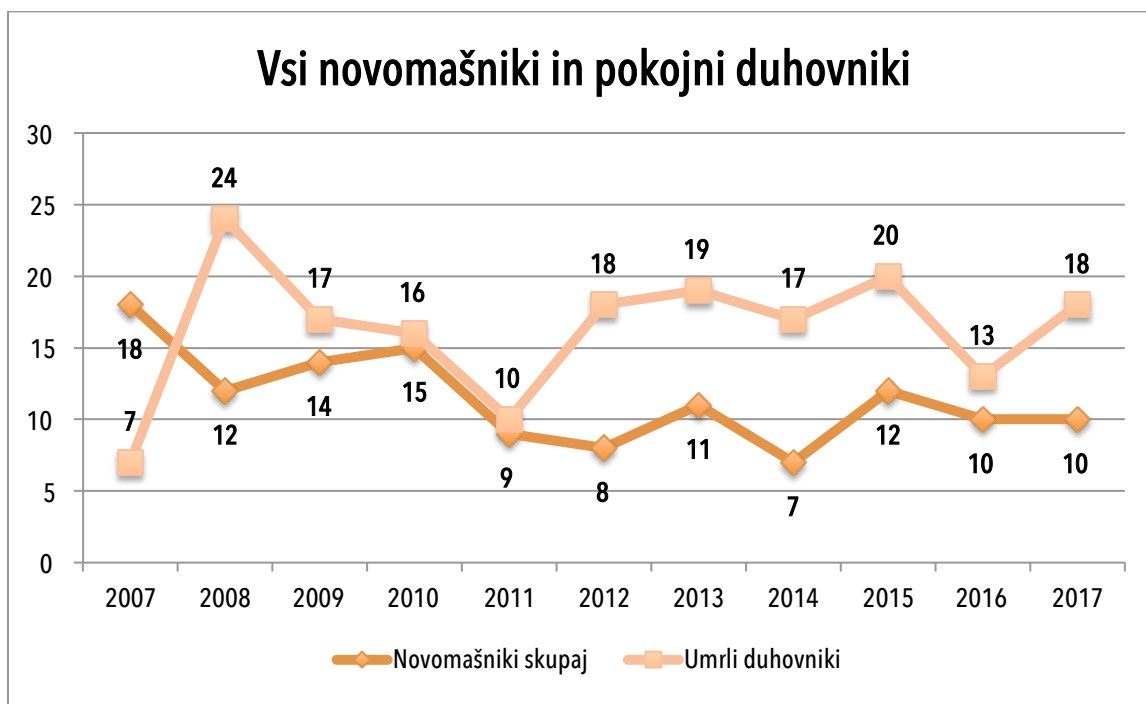
Škofija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Celje	n. p.	56	54,5	56,7	57,16	56,9	57,9	59,8	59,5	59,6	63,0
Koper	57,8	58,8	59	59,7	59,4	59,9	60,5	60,8	61,2	61,0	59,8
Ljubljana	57,1	57,8	57,9	58,2	58,4	58,4	59,1	59,6	60,2	60,3	60,2
Maribor	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.
Murska Sobota	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	54	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.
Novo mesto	54,5	58,07	55	57,1	57,2	57,6	57,9	57,4	57,0	58,3	59,5
	56,47	57,67	56,60	57,93	58,04	57,36	58,85	59,40	59,48	59,80	60,63

<i>Umrlí škofijski duhovniki</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	7	24	17	16	10	18	19	17	20	13	18

Število katoličanov na duhovnika

Da bi dobili jasnejšo podobo delovanja duhovnikov, postavimo v korelacijo število katoličanov in število duhovnikov, delujočih v Sloveniji. Tako lahko ocenimo razmerje oseb, ki delujejo v pastoralni, in število vernikov ter vzpostavimo primerjavo s Cerkvijo po svetu. Kljub temu je končna številka le eden od

kazalcev, saj ne vključuje stalnih diakonov, katehistinj in katehistov ter mnogih drugih laikov, ki duhovnikom dejavno in redno pomagajo pri njihovem delu.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Katoličani	1.591.214	1.582.682	1.577.014	1.569.119	1.557.276	1.554.355	1.543.114	1.523.040	1.535.297	1.523.113	1.511.980
Duhovniki	1.158	1.147	1.066	1.067	1.050	1.087	1.069	1.066	1.055	1.045	1.018
Povprečno št. katoličano v na duhovnika	1.374	1.379	1.479	1.470	1.483	1.429	1.443	1.428	1.455	1.457	1.485

Med letoma 2007 in 2017 je 21 duhovnikov zaprosilo za odvezo od obljube celibata in zapustilo kleriški stan ter prenehalo opravljati duhovniško službo.

Duhovniki, ki so zapustili kleriški stan	Škofija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Celje	0	0	2	0	1	1	0	0	0	3	0
	Koper	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2
	Ljubljana	0	0	1	0	0	0	4	0	0	1	0
	Maribor	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0
	Murska Sobota	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	Novo mesto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Skupaj:		1	0	3	0	1	2	6	1	0	4

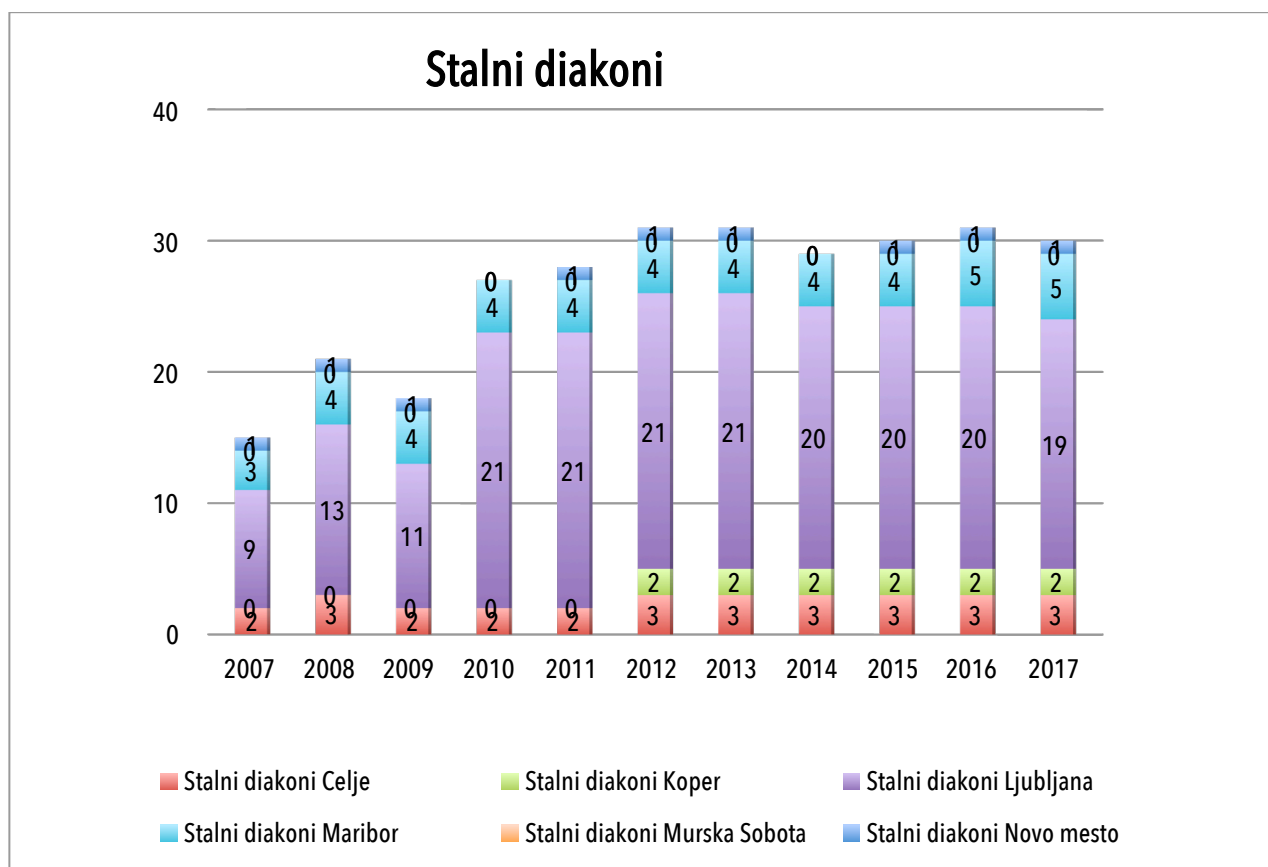
6.3.2 Stalni diakoni

Povečuje se število stalnih diakonov, ki vedno bolj prevzemajo vlogo pastoralnih pomočnikov na župnijah in škofijah. V desetletju 2007–2017 se je njihovo število povečalo s 15 na sedanjih 30. Po obdobju hitre rasti sedaj opazujemo, da se število umirja in konsolidira, vendar lahko v prihodnosti pričakujemo rast tudi na tem področju, saj se več poročenih moških pripravlja na služenje Cerкви v vlogi stalnega diakona. V grafu so prikazani podatki za obdobje 2007–2017 s številom diakonov po škofijah.

Stalni diakoni (pregled po škofijah)

Škofija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Celje	2	3	2	2	2	3	3	3	3	3	3
Koper	0	0	0	0	0	2	2	2	2	2	2
Ljubljana	9	13	11	21	21	21	21	20	20	20	19
Maribor	3	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5
Murska Sobota	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Novo mesto	1	1	1	0	1	1	1	/	1	1	1
Skupaj	15	21	18	27	28	31	31	29	30	31	30

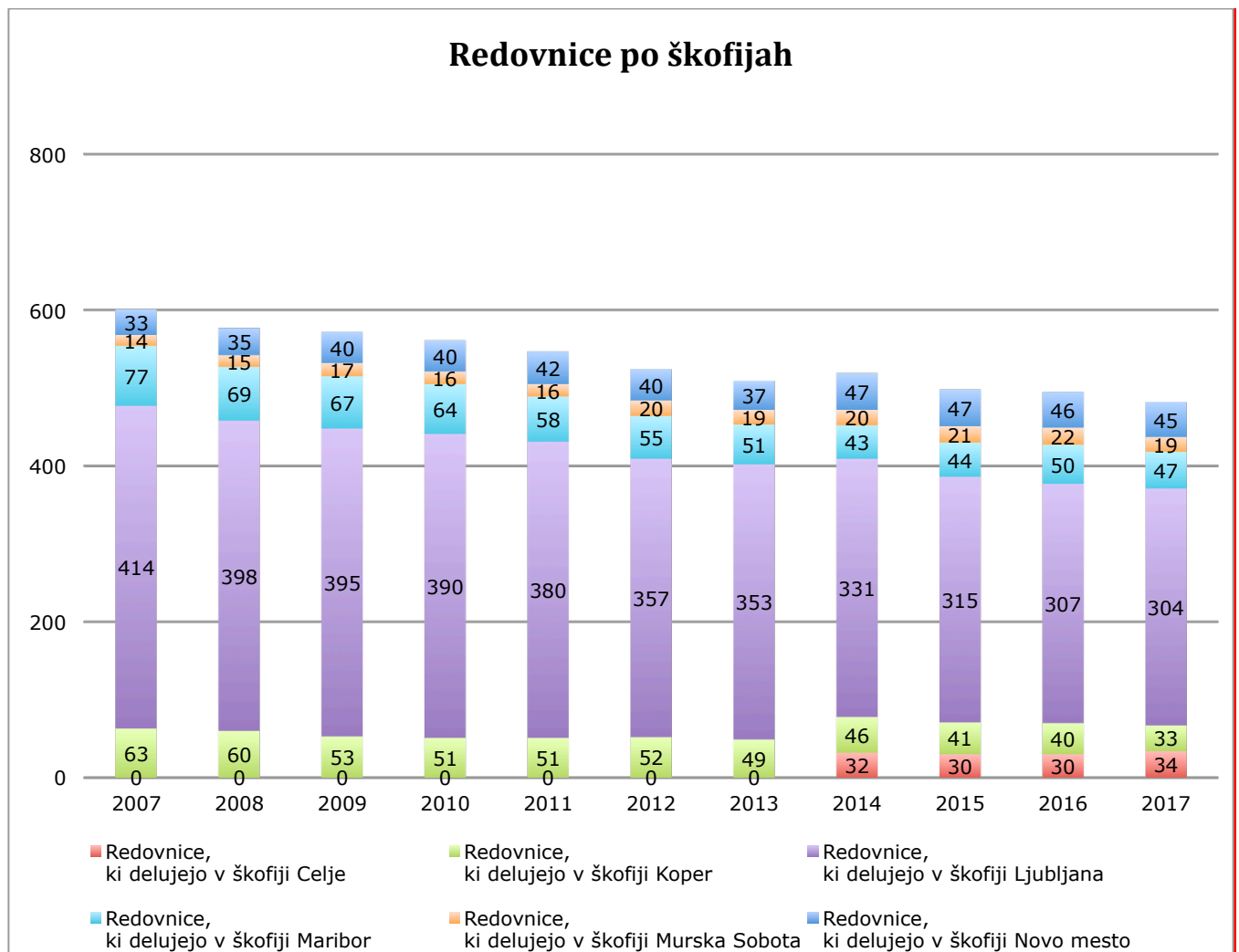
6.3.3 Redovnice

Podatki o redovnicah so podrobneje prikazani v poglavju 5. V nadaljevanju predstavljamo le podatke, ki se nanašajo na njihov razpored po škofijah.

Nadaljuje se trend zadnjih let, v katerih se število redovnic znižuje, povečuje pa se vloga laičnih katehistov in katehistinj. Med letoma 2007 in 2017 se je njihovo število znižalo s 601 na 482 (-19,81 %). Število laičnih katehistinj in katehistov se je med letoma 2007 in 2017 povečalo s 533 na 649. Leta 2012 je število katehistinj in katehistov prvič presežlo število redovnic; ta trend se še nadaljuje.

Redovnice, ki delujejo v škofiji	Škofija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Celje	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	32	30	30	34
	Koper	63	60	53	51	51	52	49	46	41	40	33
	Ljubljana	414	398	395	390	380	357	353	331	315	307	304
	Maribor	77	69	67	64	58	55	51	43	44	50	47

	Murska Sobota	14	15	17	16	16	20	19	20	21	22	19
	Novo mesto	33	35	40	40	42	40	37	47	47	46	45
Skupaj:		601	577	572	561	547	524	509	519	498	495	482

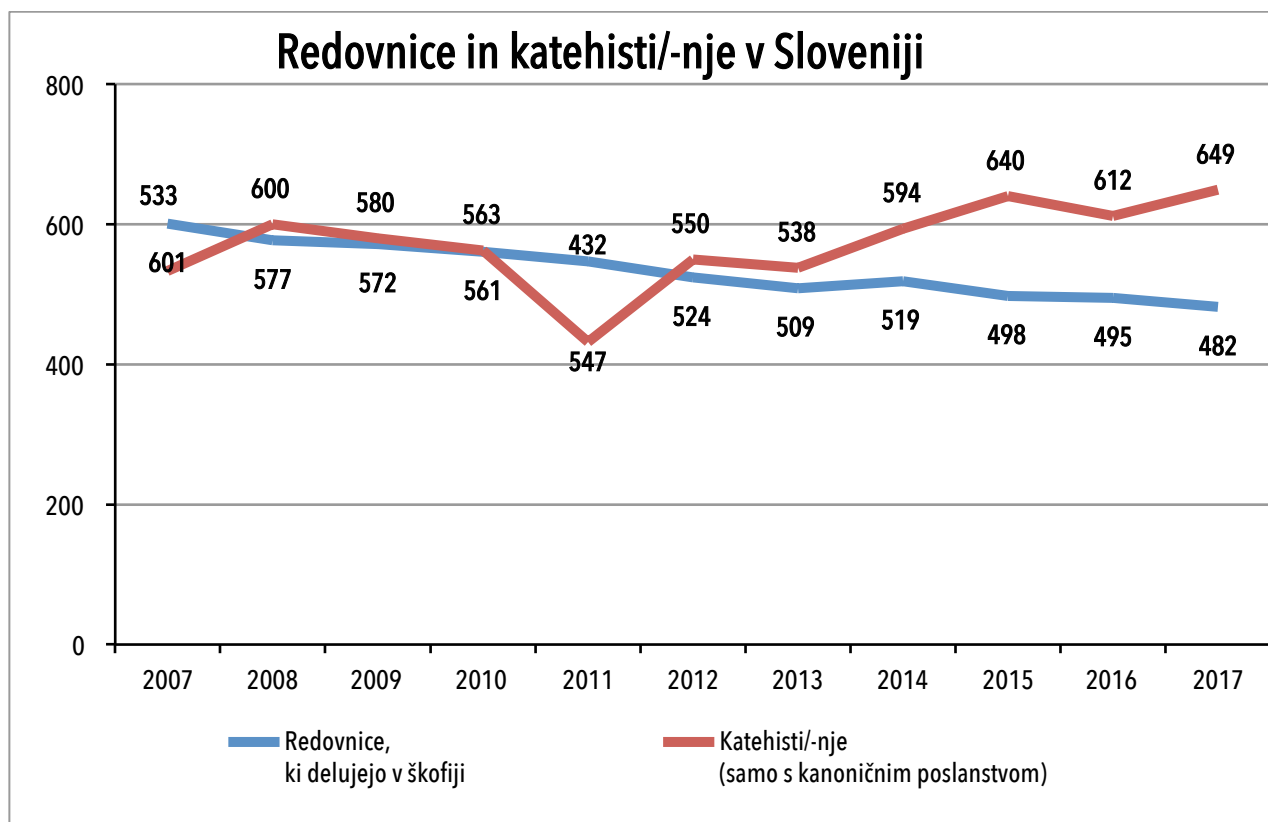

Zmanjševanje števila redovnic je evropski pojav, ki je zajel vse države stare celine, razen Bosne in Hercegovine, Bolgarije, Estonije, Gruzije, Latvije, Makedonije in San Marina.²⁴ Za primerjavo smo prikazali podatke o številu redovnic v sosednjih državah in državah Vzhodne Evrope. Njihovo število v obdobju 2006–2013 se je spremenilo, kot prikazuje spodnja preglednica.

Država	Št. redovnic leta 2006	Št. redovnic leta 2016
Avstrija	4.888	3.925
Italija	98.965	77.976
Madžarska	1.168	764
Hrvaška	3.674	3.158

²⁴ *Annuario Statisticum Ecclesiae* 2013, 222–223.

Nemčija	31.151	21.207
Češka	1.755	1.108
Slovaška	2.603	2.015
Poljska	23.039	19.856
Slovenija	626	495

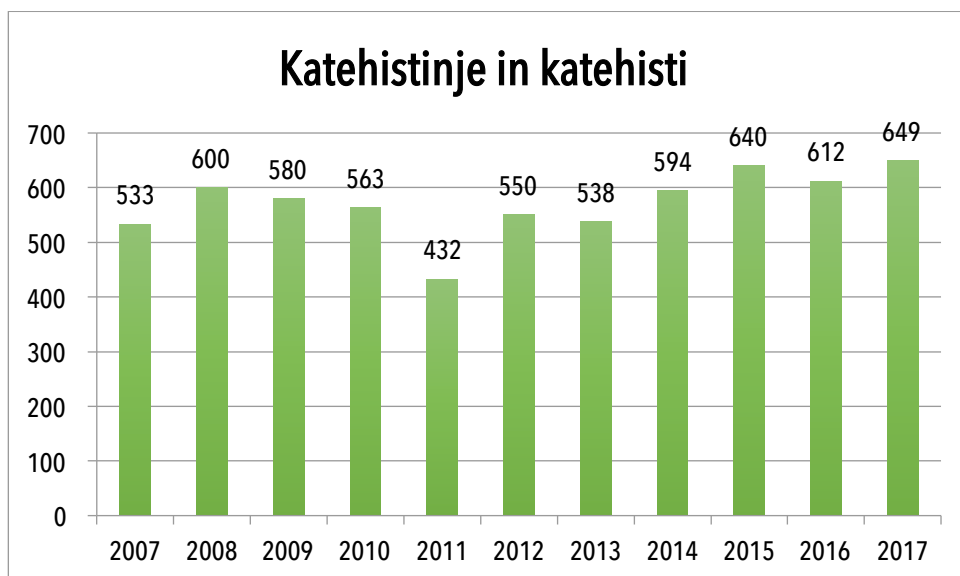

6.3.4 Laiške katehistinje in katehisti ter kateheza v Cerкви na Slovenskem

Tudi za letošnje poročilo so sodelavci pastoralnih služb škofij v Celju, Kopru, Murski Soboti in Novem mestu zbrali in posredovali podatke, ki prikazujejo katehetsko dejavnost v škofijah za obdobje 2007–2017. Podatki za leti 2016 in 2017 zajemajo tudi Škofijo Koper, zato so vrednosti v primerjavi z letom 2015 izrazito večje (prim. Metodološko pojasnilo).

Laiški katehisti in katehistinje

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Št. katehistov in katehistinj	533	600	580	563	432	550	538	594	640	612	649

Kateheza (škofije Celje, Koper, Murska Sobota, Novo mesto)

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Katehistinje in katehisti	Voditelji mladinskih ali drugih skupin	244	273	293	400	474	417	383	387	428	160 ²⁵	216
	Voditelji birmanskih skupin	244	304	296	286	262	278	162	126	305	347	386
	Vsi katehisti - moški	6	6	6	5	6	6	6	7	20	30	29
	Vse katehistinje - ženske	35	35	35	29	32	35	35	39	211	452	360
	Katehisti (M in Ž) s kanoničnim poslanstvom	14	15	18	20	21	33	37	38	43	122	104
	Katehisti (M in Ž) brez kanoničnega poslanstva	106	110	105	109	115	113	108	121	105	246	121

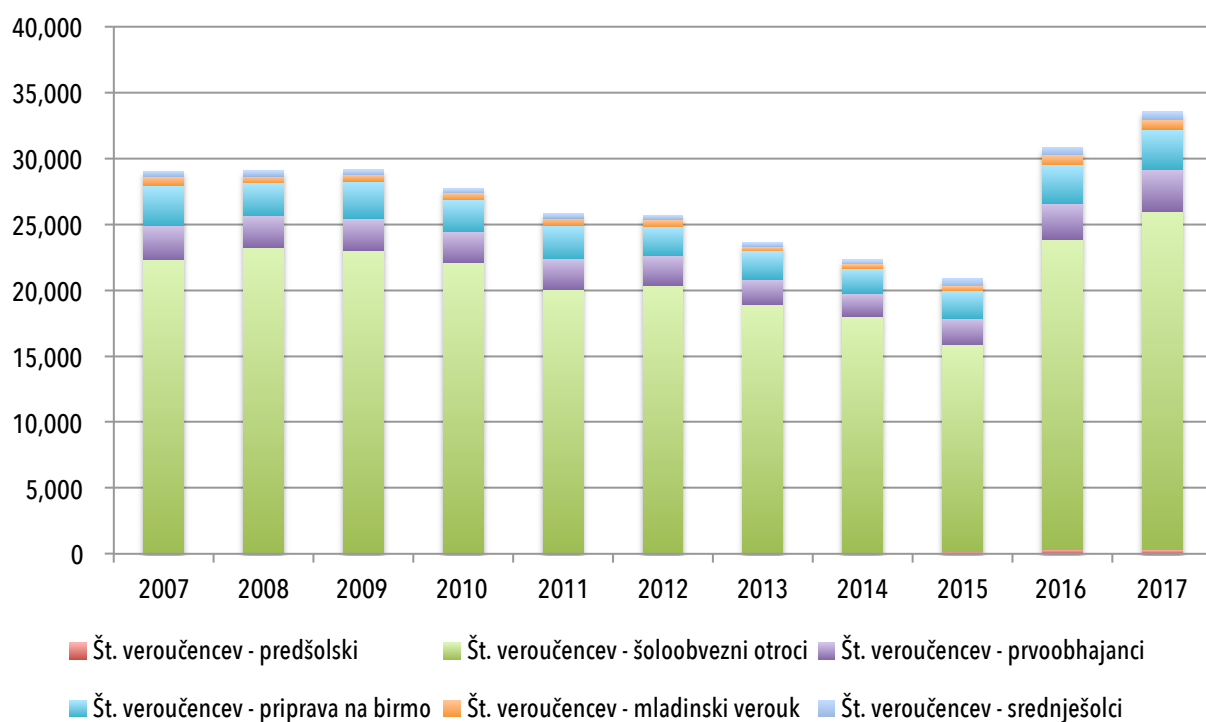
²⁵ Razlika v primerjavi s prejšnjimi leti izhaja iz dejstva, da so v Škofiji Novo mesto do leta 2016 v obrazec katehetske statistike vpisali animatorje, ki pa v večini primerov ne vodijo skupin, temveč le oratorij ali niti tega ne. Odkar je obrazec za statistiko nekoliko spremenjen, vključuje tudi podatek o voditeljih oziroma animatorjih skupin. Podatek ni zanesljiv, ker tudi iz te statistike ni razvidno, če gre za dejanske voditelje župnijskih skupin. Mladinske veroučne skupine večinoma vodijo duhovniki, ne laiki.

Katehiziranci - otroci in mladi		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Št. veroučencev - predšolski	40	41	46	78	134	99	85	128	199	352	326
	Št. veroučencev - šoloobvezni otroci	22.260	23.221	22.963	22.015	19.931	20.268	18.816	17.917	15.659	23.535	25.667
	Št. veroučencev - prvoobhajanci	2.592	2.402	2.433	2.364	2.336	2.273	1.937	1.708	2.006	2.698	3.201
	Št. veroučencev - priprava na birmo	3.069	2.478	2.846	2.426	2.544	2.198	2.149	1.905	2.114	2.941	3.043
	Št. veroučencev - mladinski verouk	668	523	492	508	534	533	324	346	358	747	717
	Št. veroučencev - srednješolci	422	404	360	325	341	330	315	304	573	595	600

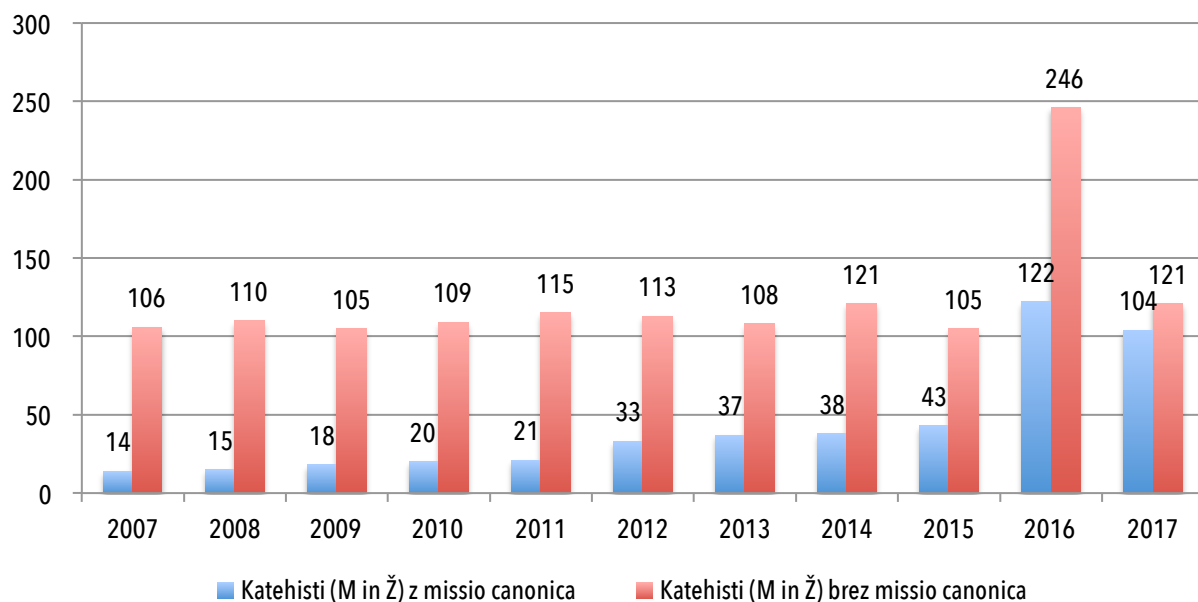
Katehiziranci - odrasli in posebna kateheza		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Ministranti	2.486	2.751	2.621	2.597	2.547	2.444	2.649	2.686	4.306	4.191	4.116
	Št. udeležencev verouka za odrasle (versko izobraževanje odraslih)	1.628	1.813	2.037	1.748	2.113	2.231	1.202	1.896	1.149	3.636	4.362
	Biblične skupine	374	356	457	383	328	309	328	373	496	854	850
	Molitvene skupine	1.393	1.531	1.426	1.699	1.372	1.639	1.379	1.464	1.553	2.174	3.583
	Št. članov zakonskih skupin	516	584	621	634	603	550	558	529	716	1.418	1.382
	Št. zakonskih skupin	63	75	68	70	68	68	66	69	69	135	131

Drugo		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Št. skavtov	684	472	640	853	814	669	518	750	527	1.048	1.340
Št. udeležencev na oratorijih	3.786	3.345	4.380	4.835	4.733	4.807	4.218	4.465	4.750	6.964	7.943	

Katehiziranci - otroci in mladi

Katehisti in katehistinje

6.3.5 Vloga ženske v Katoliški Cerkvi v Sloveniji

V krščanski teologiji in verovanju ima najvišjo čast Devica Marija, ki se je odzvala na Božje povabilo in postala Božja Mati (Theotokos oziroma Bogorodica). Od koncila v Efezu leta 431 se Mariji s tem nazivom uradno priznava, da je mati Jezusa Boga in ne samo mati Jezusa človeka.

Jezus v evangelijih nikoli ne izpostavlja ali ločuje ženske vloge, vendar iz njegovega delovanja lahko razberemo, da jim priznava enakovredno dostojanstvo kakor moškim: srečanje s Samarijanko (prim. Jn 4,1-42); povabilo prešuštnici k spreobrnjenju (prim. Jn 8,1-11); skupina žena, ki ga je spremljala ob apostolih.²⁶ Ne nazadnje se na velikonočno jutro ob vstajenju kot prvi prikaže Mariji Magdaleni, ki ji je Cerkev priznala, da je apostolka apostolov (*apostolorum apostola*).²⁷

V Katoliški Cerkvi v Sloveniji so ženske najpogosteje prisotne na odgovornih in vodstvenih delovnih mestih v pastoralni, katoliških vzgojno-izobraževalnih ustanovah in v laičkih združenjih.

Večino slovenskih katoliških kulturnih in izobraževalnih ustanov vodijo redovnice ali laikinje kot direktorice oziroma ravnateljice:

- Muzej krščanstva na Slovenskem v Stični,
- Gimnazijo A. M. Slomška v Mariboru,
- Osnovno šolo A. Šuštarja v Ljubljani,
- Kulturni center Schellenburg v Ljubljani,
- Romarski urad na Brezjah,
- Društvo katoliških vzgojiteljev in vzgojiteljic,
- Društvo katoliških vrtcev Slovenije,
- Skupnost slovenskih katehistinj in katehistov,
- Slovenski katehetski urad,
- Slovensko biblično gibanje.

V slovenskih katoliških izobraževalnih ustanovah je večinoma ženskam zaupana vzgojna naloga otrok in mladine. Kot sodelavke delujejo v katoliških domovih za ostarele ter so aktivno vključene v življenje župnij kot voditeljice župnijskih pevskih zborov in župnijskih pastoralnih svetov.

Prav tako ženske zasedajo odgovorna mesta v strukturi lokalne Cerkve kot izvršne tajnice (vloga generalnega tajnika), predsednice ali svetovalke:

- svetovalka generalnega tajnika Slovenske škofovske konference,
- koordinatorka dela Slovenskega pastoralnega sveta,
- tajnica Konference redovnih ustanov Slovenije,
- voditeljice, strokovne sodelavke ali vodje uradov na škofijskih ordinariatih.

²⁶ Prim. J. Galot DJ, *La missione della donna nella Chiesa*, *La Civilita' cattolica* 1966, II, 16-17.

²⁷ Prim. God sv. Marije Magdalene, praznik za vso Cerkev, v: <http://katoliska-cerkev.si/god-svete-marije-magdalene-praznik-za-vso-cerkev> (pridobljeno 3. marca 2017).

Slovenke zasedajo odgovorna mesta tudi na vodstvenih položajih vesoljne Cerkve: na primer v vatikanskem Tajništvu za komunikacijo, Mednarodni teološki komisiji, kot svetovalke generalnih predstojnic reda ali kot magistre novink.

Cerkev na Slovenskem od II. vatikanskega koncila (1962–1965) vse dejavneje vključuje ženske v vzgojno, izobraževalno, duhovno, pastoralno in vodstveno življenje krščanskih skupnosti. S tem so ženske dejavno prisotne na položajih, kjer se sprejemajo pomembne odločitve in se načrtuje skupno življenje krščanske skupnosti. Zastopanost žensk je na delovnih mestih v Katoliški Cerkvi v Sloveniji na visoki ravni, s čimer se dodatno uresničuje dostojanstvo žene, opisano v številnih dokumentih cerkvenega učiteljstva. Med najpomembnejšimi so:

- papež Pavel VI., Okrožnica *Marialis cultus*, 1974;
- udeležba in sodelovanje na Svetovni konferenci o ženski, Mehika 1975;
- škofovska sinoda iz leta 1987 o vlogi laikov v Cerkvi in svetu;
- papež Janez Pavel II., Posinodalna apostolska spodbuda *Christifideles laici*, 1988;
- papež Janez Pavel II., Pastoralno pismo *Mulieris dignitatem*, 1988;
- papež Janez Pavel II., *Pismo ženskam*, 1995.

Papež Frančišek je avgusta 2016 ustanovil teološko komisijo za preučevanje položaja in zgodovine ženskega diakonata v Cerkvi. Krščanstvo je v zgodovini dokazalo, da ima ženska veliko in nenadomestljivo vlogo.

Med cerkvenimi učitelji²⁸ so tudi tri ženske: sv. Katarina Sienska (1347–80), sv. Terezija Avilska (1515–82) in sv. Terezija iz Lisieuxa (1873–97). To dokazuje, da so ženske vseskozi navzoče v pomembnih trenutkih krščanstva in so pomembno prispevale k razvoju teologije, mistike, vzgoje, izobraževanja in drugih odločujočih področij v življenju Cerkve.

6.3.6 Ključarji in redno zaposleni

Številni laiki vsak dan dejavno pomagajo slovenskim škofom in duhovnikom pri gospodarskih in organizacijskih zadevah. S predanim delom in največkrat s prostovoljnim služenjem so dejavni na različnih področjih krščanske skupnosti. Najpogosteje so člani župnijskih pastoralnih ali gospodarskih svetov, sodelujejo kot mežnarji oziroma ključarji, krasilci cerkva, vzdrževalci cerkva in župnijskega imetja. Za leto 2017 smo pridobili podatke štirih slovenskih škofij, v katerih redno deluje 4.355 oseb.

Člani ŽPS/ ključarji	Škofija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Celje	1.230	1.239	1.156	1.350	1.098	1.117	1.064	918	1.750	1.750	1.750
	Koper	2.142	1.965	1.575	1.687	1.690	1.703	/	/	1.065	1.065	1.100

²⁸ Cerkevni učitelji so v Katoliški Cerkvi tisti teologi, ki so na izreden način s svojimi talenti, življenjem ali delom dali poseben prispevek teološkemu nauku ali njegovemu oznanjevanju. To čast je do sedaj prejelo 36 teologov; podeli se po kanonizaciji. Prvi in najvplivnejši krščanski misleci se imenujejo cerkveni očetje.

	Ljubljana	/	/	/	/	/	/	/	/	/	n. p.	n. p.
	Maribor	/	/	/	/	/	/	/	/	/	n. p.	n. p.
	Murska Sobota	700	700	700	754	754	754	754	754	663	663	663
	Novo mesto	1.018	1.003	1.006	956	986	973	935	908	972	780 ²⁹	842
Skupaj:		5.090	4.907	4.437	4.747	4.528	4.547	2.753	2.580	4.450	4.258	4.355

Škofijam in župnijam pri opravljanju posebnih strokovnih nalog pomagajo laiki, ki so redno zaposleni ali sodelujejo v obliki honorarne zaposlitve. Med njimi so tudi katehisti in katehistinje, ki to službo opravljajo profesionalno. V letu 2017 so štiri slovenske škofije zaposlovale 31 oseb.

Št. vseh redno zaposlenih (škofija + župnije)	Škofija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Celje	7	7	8	8	9	9	9	9	9	9	9
Koper	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	8	8	12
Ljubljana	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.
Maribor	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.
Murska Sobota	7	7	7	8	9	9	10	10	10	10	10	10
Novo mesto	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	2	1
Skupaj:		14	14	15	16	18	18	19	19	27	29	31

²⁹ Razlog za odstopanje v številu glede na prejšnja leta: v sedanjih statistikah je navedena realna udeležba na srečanjih in ne število vseh članov, ki je enako številu iz predhodnega leta.

6.4 Zakramenti

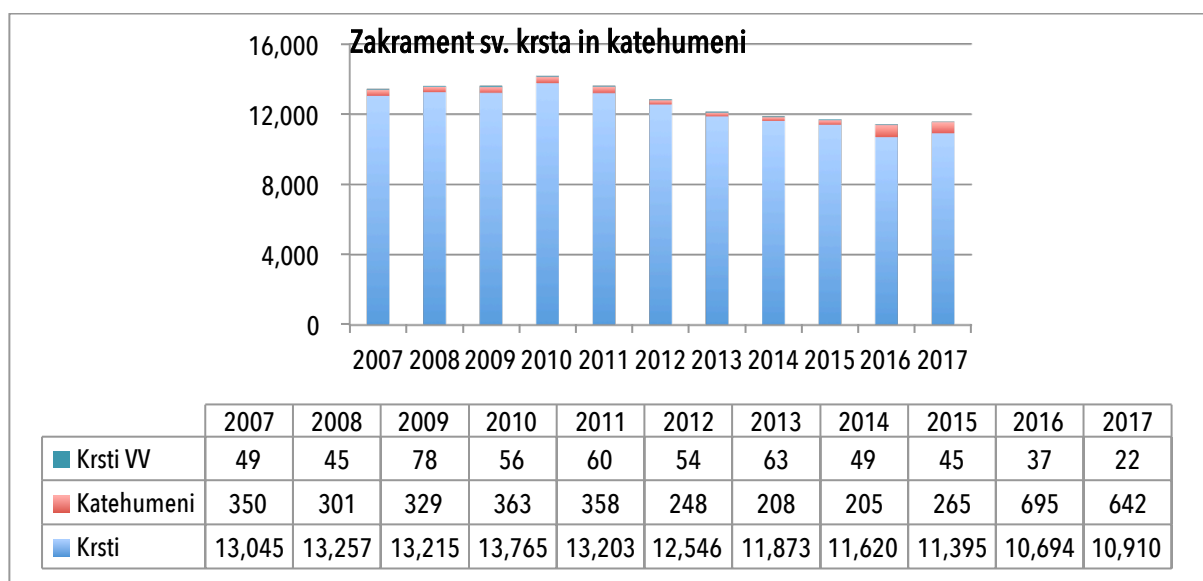
6.4.1 Sveti krst

V grafih so prikazani krsti otrok (do 7 let), krsti katehumenov (nad 7 let) ter primerjava krstov otrok in katehumenov. V preglednici so predstavljeni podatki za posamezne škofije, v skupni seštevek pa so dodani podatki za Vojaški vikariat.

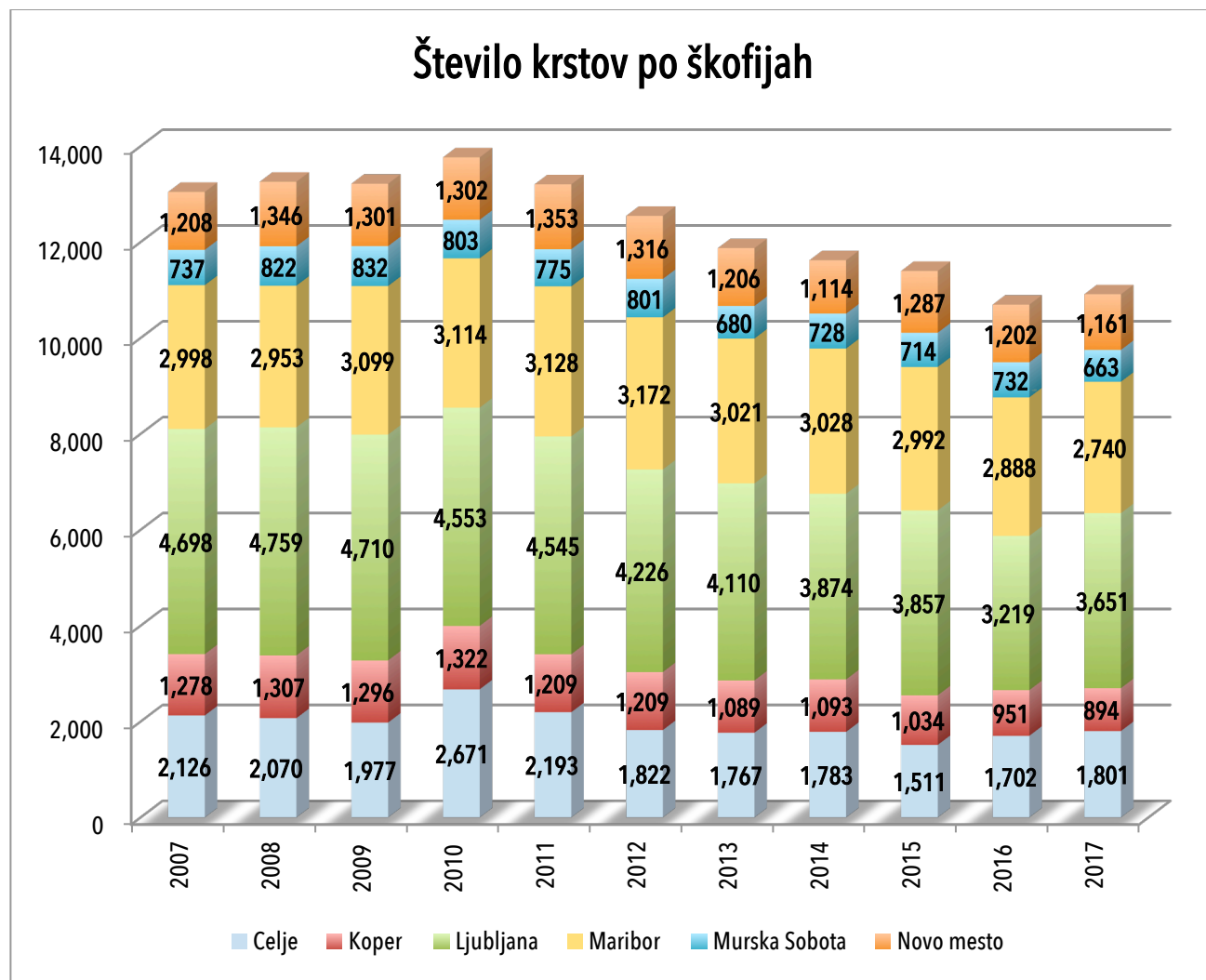
Število podeljenih zakramentov svetega krsta po škofijah

Št. krstov	Škofija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Celje	2.126	2.070	1.977	2.671	2.193	1.822	1.767	1.783	1.511	1.702	1.801
	Koper	1.278	1.307	1.296	1.322	1.209	1.209	1.089	1.093	1.034	951	894
	Ljubljana	4.698	4.759	4.710	4.553	4.545	4.226	4.110	3.874	3.857	3.219	3.651
	Maribor	2.998	2.953	3.099	3.114	3.128	3.172	3.021	3.028	2.992	2.888	2.740
	Murska Sobota	737	822	832	803	775	801	680	728	714	732	663
	Novo mesto	1.208	1.346	1.301	1.302	1.353	1.316	1.206	1.114	1.287	1.202	1.161

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Krst otrok	13.045	13.257	13.215	13.765	13.203	12.546	11.873	11.620	11.395	10.694	10.910
Krst katehumenov	350	301	329	363	358	248	208	205	265	695	642
Krst - Vojaški vikariat	49	45	78	56	60	54	63	49	45	37	22
Vsi krsti skupaj	13.444	13.603	13.622	14.184	13.621	12.848	12.144	11.874	11.705	11.426	11.574

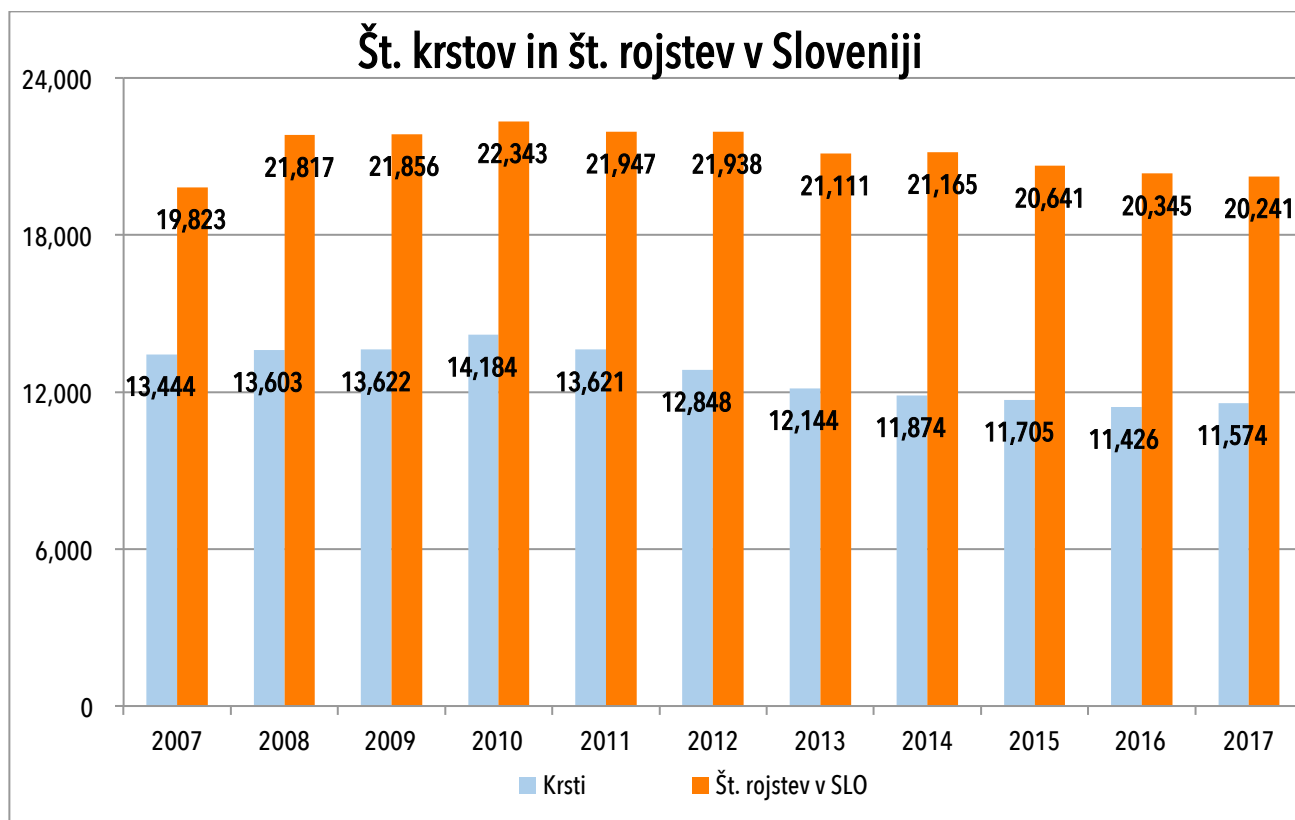

Podatki o podeljenem zakramentu svetega krsta izražajo enakomeren upad v celotni Sloveniji. V analiziranem desetletju se je število krstov zmanjšalo za 1.870, razmerje med rojstvi in krsti pa se je v opisanem obdobju znižalo iz 65,81 % na 53,90 %.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Št. rojstev v Sloveniji ³⁰	19.823	21.817	21.856	22.343	21.947	21.938	21.111	21.165	20.641	20.345	20.241
Št. krstov	13.444	13.603	13.622	14.184	13.621	12.848	12.144	11.874	11.705	11.426	11.574
% krščenih glede na št. novorojenih	65,81	60,76	60,46	61,61	60,16	57,19	56,24	54,90	55,21	52,56	53,90

³⁰ Vir: Statistični urad RS.

V Sloveniji se je med letoma 2007 in 2010 število rojstev povečalo in tudi število krstov je sledilo temu gibanju. Povečal se je razkorak med številom rojenih otrok in številom krstov. Od leta 2010 opazimo upad števila rojstev, prav tako pa tudi manj krstov. Enak trend je opazen tudi pri razmerju med civilnimi in cerkvenimi porokami. Podatki za leti 2016 in 2017 kažejo, da se je število krstov na letni ravni ustalilo.

Zmanjševanje verske prakse in prejemanja zakramentov je povezano z demografskimi in družbenimi spremembami. Generacije otrok se manjšajo, življenjski slog zadržuje ljudi na delovnem mestu dlje časa, prekariat in nestalne oblike zaposlitve mlade odvrčajo od odločitve za družinsko življenje ter rojstvo otrok. Ta vprašanja je naglasila tudi letošnja škofovska sinoda o poklicanosti mladih, ki je med drugim skušala odgovoriti na vprašanje, kako mladim pomagati odkriti življenjsko poklicanost. Ob tem ne moremo spregledati procesa sekularizacije, ki v Evropi (tudi v Sloveniji) zmanjšuje vlogo verskih skupnosti ter njihovo privlačnost, še posebej med mladimi.

		Število krstov in % delež po škofijah										
Št. krstov	Škofija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Celje	2.126	2.070	1.977	2.671	2.193	1.822	1.767	1.783	1.511	1.851	1.846
	Koper	1.278	1.307	1.296	1.322	1.209	1.209	1.089	1.093	1.034	951	917
	Ljubljana	4.698	4.759	4.710	4.553	4.545	4.226	4.110	3.874	3.857	3.583	3.651
	Maribor	2.998	2.953	3.099	3.114	3.128	3.172	3.021	3.028	2.992	2.919	2.740
	Murska Sobota	737	822	832	803	775	801	680	728	714	732	663
	Novo mesto	1.208	1.346	1.301	1.302	1.353	1.316	1.206	1.114	1.287	1.217	1.167

Krsti v %	Škofija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Celje	16,30	15,61	14,96	19,40	16,61	14,52	14,88	15,34	13,26	16,45	16,81
	Koper	9,80	9,86	9,81	9,60	9,16	9,64	9,17	9,41	9,07	8,45	8,35
	Ljubljana	36,01	35,90	35,64	33,08	34,42	33,68	34,62	33,34	33,85	31,84	33,24
	Maribor	22,98	22,28	23,45	22,62	23,69	25,28	25,44	26,06	26,26	25,94	24,95
	Murska Sobota	5,65	6,20	6,30	5,83	5,87	6,38	5,73	6,27	6,27	6,50	6,04
	Novo mesto	9,26	10,15	9,84	9,46	10,25	10,49	10,16	9,59	11,29	10,81	10,62

6.4.2 Prvo sveto obhajilo

Število podeljenih prvih svetih obhajil se je v desetletju 2007–2017 znižalo z 11.469 na 9.669. Več prvoobhajancev lahko v letih 2013–2017 opazimo v škofijah Celje, Murska Sobota in v manjši meri tudi v Novem mestu.

Prvo sv. obhajilo	Škofija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Celje	1.972	1.661	1.763	2.137	1.606	1.461	1.550	1.491	1.451	1.668	1.704
	Koper	1.147	1.232	1.100	1.155	1.007	1.007	961	893	930	970	894
	Ljubljana	3.958	3.887	3.709	3.599	3.453	3.282	3.278	3.065	3.243	3.363	3.295
	Maribor	2.570	2.563	2.367	2.399	2.342	2.344	2.237	2.156	2.060	2.078	2.059
	Murska Sobota	750	738	671	671	681	726	640	625	613	658	677
	Novo mesto	1.072	1.085	1.063	1.051	970	960	891	839	944	939	1.040
Skupaj	11.469	11.166	10.673	11.012	10.059	9.780	9.557	9.069	9.241	9.676	9.669	

6.4.3 Sveta birma

Število birm je v obdobju 2007–2017 z 12.268 prešlo na 8.598.

Birne	Škofija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Celje	1.872	2.097	1.816	2.184	1.828	1.869	1.580	1.813	1.513	1.631	1.542
	Koper	1.155	1.232	1.068	1.092	1.077	1.055	937	1.093	1.028	889	859
	Ljubljana	3.767	4.778	3.418	4.275	3.175	4.167	3.151	3.926	2.980	3.332	2.804
	Maribor	3.086	2.786	2.766	2.633	2.349	2.360	2.177	2.142	2.017	2.019	2.014
	Murska Sobota	891	788	847	812	825	689	776	551	652	650	630

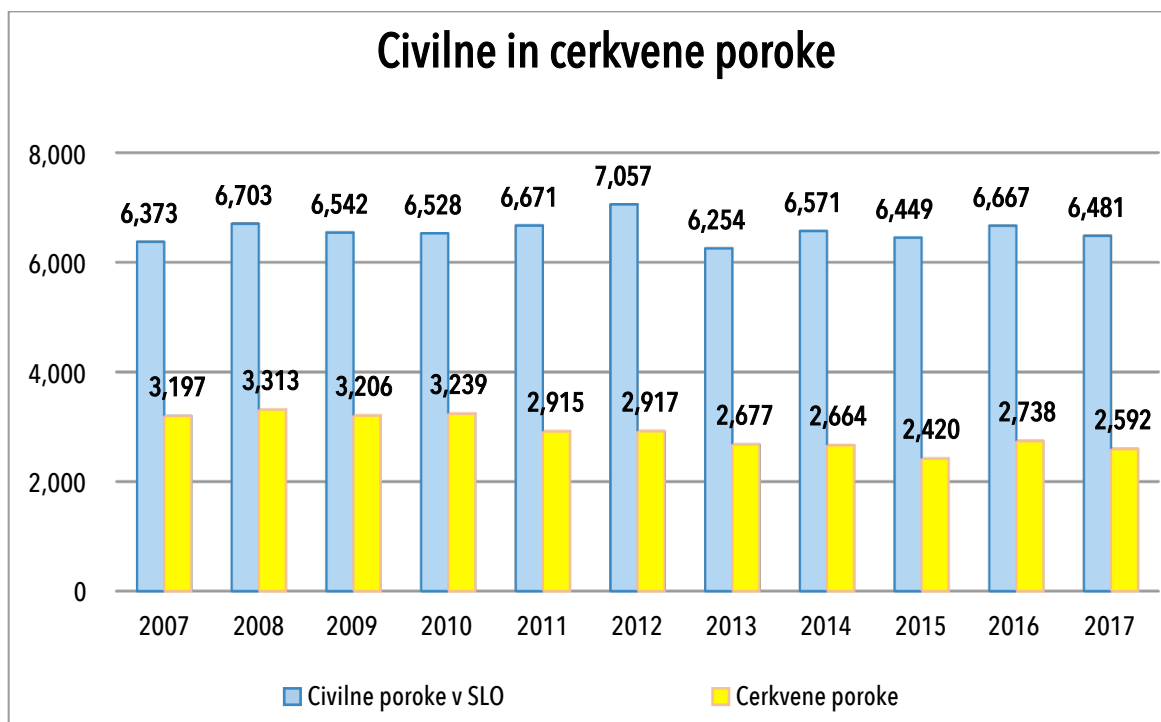
	Novo mesto	1.463	1.014	1.403	848	1.038	953	1.054	1.032	836	983	746
	Vojaški vikariat	34	12	26	31	25	34	26	25	21	27	3
Skupaj:		12.268	12.707	11.344	11.875	10.317	11.127	9.701	10.582	9.047	9.531	8.598

6.4.4 Sveti zakon

Število sklenjenih krščanskih zakonov se je zmanjšalo s 3.197 leta 2007 na 2.592 v letu 2017 (-18,93 %). V analiziranem obdobju se je odstotek sklenjenih cerkvenih porok glede na civilne na letni ravni znižal s 50,16 % na 39,99 %.

Cerkvene poroke	Škofija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Celje	439	416	358	530	367	411	354	400	326	429	374
	Koper	396	447	438	403	366	370	293	318	46	330	269
	Ljubljana	1.192	1.224	1.202	1.123	1.070	1.030	920	879	917	883	865
	Maribor	629	645	668	657	614	583	604	572	616	600	632
	Murska Sobota	182	209	171	178	162	176	190	181	224	209	182
	Novo mesto	338	356	349	329	319	327	297	295	274	279	266
	VV	21	16	20	19	17	20	19	19	17	8	4
Skupaj:		3.197	3.313	3.206	3.239	2.915	2.917	2.677	2.664	2.420	2.738	2.592

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Št. civilnih porok (skupaj s ponovnimi civilnimi porokami)	6.373	6.703	6.542	6.528	6.671	7.057	6.254	6.571	6.449	6.667	6.481
Št. cerkvenih porok	3.197	3.313	3.206	3.239	2.915	2.917	2.677	2.664	2.420	2.738	2.592
% cerkvenih porok glede na civilne	50,16	49,43	49,01	49,62	43,70	41,33	42,80	40,54	37,53	41,07	39,99

Primerjava civilno sklenjenih zakonskih zvez, cerkvenih zakonov ter razvez

	Sklenitve civilnih zak. zvez v RS	Cerkvene poroke	Delež cerkvenih porok glede na civilne poroke v %	Civilne razveze
2005	5769	3481	60,34	2647
2006	6368	3329	52,28	2334
2007	6373	3176	49,84	2617
2008	6703	3297	49,19	2246
2009	6542	3186	48,70	2297
2010	6528	3220	49,33	2430
2011	6671	2898	43,44	2298
2012	7057	2897	41,05	2509
2013	6254	2658	42,50	2351
2014	6571	2645	40,25	2469
2015	6449	2420	37,53	2432
2016	6667	2738	41,07	2531
2017	6481	2592	39,99	2387

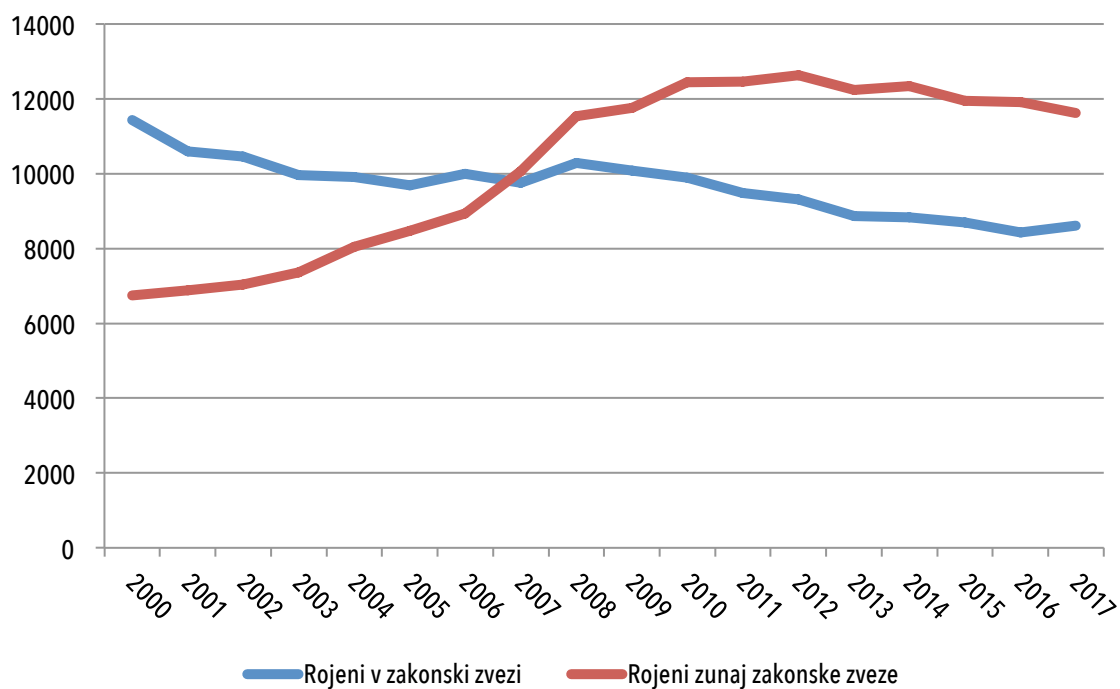
Število krstov, prvih obhajil in cerkvenih porok se zmanjšuje tudi v ostalih evropskih državah, zato lahko govorimo o splošnem pojavu, ki je zajel staro celino. Povsem drugačno sliko ponuja krščanstvo v Aziji, Afriki in Južni Ameriki, kjer je gibanje ravno obratno.

Upadanje števila krstov, prejemanja zakramentov in nasploh oddaljevanje od verskega življenja so povezani z načinom življenja družbe in družin. V Sloveniji se povečuje število otrok, rojenih zunaj zakonske zveze. Če je bilo leta 1954 le 10,9 % prvorojenih otrok rojenih zunaj zakonske zveze, jih je bilo leta 2000 37,11 %, leta 2017 58,57 %. Število se je najbolj povečalo v sedemdesetih in osemdesetih letih minulega stoletja, leta 2007 pa je število rojenih izven zakonske skupnosti prvič preseglo število otrok, rojenih v zakonski zvezi.³¹ Starši, ki se ne odločijo za cerkveno poroko, se manj verjetno odločijo za krst otroka ter pozneje za vpis k župnijskemu verouku in vzgojo v veri.

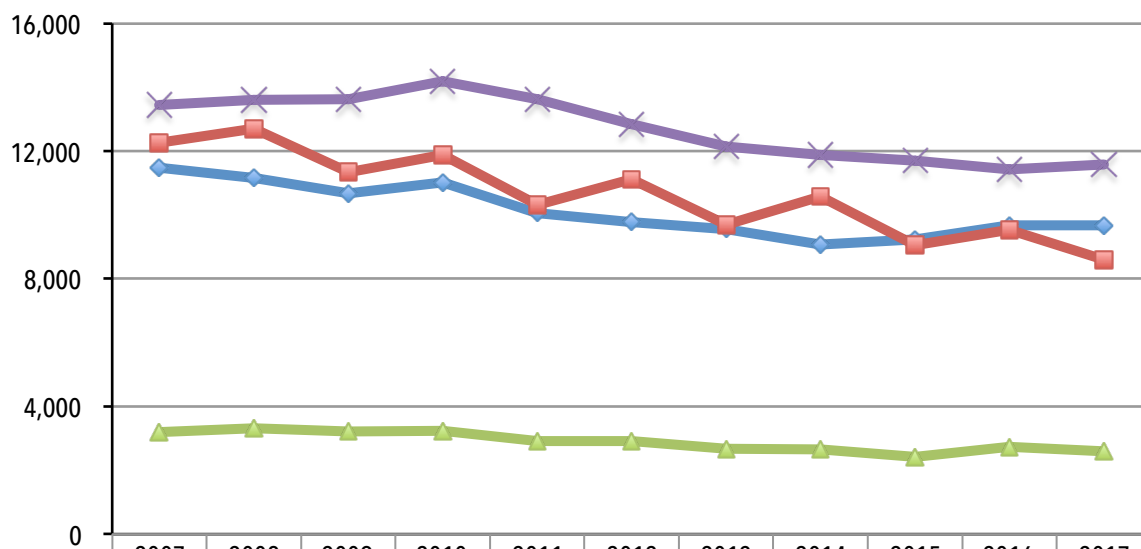
	Rojeni v zakonski zvezi	Rojeni zunaj zakonske zveze	Odstotek otrok, rojenih zunaj zakonske zveze
2000	11434	6746	37,11
2001	10596	6881	39,37
2002	10464	7037	40,21
2003	9967	7354	42,46
2004	9908	8053	44,84
2005	9682	8475	46,68
2006	9989	8943	47,24
2007	9752	10071	50,80
2008	10286	11531	52,85
2009	10089	11767	53,84
2010	9902	12441	55,68
2011	9484	12463	56,79
2012	9305	12633	57,59
2013	8874	12237	57,97
2014	8830	12335	58,28
2015	8697	11944	57,87
2016	8429	11916	58,57
2017	8611	11630	57,45

³¹ Vir: SURS.

Rojeni v zakonski in v izvenzakonski zvezi

Krsti, prva obhajila, birme in sklenjeni krščanski zakoni

◆ Prva sv. obhajila	11,469	11,166	10,673	11,012	10,059	9,780	9,557	9,069	9,241	9,676	9,669
■ Birme	12,268	12,707	11,344	11,875	10,317	11,127	9,701	10,582	9,047	9,531	8,598
▲ Cerkevne poroke	3,197	3,313	3,206	3,239	2,915	2,917	2,677	2,664	2,420	2,738	2,592
✕ Krsti	13,444	13,603	13,622	14,184	13,621	12,848	12,144	11,874	11,705	11,426	11,574

Delež posameznih zakramentov v številu vseh podeljenih zakramentov (v odstotkih)

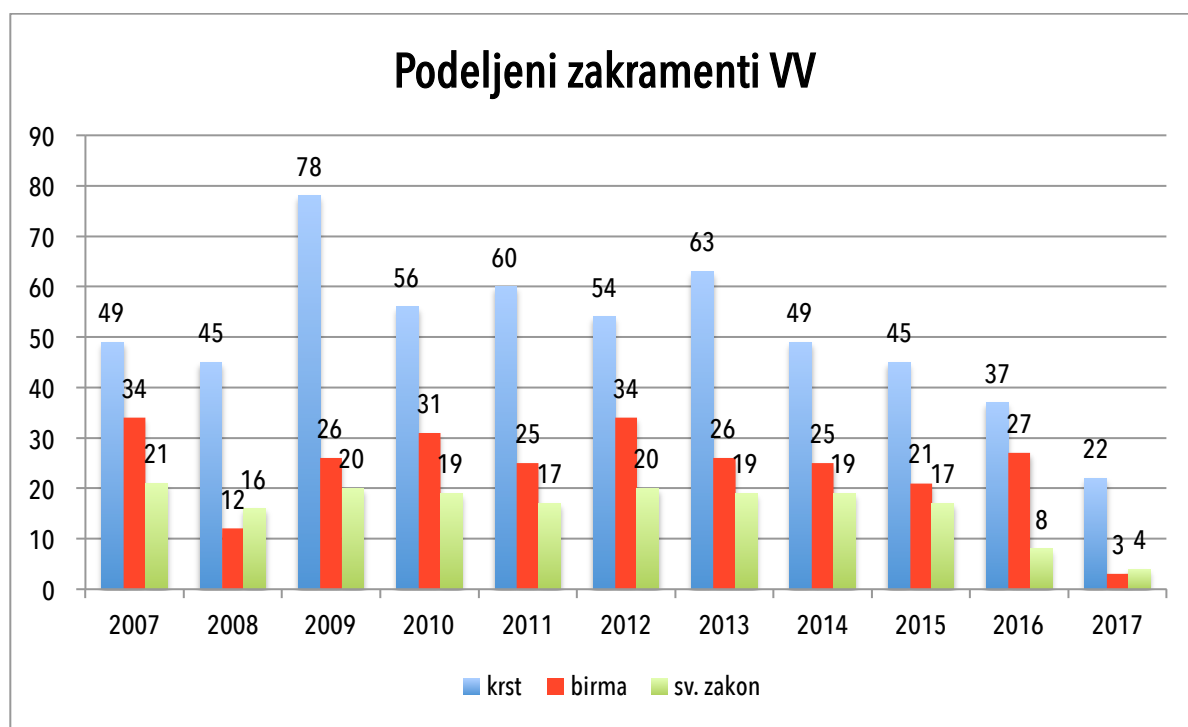
%	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Krsti	33,30	33,35	35,07	35,19	36,90	35,03	35,63	34,73	36,11	34,24	35,69
Prva obhajila	28,40	27,38	27,48	27,32	27,25	26,67	28,04	26,53	28,51	29,00	29,81
Birme	30,38	31,15	29,20	29,46	27,95	30,34	28,47	30,95	27,91	28,56	26,51
Cerkvene poroke	7,92	8,12	8,25	8,04	7,90	7,95	7,86	7,79	7,47	8,20	7,99

6.4.5 Podeljeni zakramenti v okviru Vojaškega in Policijskega vikariata

Nosilci vojaške pastorale pripravljajo pripadnike Slovenske vojske in njihove družinske člane na zakramente in jih tudi podeljujejo.³²

Podeljeni zakramenti 2006–2016 (skupaj za Vojaški in Policijski vikariat)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Krst	49	45	78	56	60	54	63	49	45	37	22
Birma	34	12	26	31	25	34	26	25	21	27	3
Zakon	21	16	20	19	17	20	19	19	17	8	4
Skupaj vsi podeljeni zakramenti	104	73	124	106	102	108	108	93	83	72	29

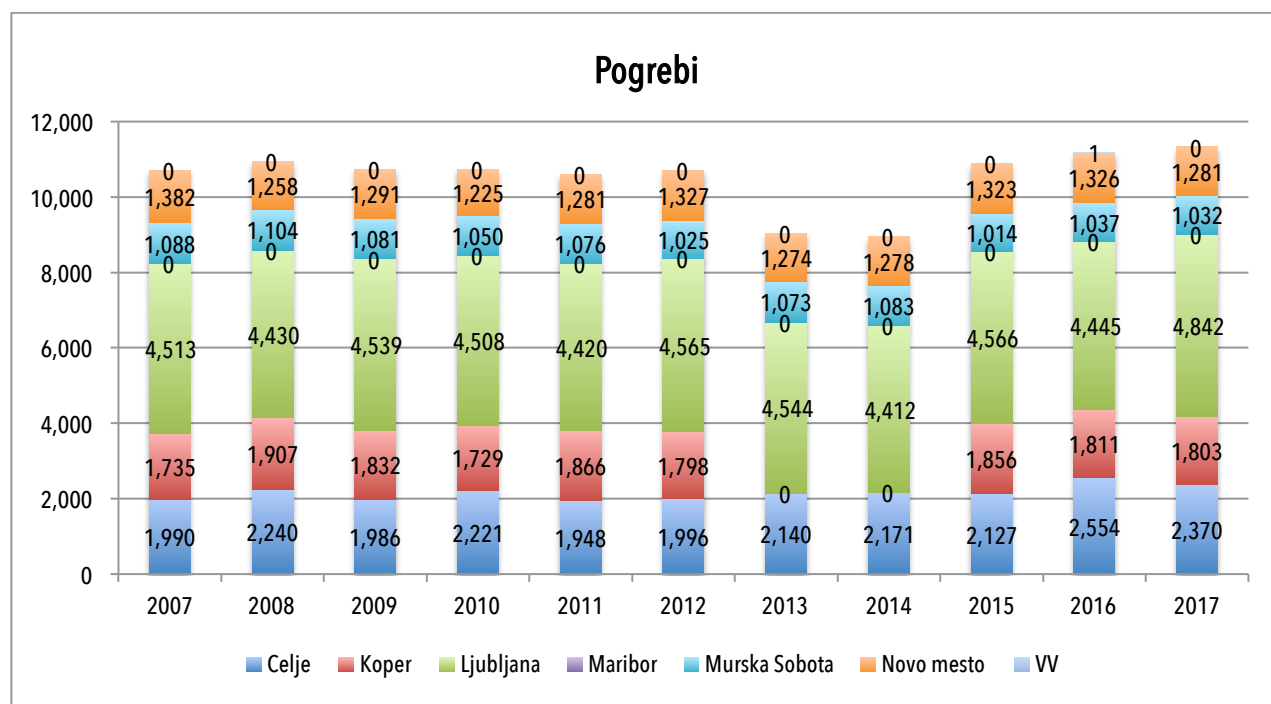

³² Prim. Plut Jože, *Za pravice človeka*. Ljubljana 2002, DZS, 232.

6.4.6 Pogrebi

Škofije Celje, Koper, Ljubljana, Murska Sobota in Novo mesto ter Vojaški vikariat so prispevali podatke o krščanskih pogrebi. Za leti 2013 in 2014 ni podatka o pogrebi v koprski škofiji. Iz letnega seštevka lahko opazimo, da pri pogrebi ni večjih odstopanj.

Pogrebi	Škofija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
	Celje	1.990	2.240	1.986	2.221	1.948	1.996	2.140	2.171	2.127	2.554	2.370	
	Koper	1.735	1.907	1.832	1.729	1.866	1.798	n. p.	n. p.	1.856	1.811	1.803	
	Ljubljana	4.513	4.430	4.539	4.508	4.420	4.565	4.544	4.412	4.566	4.445	4.842	
	Maribor	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	
	Murska Sobota	1.088	1.104	1.081	1.050	1.076	1.025	1.073	1.083	1.014	1.037	1.032	
	Novo mesto	1.382	1.258	1.291	1.225	1.281	1.327	1.274	1.278	1.323	1.326	1.281	
	VV	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	1	n. p.
	SKUPAJ	10.708	10.939	10.729	10.733	10.591	10.711	9.031	8.944	10.886	11.174	11.328	

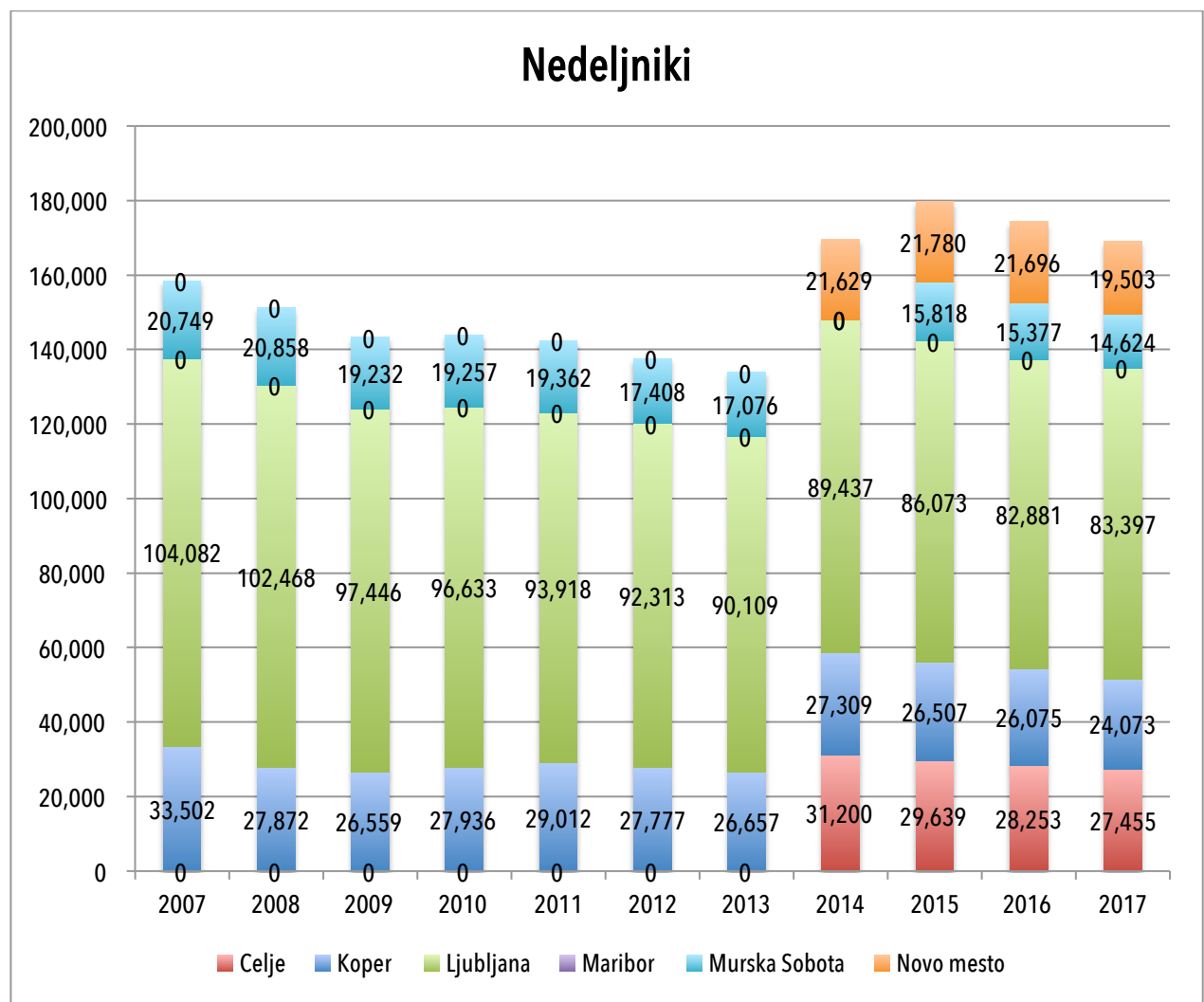

6.4.7 Nedeljniki

Letos smo prejeli podatke o nedeljnikih za škofije Celje, Koper, Ljubljana, Murska Sobota in Novo mesto. Glede na razpoložljive podatke lahko opazimo, da je verska praksa med slovenskimi verniki v obdobju

med letoma 2007 in 2017 ostala skoraj nespremenjena ali se je celo izboljšala. Podatki potrjujejo, da je slovenskim vernikom nedeljska maša pomembna in predstavlja enega osrednjih trenutkov njihovega verskega življenja.

Nedeljniki	Škofija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
	Celje	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	31.200	29.639	28.253	27.455
	Koper	33.502	27.872	26.559	27.936	29.012	27.777	26.657	27.309	27.309	26.507	26.075	24.073
	Ljubljana	104.082	102.468	97.446	96.633	93.918	92.313	90.109	89.437	86.073	86.073	82.881	83.397
	Maribor	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.
	Murska Sobota	20.749	20.858	19.232	19.257	19.362	17.408	17.076	n. p.	n. p.	15.818	15.377	14.624
	Novo mesto	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	21.629	21.780	21.696	19.503	
	Skupaj:		158.333	151.198	143.237	143.826	142.292	137.498	133.842	169.575	179.817	174.282	169.052

6.5 Izobraževanje

6.5.1 Starši imajo ustavno pravico vpisati otroke v katoliško šolo

Starši oziroma nosilci starševskih pravic (npr. posvojitelji) razpolagajo s človekovo pravico in temeljno svoboščino, da svoje otroke versko in moralno vzgajajo. To pristojnost in odgovornost jim priznava in nalaga tretji odstavek 41. člena Ustave RS. Otroci si torej ne morejo sami izbrati svoje vere in pripadnosti določeni cerkvi ali drugi verski skupnosti. O tem (npr. o krstu, obiskovanju svete maše in kateheze) za svoje otroke odločajo starši. V to svobodo staršev ne smejo posegati niti drugi ljudje ali organizacije (npr. sorodniki, civilnodružbena gibanja) niti država s svojo zakonodajo ter javni uslužbenci s svojimi odločitvami in dejanji (npr. socialni delavci, vzgojitelji in učitelji).

Ker prvi odstavek 57. člena Ustave RS vsem ljudem priznava tudi človekovo pravico in temeljno svoboščino do svobodnega izobraževanja, se pristojnost in odgovornost staršev razteza še na odločanje o izobraževanju njihovih predšolskih in osnovnošolskih otrok. Podobno kot v primeru včlanitve v določeno cerkev ali drugo versko skupnost starši avtonomno odločajo, v kateri vrtec ali osnovno šolo bodo vpisali svoje otroke. Zasebne cerkvene ali verske šole so pri tem pomembno sredstvo za uresničevanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin iz 41. in 57. člena Ustave RS ter bistveni sestavni del pojmovanja demokratične družbe, kot je opozorilo Ustavno sodišče RS v svoji odločbi U-I-269/12-24 z dne 4. decembra 2014.

Pristojnost in odgovornost staršev, da odločajo o verski in moralni vzgoji svojih otrok ter njihovem predšolskem in osnovnošolskem izobraževanju, velja vsaj do dopolnjenega štirinajstega leta. Ob tem je Ustavno sodišče RS v odločbi U-I-92/01 z dne 28. februarja 2002 opozorilo, da ta pristojnost in odgovornost staršev ne pomeni popolnega izključevanja otrok od soodločanja o njihovi vzgoji in izobraževanju. Ustavno sodišče RS starše namreč spodbuja k pogovoru z otroki o teh vprašanjih, ki imajo pomemben vpliv na njihovo odraščanje, razvoj oziroma prihodnje samostojno življenje.

6.5.2 Šolstvo v okviru Cerkve na Slovenskem – pregled in načini financiranja

V okviru Cerkve na Slovenskem in po njenih pravnih osebah (škofijah, župnijah, redovnih skupnostih ipd.) deluje:

- visokošolski zavod Katoliški inštitut (od države ne prejema sredstev, financira se samo z donacijami; Fakulteta za poslovne vede, ki deluje v okviru Katoliškega inštituta, pa se financira z donacijami in šolninami),
- Teološka fakulteta, ki je članica Univerze v Ljubljani,
- 11 študentskih domov (imajo možnost uveljavljanja subvencije, ki je nižja kakor za državne domove),

- 4 dijaški domovi (delna subvencija države kakor za zasebnike),
- 4 katoliške gimnazije,³³
- 2 katoliški osnovni šoli,
- 10 glasbenih šol,
- 20 vrtcev.³⁴

V letu 2017 je bilo v katoliške vzgojne in izobraževalne ustanove vpisanih 3.889 oseb. Na tem področju v zadnjem desetletju opažamo povečanje števila vpisanih, saj je na vseh ravneh naraslo za več kot 700 enot.

V Sloveniji imamo le dve katoliški osnovni šoli, ki ju obiskuje 0,3 % vseh šolajočih se otrok v osnovnih šolah. Delež mladih, ki obiskuje katoliške gimnazije, predstavlja 2,1 % populacije v generaciji. Štiri katoliške gimnazije dosegajo odlične rezultate na različnih področjih ter tako nadaljujejo bogato tradicijo katoliških izobraževalnih ustanov.³⁵

6.5.3 Seznam katoliških šol v Cerкви na Slovenskem

Visoko šolstvo

Papeški slovenski zavod Slovenik

Pontificio Collegio Sloveno

Via Appia Nuova 884, IT - 00178 Roma

Katoliški inštitut

Ciril-Metodov trg 9, 1000 Ljubljana

Spletna stran: <http://www.katoliski-institut.si>

Teološka fakulteta

Poljanska cesta 4, p. p. 2007, 1001 Ljubljana

Spletna stran: <http://www.teof.uni-lj.si>

Katoliški študentski domovi v Sloveniji

Škofija Koper

Študentski center Jadro

Destradijev trg 10 a, 6000 Koper

Spletna stran: info@jadro.si

³³ Tri so ustanovljene pred spremembo zakonodaje leta 1996 in imajo svoj sistem financiranja, ena pozneje, zato ima drug sistem financiranja.

³⁴ Vir: Škofijska statistika in Komisija za šolstvo pri SŠK, v: <http://solstvo.rkc.si/ustanove/> (pridobljeno: 1. oktober 2017).

³⁵ Prim. Komisija za šolstvo pri SŠK, v: <http://solstvo.rkc.si/ustanove/> (pridobljeno: 1. oktober 2017).

Nadžkofija Ljubljana
Študentski dom Janeza Frančiška Gnidovca
Štula 23, 1210 Ljubljana Šentvid
Spletna stran: <http://jfg.stanislav.si/>

Študentski dom Vincencij
Tabor 12, 1000 Ljubljana
Spletna stran: <http://www.sdv.lazaristi.si>

Antonov študentski dom Vič
Tržaška cesta 85, 1000 Ljubljana

Frančiškovo študentski dom
Černetova ulica 17, 1000 Ljubljana
Spletna stran: <http://www.zupnija-siska.si/fsd/>

Študentski dom Uršula
Ulica Josipine Turnograjske 8
p. p. 1618, 1001 Ljubljana
Spletna stran: <http://ursulinke.rkc.si/sd-ursula>

Študentski dom Alojzije Domajnko
Gornji trg 21
1000 Ljubljana
E-pošta: studentskidom.ad@gmail.com

Jezuitski kolegij v Ljubljani
Ulica Janeza Pavla II. 13
1000 Ljubljana
Spletna stran: <http://www.jezuiti.si/?p=20343>

Nadžkofija Maribor
Študentski dom sv. Elizabete
Strossmayerjeva ulica 17
2000 Maribor
Spletna stran: <http://sde.solske-sestre.si/>

Frančiškanski študentski dom Maribor
Ulica škofa Maksimiljana Držečnika 7
2000 Maribor
Spletna stran: <http://www.bazilika.info>

Jezuitski kolegij Magis

Ljubljanska 13

2000 Maribor

Spletna stran: <https://www.jezuiti.si/?p=16543>

Srednje šolstvo

Zavod Antona Martina Slomška

Škofijska gimnazija Antona Martina Slomška in Dijaški dom AMS

Vrbanska cesta 30, 2000 Maribor

Spletna stran: <http://www.slomskov-zavod.si>

Škofijska gimnazija Vipava in Dijaški dom ŠGV

Goriška cesta 29, 5271 Vipava

Spletna stran: <http://www.sgv.si>

Zavod sv. Frančiška Saleškega

Gimnazija Želimplje in Dom Janeza Boska

Želimplje 46, 1291 Škofljica

Spletna stran: <http://www.zelimplje.si>

Zavod sv. Stanislava

Škofijska klasična gimnazija in Jegličev dijaški dom

Štula 23, 1210 Ljubljana – Šentvid

Spletna stran: <http://www.stanislav.si>

Osnovno šolstvo

Osnovna šola Alojzija Šuštarja

Štula 23, 1210 Ljubljana – Šentvid

Spletna stran: <https://www.stanislav.si/osnovna-sola-alojzija-sustarja/>

Osnovna šola montessori Maribor

Vrbanska 30, 2000 Maribor

Spletna stran: www.slomskov-zavod.si

Zavod Salesianum – OE Glasbena šola Rakovnik

Rakovniška ulica 6, 1000 Ljubljana

Spletna stran: <http://glasbena.rakovnik.si>

Katoliški vrtci

Društvo vzgojiteljev in vzgojiteljic katoliških vrtcev

Voljčeva cesta 22, 1360 Vrhnika

Škofija Celje

Vrtec Danijelov levček

Aškerčeva ulica 7 a, 3000 Celje

Škofija Koper

Vrtec Antonina

Vodnikova ulica 13, 6250 Ilirska Bistrica

Nadškofija Ljubljana

Angelin vrtec

Ulica Josipine Turnograjske 8, p. p. 1618, 1001 Ljubljana

Antonov vrtec

Škovine 1, 4228 Železniki

Spletna stran: <http://www.antonov-vrtec.si>

Baragov vrtec

Baragov trg 1, 4000 Kranj

Marijin vrtec

Trg Davorina Jenka 14, 4207 Cerklje na Gorenjskem

Miklavžev vrtec

Pavšičeva ulica 30, 1370 Logatec

Rahelin vrtec – Hiša otrok Montessori

Preška cesta 33 a, 1215 Medvode

Spletna stran: <http://montessori.zupnija-preska.si>

Vrtec Dobrega pastirja

Štula 23, 1210 Ljubljana Šentvid

Spletna stran: <http://vrtec.stanislav.si>

Vrtec Dominik Savio

Ljubljanska cesta 34, 1230 Domžale

Vrtec Nazaret

Mekinčeva ulica 12, 1000 Ljubljana

Vrtec pri Sv. Ani – Žiri

Loška cesta 59, 4226 Žiri

Župnijski zavod sv. Jurija – Vrtec Sončni žarek

Stara Loka 67, 4220 Škofja Loka

Spletna stran: www.soncnizarek.net

Župnijski vrtec Vrhnika

Voljčeva cesta 21, 1360 Vrhnika

Spletna stran: <http://www.zupnijski-vrtec.si/>

Nadškofija Maribor

Hiša otrok – vrtec Montessori

Vrbanska cesta 30, 2000 Maribor

Zavod sv. Jerneja – Vrtec Blaže in Nežica Slovenska Bistrica

Trg Alfonza Šarha 6, 2310 Slovenska Bistrica

Škofija Murska Sobota

Miklavžev zavod, Murska Sobota

Gregorčičeva ulica 2a, 9000 Murska Sobota

Zasebni vrtec Lavra

Gregorčičeva ulica 2a, 9000 Murska Sobota

Škofija Novo mesto

Petrov vrtec

Šentpeter 26, 8222 Otočec

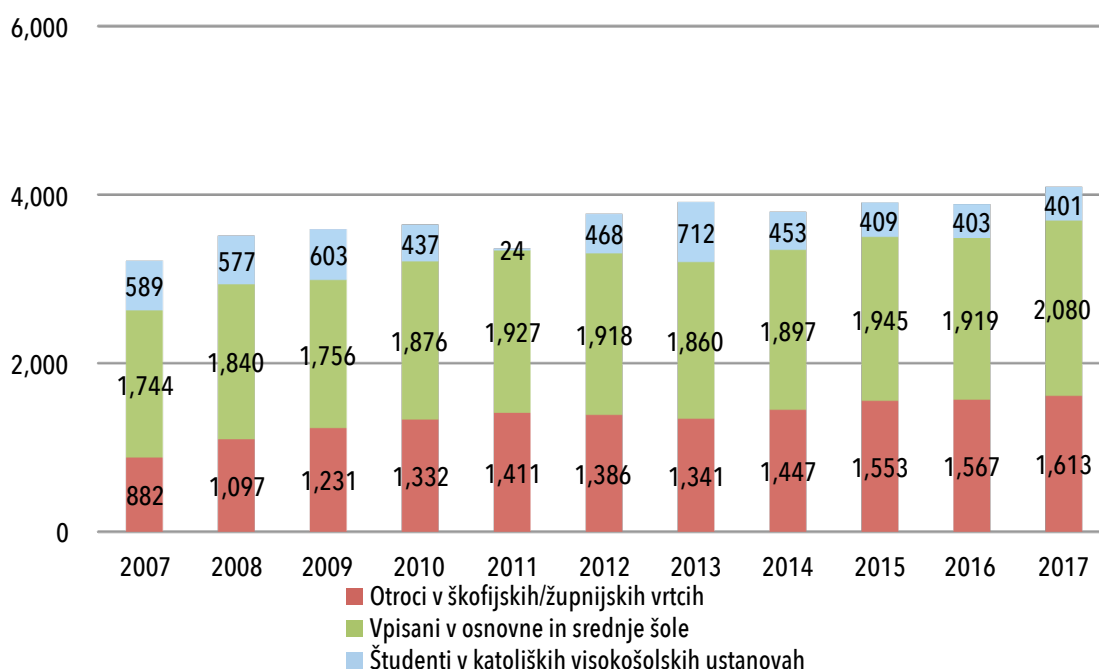
6.5.4 Pregled vpisa v katoliško izobraževalno vertikalno

Na področju katoliškega izobraževanja lahko opazimo nadaljevanje večanja števila izobraževalnih ustanov in vpisanih vanje. V letu 2017 smo prvič v zgodovini samostojne države presegli skupno število 4.000 vpisanih v katoliško izobraževalno vertikalno. Podatek potrjuje, da starši, učenci in zaposleni v katoliških šolah v njih vidijo kakovostno izobraževalno in formacijsko okolje. V desetletnem obdobju, ki

ga analiziramo, se je število vpisanih v vse stopnje katoliških šol in zavodov povečalo s 3.215 leta 2007 na 4.094 (+21,48 %).

Vzgojno-izobraževalne ustanove v škofiji	Škofija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Celje	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3
	Koper	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3	3
	Ljubljana	12	15	15	16	15	17	17	18	18	17	17
	Maribor	3	3	3	3	3	3	2	4	5	5	5
	Murska Sobota	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Novo mesto	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupaj:		19	22	24	25	24	26	25	28	31	30	30
Otroci v škofijskih/župnijskih vrtcih	Škofija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Celje	84	83	142	172	179	179	178	171	169	170	170
	Koper	0	0	0	0	0	0	0	0	80	77	77
	Ljubljana	627	770	827	859	918	895	863	967	980	996	1.040
	Maribor	72	145	145	171	169	169	161	169	181	188	187
	Murska Sobota	57	57	75	88	90	89	85	86	89	82	85
	Novo mesto	42	42	42	42	55	54	54	54	54	54	54
Skupaj:		882	1.097	1.231	1.332	1.411	1.386	1.341	1.447	1.553	1.567	1.613
Vpisani v osnovne in srednje šole	Škofija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Celje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Koper	319	323	335	313	323	290	263	260	278	274	282
	Ljubljana	965	1067	959	1097	1142	1194	1218	1263	1325	1273	1393
	Maribor	460	450	462	466	462	434	379	374	342	372	405
	Murska Sobota	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Novo mesto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj:		1.744	1.840	1.756	1.876	1.927	1.918	1.860	1.897	1.945	1.919	2.080
Študenti v katoliških visokošolskih ustanovah	Škofija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Celje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Koper	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ljubljana	589	577	603	437	24	468	507	357	322	329	282
	Maribor	0	0	0	0	0	0	205	96	87	74	119
	Murska Sobota	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Novo mesto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj:		589	577	603	437	24	468	712	453	409	403	401
Vsi vpisani v katoliško šolsko vertikalo		3215	3514	3590	3645	3362	3772	3913	3797	3907	3889	4094
% vseh vpisanih v kat. vrtce		27,43	31,22	34,29	36,54	41,97	36,74	34,27	38,11	39,75	40,29	39,40
% vseh vpisanih v kat. OŠ in SŠ		54,25	52,36	48,91	51,47	57,32	50,85	47,53	49,96	49,78	49,34	50,81
% vseh vpisanih v kat. visoke šole		18,32	16,42	16,80	11,99	0,71	12,41	18,20	11,93	10,47	10,36	9,79

Vsi vpisani v slovenski katoliški vzgojno-izobraževalni sistem

Razvoj in širjenje katoliških vzgojno-izobraževalnih ustanov je eden od pokazateljev pridobljene svobode delovanja Katoliške Cerkve, da ima svoje šole, kamor starši lahko vpišejo otroke in jim tako omogočijo tudi duhovno formacijo. Podatki ne zajemajo vpisanih v katoliške glasbene šole ter študentov ali dijakov, ki bivajo v katoliških študentskih domovih in obiskujejo državne izobraževalne ustanove.

6.5.5 Katoliške glasbene šole in njihovo financiranje

Na področju katoliškega glasbenega šolstva v Sloveniji deluje 10 ustanov, ki jih lahko razdelimo v tri skupine:

- 5 zasebnih ali katoliških glasbenih šol (Glasbena šola v Zavodu sv. Stanislava v Ljubljani, Glasbena šola Rakovnik, Glasbena in baletna šola Antona Martina Slomška v Mariboru, Glasbena šola Beltinci, Zasebna glasbena šola v samostanu sv. Petra in Pavla na Ptuj);
- Konservatorij za glasbo Jurij Slatkonja v Novem mestu ter
- 4 orglarske šole (Orglarska šola v Ljubljani, Orglarska šola sv. Jožefa v Celju, Šola za cerkveno glasbo v Murski Soboti, Nadškofijska orglarska šola Maribor – od leta 2011 deluje v okviru GBŠ Antona Martina Slomška v Mariboru).

Glasbena šola v Zavodu sv. Stanislava je financirana za opravljanje javno veljavnega programa osnovnega glasbenega izobraževanja s strani ministrstva 85 % za plače, s strani Mestne občine Ljubljana (MOL) 85 % za delno poplačilo stroškov, s strani šolnin 15 % za plače in tekoče stroške storitev in materiala (električna energija, ogrevanje, pisarniški material ipd.). V realnosti so deleži v celotnem financiranju naslednji: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ) 65 %, MOL 5 % ter prispevek staršev 30 %.

Glasbena šola Rakovnik prejema subvencijo s strani države za plače v višini 85 % ter prispevek MOL za potne stroške, prevoze, ogrevanje, vodo in elektriko približno v višini 70 %.

Podatki za Glasbeno in baletno šolo Antona Martina Slomška v Mariboru so iz oktobra 2011: 65,80 % prejema s strani MIZŠ, 4,21 % s strani občin, 28,70 % prispevajo starši, drugi dohodki pa znašajo 1,27 %. Šola za plače sicer dobi 85 % sredstev od države, kar v celotnem financiranju pomeni dobrih 65 % vseh prihodkov.

Konservatorij za glasbo Jurij Slatkonja deluje v okviru zasebnega Zavoda Friderik I. Baraga, ki ga je ustanovila Škofija Novo mesto. Na konservatoriju poučujejo programe osnovnošolskega in srednješolskega glasbenega izobraževanja, deluje pa na podlagi sklepa Zavoda za šolstvo RS, po katerem je njegov program »javno veljaven program umetniške gimnazije«. Ker Zavod Friderik I. Baraga ni ustanovil umetniške gimnazije, država delovanja Konservatorija ne financira. Financiranje konservatorija omogočajo gojenci s plačilom pogodbeno določene šolnine, škofija kot ustanovitelj zavoda in donatorji s svojimi prispevki.

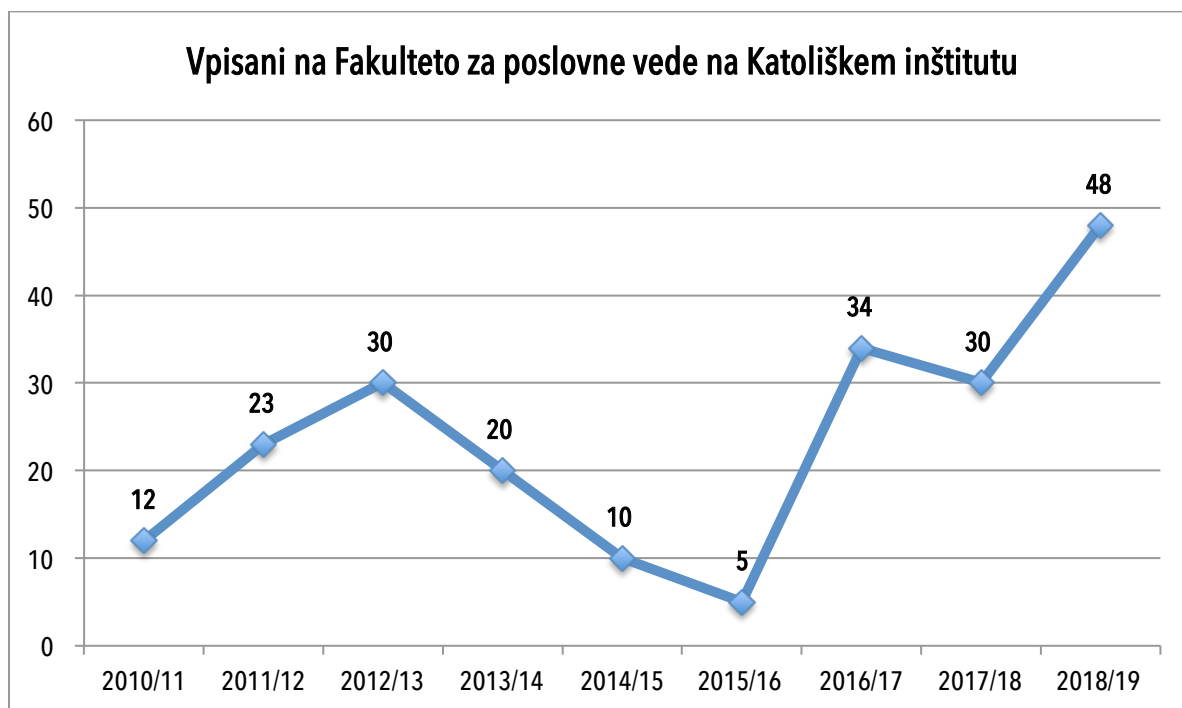
Glasbena šola Beltinci se financira 67% s sredstvi MIZŠ, lokalne skupnosti prispevajo 10,3 %, starši 22 %, Škofija Murska Sobota pa 0,7 % (sofinanciranje programa Šole za cerkveno glasbo, ki deluje v okviru GŠ Beltinci).

Nekateri ravnatelji omenjajo, da je bil opravljen izračun, ki kaže, da zasebne glasbene šole v primerjavi z javnimi glasbenimi šolami dobijo le 56 % denarja.

6.5.6 Fakulteta za poslovne vede pri Katoliškem inštitutu

Fakulteta za poslovne vede deluje v sklopu Katoliškega inštituta. Po sklepu SŠK jo je ustanovil Katoliški inštitut v sklopu organizacije katoliškega visokega šolstva. Oktobra 2014 so bile ustanoviteljske pravice s SŠK prenesene na Nadškofijo Ljubljana. Študij je usmerjen k posamezniku; poteka v majhnih skupinah v povezavi s prakso. Program izvajajo v tutorski obliki s poudarkom na individualnosti, prilagodljivosti in samostojnem problemskem reševanju nalog.

Akad. leto	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Št. vpisanih	12	23	30	20	10	5	34	30	48

6.5.7 Skvti

Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov (ZSKSS) je bilo ustanovljeno 31. marca 1990. V letu 2018 je največja mladinska katoliška organizacija v državi, s 5.200 člani je tudi med največjimi mladinskimi nacionalnimi organizacijami s statusom v javnem interesu v mladinskem sektorju in na področju vzgoje in izobraževanja. V ZSKSS aktivno deluje 900 mladinskih voditeljev in duhovnih asistentov.

Poslanstvo ZSKSS je s pomočjo skavtske vzgoje prispevati k polnemu telesnemu, spoznavnemu, duhovnemu, čustveno-motivacijskemu, moralnemu in družbenemu razvoju mladih ljudi, da bodo lahko postali zrele osebnosti, odgovorni državljani ter dejavni člani krajevnih, narodnih in mednarodnih skupnosti.

Skavtska vzgoja je proces, ki s skavtsko metodo na vseh področjih vsebine vzgajanja omogoča celostni razvoj posameznika v pristnega, samostojnega, odgovornega in zdravega človeka, kristjana in državljana. Iz vsebine vzgajanja črpajo vsebino za vzgojni program. Sestavlja jo devet področij: temelji skavtstva, katoliška duhovnost, sovgoja, osebnostna rast, veščine vodenja, okolijska vzgoja, vzgoja za zdravje, aktivno državljanstvo in vzgoja za mir.

Skavtska metoda omogoča, da posredujejo vzgojni program skavtom. Sestavljena je iz osmih elementov: obljube in zakonov, dela v majhnih skupinah, učenja z delom, simbolne govorice, dejavnosti na prostem, vloge starejšega, osebnega napredovanja, služenja v družbi.

Vzgojni program je dejavnost, ki jo voditelj izvaja z otrokom/mladostnikom/udeležencem, je vzgojno načrtovana in podana v skladu s skavtsko vzgojo.

Članstvo ZSKSS po spolu in po vejah

LETO	Skupaj	Ženske	Moški	Bobri in bobrovke	Volčiči in volkuljice	Izvidniki in vodnice	Popotniki in popotnice	Voditelji	Drugi člani
2006	4173	2168	2005	n. p.	922	1634	834	783	0
2007	4238	2219	2019	n. p.	884	1728	835	783	8
2008	4370	2251	2119	n. p.	924	1753	894	797	2
2009	4234	2144	2090	n. p.	880	1715	841	718	80
2010	4209	2118	2091	n. p.	835	1647	835	773	61
2011	4209	2114	2095	36	878	1606	821	792	76
2012	4231	2086	2145	36	820	1812	735	760	68
2013	4377	2157	2220	74	901	1820	745	782	55
2014	4395	2237	2158	105	896	1834	705	813	42
2015	4.582	2.220	2.362	125	982	1843	751	836	45
2016	4.757	2.316	2.441	188	1026	1876	759	860	48
2017	4.954	2.535	2.419	261	1104	1795	854	893	47
2018	5.205	2.674	2.531	252	1192	1948	824	938	51

Število stegov ZSKSS

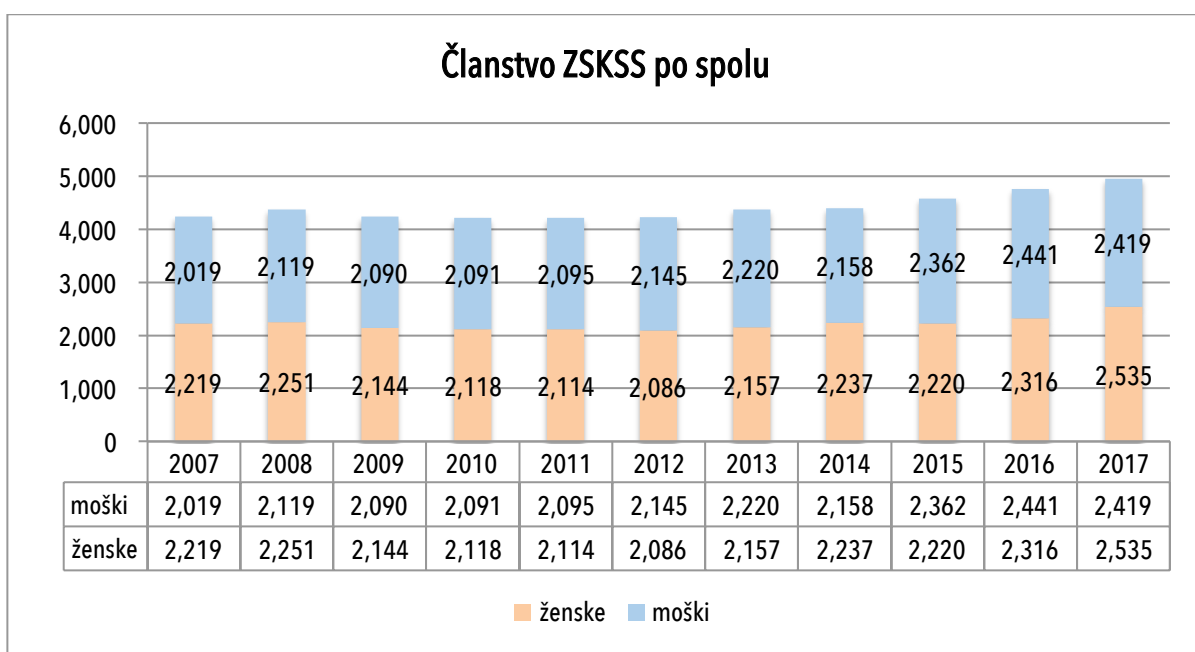
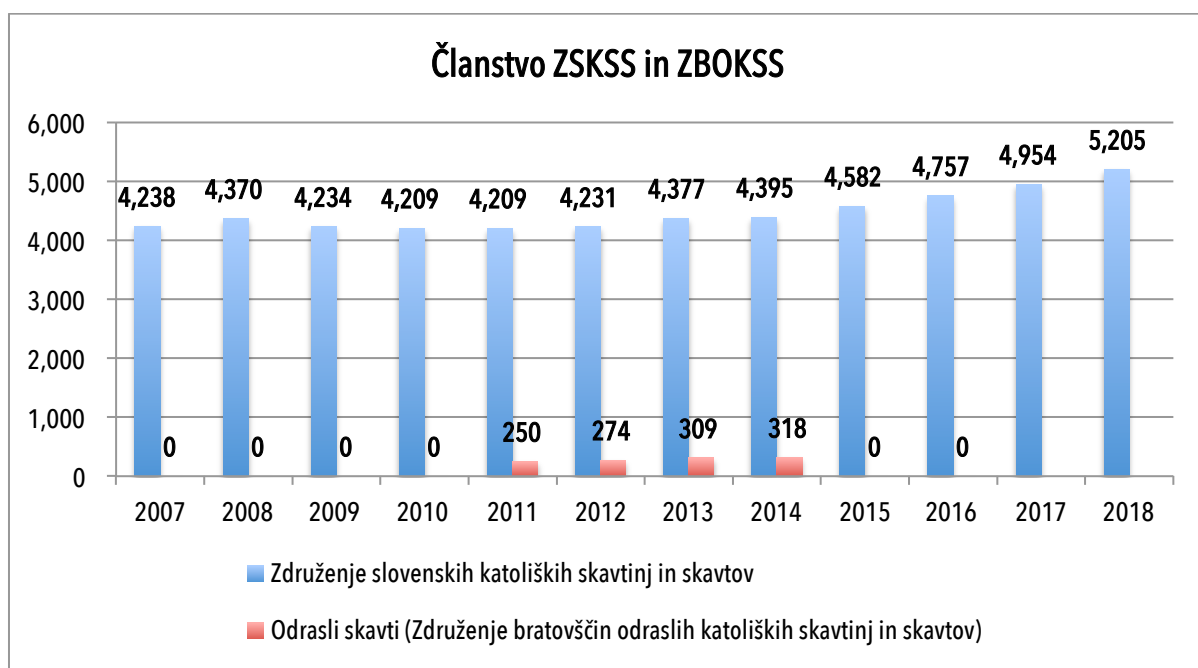
2006	70
2007	70
2008	66
2009	68
2010	67
2011	66
2012	66
2013	66
2014	66
2015	64
2016	66
2017	66
2018	67

Največji dogodki/projekti v ZSKSS:

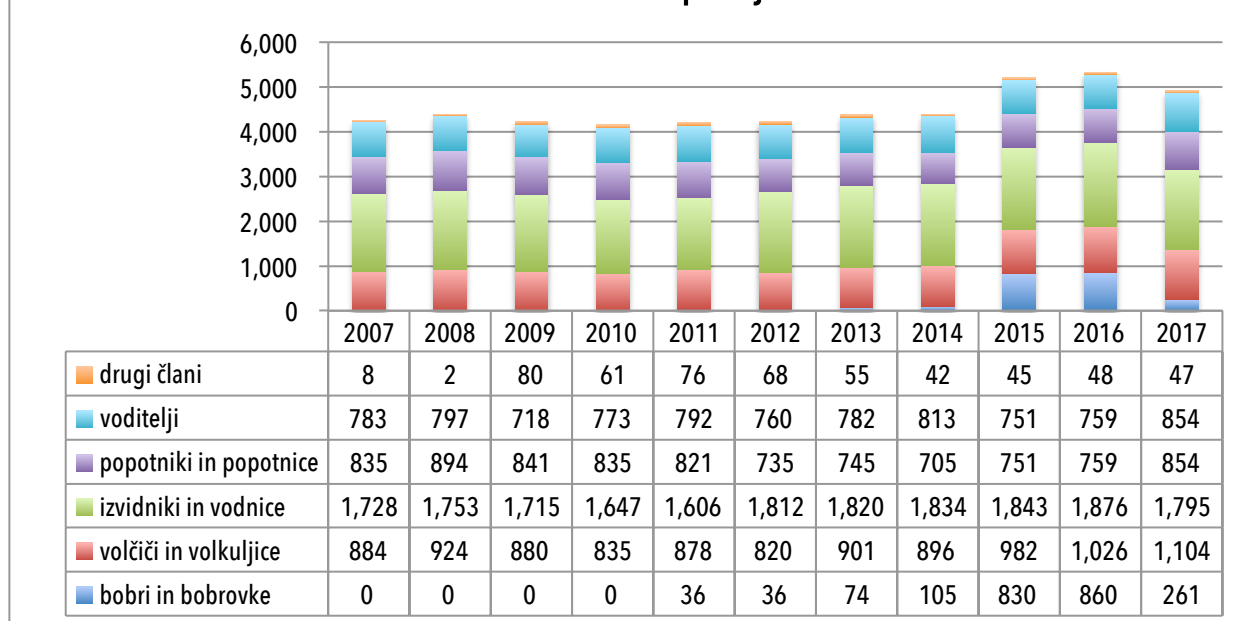
Leto izvedbe	Naziv projekta/dogodka	Kraj	Število udeležencev
1991-	Luč miru iz Betlehema	Celotna Slovenija	Vsako leto okoli 5000 udeležencev
1992-	Dan Zemlje	Celotna Slovenija	Vsako leto okoli 2500 udeležencev

1994	Skupna pot se začne v mojem srcu – srečanje PP	Kamnik	250 udeležencev
1995	Vetrovi – vseslovensko srečanje RP	Litija	500 udeležencev
1996-	Jakec – nočno orientacijsko tekmovanje	Logatec	Vsako leto do 800 udeležencev
1996	Srečanje IV in PP ob papeževem obisku	Postojna	
1997	Prvo slovensko srečanje volčičev in volkuljic	Škofja Loka	500 udeležencev
1998	Posočje – pomoč po potresu	Posočje	160 udeležencev
1999	Vihar upanja – prvi potovalni tabor voditeljev	Slovenska Bistrica	200 udeležencev
2000	Prvi BUM prijateljstva – poletni tabor za invalide ter vojne in druge sirote iz Bosne	Portorož, Ankaran	Vsako leto okoli 60 udeležencev
2001	Briga me!	Novo mesto	600 udeležencev
2001	Zlata Žaba – skavtski filmski festival	Domžale	Vsako leto okoli 400 udeležencev
2006	Glej daleč – drugi potovalni tabor voditeljev	Reteče pri Škofji Loki	450 udeležencev
2007	Evropska skavska konferenca	Portorož	450 udeležencev
2007	BUM stoletja – 100-letnica skavtstva	Ljubljana	1000 udeležencev
2008	1. slovenski skavtski jamboree	Želimlje	3500 udeležencev
2009	Organizacija ICCS-EM konference	Celje	60 udeležencev
2010	Odprtje Skavtskega okolijskega centra	Kočevski rog	200 udeležencev
2011	Piškotek dobrotek – vseslovensko srečanje volčičev in volkuljic ob zaključku vzgojnega namena	Ivančna Gorica	600 udeležencev
2011	IV izziv – vseslovensko srečanje izvidnikov in vodnic ob zaključku vzgojnega namena	Novo mesto	610 udeležencev
2011	Odrolaj – vseslovensko srečanje popotnikov in popotnic	Planina Podvežak	280 udeležencev
2011	Marmeljada – tradicionalno dvodnevno srečanje primorskih skavtinj in skavtov.	Postojna	500 udeležencev
2012	22. februar bo dober dan	Celotna Slovenija	Vsako leto okoli 4000 udeležencev
2012	Ogenj v meni – srečanje vseh voditeljev	Šmihel pod Nanosom	700 voditeljev
2013-2015	Okolijski tabori za družine	Kočevski rog	več kot 500 udeležencev
2013	Pobarvaj me – zaključek celoletnih PP projektov ter vseslovensko srečanje PP	Logatec	okoli 200 udeležencev
2015	Vodi svoj kanu – vseslovensko srečanje popotnikov in popotnic	Reteče pri Škofji Loki	250 udeležencev
2015-2016	Projekt Za zdravje mladih	Celotna Slovenija	Različne dejavnosti
2015-2017	Projekt Globalno učenje	Celotna Slovenija	Različne dejavnosti

2016-18	Projekt Vzgoja za poklic	Celotna Slovenija	300 vključenih
2017	Zimovanje za otroke iz socialno ogroženih družin	Golte	60 vključenih
2017	Kvajdej - tabor gorenjskih čet	Radovljica	400 udeležencev
2017	Emonada - tabor ljubljanskih stegov	Gornji Grad	400 udeležencev
2017	Državno srečanje voditeljev	Ljubljana	400 udeležencev
2018-2019	Projekt Izzivaj - uživaj	Celotna Slovenija	
2018	Državno srečanje voditeljev	Ljubljana	400 udeležencev

Članstvo ZSKSS po vejah

Odrasli skavti Slovenije so formalno organizirani od leta 2001 v Združenje bratovščin odraslih katoliških skavtinj in skavtov (ZBOKSS). Delujejo v 22 bratovščinah (2014).

ZBOKSS je prostovoljno, neodvisno, nestransko, nepridobitno, interesno in vzgojno združenje, ki skrbi za razvoj skavtstva med odraslimi in temelji na načelih, ki jih je leta 1907 zapisal ustanovitelj skavtstva Robert Baden Powell in jih je leta 1922 v Parizu potrdila Mednarodna skavtska konferenca. Namen Združenja je spodbujati člane k ohranjanju zvestobe skavtski obljudi in zakonom ter širjenju skavtskega duha v okolju, kjer živijo. Člani se zavzemajo za dejavno pomoč mladinskim skavtskim organizacijam ter prispevajo k stalnemu telesnemu, duševnemu, duhovnemu in družbenemu razvoju prebivalcev okolja, v katerem živijo.

Cilji ZBOKSS-a:

- ohraniti skavtsko obljudo in skavtske zakone;
- širjenje skavtskega duha v širšem in ožjem okolju;
- nuditi pomoč mladinskim skavtskim organizacijam v lokalnih skupnostih, v državi in po svetu;
- prispevati k družbenemu razvoju;
- skrbeti za duševni, delovni in telesni razvoj članov ter vseh ostalih prebivalcev v okolju.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov	4.238	4.370	4.234	4.209	4.209	4.231	4.377	4.395	4.582	4.757	4.954
Odrasli skavti (Združenje bratovščin odraslih katoliških skavtinj in skavtov)	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	250	274	309	318	n. p.	n. p.	n. p.

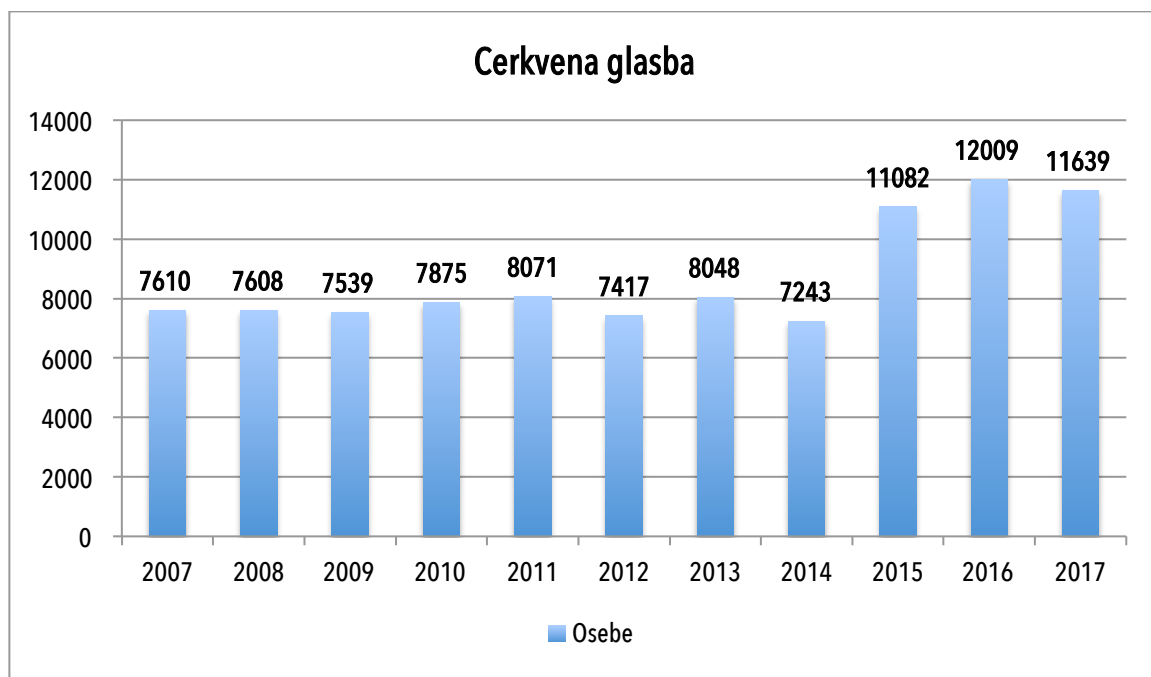
6.6 Cerkvena glasba

Slovenci imamo močno glasbeno tradicijo in izpostavljeni podatki za štiri slovenske škofije potrjujejo, da so cerkveni pevski zbori še vedno pomembni nosilci kulturnega dogajanja po župnijah. Po dostopnih podatkih je v letu 2017 v škofijah Celje, Koper, Murska Sobota in Novo mesto na področju sakralne glasbe delovalo 11.639 oseb. Kot pravi bogoslužni sodelavci so nepogrešljivi pri večjih praznikih ter tudi pri krajevnih ali regionalnih kulturnih dogodkih. Župnijski zbori so v omenjenih štirih škofijah v letu 2017 združevali vsaj 7.401 pevk in pevcev, otroški zbori pa 2.663. Opazno povečanje vrednosti med letoma 2014 in 2016 pripisujemo dejstvu, da smo zajeli podatke koprške škofije, vendar kljub temu trend iz prejšnjih let nakazuje, da se na področju sakralne glasbe udelejuje vedno več vernikov. Podobno kot pri nedeljnikih lahko opazimo, da se število skozi leta ne spreminja in za razliko od zakramentalne prakse verniki dejavno sodelujejo v župnijskem življenju.

Delovanje na področju cerkvene glasbe (škofije Celje, Koper, Murska Sobota, Novo mesto)

Škofije CE, KP, NM in MS	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Organisti	328	363	354	358	380	367	392	402	683	676	690
Pevovodje, zborovodje	178	199	229	190	194	190	210	114	95	147	151
Drugi glasbeniki	81	66	95	104	105	63	89	99	87	85	122
Mešani župnijski pevski zbor	3776	3871	3766	3936	3943	3506	3923	3449	5980	5999	5756
Moški župnijski pevski zbor	335	350	317	321	414	345	345	292	329	462	572
(št. pevcev)											
Ženski župnijski pevski zbor	590	512	540	576	588	519	491	587	560	811	713
(št. pevcev)											
Duhovno-ritmična glasba³⁶	0	0	0	0	0	0	0	0	0	36	78
(št. pevcev)											
Mladinski pevski zbor	427	425	358	422	488	359	355	434	357	954	894
(št. pevcev)											
Otroški pevski zbor (št. pevcev)	1895	1822	1880	1968	1959	2068	2243	1866	1777	2839	2663
Skupaj:	7610	7608	7539	7875	8071	7417	8048	7243	11082	12009	11639

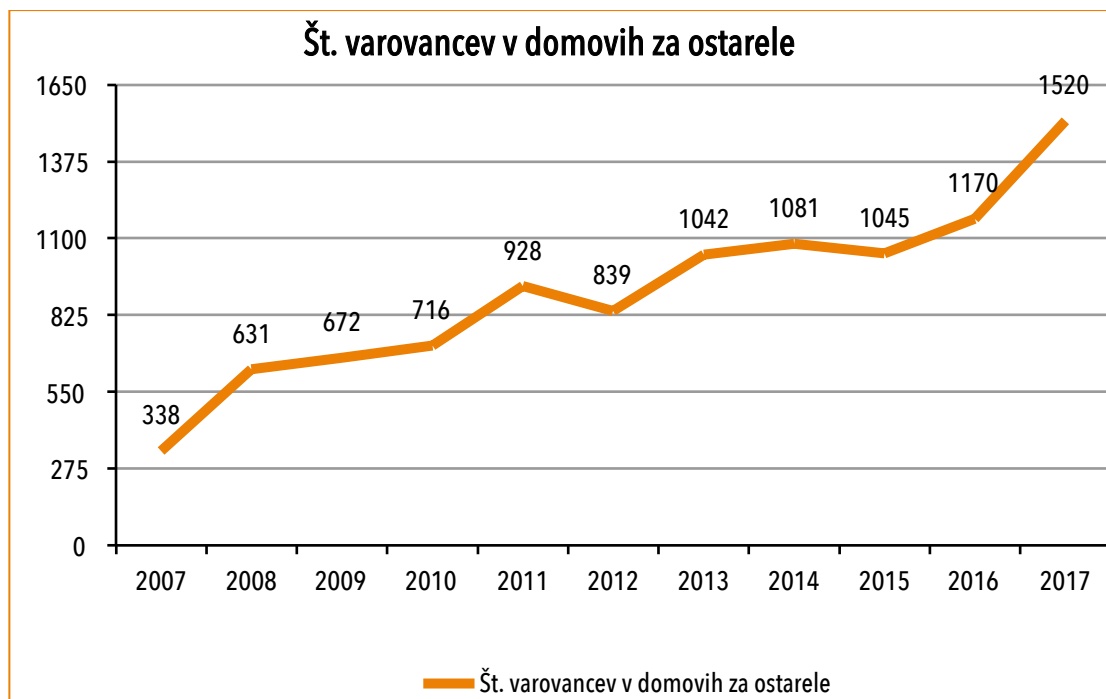
³⁶ Pod rubriko "Duhovno-ritmična glasba" so vpisani predvsem inštrumentalisti.

6.7 Domovi za ostarele in bolne

Na področju socialne skrbi za starejše, bolne in onemogle je Katoliška Cerkev v Sloveniji leta 2005 odprla vrata 10 domov za ostarele, leta 2017 pa 12. Vpis se je v desetletju 2007–2017 povečal s 338 na 1.520 varovancev (+449 %).

Domovi za ostarele v škofiji	Škofija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Celje	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Koper	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ljubljana	6	6	7	7	6	6	7	7	7	7	7	7
Maribor	4	6	6	6	6	6	5	6	4	3	5	
Murska Sobota	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	0	0	0	0	2
Novo mesto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj:		12	15	15	15	14	14	14	15	13	12	16
Št. varovancev v domovih za ostarele	Škofija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Celje	120	120	163	164	163	163	166	169	157	186	186
Koper	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ljubljana	164	163	290	288	297	333	583	584	626	677	865	
Maribor	50	344	219	264	468	343	293	328	262	307	324	
Murska Sobota	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	0	0	0	145	
Novo mesto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Skupaj		338	631	672	716	928	839	1042	1081	1045	1170	1520

6.8 Sakralna kulturna dediščina

Poglavje kulturne dediščine Cerkve na Slovenskem ali tudi sakralne kulturne dediščine je izrednega pomena, saj ima Katoliška Cerkev v Sloveniji v lasti in posesti 2.901 cerkev in drugih sakralnih objektov. Pogosto gre za enkratne mojstrovine in umetniške stvaritve, ki nam jih lahko zavidajo tudi veliki narodi. Naši predniki so jih skozi stoletja ohranjali in obnavljali ter s tem gojili tudi pripadnost slovenstvu in narodu. To nacionalno bogastvo zahteva stalno skrb in vzdrževanje. Poglavju sakralne kulturne dediščine smo namenili več prostora bodisi zaradi obsega in pomena bodisi zaradi nepoznavanja med verniki. S tem želimo vsaj delno predstaviti velik pomen tega dela Cerkve na Slovenskem.

Dragi stroški konservatorskih in restavratorskih posegov ter redno vzdrževanje zahtevajo veliko naporov in sredstev lokalnih skupnosti, pogosto majhnih župnij ali samostanov, ki jim je sakralna dediščina dragocena, a v veliko finančno breme. V nadaljevanju je predstavljenih nekaj splošnih podatkov, ki pomagajo vsaj delno orisati to razvejano področje.

6.8.1 Število cerkva in sakralnih objektov v Sloveniji

V Sloveniji je 2.901 cerkva in kapel ter znamenj.³⁷

Po stanju registra Ministrstva za kulturo o vpisani sakralni kulturni dediščini iz januarja 2009 je v Sloveniji 6.157 sakralnih enot (cerkve, kapele, zidana znamenja in križi).

6.8.2 Koliko sredstev država nameni za sakralno dediščino?

Od leta 1992 do leta 2017 je bilo za konservatorsko-restavratorske posege iz državnega proračuna urejenih: 518 katoliških cerkva, 9 evangeličanskih, 1 reformirana, 3 pravoslavne. Med sakralnimi spomeniki so bili obnovljeni še: 2 sinagogi, 18 katoliških kapel, 1 pravoslavna kapela, 24 znamenj, 27 samostanov – od teh 12 v prvotni funkciji, 7 župnišč ter 2 kalvariji.

Iz zemljiške knjige kot uradne evidence RS za področje nepremičnin je razvidno, da imajo pravne osebe Katoliške Cerkve v RS v lasti in posesti 2.901 cerkva in drugih sakralnih objektov. V letu 2010 je Ministrstvo za kulturo od celotnih sredstev, namenjenih za obnovo kulturne dediščine, skupaj z evropskimi sredstvi sofinanciranju sakralne dediščine v lasti Cerkve namenilo 5,9 % sredstev, v letu 2017 pa 33,59 %.³⁸

³⁷ Podatke za to poglavje sta prispevala msgr. mag. Franci Petrič in Ministrstvo za kulturo RS.

³⁸ V letu 2010 so bili iz proračunskih postavk Ministrstva za kulturo in iz strukturnih skladov (so)financirani konservatorski in restavratorski posegi na 103 spomenikih v višini 12.932.244,08 EUR; od tega 23 sakralnih spomenikov v vrednosti 730.988,79 EUR ali 5,9 %. V nekdanji Jugoslaviji je bil delež financiranja sakralnih spomenikov vedno okoli 25 %, po

Evidence kažejo, da ima 98 % cerkva in drugih sakralnih objektov status kulturnega spomenika, nekateri celo državnega pomena. Cerkevopravne osebe lahko kandidirajo za sofinanciranje vzdrževalnih del in obnove sakralnih spomenikov, ki predstavljajo kulturno dediščino, država pa v skladu z 29. členom ZVS in drugimi zakoni njihovo obnovo lahko gmotno podpira in subvencionira. Pri pridobivanju subvencij s strani države obstajajo ovire, saj je za kandidiranje potreben velik del zagonskih sredstev, pri čemer prostovoljno opravljeno delo in podarjeni material (npr. les) nista ovrednotena. Ker država pri ohranjanju kulturne dediščine in njeni obnovi Cerкви pomaga na enak način kot drugim lastnikom kulturnih spomenikov, to ne predstavlja posebnega financiranja Cerkve kot take.³⁹

6.8.3 Muzeji in arhivi

V prostorih cistercijanskega samostana v Stični deluje Muzej krščanstva na Slovenskem (MKS), ki ima edini status nacionalnega muzeja. Muzej ima zaposleno strokovno osebje, ki gradivo sistematično zbira, restavrira, preučuje, raziskuje in razstavlja. Ministrstvo za kulturo MKS sofinancira 100%. Muzej hrani nekatere predmete redovnih skupnosti, samostanov in zasebnikov.

Pomemben del slovenske sakralne kulturne dediščine predstavljajo še nekatere zasebne zbirke, spominske sobe, župnijske razstave ali zbirke (npr. v Radmirju, Piranu, Misijonski muzej na Rakovniku itd.), ki jih večinoma financirajo župnije, škofije ali redovne skupnosti. Med njimi velja omeniti Muzej jaslic na Brezjah.⁴⁰

Državno financiranje javnega zavoda Muzej krščanstva na Slovenskem v Stični:

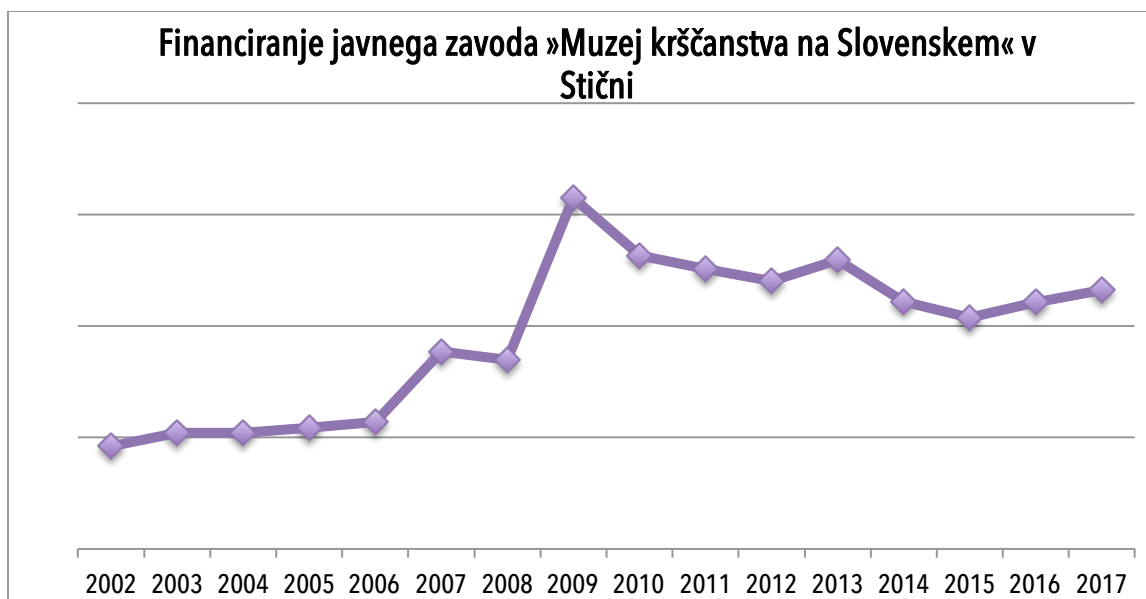
Leto	Sredstva v EUR
2003	104.323,15
2004	104.323,15
2005	108.496,08
2006	113.920,88
2007	176.910,00
2008	169.714,35
2009	314.988,32
2010	263.261,00
2011	251.445,00
2012	240.220,00
2013	225.365,00
2014	222.236,00
2015	207.618,00

osamosvojitvi leta 1991 se je vrednost gibala med 30 in 40 %, izjemoma tudi več. Pri teh izračunih niso upoštevana sredstva iz popotresne obnove in sklada za elementarne nesreče.

³⁹ Prim. Urška Prepeluh: *Nova ureditev svobode religije v Sloveniji*; Lovro Šturm, Simona Drenik, Urška Prepeluh: *Sveto in svetno, Pravni vidiki verske svobode*, Ljubljana 2004, 199–200.

⁴⁰ Prim. <http://www.marija.si/dozivate-brezje/muzej-jaslic/>.

2016	221.127,00
2017	232.134,00

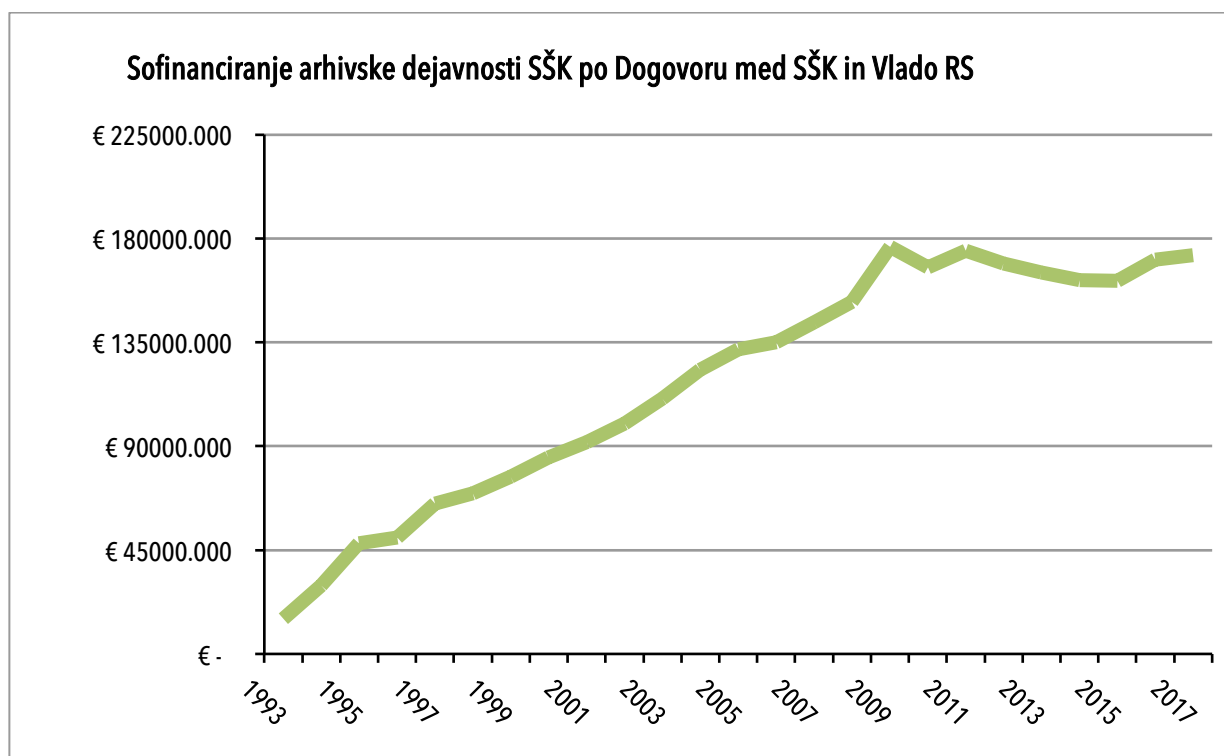

V Cerкви na Slovenskem delujejo trije (nad)škofijski arhivi (v Kopru, Ljubljani in Mariboru); vsaka župnija in vsak samostan imata svojega, poleg tega pa imajo svoj arhiv še provincialni samostani. Država sofinancira 70 % plače 8 uslužbencev samo v treh škofijskih arhivih (zaposleni: v koprski škofiji 1, v ljubljanski nadškofiji 5, v mariborski 2). Do tega so upravičeni, ker opravljajo javnokoristno dejavnost, kar ureja pogodba med Ministrstvom za kulturo in SŠK.

Sofinanciranje arhivske dejavnosti Cerkve na Slovenskem po dogovoru med SŠK in Vlado RS po letih:

Leto	Sredstva v EUR
1993	15.256,60
1994	29.627,77
1995	47.988,64
1996	50.492,40
1997	65.097,64
1998	69.687,86
1999	76.656,65
2000	85.090,13
2001	91.841,92
2002	99.833,08
2003	110.549,15
2004	123.172,25
2005	132.043,89
2006	135.136,03
2007	143.752,00
2008	152.566,00
2009	176.245,00
2010	167.545,00

2011	174.639,00
2012	169.201,00
2013	165.203,00
2014	161.992,00
2015	161.572,00
2016	170.735,00
2017	172.854,00

6.9 Delo cerkvenih sodišč

Cerkvena sodišča v *Sporočilih slovenskih škofij*⁴¹ vsako leto objavijo statistiko o svojem delu, prejetih vlogah, rešenih primerih in t. i. sodnih zaostankih oziroma številu nerešenih primerov ob koncu leta. Največ je primerov ugotavljanja ničnosti cerkvenega zakona. Z ugotovljeno ničnostjo se je leta 2011 sklenilo 70 postopkov, leta 2013 47, leta 2014 70 ter v letu 2017 59 postopkov.

Ugotavljanje ničnosti zakona na 1. stopnji

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ljubljana	Nove vloge	61	93	21	22	27	25	33	39	n. p.	63	55
	Rešeni primeri	89	100	48	37	25	23	29	34	n. p.	34	57
	Skupaj nerešeni primeri konec leta	74	67	40	25	27	29	33	38	n. p.	59	57
	Ugotavljanje ničnosti zakona na 2. stopnji											
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Nove vloge	19	10	18	19	26	15	19	20	n. p.	0	0
	Rešeni primeri	26	42	13	17	26	14	22	23	n. p.	0	0
	Skupaj nerešeni primeri konec leta	8	1	6	8	8	9	6	3	n. p.	0	0
	Ugotavljanje ničnosti zakona na 1. stopnji											
	Maribor		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Nove vloge		46	37	21	19	18	20	14	18	27	29	8
Rešeni primeri		32	30	26	30	30	21	20	27	18	31	21
Skupaj nerešeni primeri konec leta		66	73	68	57	47	46	40	31	40	38	22
Ugotavljanje ničnosti zakona na 2. stopnji												
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Nove vloge		27	45	19	27	24	18	15	27	21	5	1
Rešeni primeri		27	45	18	27	20	21	16	28	21	4	2
Skupaj nerešeni primeri konec leta		0	0	1	1	5	2	1	0	0	1	0

6.10 Ekspertna skupina za reševanje primerov spolnih zlorab pri SŠK

Slovenski škofje so leta 2009 ustanovili Ekspertno skupino za reševanje primerov spolnih zlorab zaradi potrebe po strokovnem pristopu k reševanju problematike. Skupina svetuje tako žrtvam in njihovim svojcem kot tudi škofom ordinarijem, vendar s povsem različnim namenom: prve seznanja s postopki na cerkvenem in civilnem sodišču ter o možnostih terapevtske obravnave, slednjim pa svetuje, kako naj učinkovito ravnajo v posameznih primerih. Skupino sestavljajo trije člani: cerkveni pravnik, civilni pravnik in terapevt.

⁴¹ Prim. *Sporočila slovenskih škofij*.

Statistika verskih delavcev v Katoliški Cerkvi v Sloveniji ter prijave zlorab 2009–2017

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Katehisti/-nje	612	595	463	584	568	626	673	612	649
Redovnice	572	561	547	524	509	519	498	495	482
Diakoni	18	27	28	31	31	29	30	30	30
Duhovniki	1066	1067	1050	1087	1069	1066	1046	1045	1018
Škofje	10	11	11	11	9	11	14	14	14
Skupaj	2278	2261	2099	2237	2186	2251	2261	2196	2193
Obravnavne prijave domnevnih primerov zlorab	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	0	2	1	0	2
Odstotek	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	0	0,09	0,04	0	0,09

Med letoma 2013 in 2017 je skupina obravnavala šest prijav domnevnih zlorab: leta 2013 nobene, 2014 dva primera, 2015 en primer, leta 2016 ni bilo nobene prijave ter v letu 2017 dve prijavi.

Zakoni, smernice in pravila, v skladu s katerimi deluje Ekspertna skupina za reševanje spolnih zlorab pri SŠK:

- dokumenti RS:
 1. Kazenski zakonik (Ur. l. RS, 95/2004) – 19. poglavje;
 2. Zakon o socialnem varstvu (Ur. l. RS, 34/2004);
 3. Zakon o kazenskem postopku, 146. člen;
 4. Pravilnik o zbiranju in varstvu osebnih podatkov na področju osnovnošolskega izobraževanja (Ur. l. RS, 80/2004) – dolžnost obveščanja;
 5. Zakon o preprečevanju nasilja v družini (Ur. l. RS, 16/2008);
 6. Pravilnik o obravnavi nasilja v družini za vzgojno-izobraževalne zavode (Ur. l. RS, št. 104/2009);
- mednarodni dokumenti in uradni dokumenti Svetega sedeža:
 7. Zakonik cerkvenega prava (ZCP) – VI. knjiga;
 8. Pastirsko pismo papeža Benedikta XVI. irskim katoličanom (19. marec 2010) – slovenski prevod;
 9. članek J. P. Beala o smernicah *Crimen Sollicitationis* (v: *Studia Canonica*, 2007);
 10. Charles J. Scicluna: *The Procedure and Praxis of the Congregation for the Doctrine of the Faith regarding Graviora Delicta*;
 11. Izjava Nemške škofovske konference z naslovom *Statement by the Spring Plenary Assembly of the German Bishops' Conference on Revelations of Sexual Abuse against Minors within the Church's Sphere of Influence* (25. februar 2010);
 12. apostolsko pismo papeža Frančiška v obliki *motu proprio Kakor ljubeča mati* (4. junij 2016);
- dokumenta SŠK:
 13. Smernice za ravnanje v primeru spolnih zlorab mladoletnih oseb s strani klerikov, članov redovnih skupnosti in drugih cerkvenih delavcev v Cerkvi na Slovenskem;

14. Pravilnik Ekspertne skupine za reševanje primerov spolnih zlorab v Cerкви na Slovenskem.

Dejavnost *Ekspertne skupine za reševanje primerov spolnih zlorab v Cerкви na Slovenskem*, pogosta vprašanja in odgovori, dodatni viri in literatura ter podrobnejše informacije o zaščiti otrok v Cerкви na Slovenskem so dostopni na spletni strani SŠK: <http://katoliska-cerkev.si/zascita-otrok-v-cerkvi-na-slovenskem>.

6.11 Katoliške laiške organizacije

V Cerкви na Slovenskem deluje 27 laiških organizacij, društev in gibanj, ki so povezana v Svet katoliških laikov Slovenije (SKLS). SKLS je krovno združenje laiških organizacij v Cerкви na Slovenskem. S svojim delovanjem spodbuja dejavnosti na področju laiškega apostolata, evangelizacije, družbenega in javnega delovanja, formacije in izobraževanja laikov, karitativnega dela in skrbi za mednarodno sodelovanje z mednarodnimi ustanovami.

Svet katoliških laikov Slovenije (SKLS)

Rakovniška 6, 1000 Ljubljana
Odgovorni škof: msgr. dr. Anton Stres
Tajnik: Leon Jagodič
info@skls.si; <http://www.skls.si>

Akademsko katoliško združenje AMOS

Vrbanska cesta 30, 2000 Maribor
Predsednik: Blaž Kosi
akzamos@gmail.com

Center Živi na polno

Kongresni trg 14, 1000 Ljubljana
zivinapolno@gmail.com

Društvo Barka

01/361 64 58
Zbilje 66, 1215 Medvode
Direktor: Klemen Kastelic
barka.skup@guest.arnes.si

Društvo Salezijanski mladinski center Maribor

Engelsova 66, 2000 Maribor
Predsednica: Sanja Obaha Brodnjak
smc.maribor@salve.si

Družinski center Betanija

01/432 31 79

Ciril-Metodov trg 7, 1000 Ljubljana

betanija@rkc.si; <http://betanija.rkc.si/>

Družinska pobuda

Stara Oselica 18, 4225 Sovodenj

Predsednik: Tomaž Merše

tomaz.merse@druzinskapobuda.si; predsednik@druzinskapobuda.si

info@druzinskapobuda.si; <http://www.druzinskapobuda.si>

Gibanje za življenje

01/425 87 93

Rimska cesta 13, 1000 Ljubljana

Predsednica: s. mag. Mirjam Cvelbar SL, dr. med.

Podpredsednik: Lojze Čemažar, akad. slikar

gib_za_ziv@siol.net; <http://www.gibanjezazivljenje.si>

Društvo katoliških pedagogov Slovenije (DKPS)

01/438 39 83

Ulica Janeza Pavla II. 13, 1000 Ljubljana

Predsednica: Marija Žabjek

dkps@rkc.si; <http://www.dkps.si>

Društvo Mladinski ceh

01/427 71 40

Rakovniška ulica 6, 1000 Ljubljana

Predsednik: Matjaž Knez

ceh@mladinski-ceh.si; <http://www.mladinski-ceh.si>

Društvo slovenski katoliški izobraženci (SKI)

Ulica Janeza Pavla II. 13, 1000 Ljubljana

Predsednik: dr. Jože Balažic

ski@drustvo-ski.si; <http://www.drustvo-ski.si>

Frama

Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana

info@fo-frama.org; www.fo-frama.org

Frančiškanski družinski inštitut

01/200 67 60

Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana

<http://franciskanski-druzinski-institut.si/>

Frančiškovo svetni red (FSR)

Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana

predsednik Narodnega sveta FSR: br. Metod Trajbarič

<http://www ofs.si>; narodni.svet@fsr.si; minister@fsr.si

Izseljensko društvo Slovenija v svetu

01/512 89 20

Štula 23, 1210 Ljubljana Šentvid

drustvo.svs@guest.arnes.si; <http://www.drustvo-svs.si>

Mavrični most mladih (MMM)

05/333 31 96

Partizanska ulica 40, 5000 Nova Gorica

info@mladi.net; <http://www.drustvo-mmm.si>

Mladinsko-informacijski center (MIC)

01/439 97 90

Ulica Stare pravde 11, 1000 Ljubljana

info@mic.si; <http://www.mic.si>

Socialna akademija – zavod za izobraževanje, raziskovanje in kulturo

01/439 97 95

Ulica Janeza Pavla II. 13, 1000 Ljubljana

Direktor: Matej Cepin

info@socialna-akademija.si; <http://www.socialna-akademija.si>

Slovensko biblično gibanje (SBG)

01/431 42 78

Poljanska cesta 2, 1000 Ljubljana

Predsednica: s. dr. Snežna Večko OSU

Podpredsednika: Jana Podjavoršek in msgr. dr. Rudolf Koncilija

<http://www.rkc.si/sbg/>

Združenje slovenskih katoliških zdravnikov

Trubarjeva 82, 1000 Ljubljana

Predsednik: Peter Šuštar, dr. med.

<http://www.katoliski-zdravniki.si>

Društvo SKAM – Skupnost katoliške mladine

01/426 84 77

Jurčičev trg 2, 1000 Ljubljana
Voditelj: Matevž Mehle
tone@drustvo-skam.si; info@drustvo-skam.si; http://www.drustvo-skam.si

Središče Rotunda

0590/471 21
Destradijev trg 11, 6000 Koper
Direktor: mag. Bojan Mevlja
info@sredisce-rotunda.si; http://www.sredisce-rotunda.si

VIDES Slovenija

Gornji trg 21, 1000 Ljubljana
vides.slovenija@gmail.com; http://vides.zavod-dominika.si/

Zavod sv. Ignacija

01/232 20 77
Ulica Stare pravde 11, 1000 Ljubljana
zsi@rkc.si; http://www.ignacijevdom.si

Ignacijev dom duhovnosti

01/232 20 77
Ulica Stare pravde 11, 1000 Ljubljana
Direktor: p. dr. Ivan Platovnjak DJ
ignacijevdom@gmail.com; http://www.ignacijevdom.si

ZAO – Združenje animatorjev Oratorija

059/339 206
Zavod Salesianum OE Oratorij Slovenija
Rakovniška ulica 6, 1000 Ljubljana
Predsednik: Samo Pučnik
www.oratorij.net/zao; zao@oratorij.net

Združenje krščanskih poslovnežev Slovenije

01/256 22 43
Rožna dolina Cesta XVII/22b, 1000 Ljubljana
info@zkps.si; http://www.zkps.si

Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov (ZSKSS)

01/433 21 30
Ulica Janeza Pavla II. 13, 1000 Ljubljana
načelnica: Irena Mrak Merhar
načelnik: Žiga Kovačič

tajnik: Milan Kobal
generalni duhovni asistent: Janez Kobal
info@skavti.si; <http://www.skavt.net>

Združenje bratovščin odraslih katoliških skavtinj in skavtov (ZBOKSS)

Mekinčeva ulica 1, 1000 Ljubljana

Načelnik: Jurij Vrhovnik

generalni duhovni asistent: br. Primož Kovač OFMCap

zbokss@skavt.net; <http://zboksss.skavt.net>

7 Dobrodelnost v Cerkvi na Slovenskem

Slovenski verniki na različne načine podpirajo dobrodelno dejavnost Cerkve. Vsem najbolj znano delovanje Karitas še zdaleč ni edina oblika dobrodelnosti. Poleg številnih manjših društev in organizacij, ki v lokalnem okolju na prepoznaven in učinkovit način uresničujejo karitativno razsežnost evangelija, Katoliška Cerkev v Sloveniji podpira tudi dobrodelno dejavnost svetega očeta ter pomaga lokalnim Cerkvam v svoji bližini. Tako so katoliški verniki v Sloveniji med letoma 2006 in 2016 darovali skupaj 1.419.511,92 EUR ter v letih 2001–2016 za Sveto deželo namenili 997.832,83 USD. Skupni znesek darov v letih 2001–2015 znaša skoraj 2.500.000,00 EUR.

Vedno več slovenskih katoličanov je vključenih v župnijske ali škofijske karitativne organizacije in društva, kot so Vincencijeva zveza dobrote, Vera in luč ipd. Podatki v tabeli so za škofije Celje, Koper, Murska Sobota in Novo mesto.

Nenehno povečevanje števila prostovoljcev, sodelavcev ter varovancev oziroma prejemnikov pomoči, vključenih v dobrodelno dejavnost škofij, dokazuje, da ljudje prepoznavajo v Cerkvi učinkovito okolje za pomoč najrevnejšim in zapostavljenim.

Število oseb, vključenih v dobrodelno delovanje na škofijski in župnijski ravni (škofije Celje, Koper, Murska Sobota, Novo mesto)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Člani župnijskih karitas - moški	152	178	175	178	199	197	139	183	452	491	441
Člani župnijskih karitas - ženske	733	753	858	844	947	956	734	878	1.916	1.995	2.213
Občasni prostovoljci (če so)	0	0	6	20	48	20	20	0	1.436	1.409	1.368
Vera in luč (št. članov)	133	193	259	267	317	319	309	303	393	475	578
Krščansko bratstvo bolnikov in invalidov (št. članov)	15	16	15	16	17	36	54	46	27	41	25
Kolpingovo združenje (št. članov)	60	25	55	74	56	98	48	14	33	44	54
Vincencijeve konferenca (št. članov)	18	0	24	10	27	10	0	0	7	41	46
Druge skupine (št. članov)	80	158	122	79	136	82	73	147	0	0	19
	1.191	1.323	1.514	1.488	1.747	1.718	1.377	1.571	4.264	4.496	4.744

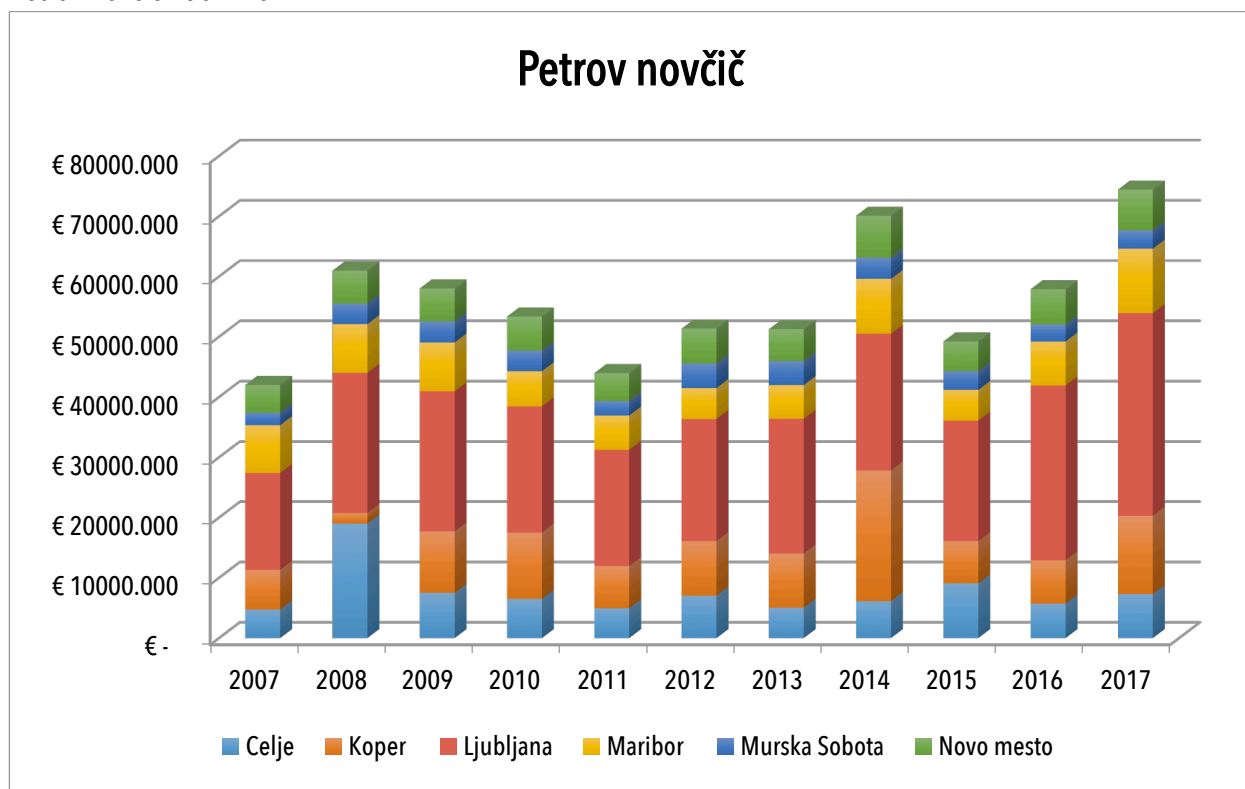
7.1 Petrov novčič - dar krajevnih Cerkev svetemu očetu

Slovenski verniki vsako leto 29. junija, na praznik svetih apostolov Petra in Pavla, darujejo t. i. Petrov novčič, dar, namenjen dobrotelosti svetega očeta. Dar krajevnih Cerkev svetemu očetu je starodavna nabirka Cerkve za naslednika apostola Petra, s katero podpira karitativna dela v najšibkejših predelih Katoliške Cerkve. V obdobju 2007–2017 je Cerkev na Slovenskem v ta namen zbrala 612.428,12 EUR ter leta 2016 še dodatnih 158.914,24 EUR za Ukrajino. Slovenski verniki so leta 2015 priskočili na pomoč prizadetim v poplavah na Balkanu z nabirko, s katero so zbrali 645.880,72 EUR.

Dar krajevnih Cerkev svetemu očetu - Petrov novčič

Škofija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Celje	4.721,12	19.000,00	7.500,00	6.500,00	4.951,00	7.025,78	5.032,53	6.130,00	9.078,00	5.712,00	7.288,00
Koper	6.600,00	1.746,79	10.200,00	11.000,00	7.000,00	9.060,00	9.000,00	21.700,00	7.000,00	7.200,00	13.000,00
Ljubljana	16.067,37	23.252,55	23.252,55	20.945,54	19.270,39	20.247,51	22.351,86	22.672,09	20.000,00	29.000,00	33.620,45
Maribor	7.927,07	8.098,27	8.098,27	5.833,52	5.698,88	5.145,48	5.600,00	9.100,00	5.100,00	7.300,00	10.700,00
Murska Sobota	2.059,90	3.400,00	3.500,00	3.400,00	2.400,00	4.071,74	3.957,61	3.518,02	3.098,46	2.799,13	3.049,19
Novo mesto	4.620,00	5.467,45	5.467,45	5.666,00	4.636,60	5.794,56	5.298,00	6.952,38	4.926,90	5.870,11	6.747,60
Skupaj:	41.995,46	60.965,06	58.018,27	53.345,06	43.956,87	51.345,07	51.240,00	70.072,49	49.203,36	57.881,24	74.405,24

Petrov novčič 2007-2017

7.2 Nabirka velikega petka za Sveto deželo

Vsako leto na veliki petek poteka tradicionalna nabirka za Sveto deželo. Kristjani po vsem svetu na ta dan darujejo za brate in sestre, ki živijo na območju Svete dežele, v krajih, kjer je živel in deloval naš Gospod Jezus Kristus. Z nabirko se tudi na konkretni materialni ravni ohranja močna vez med kristjani po svetu in svetimi kraji. Sredstva, zbrana po posameznih župnijah, so posredovana Kustodiji Svete dežele, ki jih vloži v vzdrževanje teh krajev ali jih nameni za lokalne kristjane. Ta nabirka še danes predstavlja poglavitni vir za preživetje kristjanov v Sveti deželi in za vzdrževanje izjemne duhovne in sakralne kulturne dediščine.

Nabirko zato določajo posebne papeške uredbe, ki jo opredeljujejo kot prednostno dodelitev (*in primis*) frančiškanski kustodiji. Zadolžena je za vzdrževanje svetišč na svetih krajih in za pastoralne, vzgojne, skrbstvene, zdravstvene in socialne ustanove, ki omogočajo življenje v župnijah in v raznih drugih cerkvenih telesih, da bi žive in dejavne skupnosti vse bolj uresničevale evangeljsko varstvo.

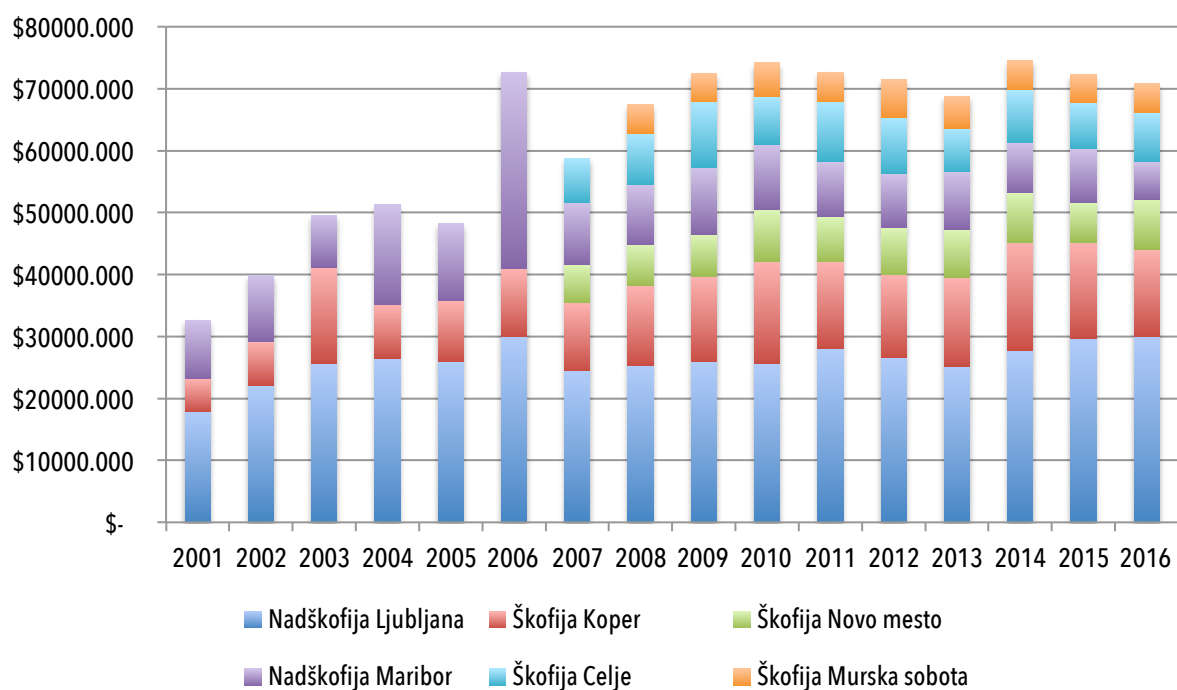
Zbrana denarna sredstva so namenjena za dokončanje nujno potrebnih obnovitvenih del: na primer za obnovo na strehi bazilike rojstva v Betlehemu; za večletno podporo pri izgradnji stanovanj za mlade družine, da bi ostale v Sveti deželi. Sredstva so namenjena tudi za bogato razvejano šolsko dejavnost, še posebej po župnijah, kar omogoča kakovostno šolanje, ki ga cenijo tudi na ekumenskem in medverskem področju.

Slovenski katoličani so v letih 2001–2016 v ta namen darovali 997.832,83 USD.

Nabirka velikega petka slovenskih katoličanov za Sveto deželo (zneski so v ameriških dolarjih USD).

Leto	Nadškofija Ljubljana	Škofija Koper	Škofija Novo mesto	Nadškofija Maribor	Škofija Celje	Škofija Murska sobota	SKUPAJ
2001	17.873,00 \$	\$ 343,00 \$	/	9.400,00 \$	/	/	32.616,00 \$
2002	22.150,00 \$	7.110,00 \$	/	10.655,00 \$	/	/	39.915,00 \$
2003	25.600,00 \$	15.600,00 \$	/	8.347,00 \$	/	/	49.547,00 \$
2004	26.500,00 \$	8.680,00 \$	/	16.150,00 \$	/	/	51.330,00 \$
2005	26.000,00 \$	9.750,00 \$	/	12.500,00 \$	/	/	48.250,00 \$
2006	30.000,00 \$	10.900,00 \$	/	31.734,00 \$	/	/	72.634,00 \$
2007	24.500,00 \$	11.000,00 \$	6.200,00 \$	9.900,00 \$	7.200,00 \$	n. p.	58.800,00 \$
2008	25.324,00 \$	12.900,00 \$	6.589,00 \$	9.656,00 \$	8.376,00 \$	4.578,00 \$	67.423,00 \$
2009	25.914,00 \$	13.837,00 \$	6.758,00 \$	10.697,00 \$	10.669,00 \$	4.588,00 \$	72.463,00 \$
2010	25.572,62 \$	16.569,00 \$	8.285,86 \$	10.627,63 \$	7.660,00 \$	5.464,35 \$	74.179,46 \$
2011	28.029,68 \$	14.000,00 \$	7.259,57 \$	8.926,00 \$	9.650,00 \$	4.747,85 \$	72.613,10 \$
2012	26.592,22 \$	13.350,00 \$	7.654,79 \$	8.703,82 \$	9.123,77 \$	6.061,54 \$	71.486,14 \$
2013	25.135,00 \$	14.400,00 \$	7.751,20 \$	9.291,90 \$	7.050,00 \$	5.169,80 \$	68.797,90 \$
2014	27.725,82 \$	17.500,00 \$	7.965,13 \$	8.100,00 \$	8.508,00 \$	4.764,00 \$	74.562,95 \$
2015	29.625,65 \$	15.600,00 \$	6.358,60 \$	8.700,00 \$	7.490,00 \$	4.587,96 \$	72.362,21 \$
2016	30.000,00 €	14.100,00 €	8.082,53 €	6.000,00 €	8.009,13 €	4.661,41 €	70.853,07 €

Nabirka Sveta dežela

8 Cerkev na Slovenskem in misijoni - predstavitev Misijonskega središča Slovenije⁴²

Misijonsko središče Slovenije (MSS)

Ravnatelj MSS, ravnatelj Papeških misijonskih družb za Slovenijo in narodni voditelj za misijone: Matjaž Križnar

Kristanova ulica 1, 1000 Ljubljana

Tel.: 01 300 59 50

E-pošta: missio@rkc.si

Spletna stran: www.missio.si

Facebook profil: <https://www.facebook.com/missio.si/>

Youtube kanal: Misijonsko središče Slovenije

8.1 *Zgodovina misijonov na Slovenskem in Misijonskega središča Slovenije*

Misijonsko središče Slovenije (prej Misijonska pisarna) je v obliki, kot ga poznamo danes, leta 2016 obhajalo svojo srebrno obletnico, petindvajsetletnico delovanja. Seveda ima misijonsko delovanje Cerkve na slovenskih tleh veliko daljšo in presenetljivo bogato tradicijo, zato je povzetek, ki sledi, zgolj njegov kratek oris.

8.1.1 **Starejša zgodovina**

Po doslej zbranih podatkih Misijonskega središča Slovenije je skupno število misijonarjev slovenskega rodu od prve omembe v pisnih virih do danes 674 (skupaj duhovniki, redovniki, redovnice in laiki). Za prvega velja frančiškan p. Odorik Mattiuzzi iz Pordenona, ki je kot misijonar na Kitajsko odšel leta 1314. Frančiškan p. Antonio Elio, sprva škof v Pulju in v Kopru, je odšel v misijone v Jeruzalem leta 1558 in bil še istega leta 1558 izbran celo za jeruzalemskega patriarha.

Načrtno misijonsko delo se je med Slovenci razvilo v 17. in 18. stoletju kot sad katoliške obnove po tridentinskem koncilu in po zaslugi misijonske dejavnosti redovnih skupnosti, zlasti kapucinov, frančiškanov in jezuitov, večinoma kot del avstrijskih ali italijanskih provinc. V 17. stoletju smo dobili mučenca, p. Janeza Mesarja iz vrst jezuitskih misijonarjev, mučencev v Tonkingu (severni Vietnam). Izstopajo še jezuit p. Marko Anton Kapus iz Kamne Gorice (Mehika in Kalifornija, umrl 1717), jezuit p. Volbenk Inocenc Erberg iz Ljubljane (jezuitske redukcije v Južni Ameriki, umrl 1763), jezuit p. Ignac Cirheimb iz Hmeljnika (jezuitske redukcije v Južni Ameriki, rojen 1703), jezuit p. Bernard Distel iz Vipave (Kitajska, Peking, umrl 1660, s sobratom je odkril kopensko pot iz Kitajske v Evropo) in jezuit p. Avguštin Hallerstein iz Mengša (Macao in Kitajska, pekinški dvor, dvorni astronom in matematik, umrl 1774).

⁴² Vir podatkov je *Misijonsko središče Slovenije*; odgovarja ravnatelj Matjaž Križnar.

Misijonsko delovanje med Slovenci se je vnovič razvilo po letu 1830, ko je odšel med severnoameriške Indijance Friderik Irenej Baraga iz Male vasi pri Dobrniču. Njegovemu zgledu je sledil tudi Ignacij Knoblehar, ki je bil deset let v Sudanu. Škof bl. Anton Martin Slomšek je vernike in duhovnike pogosto vnemal za misijone. Številni slovenski misijonarji, pravi junaki vere, so takrat delovali po vsem svetu: na primer v Braziliji (kapucin br. Janez Madon iz Podlake), na Kitajskem (salezijanca Jožef Kerec in Božji služabnik Andrej Majcen, ki je nato odšel v Vietnam), v indijski Bengaliji (skupina slovenskih jezuitov), na Tajskem (uršulinki Rafaela Vurnik in Ksaverija Pirc), v Srednji in Južni Ameriki, kjer zlasti izstopajo: misijonar Ernest Saksida (Brazilija, Pantanal, kjer je zgradil celo mesto), kapucin p. Andrej Božič (37 let misijonar na področju reke Amazonke v Braziliji), mariborske šolske sestre (v Paragvaju so zaslužne za prvo knjigo plemena Čulupi v domačem jeziku) in drugi. V letih, ko ni bilo novih misijonarjev (konec 18. in začetek 19. stoletja), so duhovniki in verniki z nabirkami podpirali obstoječe misijone.

8.1.2 Misijonske podporne družbe

Posebnost 19. stoletja so bile tudi misijonske družbe, ki so nastale v podporo slovenskim misijonarjem, saj ti ne morejo uspešno delovati brez domače podpore. Leta 1829 je bila na Dunaju ustanovljena Leopoldinina ustanova za podpiranje severnoameriških misijonov, znana po svojem članu Frideriku Baragi, ki je pozneje ustanovil Jožefovo družbo za denarno podporo indijanskim misijonom. Na Dunaju je leta 1852 ustanovljena tudi *Marijina družba v podporo srednjeafriških misijonov*, ki je pomagala Ignaciju Knobleharju v Sudanu. V Sloveniji je leta 1870 začela delovati misijonska družba *Dejanje svetega detinstva za reševanje življenj ubogih otrok in njihovo krščansko vzgojo*. Ta je leta 1923 imela po slovenskih župnijah že okoli 100 podružnic. Družba za širjenje vere je povezovala mladino po dvanajstem letu starosti; leta 1926 je imela v Sloveniji že več kot 15.000 članov. V Ljubljani je bila leta 1905 ustanovljena slovenska podružnica Družbe sv. Petra Klaverja za dekleta, ki so podpirala afriške misijone s prostovoljnim delom v domačem okolju. Ustanovila je tudi Otroško zvezo za Afriko, izdajala pa svoj list in koledarje. Serafska mašna družba za podporo kapucinskih misijonov se je na Slovenskem širila od leta 1909.

V času Kraljevine SHS je Jugoslovanska škofovska konferenca spodbudila, da se po škofijah ustanovijo Duhovniške misijonske zveze. Tako je leta 1924 nastala Slovenska duhovniška misijonska zveza za bogoslovce in duhovnike; leta 1929 je štela že 1.076 članov iz ljubljanske in mariborske škofije. Leta 1930 so v Chicagu ustanovili Baragovo zvezo, v Sloveniji pa Baragovo zvezo za vzgojo misijonark, po domače Baragove sestre.

Misijonski poklici so v 19. stoletju cveteli zlasti med jezuiti, ki so odhajali v Bengalijo, med lazaristi in šolskimi sestrami (Kitajska), salezijanci (Indija in Daljni vzhod), uršulinkami (Siam) in frančiškankami Marijinimi misijonarkami (različni konci sveta).

8.1.3 Prvo slovensko misijonišče

Leta 1916 je v Ljubljani nastala Misijonska mašna družba, ki je zbirala prispevke za maše v podporo misijonarjem. Leta 1917 je bila ustanovljena Misijonska mašna zveza, ki je imela namen čim prej ustanoviti vseslovenski zavod za vzgajanje misijonarjev. Leto pozneje, po prvem slovenskem misijonskem zborovanju 3. aprila 1918, je krščansko društvo Dobrodelnost z zbranimi sredstvi kupilo

graščino barona Alfonza Wurzbacha Tannenberga v Grobljah pri Domžalah. V stavbi so leta 1920 lazaristi ustanovili prvo slovensko Misijonišče za šolanje nove generacije misijonarjev. Tam je bilo od misijonske nedelje leta 1923 naprej uredništvo lista *Katoliški misijoni* in *Misijonskega koledarja*. 1. novembra 1929 je v Misijonišču začela delovati tudi misijonska tiskarna. Lazaristi so v njem izvajali številne dejavnosti za misijone. Organizirali so tudi vseslovenski misijonski kongres (13.–20. junij 1937), ki se ga je udeležilo približno 6.000 ljudi in je bil pomemben mejnik v razvoju misijonske zavesti med Slovenci.

Stavbo v Grobljah so ob začetku druge svetovne vojne zaplenili nacisti in uničili vse, kar je bilo v njej, po vojni pa jo je nacionalizirala komunistična oblast. Zavod Misijonišče je bil ukinjen leta 1948, vendar so njegove dejavnosti slovenski izseljenski lazaristi prenesli v Lanus pri Buenos Airesu v Slovensko vas; poimenovali so ga Baragovo misijonišče. Postalo je središče slovenske izseljenske misijonske dejavnosti. Tam je bil ustanovljen tudi Misijonski zavod, iz katerega je izšla vrsta znanih slovenskih misijonarjev: Franc Buh, Pedro Opeka, Jože Adamič, Tomaž Mavrič in drugi. Od aprila 1948 pa vse do leta 1987 so nadaljevali izdajanje lista *Katoliški misijoni*.

8.1.4 Odprtje misijonske pisarne

Za načrten razvoj misijonske dejavnosti si je od dvajsetih let 20. stoletja najbolj prizadeval duhovnik dr. Lambert Ehrlich (letos smo se spominjali 75. obletnice njegove mučeniške smrti). Med drugim je napisal 31 misijonskih brošur in ustanovil Škofijsko misijonsko pisarno v Ljubljani. Vodil jo je lazarist Ladislav Lenček. V njej je delovala Družba za širjenje vere, ki jo je ustanovil ljubljanski škof Anton Bonaventura Jeglič. Na Ehrlichovo pobudo sta v Ljubljani začeli delovati tudi Duhovniška misijonska zveza ter Družba apostola Petra za misijonsko vzgojo domače duhovščine in bogoslovcev. Na Teološki fakulteti je Ehrlich leta 1922 uvedel in predaval novo teološko disciplino, misiologijo. Pri tem delu ga je nasledil dr. Vilko Fajdiga. Leta 1928 je Ehrlich v Slovenijo vpeljal obhajanje misijonske nedelje.

8.1.5 Misijonske razstave, muzeji, praznovanja

Med takratnimi načini širjenja misijonske zavesti so bile tudi razstave. Ehrlich je leta 1923 v Narodnem muzeju ob petem katoliškem shodu pripravil misijonsko razstavo s predmeti katoliških misijonarjev, ki so jo nato preselili v prostore ljubljanske misijonske knjižnice na Taboru. Leta 1930 so ob mednarodnem akademskem misijonskem kongresu na ljubljanskem sejmišču pripravili misijonsko razstavo. Leta 1933 je bil ob šentjakovski cerkvi v Ljubljani odprt Indijski misijonski muzej z eksponati jezuitskih misijonarjev iz Bengalije. Leta 1931 so organizirali prvo potujočo misijonsko razstavo v 38 krajih ljubljanske škofije. Vse te zbirke je po drugi svetovni vojni prevzel Slovenski etnografski muzej.

8.1.6 Pomembnejši dogodki med svetovnim vojnama

Med prvo in drugo svetovno vojno je bila misijonska dejavnost na Slovenskem izjemno pestra, zato bomo omenili samo nekaj pomembnejših dogodkov:

1923: Peti slovenski katoliški shod je imel tudi odsek za misijone, ki je začel delovati 26. avgusta v cerkvi srca Jezusovega. 27. avgusta je bilo v dvorani deželnega muzeja misijonsko zborovanje, na katerem je lazarist Andrej Tumpej napovedal začetek izhajanja osrednjega slovenskega misijonskega lista *Katoliški misijoni*.

- 1924: Od 6. do 7. januarja je bil v Ljubljani misijonski tečaj z 12 predavanji.
- 1926: 1. julija so v Celju pripravili misijonski dan, na katerem je škof Andrej Karlin posvetil člane *Unio Cleri*.
- 1928: *Unio Cleri* je od 23. do 27. julija pripravil prvi akademski misijonski tečaj ob Bohinjskem jezeru in na Svetih Višarjah.
- 1929: Od 17. do 20. julija je dr. Ehrlich organiziral drugi akademski misijonski tečaj za Jugoslavijo na Plitvicah (s temami o islamu in novoustanovljenih papeških misijonskih družbah).
- 1930: Od 6. do 11. septembra je bil v Ljubljani v dvorani hotela Union mednarodni akademski misijonski kongres v organizaciji vatikanskega mednarodnega misijonskega centra CIAM pod pokroviteljstvom nuncija Pelegrinettija in zagrebškega nadškofa dr. Anteja Bauerja; spremljala ga je misijonska razstava v prostorih sejma.
- 1932: Tretji akademski misijonski tečaj je bil od 29. do 30. junija v Krapini.
- 1934: Četrty akademski misijonski tečaj je bil od 27. do 29. junija v Grobljah.
- 1937: Ob 100. obletnici Baragove vrnitve v domovino je Misijonišče organiziralo misijonski teden in misijonski kongres v Grobljah.
- 1940: Slovenska *Unio Cleri* je 28. in 29. marca organizirala misijonski tečaj za bogoslovce (slovenske in hrvaške) na Trsatu.

8.1.7 Misijoni med drugo svetovno vojno

Med vojno vihro je bilo misijonsko delovanje onemogočeno, sprva s strani nemških nacistov, ki so zaplenili Misijonišče v Grobljah in uničili vse gradivo, vendar vojna ni zavrla misijonske dejavnosti. Leta 1942 je Misijonski pisarni pod vodstvom Ladislava Lenčka uspelo pripraviti večdnevni misijonski tečaj za duhovnike v Ljubljani na Taboru pod vodstvom škofa Gregorija Rožmana. Udeležilo se ga je 60 duhovnikov.

Dr. Lamberta Ehrlicha, ki je bil do takrat motor in srce misijonske dejavnosti na Slovenskem, so komunisti umorili 26. maja 1942 na Streliški ulici v Ljubljani. Njegovo vlogo so prevzeli predvsem dr. Vilko Fajdiga, Franc Mikuž in Ladislav Lenček.

Kljub hudim časom je ljubljanski škof Gregorij Rožman 12. aprila 1943 ustanovil Škofijski misijonski svet za koordinacijo vseh misijonskih zadev, 13. oktobra 1943 pa Misijonsko dijaško zvezo, glavno nosilko misijonske vzgoje dijakov in študentov. Ta je pripravila študijski misijonski tečaj, posebej za fante in dekleta.

8.1.8 Povojno obdobje

Po drugi svetovni vojni in nastopu totalitarnega režima ni bilo mogoče organizirati misijonskih tečajev ali kongresov, zato so se številni slovenski duhovniki in misijonsko zavzeti ljudje umaknili v begunstvo. V begunskem taborišču za Slovence Senegalija blizu Ancone v Italiji so tako v letih 1946 in 1947 priredili misijonski tečaj, ki se ga je udeležilo več sto mlajših taboriščnikov.

Po vojni je izstopala slovenska izseljenska skupnost v Argentini, kjer so slovenski lazaristi ustanovili že omenjeno Baragovo misijonišče in v njegovem sklopu leta 1959 Misijonski zavod. Tam je bilo ob prvem slovenskem izseljenskem katoliškem shodu, ki ga je vodil dr. Alojzij Odar, tudi misijonsko zborovanje.

Misijonska dejavnost se je nadaljevala tudi na avstrijskem Koroškem, kjer se je pozneje razvila trikraljevska koledniška akcija. Tam na misijonskem področju izstopa duhovnik dr. Jože Kopeinig. Dušnopastirski urad krške škofije je v osemdesetih letih kot prilogo *Nedelje* začel izdajati *Misijonski list*.

8.1.9 Prvi narodni voditelj misijonov

Papeška misijonska družba, osrednja ustanova Svetega sedeža za misijone, ki je delovala v okviru Kongregacije za evangelizacijo narodov (nekdanje Kongregacije za širjenje vere), je z dekretom dne 14. decembra 1965⁴³ imenovala prvega narodnega ravnatelja Papeških misijonskih družb za Slovenijo, prelata msgr. dr. Vilka Fajdigo. Kmalu je bil ustanovljen Medškofijski misijonski odbor (MMO), vsaka škofija je dobila svoj škofijski misijonski odbor s posebnim škofijskim animatorjem za misijone. Fajdigo so na mestu narodnega voditelja misijonov nasledili duhovniki: msgr. Franc Mikuž, lazarist Jože Planinšek (od leta 1990), lazarist dr. Drago K. Ocvirk, g. Stane Kerin in g. Matjaž Križnar (škofijska duhovnika).

8.1.10 Časi popuščanja režima

V sedemdesetih letih 20. stoletja smo priča novemu razcvetu misijonske odprtosti. Že pred tem obdobjem je v ljubljanskem bogoslovnem semenišču deloval misijonski krožek. V misijone so začeli odhajati številni duhovniki iz slovenskih škofij, prav tako laiški misijonarji. List *Katoliški misijoni* je še naprej izhajal v Argentini (do leta 1987), urednik je bil lazarist Ladislav Lenček. Na Teološki fakulteti je misiologijo predaval dr. Franc Rode, za njim dr. Drago Ocvirk in p. Mari Jože Osredkar OFM, v Mariboru pa dr. Rafko Vodeb. Vsako leto so pripravili misijonske študijske dneve, ki se jih je udeležilo veliko število udeležencev. Letna srečanja z misijonarji so po sklepu MMO stalnica od leta 1975. 1. oktobra 1972 je v pritličju Alojzijevišča začela delovati Misijonsko-dobrodalna pisarna Ognjišča. Ponujala je misijonska gradiva in zbirala darove za misijone, vodila pa jo je ga. Cvetka Benko. Misijonsko delo je bilo povezano z osrednjo misijonsko centralo v Sarajevu, ki je delovala v okviru takratne Jugoslovanske škofovske konference.

Pestro misijonsko dejavnost tistega časa zaznamujejo raznovrstne pobude: letne misijonske razstave, misijonski dnevi mladih, molitveni dnevi za misijone, maše ob pomembnih obletnicah misijonarjev, otroški misijonski dan (6. januarja), misijonski dan bolnikov, dan redovnic za misijone, dnevi zbranosti za misijone (v Stični), duhovniški misijonski dnevi, misijonske tombole itd. Decembra 1989 so ministranti pri salezijancih začeli spontano oživljati koledniško akcijo. Na seji MMO 23. januarja 1991 so tudi uradno sklenili, da se v Sloveniji začne otroška trikraljevska koledniška akcija.

⁴³ V *Letopisu Cerkve na Slovenskem 1978* je pomotoma navedeno leto 1964 (str. 472), v knjigi *Na Misijonskih brazdah Cerkve* (str. 261) pa leto 1973.

8.1.11 Misijonski tisk in Misijonska obzorja

Že v preteklosti so v slovenščini izhajala nekatera misijonska glasila. Družba sv. Petra Klaverja za afriške misijone je izdajala *Zamorčka*, *Odmev iz Afrike*, *Klaverjev koledar* (za odrasle) in *Misijonski koledar* (za mladino). Salezijanci so po letu 1901 v Gorici izdajali *Cvetje z vrtov sv. Frančiška*, v katerem so objavljali misijonska poročila iz Kitajske. Slovenska duhovniška misijonska zveza je izdajala glasilo *Lux Mundi* in knjižno zbirko. Družba za širjenje vere pa je enkrat na leto izdala *Poročilo o dohodkih in izdatkih te papeške ustanove*. Jezuiti so v Ljubljani zasnovali glasilo *Bengalski misijonar* (1933–1941) in knjižno zbirko *Indijska knjižnica* z 22 naslovi. Izhajal je še *Misijonski koledar*.

Kljub temu se je že v 19. stoletju močno čutilo pomanjkanje osrednjega vseslovenskega misijonskega lista. Prvo takšno glasilo so bili *Katoliški misijoni*. Začeli so izhajati na misijonsko nedeljo leta 1923 pri lazaristih v Misijonišču v Grobljah. Bili so tudi uradno glasilo Papeških misijonskih družb za Slovenijo. Objavljali so pisma misijonarjev in poročila o življenju in delu v njihovih misijonskih področjih. V Grobljah so izdajali še *Misijonski koledar* in prilogo Tuji svet. Po nemški zasedbi Misijonišča leta 1942 so *Katoliški misijoni* tri leta izhajali v Ljubljani, nekaj časa v Rimu z imenom *Begunski katoliški misijoni*, nato pa v Argentini v Slovenski vasi v Lanusu pri Buenos Airesu (od aprila 1948 do leta 1987).

Tednik *Družina* je od 24. januarja 1982 do 22. februarja 1987 kot odgovor na pomanjkanje misijonskega časopisa objavljala misijonsko rubriko *Misijonska obzorja* (poimenoval jo je prelat dr. Vilko Fajdiga), vendar je že prej objavljala članke o naših misijonarjih. Na avstrijskem Koroškem je krška škofija kot prilogo svojega verskega lista *Nedelja* izdajala *Misijonski list*.

Na vseslovenskem misijonskem simpoziju v Tinjah (7.–10. oktober 1986) je bila navzoča želja, da bi *Katoliške misijone* iz Argentine prenesli nazaj v Slovenijo. Na koncu so sklenili, da bodo pripravili vse potrebno za izdajo novega vseslovenskega misijonskega lista. Ta naj bi povezoval vse Slovence, doma in po svetu, ki si prizadevajo za misijone. Tako so nastala *Misijonska obzorja*, ki izhajajo od marca 1987. Do konca 1987 kot dvomesečna priloga *Družine* (prvič v Družini št. 13, 29. marca 1987, nekaj časa tudi *Nedelje*), od 1988 kot samostojna revija s svojimi naročniki.⁴⁴

8.1.12 Drugi vseslovenski simpozij v Tinjah leta 1986

V Rimu je papeški zavod Slovenik oktobra 1981 organiziral prvi slovenski misijonski simpozij pod vodstvom dr. Vilka Fajdige. Od 7. do 10. oktobra 1986 je drugi slovenski misijonski simpozij na temo *Mladi in misijoni* potekal v Tinjah na Koroškem. Še posebej je pomemben, ker predstavlja mejnik v razvoju misijonskega duha na Slovenskem. Predavali so: dr. Ocvirk (*O Kristusu med krščanskimi in nekrščanskimi izročili*), dr. Snoj (*Vrednote sodobne mladine*), dr. Sodja (*Praktično oblikovanje misijonskih poklicev*) in dr. Jezernik (sinteza vseh predavanj). Zbrali so se animatorji misijonskega dela iz Koroške, Trsta, Gorice, Rima, Nemčije, Kanade, ZDA in Argentine. Iz Slovenije so bili navzoči glavni nosilci misijonskih dejavnosti: lazarist Franc Sodja, lazarist Ladislav Lenček in narodni ravnatelj za misijone Franc Mikuž. Na simpoziju so sprejeli pomembna sklepa: ustanoviti slovensko organizacijo MIVA in vseslovenski misijonski časopis *Misijonska obzorja*.

⁴⁴ *Družina* 1987, št. 49–50, str. 4.

8.1.13 MIVA Slovenija

Slovenska MIVA je sad vseslovenskega misijonskega simpozija v Tinjah. Mednarodno pobudo MIVA je 27. aprila 1927 ustanovil nemški misijonar v Namibiji iz reda oblatov Brezmadežne, p. Paul Schulte v Kölnu. Povod je bila smrt njegovega prijatelja misijonarja zaradi malarije. Brez težav bi preživel, če bi bilo pri roki vozilo, ki bi ga hitreje pripeljalo v bolnišnico. To ga je spodbudilo, da je začel akcijo MIVA (*Missions Verkehrs Arbeitsgemeinschaft*, po slovensko *Misijonska Vozniška Akcija*). P. Paul je bil v prvi svetovni vojni vojaški pilot. Zelo veliko je delal za misijone med Inuiti (Eskimi). Iz Nemčije se je akcija najprej razširila v Avstrijo, uradno po sklepu Avstrijske škofovske konference leta 1949. Idejni pobudnik je bil laik in družinski oče Karel Kumpfmüller. Delo je začel na svojem domu v kraju Stadl-Paura v Zgornji Avstriji, kjer je še danes njen sedež, vodi pa jo njegov sin.

V letu 1986 je v Tinjah na avstrijskem Koroškem na vseslovenskem misijonskem simpoziju ta »virus dobrote« okužil tudi Slovenijo in leta 1987 je MIVA Slovenija začela svoj plemeniti pohod, ki ga ni ustavil niti režim. Za njenega ravnatelja je bil na predlog ljubljanskega nadškofa msgr. dr. Alojzija Šuštarja imenovan škofijski duhovnik Stane Kerin (sklep seje MMO 26. novembra 1986). Začeli so iz nič in akcijo širili od župnije do župnije. Prvi blagoslov misijonskega vozila v Sloveniji, ki je bil kupljen s pomočjo avstrijske MIVE, je bil 1. julija 1987 v Vrhpolju pri Vipavi pod vodstvom škofa Metoda Piriha. Prvi avtomobil, ki smo ga poslali v misijone, kupljen popolnoma v okviru slovenske MIVE, je bil blagoslovljen v Rovtah 7. oktobra 1987 za misijonarja Janka Slabeta na Madagaskarju.

Značilnost organizacij MIVA je, da delujejo samostojno na državni ravni. Med seboj sodelujejo na raznih neformalnih srečanjih in zlasti pri logistični izvedbi nakupa in dostave posameznih prevoznih sredstev. Tudi pri nas je MIVA sprva delovala kot samostojna organizacija, pozneje je prešla pod Misijonsko središče Slovenije. Letos slovenska MIVA praznuje tridesetletnico delovanja.

8.1.14 Nov zagon po osamosvojitvi

Osamosvojitvi in demokratizaciji Slovenije je sledil nov razcvet misijonske dejavnosti Cerkve na Slovenskem. Leta 1991 je bilo v misijonih po svetu 119 misijonarjev: približno polovica duhovnikov, polovica pa redovnih bratov, redovnic in laikov. V okviru samostojne Slovenske škofovske konference je bil ustanovljen Medškofijski misijonski svet. Po slovenskih župnijah delujejo misijonski krožki, pripravljajo se koncerti, festivali, misijonske razstave, tombole in predavanja.

8.1.15 Vseslovenski misijonski kongres 1991

Vseslovenski misijonski kongres leta 1991 je bil naslednji pomemben mejnik pri krepitvi misijonskega duha v Cerkvi na Slovenskem. Kljub dramatičnim zgodovinskim dogodkom je med 20. in 29. septembrom 1991 uspešno potekal po vsej Sloveniji. Želel je povezati tiste Slovence doma, v zamejstvu in izseljenstvu, ki jim ni vseeno, ali so ljudje v oddaljenih krajih že slišali za Kristusov evangelij ali ne, in jih povabiti, naj kljub skrbi za domovino materialno podpirajo delo naših misijonarjev in misijonark po svetu. Naslov kongresa je bil *Naša krajevna cerkev in misijoni*.

Program je bil pester: misijonska razstava v ljubljanskih Križankah; srečanje mladih v Stični, posvečeno misijonski poklicanosti Cerkve (21. septembra); molitveni dan za misijone (23. septembra); dan,

namenjen duhovnim poklicem (24. septembra); redovniški dan na Teološki fakulteti pod naslovom *Redovništvo in misijoni* (25. septembra); misijonski simpozij (26.-27. septembra), strokovna predavanja in nastopi misijonarjev; evropsko srečanje organizacije MIVA v Sloveniji (28. septembra); srečanja za otroke; mladi so izvajali misijonsko igro *Sveti eksperiment*; izšel je zbornik *Slovenska Cerkev in misijoni*. Kongres so sklenil v Mariboru s Slomškovo proslavo (29. septembra).

Delo kongresa je spremljal nadškof metropolit dr. Alojzij Šuštar. Navzoči so bili dunajski kardinal König, tržaški škof Bellomi, goriški Bommarco, vsi slovenski škofje, direktor MIVE Austria Franz Kumpfmüller, ministri osamosvojitvene vlade: Andrej Capuder (za kulturo), Peter Vencelj (za vzgojo in izobraževanje) in Janez Dular (za Slovence po svetu), predsednik SAZU Janez Milčinski, ljubljanski župan Jože Strgar in drugi.

8.1.16 Misijonsko središče Slovenije

Četrty sklep vseslovenskega misijonskega kongresa leta 1991 se glasi: »Misijonska pisarna v Ljubljani naj postane središče misijonske dejavnosti za vso Slovenijo; to obsega tudi tesnejše sodelovanje s posameznimi misijonskimi krožki in dejavnostmi. Prevzame naj skrb za poslovanje Sklada vseh slovenskih misijonarjev in organizirano nadaljuje njegovo poslanstvo.«⁴⁵

Tako je 18. decembra 1991 dotedanja Misijonska pisarna postala Misijonsko središče Slovenije, kot ga poznamo danes. Na ta dan je bilo uradno odprtje in blagoslovitev novih prostorov, ki ga je opravil škof Jožef Kvas (Misijonsko središče Slovenije je bilo uradno registrirano 11. oktobra 1991).

Septembra 1996 se je odprla misijonska pisarna tudi v Mariboru, kjer je delovala do leta 2015. Njen prvi voditelj je bil Anton Pačnik. Od leta 2011 njegovo delo nadaljuje Jožef Lipovšek.

V zadnjem času potekajo ustaljene vsakoletne misijonske akcije in dogodki: Krištofova nedelja z akcijo MIVA, misijonska nedelja z nabirko, adventna akcija »Otroci za otroke«, trikralska koledniška akcija, misijonska vas, letna srečanja misijonarjev, obiski misijonarjev po župnijah, pustna sobotna iskrica Radia Ognjišče z nabirko za misijone, misijonske tombole in drugo.

Zbrana sredstva Misijonsko središče nakazuje neposredno našim misijonarjem na terenu, brez dodatnih posrednikov, ob strogem upoštevanju namena darovalcev in zakonodaje, zato uživa visoko zaupanje dobrotnikov, ne samo katoličanov. Koordinatorji vse misijonske dejavnosti v Cerкви na Slovenskem so Medškofijski misijonski svet, v katerem so zastopniki vseh škofij in redovnih skupnosti, Misijonsko središče Slovenije in njegov nadzorni svet, pod budnim očesom škofa, pristojnega za misijone (upokojeni koprski škof msgr. Metod Pirih).

8.1.17 Laiški misijonarji

Že vseskozi so v misijone kot pomoč misijonarjem odhajali tudi laiški misijonarji. 22. februarja 1989 je bil na seji MMO potrjen *Pravilnik za sprejem in vzgojo laiških misijonarjev*. Za asistentko pri vzgoji laiških misijonarjev je bila predlagana Anica Tomažič. Na Teološki fakulteti se je ob sobotah enkrat mesečno srečeval poklicni misijonski krožek. Po osamosvojitvi so se laiški misijonarji zbirali v Skupnosti

⁴⁵ *Misijonska obzorja* št. 4/1991, str. 6.

slovenskih laičkih misijonarjev in nekaj časa izdajali glasilo *Pošlji mene* (1994–2009). V okviru skupnosti so imeli tudi priprave oziroma dvoletni tečaj za bodoče laičke misijonarje – laički misijonski poklicni krožek (LMPK), ki se je leta 2001 preimenoval v skupino SLED. V letu 2018 sta oživela zanimanje zanj in priprava laičkih misijonarjev ter tudi mladih prostovoljcev na misijone za daljši čas.

8.1.18 Misijonska molitvena zveza

Mnogi verniki čutijo z misijoni ali celo misijonski poklic, vendar iz različnih razlogov ne morejo v svet, zato so »misijonarji doma«. Zbirajo se v Misijonski molitveni zvezi (MMZ), ki deluje v okviru Misijonskega središča Slovenije. Voditelj je duhovnik Jožef Lipovšek, župnik pri sv. Petru pri Mariboru in animator za misijone v mariborski nadškofiji. MMZ je zaživela leta 1999 na pobudo nekdanjega misijonarja v Kongu g. Toneta Pačnika. Člani se veselijo dela misijonarjev in se zavedajo, da bo njihovo delo uspešno le, če ga spremlja molitev. Zato vsak dan od ponedeljka do petka molijo desetko misijonskega rožnega venca in za misijone darujejo svoje trpljenje. Skupaj z našimi misijonarji misijonarijo od doma ali s svoje bolniške postelje. Redno srečanje MMZ po škofijah je vsako leto zadnjo nedeljo v juliju. Članstvo narašča, trenutno šteje približno 1.400 članov. Misijonski rožni venec je v petih barvah in objema naše misijonarje in njihovo delo na vseh celinah sveta: v ponedeljek molijo za Afriko, v torek za Ameriko, v sredo za Evropo, v četrtek za Avstralijo in Oceanijo, v petek za Azijo.

O prvi zamisli ustanovitelj Tone Pačnik pripoveduje: »Misel na ustanovitev Misijonske molitvene zveze se je rodila v Kongu, kjer sem bil misijonar. Nekega dne sem se napotil peš v vas daleč v gozdu, ki je zaradi težkega dostopa misijonarji niso več obiskovali. Bil sem močno utrujen. Poskušal sem moliti, pa nisem zmogel. Ves izčrpan sem ponavljal: Ljudje molijo zame, zdržal bom. Res sem prišel v vas in ljudje so me navdušeno sprejeli. Takrat sem se spomnil psalmistovih besed: »Če Gospod ne zida hiše, se zaman trudijo z njo njeni graditelji; ali Gospod ne varuje mesta, zaman čuje paznik« (Ps 127,1). Po vrnitvi v domovino leta 1999 smo ustanovili misijonsko molitveno zvezo.«

Zavetnica misijonov je sv. Terezija Deteta Jezusa. Cerkev jo je razglasila za zavetnico misijonov, četudi nikoli ni bila v misijonih. Kot karmeličanka je živela v samostanu, svoje življenje, molitve in trpljenje pa je vsak dan darovala Bogu za misijone.

Vsi smo vabljeni, da po svojih zmožnostih materialno ali duhovno podpremo delo naših misijonarjev in molimo za nove misijonske poklice.

8.2 Poslanstvo in cilji Misijonskega središča Slovenije

Poslanstvo in cilji delovanja MSS so opredeljeni v Statutu MSS, ki ga potrjuje SŠK, narejen pa je v skladu s statutom Papeških misijonskih družb, uradne ustanove Svetega sedeža za misijonsko področje, ki deluje v okviru Kongregacije za evangelizacijo narodov.

Prvotni temelj misijonskega poslanstva je Božja beseda, povzeta v Jezusovem naročilu učencem: »Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence, krščujte jih v ime Očeta in Sina in Svetega Duha in učite jih izpolnjevati vse, kar koli sem vam zapovedal!« (Mt 28,19–20). Na tem temelju tudi slovenski

misijonarji že stoletja odhajajo na področja, kjer krajevne Cerkve še ni, se šele ustanovlja ali kjer ljudje še niso slišali za Kristusa. To je posebno misijonsko poslanstvo, ki je nadgradnja splošne misijonske poklicanosti vseh vernih.

MSS deluje v službi slovenskih misijonarjev in misijonark kot tudi njihovih občestev v misijonskih deželah. Je osrednja misijonska ustanova znotraj Cerkve na Slovenskem, ki združuje pobude za misijone. S tem omogoča razvoj misijonske zavesti in dejavnosti na krajevni in vesoljni ravni.

Poslanstvo MSS je predvsem pomoč pri oznanjevalno-pastoralnem delu v Cerkvi na Slovenskem s poudarkom na misijonski razsežnosti Cerkve. Delo, ki ga opravlja MSS, je namernjeno animaciji za širjenje evangelija v misijonskih deželah. Pri tem gre za skrb za celotnega človeka, ne samo za človekove pravice, temveč za človekovo dostojanstvo. To je razlog, zakaj je treba širiti evengelij, krepiti zavest o odrešenju vseh ljudi po Jezusu Kristusu, edinem Odrešeniku. V tem se MSS razlikuje od človekoljubnih organizacij. To konkretno pomeni, da spodbuja in podpira delo misijonarjev v misijonskih deželah, širi čut za posebno misijonsko poslanstvo Cerkve in seznanja cerkveno občestvo z misijonskim delom. Misijonarjem zagotavlja podporo iz domačega zaledja in je tako njihov povezovalni člen z domovino.

MSS torej podpira pastoralno dejavnost misijonarjev. Iz nje izhaja tudi dobrodelna dejavnost, saj oznanjevalno poslanstvo prinaša sadove samo, če ga potrjuje konkretno pričevanje evangeljskega služenja: z nudenjem materialne, zdravstvene in razvojne pomoči v misijonskih deželah vsem, ne glede na versko ali nazorsko prepričanje. V tem delu je delovanje MSS podobno delovanju Karitas in drugim humanitarnim organizacijam, s katerimi občasno sodeluje.

V domovini Misijonsko središče usklajuje vseslovenske misijonske akcije in nabirke po škofijah in župnijah, skuša širiti misijonski čut v občestvu Cerkve, skozi vse leto zbira darove posameznikov in pošilja pomoč za konkretne projekte slovenskih misijonarjev, projekte Papeških misijonskih družb, projekte krajevnih Cerkva v misijonih, za osebne potrebe misijonarjev in vzdrževanje stikov z njimi. Po potrebi pripravlja laiške misijonarje za odhod v misijone. Misijonsko središče je v stiku z vsemi slovenskimi misijonarji in javnosti posreduje njihove novice, prošnje za pomoč, zahvale za prejete darove in poročila o projektih, ki jih z našimi darovi izvajajo: to so pastoralni centri, šole in vrtci, ambulante, bolnišnice, cerkve in kapele, delavnice ipd.

MSS sodeluje pri pripravi vsebin za osrednji slovenski misijonski list *Misijonska obzorja*, ki letos obhaja trideseto obletnico nastanka (kot naslednik časopisa *Katoliški misijoni*, ki je najprej v Sloveniji, nato v Argentini izhajal od leta 1923). Urednik lista je lazarist Jože Planinšek.

MSS je tudi predstavništvo za vse štiri Papeške misijonske družbe: Družbo za širjenje vere, Družbo svetega otroštva, Družbo svetega Petra in Papeško misijonsko zvezo. Vsaka izmed njih ima svoje področje misijonskega delovanja.

8.2.1 Temeljni dokumenti delovanja

Temelj misijskega delovanja Cerkve je Božja Beseda – Jezus Kristus in njegov poziv, naj širimo evangelij vsem ljudem.

V cerkvenem učiteljstvu je temeljni dokument za misijone odlok II. vatikanskega koncila o misijski dejavnosti Cerkve *Ad gentes* (1965). Sledi mu apostolska spodbuda papeža Pavla VI. o evangelizaciji današnjega sveta *Evangelii nuntiandi* (1975) in misijonska okrožnica papeža sv. Janeza Pavla II. *Odrešenikovo poslanstvo – Redemptoris Missio* (1991). Misijonsko delovanje pravno ureja *Zakonik cerkvenega prava* v različnih kanonih, za širše verno občestvo pa ga dobro povzema *Katekizem Katoliške Cerkve*, zlasti v členih 849–856. Z misijoni so povezani še drugi dokumenti, med njimi *Statut Papeških misijonskih družb*, vsakoletne papeške poslanice ob misijonski nedelji in aktualni *Statut Misijonskega središča Slovenije*, ki ga je leta 2012 potrdila *Slovenska škofovska konferenca*.

8.2.2 Redne dejavnosti in akcije

Med dejavnostmi in akcijami Misijonskega središča so se ustale naslednje:

- a) sprotna denarna podpora posameznih misijonarjev ali njihovih akcij,
- b) misijonska nedelja (svetovni dan misijonov),
- c) botrstvo za otroke, povezane z misijoni,
- d) adventna akcija »Otroci za otroke«,
- e) trikraljevska akcija kolednikov,
- f) misijonska vas,
- g) akcija MIVA za misijonska vozila,
- h) revija *Misijonska obzorja*,
- i) Misijonska molitvena zveza,
- j) poletna srečanja misijonarjev v domovini,
- k) redna komunikacija z misijonarji in objava njihovih dopisov,
- l) druga pomoč in posredovanje pri reševanju potreb misijonarjev.

8.2.3 Organiziranost

Osrednja inštitucija Svetega sedeža za misijone so Papeške misijonske družbe, ki v okviru Kongregacije za evangelizacijo narodov združujejo štiri misijonske ustanove in imajo svoj statut. Kongregacija na predlog SŠK za dobo petih let imenuje narodnega ravnatelja Papeških misijonskih družb za Slovenijo, ki je hkrati tudi ravnatelj MSS.

Misijonsko področje v Cerkvi na Slovenskem koordinira Medškofijski misijonski odbor (MMO), ki ga poleg pristojnega škofa za misijonsko dejavnost (škof Metod Pirih) in ravnatelja sestavljajo škofijski animatorji za misijone, zastopnik moških redovnih skupnosti, zastopnica ženskih redovnih skupnosti, urednik *Misijonskih obzorij* in predstavnik misijonskih dejavnosti. Škofije imajo po škofijah tudi svoje dekanijske animatorje za misijone.

V Misijonskem središču Slovenije, ki ga vodi ravnatelj (sedanji je obenem župnik na župniji, delo opravlja prostovoljno), je redno zaposlenih več sodelavcev, trenutno štirje. Dejavnih je tudi nekaj

prostovoljcev, molivcev, botrov in zlasti nešteto dobrotnikov in podpornikov naših misijonarjev. Nad finančnim delovanjem Misijonskega središča bdi nadzorni odbor, ki ga imenuje SŠK.

Misijonsko središče na ravni vesoljne Cerkve sodeluje s Kongregacijo za evangelizacijo narodov in Papeškimi misijonskimi družbami ter lokalnimi Cerkvami (škofijami) po vsem svetu. V Sloveniji MSS sodeluje s Slovenskim pastoralnim svetom in Slovensko oznanjevalno komisijo, katehetskim uradom, škofijami in župnijami, ob posameznih projektih tudi z drugimi cerkvenimi, državnimi in družbenimi ustanovami (šole, Karitas, zdravstvene ustanove, Ministrstvo za zunanje zadeve RS idr.).

8.2.4 Izzivi za naprej

V zadnjem času beležimo tako znamenja skrbi kot znamenja upanja. Upad števila duhovnih poklicev se močno pozna pri številu misijonarjev, zato trenutno na terenu deluje 49 slovenskih misijonarjev (skupaj duhovniki, redovniki, redovnice in laiki, podatek je iz decembra 2017), kar je verjetno najnižje število doslej. To nakazuje nujno po novem zagonu misijonskega čuta med laiki in tudi posvečenimi, vse od bogoslovja, redovnih skupnosti do domače župnije.

Obenem opažamo, da so misijonske akcije med ljudmi dobro sprejete, da naraščajo darovi, zbrani v nabirkah, akciji MIVA ali osebnih prispevkih za naše misijonarje, njihovo delo pa je deležno obilnega blagoslova (npr. po številu vernikov, krstov in duhovnih poklicev). Narašča tudi število molivcev v Misijonski molitveni zvezi, koledniška trikraljevska akcija pa je doživela razcvet do te mere, da je postala redni del mladinske pastorale večine slovenskih župnij in pri tisoče mladih zasejala čut za misijone in oznanjanje vesele novice. Nekatere naše redovne skupnosti pošiljajo skupine mladih na krajšo misijonsko izkušnjo k svojim misijonarjem po svetu, pri jezuitih deluje njihova skupina Pota. Letošnji teden molitve za duhovne poklice je bil posvečen misijonski poklicanosti. Upamo, da bodo podobne spodbude in molitveni tedni spodbudili novo zanimanje za delo na področjih prve evangelizacije.

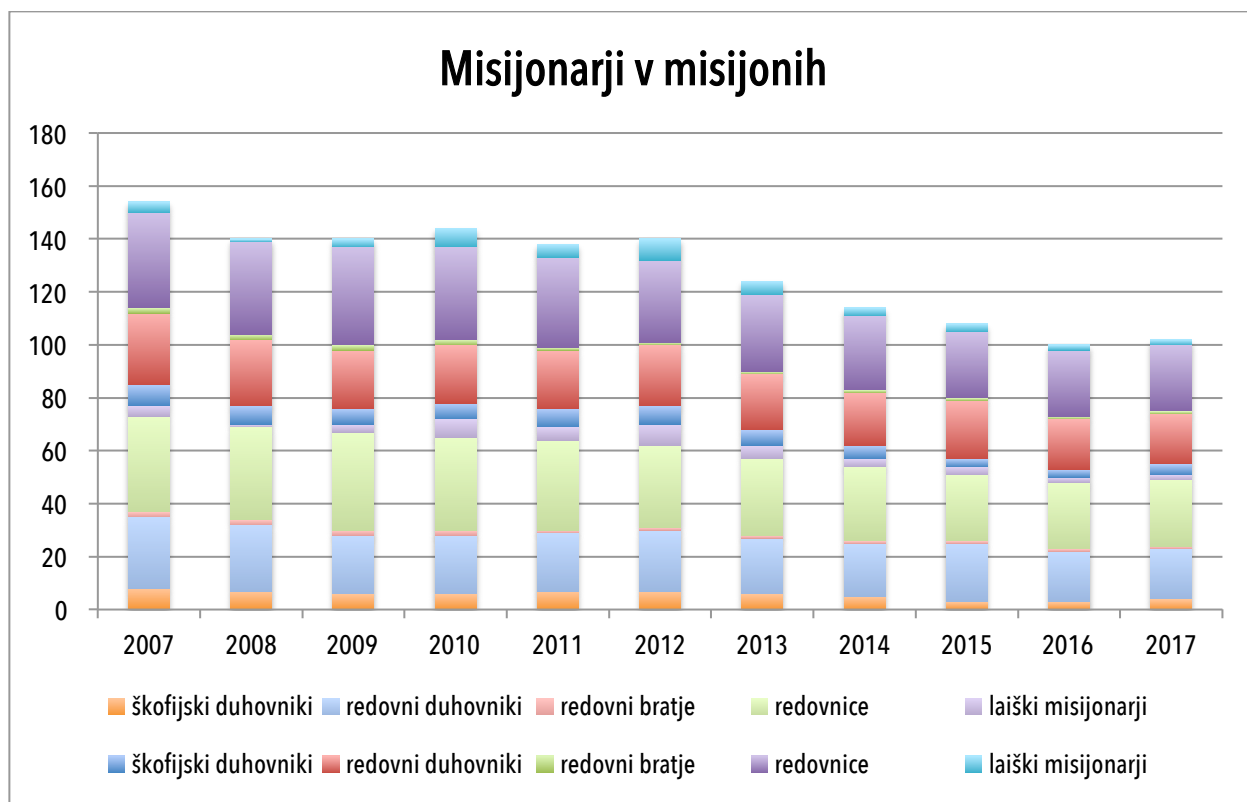
8.3 Statistike 2007-2017

8.3.1 Misijonarji v misijonih

V zadnjih desetih letih je vidno zmanjšanje števila misijonarjev v misijonih. V letu 2006 je bilo v misijonih 81 misijonarjev, leta 2017 pa 51 misijonarjev. Eden izmed razlogov za upad je manjše število novih duhovnih poklicev.

V MISIJONIH	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Škofijski duhovniki	8	7	6	6	7	7	6	5	3	3	4
Redovni duhovniki	27	25	22	22	22	23	21	20	22	19	19
Redovni bratje	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1
Redovnice	36	35	37	35	34	31	29	28	25	25	25
Laiški misijonarji	4	1	3	7	5	8	5	3	3	2	2
SKUPAJ	77	70	70	72	69	70	62	57	54	50	51

Tabela 1: Število misijonarjev 2007-2017 po pripadnosti in stanu (podatki: december 2017)

Graf 1: Primerjava števila misijonarjev po pripadnosti in trend

V desetletnem obdobju 2007–2017 lahko vidimo, da je bilo v misijonih vedno največ redovnic in redovnikov, sledijo jim škofijski duhovniki. Pri vseh število počasi upada. V misijone je odšlo le: 2 škofijska duhovnika, 8 redovnic in 7 redovnikov. Pri laiških misijonarjih opazimo neko stalnost. Vsako leto, razen leta 2016, je v misijone odšel eden ali dva laiška misijonarja, odstopata le leti 2010 in 2012, ko so v misijone odšli po štirje laiški misijonarji.

ODHODI V MISIJONE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	VSI
Škofijski duhovniki					1						1	2
Redovni duhovniki		1		1	1	1	1		2			7
Redovni bratje												0
Redovnice		1	2	1	1		1	1		1		8
Laiški misijonarji	1	1	2	4	1	4	2	1	2			18
SKUPAJ	1	3	4	6	4	5	4	2	4	1	1	35

Tabela 2: Novi odhodi v misijone v obdobju 2007–2017 po letih

VRNITEV DOMOV	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	SKUPAJ
Škofijski duhovniki		1	1				1	1	2			6
Redovni duhovniki	1	3	2	1			1	1		2		12
Redovni bratje					1							1
Redovnice	1	1		2	1	2	3	2	2	1	1	17
Laiški misijonarji	1	4			3	1	5	3	2	1	1	25
SKUPAJ	3	9	3	3	5	3	10	7	6	4	2	61

Tabela 3: Število misijonarjev, ki so se za stalno vrnili iz misijonov

V desetih letih se je za stalno vrnilo v domovino 59 misijonarjev, od tega 24 laiških misijonarjev. Drugi misijonarji (redovniki, redovnice, duhovniki) so se v veliki večini vrnili v domovino zaradi zdravstvenih težav.

UMRLI V MISIJONIH	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	SKUPAJ
Škofijski duhovniki												0
Redovni duhovniki				1		1		2			1	5
Redovni bratje												0
Redovnice		2	1		1	1	1			1		7
Laiški misijonarji	1											1
SKUPAJ	1	2	1	1	1	2	1	2	0	1	1	13

Tabela 4: Število misijonarjev, ki so umrli v misijonih

8.3.2 Denarna pomoč misijonarjem

Namen misijonskega središča je pomagati našim misijonarjem pri njihovem oznanjevanju in delu za dobro župnije in ljudi. Pomagamo jim z Misijonsko molitveno zvezo in finančno s podporo njihovih projektov. V povprečju smo na leto podprli 110 različnih projektov in v misijone poslali okrog 2.000.000 EUR letno (vključno z nakazili za MIVO, trikraljevsko akcijo, adventno akcijo ter nakazili v Rim za misijonsko nedeljo).

8.3.3 MIVA v številkah

Akcija MIVA deluje v sklopu Misijonskega središča. V Sloveniji obstaja že od leta 1987 in je članica mednarodne organizacija MIVA. Že trideset let pomaga našim misijonarjem pri nakupu prepotrebnih vozil. Večji del zbranih sredstev gre za potrebe slovenskih misijonarjev. Na predlog mednarodne MIVE vsako leto darujemo tudi kakšno vozilo za potrebe njihovih sobratov oziroma misijonarjev iz drugih držav. Danes smo vsi vezani na prometna sredstva. Vozniki in drugi na Krištofovo nedeljo namenijo svoj dar za srečno prevožene kilometre. Kako mogočen je ta dar in kako rešilen za naše misijonarje in ljudi v tretjem svetu, zgovorno pričajo vozila, sad akcije MIVA.

Da lahko misijonarji opravljajo svoje človekoljubno poslanstvo, potrebujejo prevozna sredstva. Njihovo delo je večinoma v krajih, ki so zelo oddaljeni od središč. Dobro vozilo jim omogoča, da lahko prevažajo hrano, gradbeni material, učitelje, katehiste in otroke, predvsem pa bolnike, s čimer rešujejo življenja.

V zadnjih desetih letih smo podprli skupno 204 projekte, kar pomeni, da smo v povprečju odobrili 18 projektov na leto. Ob tem vidimo, da finančna pomoč ne upada, ampak v tem desetletnem obdobju nenehno narašča. Največ projektov smo izvedli leta 2015, ko smo jih odobrili kar 31 v 16 različnih državah. Misijonarji so največkrat prosili za avtomobile, v desetih letih smo tako v misijone poslali kar 127 avtomobilov.

LETO	Število projektov	Število držav	Zbrani darovi
2006	12	7	160.829,00 €
2007	14	10	197.105,00 €
2008	17	11	375.029,00 €

2009	13	8	241.623,00 €
2010	14	12	241.509,00 €
2011	17	13	268.204,03 €
2012	20	10	325.064,60 €
2013	17	11	285.368,00 €
2014	27	16	454.435,00 €
2015	31	16	572.805,60 €
2016	20	11	444.000,00 €
2017	17	10	360.536,66 €
SKUPAJ	202	125	3.926.508,89 €

Tabela 5: Število podprtih prošenj za misijska vozila po letih (v enem projektu je včasih več vozil, opreme ali drugih stroškov)

TIP MIVA VOZILA:	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	SKUPAJ
Avto	7	11	10	9	10	12	11	11	14	16	16	7	134
Kombi			1	1	1	1			2	3	1		10
Tovornjak, kamionet	1			2			3				1		7
Minibus						1		1	2		1		5
Avtobus										1		1	2
Reševalno vozilo			3							1		1	5
Traktor	1						1		1	1		1	5
Priključki (prikolica, plug, brana)		2				1							3
Motor, štirikolesnik			4	1	1		3		2	9		3	23
Kolo						12	2					3	17
Čoln	1				1	1	1	1	1	2			8
Pristan									1				1
Radijska postaja							1			1			2
Dodatno (nadomestni deli, popravila, motorji za čoln, prevozi)	2	2	2		1		1	4			1		14
SKUPAJ	12	15	20	13	14	28	23	17	23	34	20	17	236

Tabela 6: Število poslanih vozil, opreme ali povezanih stroškov po letih

8.3.4 Trikralsjevska akcija

Od leta 1994 Misijonsko središče Slovenije obuja star običaj koledovanja, ki mu dodajamo pomen solidarnosti. Otroci in mladi, ponekod pa tudi starejši, kot koledniki hodijo od hiše do hiše, prepevajo in

prinašajo blagoslov. Z zbranimi sredstvi vsako leto podpremo izključno projekte slovenskih misijonarjev. Projekte izberemo na podlagi poslanih prošelj, ki jih dobimo od misijonarjev. Z velikonočnim pismom misijonarjem pošljemo obrazce za prijavo projekta za TKA. Prošnje zbiramo do konca avgusta, jih nato pregledamo in izberemo projekte, za katere bomo zbirali denar. V adventu na župnije pošljemo revije, letake, nalepke, plakate in pohvale, ki jih koledniki potrebujejo za uspešno izvedbo koledniške akcije. V času od 26. decembra do 6. januarja koledniki v svoji župniji obišejo domove, zapojejo kolednico, voščijo vse dobro v novem letu in poleg tega zbirajo sredstva za projekte naših misijonarjev. Zbran denar najkasneje v marcu pošljemo misijonarjem, katerih projekti so bili izbrani; morebitni preostanek namenimo za druge projekte v okviru TKA, ki so namenjeni za izobraževanju in druženju otrok in odraslih.

Trikraljevska akcija je iz leta v leto med ljudmi vedno bolj sprejeta. V desetih letih se je tako število sodelujočih župnij podvojilo. Glede na podvojeno število sodelujočih župnij se je zvišala tudi vsota zbranih darov. V povprečju smo imeli v desetletnem obdobju približno šest projektov na leto. Izstopa le leto 2013/2014, ko smo podprli deset projektov, saj je bilo glede na zbrani znesek to izvedljivo. Takrat je bilo tudi največ zbranih sredstev v zadnjih desetih letih.

TRIKRALJEVSKA AKCIJA PO LETIH:	Število projektov	Število sodelujočih župnij	Zbrani in poslani darovi
2005/2006	7	170	123.984,00 €
2006/2007	4	180	172.259,00 €
2007/2008	4	190	182.137,00 €
2008/2009	6	200	264.350,00 €
2009/2010	6	230	308.200,00 €
2010/2011	7	250	297.559,00 €
2011/2012	6	270	314.500,00 €
2012/2013	6	310	329.215,00 €
2013/2014	10	340	362.159,00 €
2014/2015	4	330	351.831,00 €
2015/2016	7	354	356.133,00 €
2016/2017	16	359	334.932,00 €
SKUPAJ	67		3.397.259,00 €
Povprečje	6	265	283.104,92 €

Tabela 7: Rezultati trikraljevske akcije po izpeljanih projektih, številu župnij in zneskih zbranih darov

8.3.5 Adventna akcija

Otroci po župnijah so vsako leto v adventu povabljeni k dobrodelnosti. Zato pripravimo adventni koledar, ki služi kot pomoč otrokom, staršem in katehetom pri doživljanju adventnega časa in pripravi na Jezusovo rojstvo. Koledar jih spodbuja tudi k njihovi solidarnosti z otroki po svetu, ki živijo v revščini. Prihranki, ki jih v decembrskih dneh podarijo otroci za svoje vrstnike, revne otroke po svetu, pomagajo pri nabavi hrane in graditvi ali vzdrževanju sirotišnic, vrtcev, šol in dispanzerjev v misijonskih deželah, kot tudi pri različnih oblikah pastorage, kateheze in priprave na zakramente.

Adventna akcija je med ljudmi dobro sprejeta, kar lahko v priloženi tabeli vidimo po trendu naraščanja števila sodelujočih župnij in tudi zbranih darov. Ker pa v akciji darujejo predvsem otroci, so zbrani darovi veliko manjši v primerjavi s trikraljevsko akcijo. V povprečju se je vsako leto zbralo približno 85.000 €. Izstopa leto 2014, ko so zbrani darovi presegli znesek 100.000 €. Darove, ki so zbrani v okviru adventne akcije, namenimo za projekte Svetega otroštva, ki jih izberejo v Rimu. Iz Rima nam tako vsako leto sporočijo, kam in za kateri projekt pošljemo zbrane darove.

ADVENTNA AKCIJA ZA LETO:	Število župnij	Darovi
2006	569	64.295,68 €
2007	581	62.178,62 €
2008	587	80.848,95 €
2009	602	75.723,70 €
2010	605	77.132,27 €
2011	616	95.435,50 €
2012	616	90.276,60 €
2013	613	89.903,58 €
2014	617	126.954,37 €
2015	624	87.965,51 €
2016	629	86.179,03 €
2017	630	76.103,97 €
SKUPAJ		1.012.997,78 €
Povprečje	605	84.416,48 €

Tabela 8: Pregled zbranih darov v otroški adventni akciji in število sodelujočih župnij

8.3.6 Botrstvo

V Sloveniji je vsem otrokom omogočeno šolanje. Vsi imajo možnost, da gredo v življenje vsaj z osnovno izobrazbo. Marsikje po svetu pa ni tako. Mnogo otrok si v revnih deželah želi v šolo, starši pa zaradi revščine otrok ne morejo vpisati, ne morejo plačati šolnine, ne morejo kupiti šolske uniforme ... Štipendij in pomoči države pri šolanju ni. Zato smo se v Misijonskem središču odločili, da bomo po misijonarjih na misijonih pomagali otrokom vsaj do osnovne izobrazbe.

Projekt »botrstvo« smo začeli izvajati v juniju leta 2000, in sicer na pobudo pokojnega misijonarja p. Miha Drevenška, ki je deloval v Zambiji. Takrat je p. Miha v Slovenijo pripeljal glasbeno skupino iz Zambije. Ljudje, ki so obiskovali njihove koncerte, so želeli članom skupine pomagati. Tako je nastala ideja za botrstvo. Pozneje smo projekt razširili še na druge države. Trenutno botrstva potekajo v desetih različnih državah: Angoli, Braziliji, Etiopiji, Kambodži, Malaviju, Mjanmaru, Paragvaju, Zambiji ter na Madagaskarju in Salomonovih otokih. Botrom, ki se odločijo za botrstvo, dvakrat letno pošljemo pošto, s katero jih obveščamo o stanju na misijonu in o otrocih, ter položnico. V zadnjih letih je število botrov nekoliko upadlo, a še vedno je številka kar visoka, saj je v projekt trenutno vključenih nekaj več kot 3.000 slovenskih botrov.

8.3.7 Misijonska nedelja

Mesec oktober je namenjen misijonom, zato v njem praznujemo misijonsko nedeljo. Takrat se še posebej spominjamo misijonarjev, zanje molimo in zbiramo darove. Molutev in nabirka na misijonsko nedeljo je nekaj posebnega, saj se dogaja po vseh župnijah po vsem svetu. Vernike vsega sveta na ta dan poveže v solidarnosti in utrjuje zavest o misijonih. Nabirka na misijonsko nedeljo ustvarja mednarodni solidarnostni sklad za misijone, kar omogoča pravično delitev darov, še posebej tistim župnijam po svetu, ki so pomoči najbolj potrebne. Nabirko misijonske nedelje vsako leto nakažemo v Rim, kjer jo razdelijo med projekte po vsem svetu.

MISIJONSKA NEDELJA ZA LETO	Nakazani znesek v €
2006	201.005,63
2007	255.034,66
2008	281.900,26
2009	256.074,26
2010	237.279,16
2011	248.838,05
2012	259.425,95
2013	180.209,53
2014	322.595,01
2015	273.125,65
2016	279.057,50
2017	248.606,66
SKUPAJ	3.043.152,32

Tabela 9: Pregled zbranih darov v nabirkah za misijonsko nedeljo

8.3.8 Način razdeljevanja zbranih darov

Vsi zbrani darovi iz različnih akcij in nabirk so v Misijonskem središču Slovenije (MSS) računovodsko zavedeni in sledljivi, nakazujejo se neposredno misijonarjem ob strogem upoštevanju namena. Ravno zaradi tega uživa MSS veliko zaupanje ljudi. Misijonarji nam skozi vse leto pošiljajo svoje prošnje s predračuni za konkretne misijonske projekte (npr. za šole, vozila, ambulante, cerkev, župnišče, obnove, hrano ...). Ravnatelj MSS oziroma Medškofijski misijonski odbor prošnje pregleda, in ko jih potrdimo (glede na razpoložljiva sredstva), se odobreni denarni znesek nakaže na račun misijonarja oziroma njegove redovne skupnosti v misijonih. Izjemi sta adventna akcija (postopek smo opisali v predhodnem besedilu) in misijonska nedelja, ki je del svetovne nabirke za misijone.

Naši misijonarji že med napredovanjem projekta, zlasti pa po njegovem sklepu pošiljajo poročila, zahvale in fotografije. O delu misijonarjev in njihovih projektih lahko prebirate na naši spletni strani www.missio.si (npr. v rubriki »Utrinki«), FB-strani in v našem glasilu *Misijonska obzorja*, zato vse vabimo k naročilu in branju. Ob raznih akcijah občasno izdamo tudi DVD-je z misijonskimi tematikami (dostopni

so tudi na našem Youtube kanalu in v arhivu TV Exodus). Kadar so naši misijonarji v domovini, radi spregovorijo za *Družino*, Radio Ognjišče, revijo *Ognjišče* in druge katoliške medije.

8.3.9 Trenutno stanje slovenskih misijonarjev

Trenutno ima Cerkev na Slovenskem 49 misijonarjev in misijonark v 25 državah na 4 celinah (glej tabelo, podatek z dne 29. novembra 2018). Od prejšnjega letnega poročila je nekaj sprememb. Umrli je dolgoletni in naš edini misijonar v Egiptu g. Franc Zajtl SDB, iz misijonov so se vrnili: laiška misijonarka Lucija Čuk in brat salezijanec Vilko Poljanšek ter misijonarka s. Veronika Nose. V misijone so odšli: škofijska duhovnika Ivan Bajec in Stane Kerin ter s. Urša Marinčič, šolska sestra sv. Frančiška Kristusa kralja.

Struktura naših misijonarjev 29. novembra 2018:

- 7 jezuitov,
- 4 usmiljenke (hčere krščanske ljubezni),
- 4 salezijanci,
- 5 salezijanke (hčere Marije pomočnice),
- 4 frančiškanke Marijine misijonarke,
- 4 lazaristi,
- 3 uršulinke,
- 3 Marijine sestre čudodelne svetinje,
- 2 laiška misijonarja,
- 2 minorita,
- 3 škofijski duhovniki iz Nadškofije Ljubljana,
- 3 škofijski duhovniki iz Škofije Koper,
- 1 misijonarka Jezusa Kristusa,
- 1 frančiškanka brezmadežnega spočetja,
- 1 frančiškan,
- 1 šolska sestra sv. Frančiška Kristusa kralja.

	Priimek in ime misijonarja	Pripadnost	Iz škofije	Letnica rojstva	Odhod v misijone	Država delovanja
1	Burger s. Anka	usmiljenka	NM	1950	25. 6. 1984	Burundi, Ruanda
2	Gerkman s. Vida	usmiljenka	LJ	1946	3. 9. 1976	Albanija
3	Kavčič s. Bogdana	usmiljenka	LJ	1945	29. 12. 1971	Burundi
4	Hiti s. Vesna	usmiljenka	LJ	1954	24. 6. 1991	Ruanda
5	Šubelj s. Marija Andreja	usmiljenka	LJ	1924	21. 5. 1960	Čile
6	Godnič s. Andreja	uršulinka	KP	1971	12. 9. 2008	Peru
7	Koršič s. Mateja	uršulinka	KP	1968	3. 8. 2016	Čile
8	Žnidaršič s. Fani	uršulinka	LJ	1959	5. 9. 2000	Bocvana, Južnoafriška republika
9	Krmelj Janez	škofijski duhovnik LJ	LJ	1955	3. 10. 1988	Madagaskar
10	Mesec Janez	škofijski duhovnik LJ	LJ	1966	10. 11. 1999	Madagaskar
11	Kerin Stane	škofijski duhovnik	LJ	1958	25. 9. 2018	Madagaskar
12	Bajec Pavel	škofijski duhovnik KP	KP	1951	1. 10. 1978	Slonokoščena obala

13	Bajec Ivan	škofijski duhovnik KP	KP	1949	23. 8. 2017	Slonokoščena obala
14	Kosmač Janko	škofijski duhovnik	KP	1941	1. 9. 2018	Slonokoščena obala
15	Grm Anton	salezijanec	LJ	1965	15. 10. 2013	Brazilijska, Mozambik
16	Ivančič Peter	salezijanec	NM	1962	4. 10. 2011	Kuba
17	Lisjak Danilo	salezijanec	KP	1951	16. 10. 1986	Ruanda, Kongo, Burundi,
18	Mlinarič Jože	salezijanec	MS	1940	okt. 1971	Burundi, Ruanda
19	Kmetec p. Martin	minorit	MB	1956	6. 12. 1990	Libanon, Turčija
20	Majetič p. Miha	minorit	LJ	1970	26. 12. 2005	Vietnam, Kazahstan
21	Meško s. Marta	Marijina sestra čudodelne	UK	1967	2. 5. 2005	Ukrajina
22	Peterlin s. Barbara	Marijina sestra čudodelne	LJ	1976	6. 5. 2011	Ukrajina
23	Sterle s. Jožica	Marijina sestra čudodelne	LJ	1971	2. 5. 2005	Ukrajina
24	Adamič Jože	lazarist	ARG	1957	12. 9. 1987	Madagaskar
25	Kerin Tone	lazarist	NM	1958	11. 9. 1985	Madagaskar
26	Opeka Peter	lazarist	ARG	1948	25. 10. 1975	Madagaskar
27	Ovtar Anton	lazarist	CE	1961	23. 9. 2001	Rusija
28	Strajnar Matevž	laik	LJ	1987	13. 7. 2015	Madagaskar
29	Tomc Katarina	laik	LJ	1957	8. 1. 2017	Mozambik
30	Kos p. Vladimir	jezuit	MS	1924	13. 5. 1955	Japonska
31	Mihelčič p. Janez	jezuit	LJ	1942	11. 9. 1968	Japonska, Rusija, Kirgizija
32	Mlakar p. Janez	jezuit	LJ	1941	1973	Zambija
33	Mujdrica p. Janez	jezuit	MS	1949	avg. 1974	Zambija
34	Podgrajšek p. Lojze	jezuit	MB	1952	13. 9. 1976	Zambija, Malavi
35	Rozman p. Stanko	jezuit	LJ	1942	11. 8. 1977	Malavi
36	Sever p. Janez Andrej	jezuit	ZDA	1965	avg. 1992	Rusija
37	Kastelic s. Metka	salezijanka	LJ	1974	18. 11. 2014	Brazilijska
38	Kociper s. Agata	salezijanka	MS	1957	14. 9. 1983	Brazilijska
39	Mikec s. Zvonka	salezijanka	NM	1962	23. 6. 1991	Angola, Mozambik
40	Zadravec s. Milena	salezijanka	MS	1948	20. 8. 1985	Izrael
41	Zanjkovič s. Marjeta	salezijanka	MS	1950	14. 10. 1984	Madagaskar
42	Čuk s. Barbara	franciškanka Marijina	LJ	1971	20. 8. 2004	Mehika
43	Sever s. Dorica	franciškanka Marijina	MS	1952	1983-1992	Francoska Gvajana, Kanada
44	Slivka s. Ana	franciškanka Marijina	LJ	1980	30. 8. 2009	Brazilijska
45	Vlašič s. Anica	franciškanka Marijina	NM	1943	15. 7. 2005	Rusija
46	Starman s. Anica	franciškanka	LJ	1946	8. 5. 1980	Slonokoščena obala
47	Delčnjak (Anton) p. Hugo	franciškan	CE	1938	1. 10. 1969	Francoska Gvajana
48	Karničnik s. Mojca	družba misijonark Jezusa	MB	1941	1974	Zair, Čad, DR Kongo
49	Marinič s. Urša	šolska sestra	MB	1981	25. 10. 2018	Uganda

Tabela 10: Trenutno stanje slovenskih misijonarjev po pripadnosti (štirje misijonarji, ki so odšli nazadnje, so poudarjeni)

8.4 Izredni misijonski mesec oktober 2019

Papež Frančišek je oktober 2019 razglasil za izredni misijonski mesec kot poseben čas za poživitev misijonskega poslanstva celotne Cerkve (in ne samo misijonskih pisarn).

Prva javna napoved

Papež je svojo pobudo razglasil na misijonsko nedeljo, 22. oktobra 2017, z dopisom prefektu Kongregacije za evangelizacijo narodov in obenem z javnim oznanilom po opoldanski molitvi Gospodovega češčenja na Trgu sv. Petra v Vatikanu.

Pobuda je bila predstavljena že maja 2017 na Generalni skupščini narodnih ravnateljev Papeških misijonskih družb (Slovenijo je predstavljal g. Matjaž Križnar). Z ravnatelji se je srečal tudi papež Frančišek in jim v govoru napovedal, da bo k požitvi misijonskega poslanstva povabil vso Cerkev.

Zgodovinske okoliščine

30. novembra 2019 bo minilo sto let od objave apostolskega pisma *Maximum illud*, s katerim je papež Benedikt XV. leta 1919 dal nov zagon misijonski gorečnosti za oznanjevanje evangelija. V istemu duhu je tudi papež Frančišek naročil Kongregaciji in Papeškim misijonskim družbam v Rimu in po svetu, naj pripravijo mesec, ki naj bo posvečen molitvi, premišljevanju in konkretnim pobudam za oživitev misijonske gorečnosti Cerkve.

Štiri smernice

Junija in septembra 2017 so vodstva Kongregacije in Papeških misijonskih družb (PMD) na delovnih srečanjih določili štiri poglavitne razsežnosti za IMMO 2019:

- 1) osebno srečanje slehernega vernika z Jezusom Kristusom, ki je živo navzoč v svoji Cerkvi po evharistiji, branju Božje besede ter osebni in občestveni molitvi;
- 2) razširiti pričevanje svetnikov misijonarjev (že kanoniziranih in v postopkih);
- 3) svetopisemsko, katehetsko, duhovno in teološko izobraževanje in usposabljanje za misijonsko dejavnost;
- 4) konkretna pomoč – zavzetost vse Cerkve, da bo skrbela za »stroške« širjenja evangelija, versko izobraževanje in misijonsko ozaveščanje, še posebej v najbolj revnih občestvih Cerkve.

Namen

V omenjenem pismu prefektu Kongregacije za evangelizacijo narodov je papež naročil, naj se začnejo konkretne priprave ter kapilarna priprava krajevnih Cerkva. Pojasnil je:

»Izredni misijonski mesec naj bo priložnost velike in rodovitne milosti, da bi spodbujali različne pobude in na poseben način okrepili molitev, oznanjevanje evangelija, svetopisemsko in teološko premišljevanje o misijonstvu, dela krščanske ljubezni ter sodelovanje in solidarnost med Cerkvami, da bi se tako misijonsko navdušenje prebudilo in se nikoli zmanjšalo.«

Istega dne je v javni razglasitvi ob opoldanskem *angelusu* papež povedal, da je izredni mesec razglasil:

»Z namenom oživitve misijonov ad gentes, dajanju novega zagona za misijonsko preoblikovanje življenja kristjanov in za prenavljanje pastoralnih dejavnosti.«

Glede Papeških misijonskih družb (in njenih misijonskih pisarn po svetu) pa je na Generalni skupščini narodnih ravnateljev 1. junija 2018 povedal:

»Ta izredni misijonski mesec bo tudi dobrodošla priložnost za prenavljanje naših Papeških misijonskih družb. Vedno se je treba prenavljati: prenavljati srce, prenavljati dela, prenavljati organizacije, kajti sicer bomo vsi skupaj končali v muzeju. Dobro vam je znana moja zaskrbljenost zaradi nevarnosti, da bi se vaše delovanje skrčilo zgolj na urejanje denarnih zadev materialne pomoči. To me resnično skrbi. Spremenili se boste v navadno agencijo, kot jih je v svetu že nešteto, s to razliko, da bo cerkvena. Vendar to ni tisto, kar so ustanovitelji teh Papeških

družb in papež Pij XI. hoteli, ko so jih ustanovili in jih povzdignili na raven službe Petrovega naslednika.«

Vsa občestva v Cerкви na Slovenskem, od škofij, župnij do redovnih skupnosti, cerkvenih ustanov in gibanj, so povabljeni, da v letu 2019, zlasti v mesecu oktobru, pripravijo vsaj eno pobudo na svojem področju z misijonskimi vsebinami.

9 Slovenska in škofijske karitas

Karitas je dobrodelna ustanova Katoliške Cerkve v Sloveniji, ki uresničuje karitativno in socialno poslanstvo Cerkve. Slovensko karitas je 1. maja 1990 ustanovila tedanja Slovenska pokrajinska škofovska konferenca.

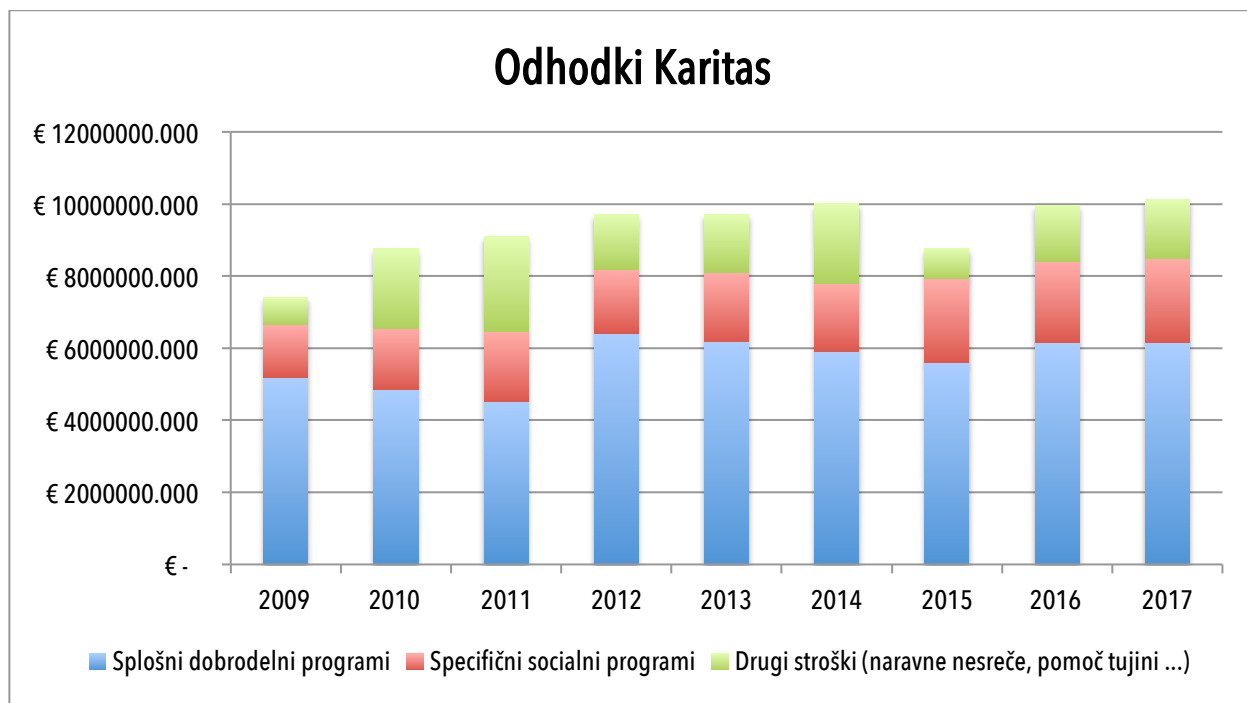
Pomembna dejstva o Slovenski in škofijskih karitas:⁴⁶

- Karitas je v zadnjih desetih letih razdelil več kot **27 milijonov kg hrane**.
- Skupna vrednost programov pomoči v hrani, higienskih pripomočkov, kurjavi, šolskih potrebščinah, plačilu položnic in ob naravnih nesrečah je v zadnjih desetih letih že presegla znesek **50 milijonov evrov**.
- Karitas s hrano, plačilom položnic, rabljenimi oblačili in drugimi oblikami materialne pomoči vsako leto pomaga več kot **20.000 družinam** oziroma **več kot 100.000 socialno ogroženim ljudem**.
- Socialno ogroženi otroci so deležni učne pomoči ter letovanj med poletnimi počitnicami.
- Prostovoljci v župnijskih karitas vsako leto redno razveselijo in obišejo približno **49.000 starejših**.
- V letu 2002 je Karitas soustanovil **prve ambulante za osebe brez zdravstvenega zavarovanja** v Ljubljani.
- Danes v raznih programih, večinoma v sklopu Zavoda Pelikan Karitas in Zavoda Karitas Samarijan, deluje **več kot 40 zaposlenih sodelavcev in strokovnjakov**, predvsem s področja sociale.
- Skupna vrednost **socialnovarstvenih programov** Karitas je v zadnjih desetih letih presegla **13 milijonov evrov**.
- Slovenska karitas sodeluje z misijonarji v Afriki: v dvanajstih letih je podprla gradnjo ali obnovo sedmih šol in vrtca, štirih zdravstvenih centrov in treh porodnišnic ter treh centrov za podhranjene otroke. Vse to danes dnevno lajša življenje **več kot 250.000 ljudem** v Afriki, med katerimi je več kot polovica otrok.
- Vrednost projektov razvojne in humanitarne pomoči v Afriki, na Balkanu in drugje po svetu je v zadnjih desetih letih presegla **5.000.000 evrov**.
- Del poslanstva Karitas je tudi pomoč beguncem, migrantom in žrtvam trgovine z ljudmi. Z namenom ozaveščanja o vzrokih za migracije in njenih posledicah je Slovenska karitas decembra 2017 začela izvajati triletni projekt, ki ga financira Evropska unija; v njem sodeluje 11 nacionalnih Karitas, podpira pa ga tudi Slovenska škofovska konferenca.
- Na vsakega zaposlenega v mreži Karitas je na terenu 91 prostovoljcev.

⁴⁶ Vir: Letna poročila slovenskih škofij in Slovenska karitas.

9.1 Odhodki mreže Karitas v letih 2009-2017 (v EUR)⁴⁷

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Splošni dobrodelni programi	5.194.846,71	4.848.066,00	4.533.199,00	6.419.769,14	6.172.997,38	5.910.701,65	5.601.667,01	6.160.573,89	6.161.756,08
Posebni socialni programi	1.458.719,85	1.706.525,00	1.942.605,00	1.773.411,60	1.930.992,79	1.893.588,07	2.319.898,28	2.247.560,19	2.320.893,72
Drugi stroški (naravne nesreče, pomoč tujini ...)	761.741,00	2.223.315,00	2.626.874,00	1.524.873,64	1.604.530,00	2.198.259,71	849.665,75	1.562.611,91	1.648.249,99
Skupaj vsi odhodki	7.415.307,56	8.777.906,00	9.102.678,00	9.718.054,38	9.708.520,17	10.002.549,43	8.771.231,04	9.970.745,99	10.130.899,80

9.2 Mreža Karitas v letu 2017⁴⁸

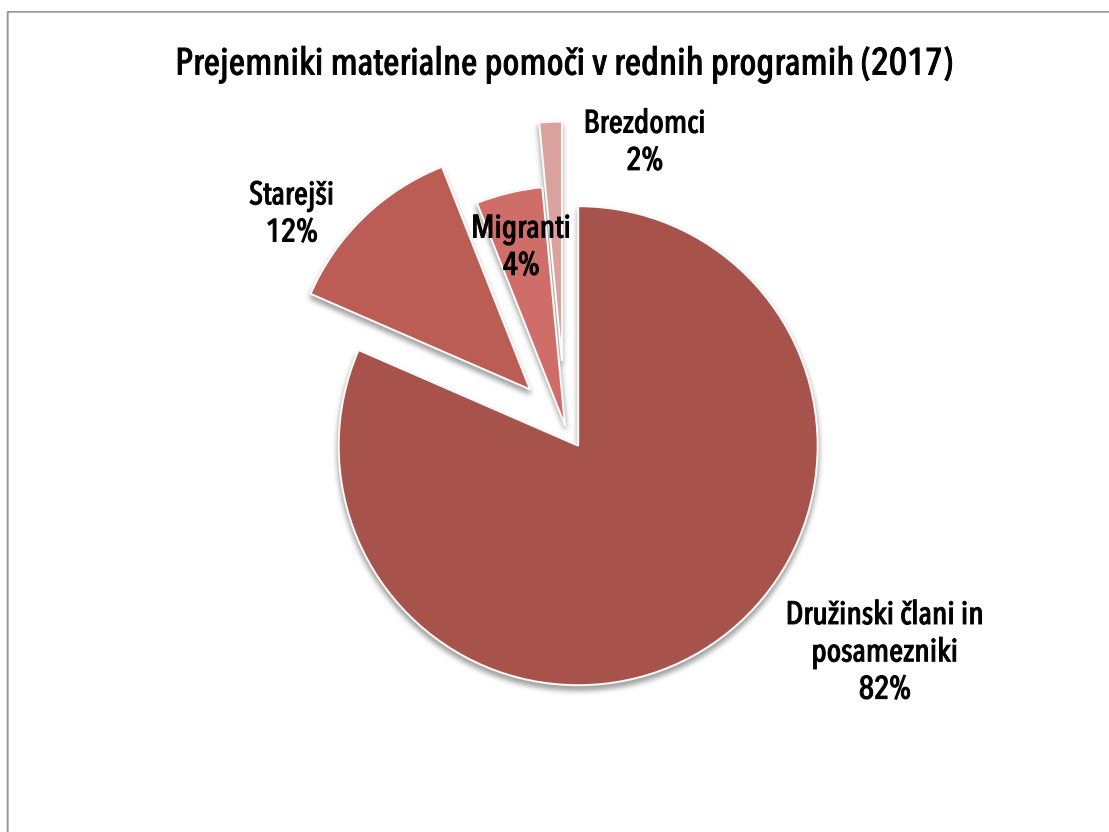
V letu 2017 je v Sloveniji v okviru mreže Karitas delovala krovna organizacija Slovenska karitas, šest škofijskih karitas, **458** župnijskih in območnih karitas ter dva zavoda, ki izvajata socialnovarstvene programe na področju pomoči ženskam v stiski in pomoči odvisnikom. V Karitas je v letu 2017 delovalo več kot **10.890** prostovoljcev, ki so skupaj opravili **548.800 ur prostovoljnega dela**. V letu 2017 so z zbranimi sredstvi pomagali **165.000 ljudem v stiski** po vseh slovenskih krajih, med njimi tudi **49.000** starejšim in **30.000** otrokom. Pomoč v hrani je skupaj prejelo **94.884 oseb**.

⁴⁷ Vir: Letna poročila slovenskih škofij in Slovenska karitas.

⁴⁸ Vir: Letna poročila Slovenske karitas.

Materialno pomoč je v rednih programih pomoči prejelo:

Prejemniki materialne pomoči v rednih programih (2013-17)	2014	%	2015	%	2016	%	2016	%	2017	%
Družinski člani in posamezniki	91410	86,00	86.234	84,31	81.356	84,52	81.356	84,52	77.367	82%
Starejši	10819	10,18	11.606	11,35	11.242	11,68	11.242	11,68	11.829	12%
Migranti	2710	2,55	2.786	2,72	2.318	2,41	2.318	2,41	4.249	4%
Brezdomci	1355	1,27	1.659	1,62	1.345	1,40	1.345	1,40	1.439	2%
Skupaj:	106.294		102.285		96.261		96.261		94.884	

Karitas je glavnino materialne pomoči družinam, otrokom in starejšim razdelila v hrani, obleki, higienskih pripomočkih, v obliki plačila najnujnejših položnic in v obliki šolskih potrebščin. V sklopu materialne pomoči je bilo v letu 2017:

- razdeljenih **3.497** ton hrane;
- **14.785** oseb je prejelo pomoč v obliki plačila položnic;
- **12.549** otrok je prejelo šolske potrebščine v obliki paketa ali bonov za delovne zvezke;
- **1.368** osnovnošolcev in dijakov je bilo deležnih pomoči pri plačilu kosila, prevoza in obšolskih

- dejavnosti;
- **212** otrok je bilo vključenih v botrstvo in posvojitve na razdaljo, otroci pa so bili deležni tudi obdarovanj ob praznikih in učne pomoči;
 - v letovanju družin, otrok in starejših v Portorožu je bilo vključenih **581** oseb.

Strokovni delavci in usposobljeni prostovoljci na škofijskih in župnijskih Karitas so:

- izvedli več kot **14.000** individualnih svetovanj, v katera je bilo vključenih **5.445** gospodinjev;
- v različne oblike družabnih dogodkov je bilo vključenih **19.275** starejših;
- prostovoljci so z več kot **90.000** obiski razveselili več kot **41.208** starejših;
- **3.362** družinskih članov iz socialno ogroženih družin je bilo vključenih v strokovno vodene skupine, delavnice in izobraževanja;
- več kot **19.000** otrok je bilo vključenih v obdarovanja, delavnice, družabne dogodke; od tega **442** v centre za mlade in otroke.

Poleg splošnih dobredelnih programov organizacije Karitas izvajajo tudi socialnovarstvene programe na področju pomoči odvisnikom, materinskih domov, brezdomcev, ambulant za osebe brez zavarovanja in pomoči žrtvam trgovine z ljudmi. Tako je v materinskih domovih v lanskem letu bivalo **166** žensk in otrok, v sprejemne in terapevtske centre ter v komune je bilo vključenih **228** odvisnikov; v zavetiščih za brezdomce ter v trajni namestitvi je bilo oskrbe deležnih **85** oseb. V ljudskih kuhinjah je hrano redno prejemale **463** oseb. Prav tako je Karitas pomagal žrtvam trgovine z ljudmi.

9.3 Državna sredstva za mrežo Karitas

Kot pravna oseba zasebnega prava se Cerkev lahko poteguje tudi za sredstva iz državnega proračuna, na primer za dobrodelnost in izvedbo programov na socialnem področju. Organizirana dobrodelnost se je v Cerkvi na Slovenskem začela z demokratičnimi spremembami leta 1990, ko je bila ustanovljena Slovenska karitas.

9.4 Viri za realizacijo odhodkov v letu 2017⁴⁹

Največji vir za realizacijo odhodkov so v letu 2017 predstavljali donatorji s 43,3 % (31,5 % donacije in sponzorstva ter 11,7 % poklonjena hrana in material podjetij ter posameznikov), sledijo državna sredstva (razpisi ministrstev, dohodnina, zavodi ...) z 20 %, hrana iz EU-sklada s 15 %, Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij z 12,4 % ter občine s 5,9 %. Preostala sredstva v višini 3,4 % so prispevali drugi manjši financerji.

⁴⁹ Vir: Letna poročila Slovenske karitas.

9.5 Zaposleni v Karitas⁵⁰

V škofijskih Karitas, zavodih in na Slovenski karitas je bilo v letu 2017 na področju splošne dobrotelnosti, v programih in splošnem delovanju, redno zaposlenih 35 oseb in 12 oseb v okviru javnih del. Tovrstne stroške dela večinsko pokrivajo Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij in Zavod RS za zaposlovanje v sklopu programov aktivnega zaposlovanja.

Na področju specifičnih in socialnovarstvenih programov pomoči odvisnikom, ženskam v stiski, brezdomcem, osebam brez zdravstvenega zavarovanja, migrantom in žrtvam trgovine z ljudmi, kjer stroške dela večinsko financira Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, je delovalo 56 redno zaposlenih in 13 v okviru javnih del.

Trije zaposleni so delovali na področju preventive in izobraževanj, eden na področju mednarodne humanitarne in razvojne pomoči Slovenske karitas ter v sklopu projektov globalnega učenja.

⁵⁰ Vir: Letna poročila Slovenske karitas.

10 Financiranje in plačevanje davkov Katoliške Cerkve

Glavni vir prihodkov Katoliške Cerkve v Sloveniji predstavljajo prostovoljni darovi vernikov, ki so prvenstveno namenjeni financiranju verske dejavnosti (bogoslужje, kateheza, vzdrževanje duhovnikov ipd.), pa tudi vzdrževanju stavb, sakralne kulturne dediščine in drugim materialnim stroškom. Država verske dejavnosti Katoliške Cerkve ne financira, ampak sofinancira samo tiste dejavnosti, ki so družbeno in splošnokoristne (npr. vzdrževanje in obnova sakralne kulturne dediščine nacionalnega pomena, karitativna dejavnost in socialna pomoč, arhivi, šolstvo ipd.). Cerkev večino teh sredstev prejme s kandidiranjem na javnih razpisih.

Zakonska podlaga za sofinanciranje splošnokoristnih dejavnosti, ki jih opravljajo verske skupnosti, je predstavljena v naslednjih dokumentih:

- Zakon o verski svobodi (27. in 28. člen);
- Odločbe Ustavnega sodišča RS št. U-I-92/01 in Rm-1/02;
- Odločbe Ustavnega sodišča RS št. U-I-107/96, U-I-121/97, U-I-326/98 in U-I-92/07;
- Zakon o ratifikaciji Sporazuma med Republiko Slovenijo in Svetim sedežem o pravnih vprašanjih (UL RS št. 13/2004);
- Zakon o davku na dodano vrednost (UL RS št. 117/2006).

Za Cerkev so zavezujoče tudi norme o pridobivanju in upravljanju premoženja, kakor jih navaja *Zakonik cerkvenega prava* (kann. 1254–1310).

10.1 Namenska finančna državna pomoč za plačilo prispevkov verskim uslužbencem

Ministrstvo za kulturo RS na podlagi 32. člena *Zakona o državni upravi*, 7. točke prvega odstavka 30. člena *Zakona o verski svobodi* (ZVS) in 28. člena ZVS ter vloge, ki jo vloži Katoliška Cerkev vsak mesec, izda odločbo z namenitvijo državne finančne pomoči za plačilo prispevkov verskim uslužbencem. Namenska državna pomoč se izplačuje za pokritje prispevkov za socialno varnost od osnove najmanj v višini 48 % povprečne plače za predzadnji mesec pred mesecem, v katerem se določa zavarovalna osnova, za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje in za obvezno zdravstveno zavarovanje.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Št. zavarovancev	1097	1066	1016	971	929	891	840	823	817	804	793
Znesek skupaj na leto (v EUR)	2.148.215,37	2.335.041,48	2.364.799,14	2.324.219,08	2.273.009,06	1.173.460,12	1.781.071,35	1.602.203,82	1.598.377,83	1.606.058,65	1.616.638,99
Povprečni znesek na zavarovanca na leto (v EUR)	1958,26	2190,47	2327,56	2393,63	2446,73	1317,01	2120,32	1946,78	1956,40	1997,59	2038,64

Povprečni znesek na zavarovanca na mesec (v EUR)	163,19	182,54	193,96	199,47	203,89	109,75	176,69	162,23	163,03	166,47	169,89
--	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

10.2 Prihodki verskih skupnosti od donacije 0,5 % dohodnine

Prihodki verskih skupnosti od donacije 0,5 % dohodnine v letu 2017⁵¹

Davčni zavezanci lahko zahtevajo, da se do 0,5 % dohodnine, odmerjene po Zakonu o dohodnini od dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo, nameni za financiranje splošnokoristnih namenov ter za financiranje političnih strank in reprezentativnih sindikatov.

Za namenitev dela dohodnine za donacije za leto 2017 se je odločilo **461.764 (30 %)** zavezancev, za katere je bil pripravljen informativni izračun dohodnine. Zavezanci so del dohodnine za donacije namenili **5.228** različnim upravičencem (lansko leto **5.054**) v skupnem znesku **4.599.270,79 €** (lansko leto **4.603.843,18 €**).

V letu 2017 je bilo na seznamu 5.228 (leta 2016 5.054) prejemnikov donacije 0,5 % dohodnine. Na seznamu prejemnikov je bilo 54 registriranih verskih skupnosti v RS,⁵² ki so skupaj od 9.199 zavezancev prejele 59.768,34 €. Najvišji znesek je iz naslova registriranih verskih skupnosti prejela Islamska skupnost v Republiki Sloveniji (22.270,96 €), sledita Srbska pravoslavna cerkev Metropolija Zagrebško-Ljubljanska (20.219,87 €) ter Evangeličanska cerkev AV v Republiki Sloveniji (3.419,38 €).

Katoliško Cerkev v Sloveniji tvorita 1.102 sestavna dela (župnije, redovne skupnosti, župnijske in škofijske karitas, samostani, dekanije itd.). Iz naslova donacij 0,5 % dohodnine so sestavnideli Katoliške Cerkve prejeli od 27.927 upravičencev 210.762,74 €. Od navedenega seštevka je 16.355 upravičencev namenilo 131.713,48 € Slovenski karitas. K sestavnim delom je treba prišteti še 43 zavodov, dobrodelnih fundacij, izobraževalnih ustanov ipd., ki sicer delujejo v sklopu Katoliške Cerkve v Sloveniji, vendar niso med sestavnimi deli in niti niso samostojne verske skupnosti. Tem 43 upravičencev je 4.808 zavezancev v letu 2017 namenilo 55.632,60 € dohodnine. Skupaj so tako v letu 2017 vsi pravni subjekti in sestavni deli Katoliške Cerkve v Sloveniji od 32.735 donatorjev prejeli 266.395,34 €.

⁵¹ Vir: Finančna uprava Republike Slovenije, v:

<http://www.fu.gov.si/?id=240#xPrejemniki%20namenitve%20dela%20dohodnine%20za%20donacije> (pridobljeno 10. oktobra 2018).

⁵² Vir: Ministrstvo za kulturo, Urad za verske skupnosti, v:

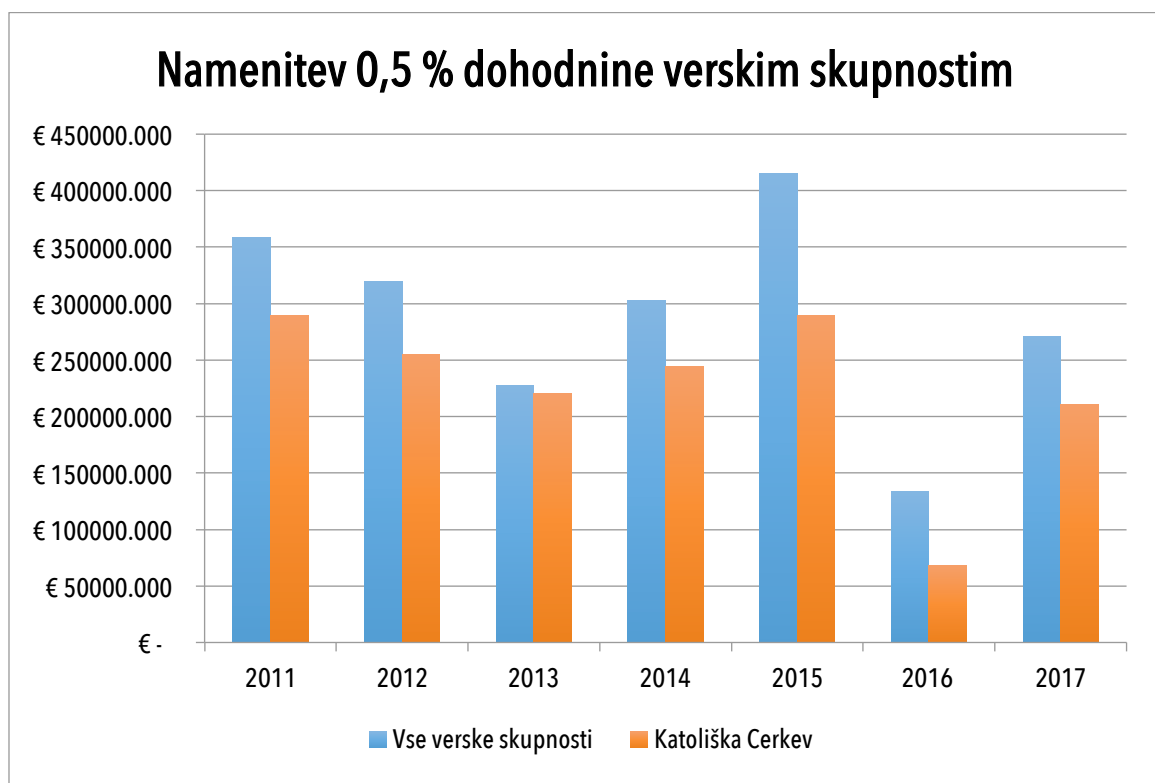
http://www.mk.gov.si/si/delovna_podrocja/urad_za_verse_skupnosti/register_cerkva_in_drugih_verse_skupnosti/ (pridobljeno 20. novembra 2018).

Povprečni znesek posamezne donacije za upravičence sestavnih delov Katoliške Cerkve je 7,55 EUR; najnižji povprečni znesek 4,12 EUR je prejela Škofija Murska Sobota, najvišjega povprečnega, 19,80 EUR, pa Župnijski zavod sv. Janeza Krstnika.

Razlika med leti 2015, 2016 in 2017 je nastala zaradi drugačne metodologije seštevka, saj smo v letu 2016 upoštevali le tiste upravičence, ki so bili evidentirani s strani FURS-a kot verske skupnosti; med temi ni bilo Slovenske karitas in drugih dobrodelnih organizacij, ki so sestavni del Katoliške Cerkve.

Prihodki verskih skupnosti od donacije 0,5 % dohodnine (vrednosti v EUR)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ⁵³	2017
Vse verske skupnosti	358.411,68	319.791,35	227.426,97	302.872,27	415.208,54	133.638,13	270.531,08
Katoliška Cerkev	289.885,26	254.769,35	220.026,11	244.596,38	289.871,23	68.322,80	210.762,74
Delež donacij Katoliški Cerkvi v %	80,88	79,67	96,75	80,76	69,81	51,13	77,91

⁵³ V izračunu za leto 2016 so upoštewane samo verske skupnosti, ki jih v evidenci vodi FURS.

10.3 *Obdavčitev cerkvenih ustanov in verskih delavcev*

Cerkvene ustanove kot pravne osebe zasebnega prava ter verski delavci plačujejo predvsem naslednje davke in prispevke:

1. davek od vseh stavbnih zemljišč, razen za cerkve;
2. davek od dohodkov pravnih oseb za pridobitne prihodke (prodaje, najemnine, obresti ...); izvzeti so darovi in drugi nepridobitni prihodki;
3. davek ob prodaji nepremičnin;
4. prispevek za vzdrževanje gozdnih cest (lastniki gozdov);
5. obvezno članarino za članstvo v Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (lastniki zemljišč);
6. 22 % DDV pri nakupih opreme, obnovi nepremičnin, tudi cerkva itd.; ker cerkvene ustanove niso zavezanke za DDV, plačani DDV ni povrnjen;
7. dohodnino od prihodkov, kakor je opredeljeno v Zakonu o dohodnini.

O višini sredstev, ki jih država daje posameznim pravnim osebam zasebnega prava, veliko pove naslednji podatek: cerkvene pravne osebe so lastnice številnih kulturnih spomenikov v naši državi, država pa jim za njihovo vzdrževanje in obnovo namenja le 18,9 % denarja od deleža, ki ga sicer daje v te namene. Poleg tega cerkvenopravne osebe plačajo višji DDV ob obnovah kulturnih spomenikov, kot jim država nameni pomoči za njihovo vzdrževanje.

Dohodnino od prihodkov, kakor to določa Zakon o dohodnini (ZDoh-2), plačujejo vsi verski delavci s pogodbo; verski delavci, ki nimajo pogodbe o zaposlitvi (npr. duhovniki, redovnice in redovniki itd.), pa plačujejo normirano dohodnino.

Država ne financira verske dejavnosti Katoliške Cerkve. Finančna pomoč države Katoliški Cerkvi je v skladu z ustavo, zakoni **ter odločbo Ustavnega sodišča. Katoliška Cerkev s plačevanjem različnih vrst davkov plača vsaj desetkrat več, kot država nameni za sofinanciranje socialnih prispevkov verskih uslužbencev.**

Za objektivno sliko obdavčitve dohodkov cerkvenih pravnih oseb je treba prikazati celotno davčno sliko, torej davke, ki jih Cerkev plačuje. Bistveno je, da Cerkev plačuje davke za vse dohodke iz pridobitne dejavnosti. Pri tem je pridobitna dejavnost lahko samo dopolnilna dejavnost neobdavčeni nepridobitni dejavnosti oziroma dejavnosti, ki je dobrodelne oziroma socialne narave.

Dejstva o financiranju Katoliške Cerkve v Sloveniji:

- Katoliška Cerkev in njene pravne osebe (župnije, škofije, redovne skupnosti, društva, organizacije ...) se večinoma financirajo z **darovi vernikov** in donacijami.
- Vsi slovenski duhovniki, redovnice in redovniki ter verski delavci plačujejo dohodnino, kakor to določa Zakon o dohodnini.

- Državni delež sofinanciranja verskih skupnosti je v Sloveniji **0,8 EUR** na posameznega člana naše verske skupnosti (absolutna vrednost državnega sofinanciranja vseh verskih skupnosti na prebivalca znaša 5,81 EUR). V Nemčiji država z zbranim davkom nameni **200-krat večji delež** sofinanciranja na prebivalca kot v Sloveniji, v Avstriji **85-krat** večji in na Hrvaškem **12-krat** večji delež.
- Za delovanje Karitas, šol, arhivov in obnovo zaščitenih kulturnih spomenikov s kandidiranjem na javnih razpisih prejme tudi državna sredstva. **Porabo nadzorujejo različne državne službe**, med drugim tudi *Komisija za preprečevanje korupcije* in *Računsko sodišče RS*.
- **Ustavno sodišče RS je ugotovilo, da ustavno načelo ločitve države in verskih skupnosti ne pomeni, da je vsakršna materialna pomoč države Cerkvam in drugim verskim skupnostim izključena** (prim. odločbe Ustavnega sodišča RS št. U-I-92/01 in Rm-1/02). Država je zato dolžna s Cerkvami in verskimi skupnostmi vzpostavljati in ohraniti odnos trajnega sodelovanja in dialoga (prim. odločbe Ustavnega sodišča RS št. U-I-107/96, U-I-121/97, U-I-326/98 in U-I-92/07).
- Državno sofinanciranje socialnih prispevkov verskih delavcev ne pomeni financiranja verske dejavnosti. **Namenjajo se izključno za zagotavljanje socialne varnosti verskih delavcev, ki so državljani Republike Slovenije in opravljajo splošnokoristno dejavnost** (glej poglavje 2.9.1 *Namenska finančna državna pomoč za plačilo prispevkov verskim uslužbencem*). Gre torej za zagotavljanje **pravice do socialne varnosti iz 50. člena Ustave RS** v povezavi z uveljavljanjem javnega interesa oziroma načela socialne države (2. člen) ob zagotovitvi enakopravnosti (14. člen) zlasti s kulturnimi delavci. Tudi tem država financira socialne prispevke, podobno kot namenja proračunska sredstva za športno dejavnost. Sicer pa je državno financiranje socialnih prispevkov verskih delavcev običajno v številnih evropskih državah (npr. v Belgiji, na Češkem, v Litvi, Nemčiji, na Madžarskem, Poljskem in Slovaškem).

Študija Državnega zbora RS *Javno financiranje verskih skupnosti – analiza*⁵⁴ je pokazala, da se razne oblike državnega prispevka verskim skupnostim v Evropi razlikujejo od države do države. Če primerjamo količino sredstev in število prebivalcev v posamezni državi ter vsoto javnih sredstev, ki se po razpoložljivih podatkih namenja na posameznega prebivalca, je vrstni red držav, ki namenijo največ sredstev verskim skupnostim, sledeč:⁵⁵

Država	Sredstva na prebivalca v EUR
Finska	190,67

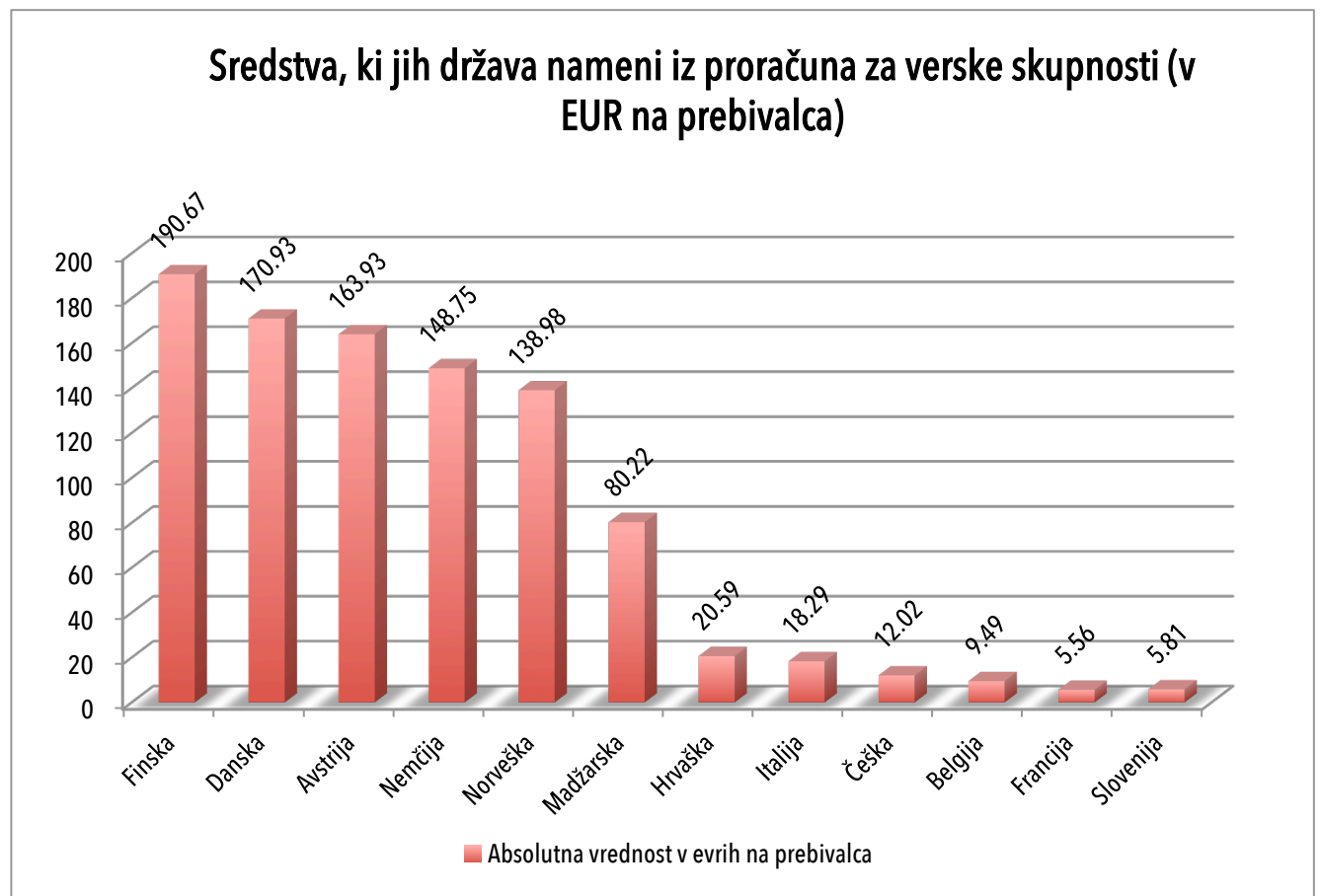
⁵⁴ Državni zbor RS, *Javno financiranje verskih skupnosti – analiza*, Ljubljana, 23. januar 2015, v: http://www.dz-rs.si/wps/PA_DZ-LN

RazNaloge/RazNalogeRes?unid=605A8BD854C26275C1257D9E004732C9&fn=vN6zQfb51yRzOI3mNvXKMg==&server=KlIsy07xoTni3/DEWdgVg== (pridobljeno 7. julij 2015).

⁵⁵ Absolutna vrednost v EUR na prebivalca. Prim.: Javno financiranje verskih skupnosti. Državni zbor RS. Ljubljana 2014.

Danska	170,93
Avstrija	163,93
Nemčija	148,75
Norveška	138,98
Madžarska	80,22
Hrvaška	20,59
Italija	18,29
Češka	12,02
Belgija	9,49
Francija	5,56
Slovenija	5,81

Izrazito izstopajo Finska, Danska, Avstrija, Nemčija in Norveška, v katerih država iz lastnega proračuna na prebivalca namenja več kot 100 EUR sredstev na prebivalca. Slovenija je v tej skupini zadnja, saj na prebivalca nameni verskim skupnostim le 5,81 EUR.

11 Kristjanofobija in kazniva dejanja zoper Katoliško Cerkev v Sloveniji

V Sloveniji je prisotna kristjanofobija ali protikrščansko delovanje, ki je vsak izraz nestrpnosti, diskriminacije, vandalizma, strahu, odpora, izključevanja, sovraštva ali žalitev do krščanstva, krščanskih simbolov in vernikov. Izraz kristjanofobija označuje nerazumen strah in odpor do krščanstva, zažiganje križev, skrunjenje cerkva in kapelic in druga žaljiva dejanja, ki se pogosto skrijejo pod besedno zvezo »umetniški izraz«. Ob tem so skrb zbujajoči primeri medijskega linča, širjenja predsodkov ter stigmatizacije kristjanov kot tudi politični in družbeni interesi iz ozadja, ki omejujejo delovanje verskih skupnosti.

Na evropski ravni na tem področju deluje nevladna in neprofitna organizacija Observatory on Intolerance and Discrimination against Christians / Opazovalnica proti nestrpnosti in verski diskriminaciji s sedežem na Dunaju.⁵⁶

V nadaljevanju so popisani primeri kristjanofobije za leto 2018 ter statistika kaznivih dejanj zoper sakralne objekte v obdobju 2007–2018.⁵⁷

11.1 Evidentirani primeri kristjanofobije v Sloveniji v letu 2018

1. Skrunitev ljubljanske stolnice s sovražnim grafitom (16. januar 2018)

Storilec je na fasado stolne cerkve v Ljubljani zapisal žaljiv zapis zoper Marijo, Božjo Mater. Grafit je verjetno odziv na zavzemanje molivcev pred ginekološko kliniko v Ljubljani, kjer so molili za nerojene otroke.

2. Žalitev kristjanov in muslimanov z gledališko predstavo Slovenskega mladinskega gledališča (26. maj 2018)

V koprodukciji Slovenskega mladinskega gledališča so v mesecu maju v mestu Brno na Češkem uprizorili gledališko predstavo, s katero so žalili verska čustva kristjanov in muslimanov. Predstava z naslovom *Naše nasilje in vaše nasilje*, s katero je Slovensko mladinsko gledališče gostovalo na mednarodnem gledališkem festivalu, je vsebovala uprizoritev s provokativnimi prizori, med katerimi je prizor, v katerem Jezus Kristus posili muslimanko. Pred gledališčem je protestiralo več manjših krščanskih skupin, umik predstave pa so zahtevali v Češki škofovski konferenci in komunistični svetniki v mestnem svetu Brna.

Povezavi:

- <https://www.delo.si/kultura/oder/ceski-dostojanstveniki-nocejo-frljica-54071.html>,

⁵⁶ <http://www.intoleranceagainstchristians.eu>.

⁵⁷ Zadnja posodobitev podatkov za leto 2018 je na dan 15. november 2018.

- <https://siol.net/novice/slovenija/neonacisti-prekinili-predstavo-slovenskega-gledalisca-v-brnu-468542>.

3. Kolumna Marka Radmiloviča v Tedenski glosi na Radiu Slovenija

Kolumnist Marko Radmilovič v svojem besedilu širi nestrpnost do kristjanov in katoliških duhovnikov, posplošuje prakso nekaterih ameriških škofij o neučinkoviti zaščiti otrok in mladoletnikov tudi na Cerkev v Sloveniji ter brez utemeljenih dokazov širi strah in nezaupanje do krščanstva.

Povezava:

- <http://www.rtv slo.si/kolumne/marko-radmilovic/v-zacetku-je-bila-beseda/466247>.

4. Grafit z grožnjami s smrtjo generalnemu tajniku SŠK

Neznani storilec je v večernih urah 14. novembra 2018 na eni od ljubljanskih ulic s svetlozeleno barvo zapisal velik napis, s katerim generalnemu tajniku Slovenske škofovske konference grozi s smrtjo. Glede sovražnega grafita, ki je tudi neposredna grožnja, je bila podana prijava na policijo. V zvezi z navedenim poteka predkazenski postopek zaradi suma storitve kaznivega dejanja grožnje po 135. členu Kazenskega zakonika.

Povezave:

- <https://www.vecer.com/policija-potrdila-prijavo-glede-grafita-z-groznjo-strehovcu-tadej-strehovec-mrtev-bos-6613299>,
- <https://www.24ur.com/novice/crna-kronika/v-ljubljani-sovrazni-grafit-proti-duhovniku-strehovcu.html>,
- <https://siol.net/novice/slovenija/v-ljubljani-grafit-ki-duhovniku-strehovcu-grozi-s-smrtjo-482982>.

11.2 Ropi, tatvine, vlomi in druga kazniva dejanja zoper objekte ali osebe Katoliške Cerkve v Sloveniji⁵⁸

Slovenski duhovniki postajajo vedno pogosteje tarča napadov, ropov in tatvin, zato letos prvič objavljamo tabelo s statistiko kaznivih dejanj, ki jih je obravnavala policija po izbranem podrobnem prizorišču »cerkev, župnišče, kapelica« v letih 2007–2017 po posameznih PU. V zadnjih desetih letih se je v slovenskih sakralnih prostorih zgodilo 2.620 kaznivih dejanj, ki jih je evidentirala policija.

Število kaznivih dejanj na leto

Število kaznivih dejanj/leto													
Policijska uprava	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018 ⁵⁹	Skupna vsota
PU CELJE	34	51	13	33	54	16	25	8	16	25	22	4	384
PU KOPER	3	18	10	12	4	4	8	3	9	9	5	6	107
PU KRANJ	8	16	26	18	36	41	22	3	18	26	26	1	259

⁵⁸ Vir: Ministrstvo za notranje zadeve RS, Policija; podatki zajemajo podatke za objekte vseh krščanskih Cerkva v Sloveniji.

⁵⁹ Podatki za leto 2018 na dan 15. november 2018.

PU LJUBLJANA	78	58	46	83	104	66	82	55	65	63	53	24	902
PU MARIBOR	31	44	31	56	101	40	26	11	15	22	20	6	441
PU MURSKA SOBOTA	14	4	10	8	8	8	9	7	3	5	5	1	103
PU NOVA GORICA	4	15	30	20	7	7	10	11	9	27	25	6	178
PU NOVO MESTO	16	13	16	22	16	27	28	14	23	14	14	1	246
Skupna vsota	188	219	182	252	330	209	210	112	158	191	170	49	2.620

Iz podatkov, ki jih je zbrala in posredovala policija, izhaja, da je v primerjavi z letom 2016 v letu 2017 delež vlomov oziroma kaznivih dejanj zoper Katoliško Cerkev v Sloveniji upadel za 28,8 %, povečala pa se je škoda, ki je iz njih nastala: s 106.200 evrov na 286.500 evrov. Delni podatki za leto 2018 kažejo, da se je število kaznivih dejanj dodatno znižalo na 49. V letu 2017 se je povečal delež preiskanih kaznivih dejanj z 12,9 % na 40,4 %. V letu 2016 se je 139 obravnavanih kazenskih primerov končalo s kazensko ovadbo, leta 2017 pa 99.

Sledi splošen pregled obravnavanih kaznivih dejanj po enotah, poglavjih, mesecih in zaključnih dokumentih tekoče evidence za območje Republike Slovenije in primerljivo mesečno obdobje do meseca oktobra.⁶⁰

Prikaz vsebuje naslednje podatke:

- tekoči podatki za leto 2018 do dne 15. novembra 2018,
- obdobje 2017-2018,
- zaključek: ovadba,
- obravnava s strani vseh enot policije,
- območje storitve vseh občin,
- vključena podrobna prizorišča: cerkev, župnišče, kapelica, samostan,
- vse oblike kriminalitete,
- izbrani členi: (Poškodovanje ali uničenje stvari, ki so posebnega kulturnega pomena ali naravne vrednote; Poškodovanje tuje stvari; Požig; Rop; Tatvina; Velika tatvina),
- vse kriminalistične označbe,
- vsi predmeti,
- vse kazenske ovadbe.

Pregled obravnavanih kaznivih dejanj (KD) po enotah obravnave

Organizacijska enota obravnave kaznivega dejanja	2017			2018		
	Število kaznivih dejanj	Škoda v 1.000 EUR	Delež preiskanih KD	Število kaznivih dejanj	Škoda v 1.000 EUR	Delež preiskanih KD
PU CELJE	8	7,8	12,5 %	4	0,8	50,0 %
PU KOPER	3	2,3	100,0 %	6	1,0	66,7 %
PU KRANJ	14	6,1	42,9 %	1	0,5	0,0 %

⁶⁰ Vir: Policija, pridobljeno 22. novembra 2017.

PU LJUBLJANA	33	29,3	12,1 %	24	15,5	25,0 %
PU MARIBOR	10	7,6	50,0 %	6	9,1	33,3 %
PU MURSKA SOBOTA	4	2,9	0,0 %	1	0,1	100,0 %
PU NOVA GORICA	7	1,5	0,0 %	6	11,5	0,0 %
PU NOVO MESTO	9	8,6	11,1 %	1	0,8	0,0 %
Skupaj	88	66,1	22,7 %	49	39,3	30,6 %

Pregled kaznivih dejanj po poglavjih in členih Kazenskega zakonika

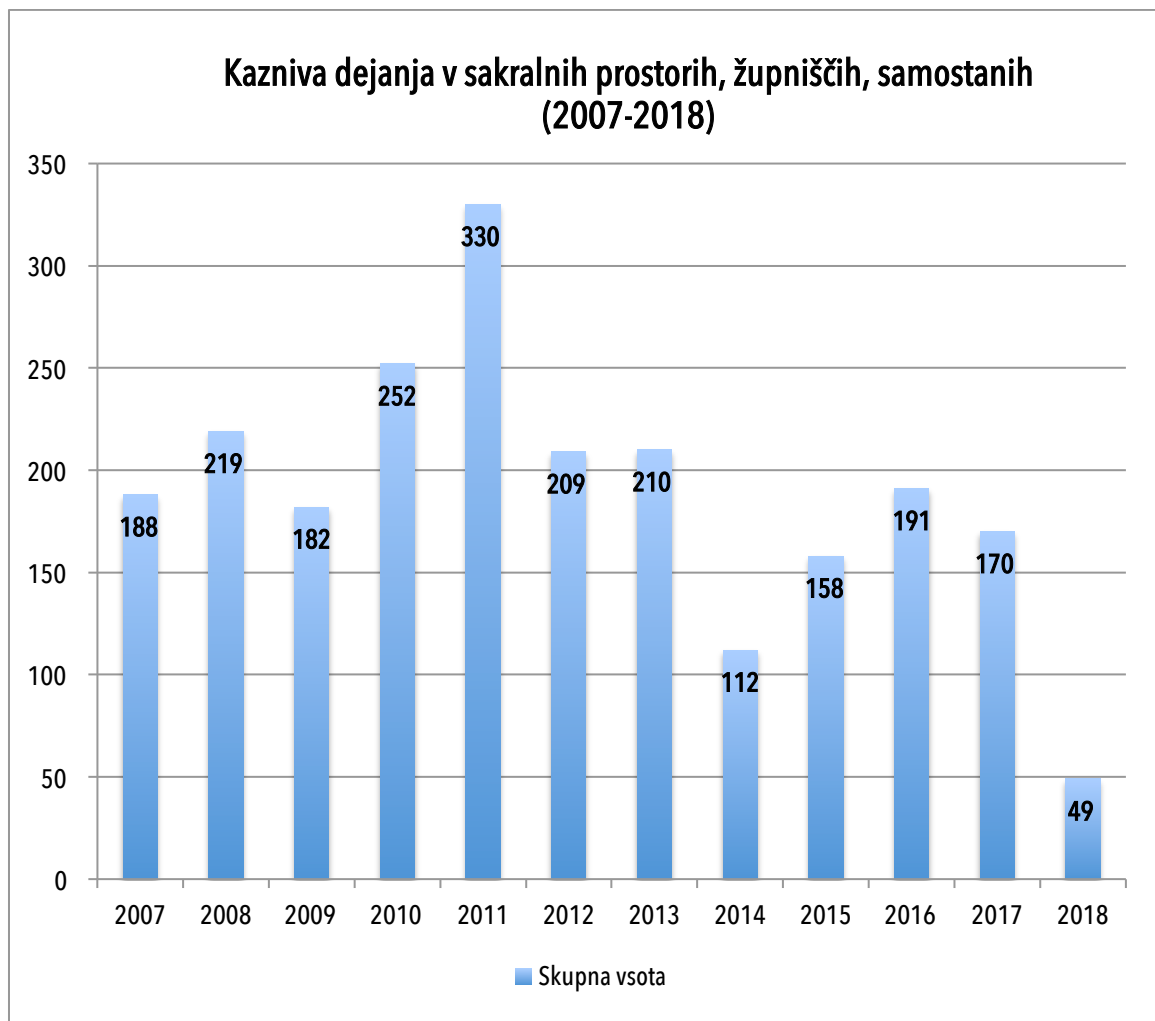
Poglavje KZ obravnave kaznivega dejanja	2017			2018		
	Število kaznivih dejanj	Škoda v 1.000 EUR	Delež preiskanih KD	Število kaznivih dejanj	Škoda v 1.000 EUR	Delež preiskanih KD
KD Zoper premoženje	88	66,1	22,7 %	49	39,3	30,6 %
204. Tatvina	32	18,2	18,8 %	21	5,8	38,1 %
205. Velika tatvina	46	39,2	23,9 %	18	17,3	16,7 %
206. Rop	1	2,3	0,0 %	1	0,2	100,0 %
220. Poškodovanje tuje stvari	2	4,0	50,0 %	9	16,0	33,3 %
Skupaj	81	63,7	28,6 %	49	39,3	30,6 %

Pregled obravnavanih kaznivih dejanj po mesecih

Mesec obravnave kaznivega dejanja	2017			2018		
	Število kaznivih dejanj	Škoda v 1.000 EUR	Delež preiskanih KD	Število kaznivih dejanj	Škoda v 1.000 EUR	Delež preiskanih KD
Januar	5	3,0	20,0 %	3	10,0	0,0 %
Februar	6	11,9	33,3 %	7	10,4	57,1 %
Marec	4	4,1	0,0 %	6	1,7	0,0 %
April	4	0,8	25,0 %	2	0,4	50,0 %
Maj	10	8,3	0,0 %	10	10,1	30,0 %
Junij	7	2,0	28,6 %	2	0,3	50,0 %
Julij	7	6,5	0,0 %	4	0,9	25,0 %
Avgust	7	2,1	71,4 %	6	1,2	66,7 %
September	7	8,5	57,1 %	5	1,3	20,0 %
Oktober	11	6,7	36,4 %	3	2,5	0,0 %
November	13	5,5	7,7 %	1	0,5	0,0 %
Skupaj	81	59,4	0,0 %	49	39,3	30,6 %

Pregled obravnavanih kaznivih dejanj po zaključnih dokumentih

Zaključni dokument	2017			2018		
	Število kaznivih dejanj	Škoda v 1.000 EUR	Delež preiskanih KD	Število kaznivih dejanj	Škoda v 1.000 EUR	Delež preiskanih KD
KAZENSKA OVADBA	88	66,1	22,7 %	49	39,3	30,6 %
Skupaj	88	66,1	22,7 %	49	39,3	30,6 %

12 Civilna zakonodaja in cerkve ter druge verske skupnosti v Sloveniji

V nadaljevanju je predstavljena pomembnejša veljavna državna zakonodaja, ki določa pravni položaj cerkva in drugih verskih skupnosti v RS, zlasti Katoliške Cerkve.⁶¹

- *Ustava Republike Slovenije* (7., 14., 16., 41., 46., 63., 123. člen) (Uradni list RS, št. 33/1991, 42/1997, 66/2000, 24/2003, 69/2004, 68/2006);
- *Sporazum med Republiko Slovenijo in Svetim sedežem o pravnih vprašanjih* (Zakon o ratifikaciji Sporazuma med Republiko Slovenijo in Svetim sedežem o pravnih vprašanjih, Uradni list RS – MP, št. 4/2004);
- *Zakon o verski svobodi (ZVS)* (Uradni list RS, št. 14/2007, 46/2010, 40/2012, 100/2013);
- *Zakon o pravnem položaju verskih skupnosti v Republiki Sloveniji* – 20. člen (Zakon o pravnem položaju verskih skupnosti v Republiki Sloveniji, ki ga je sprejela skupščina Socialistične Republike Slovenije, je bil objavljen v Uradnem listu SRS, št. 15/76. Z uveljavitvijo Zakona o verski svobodi (Uradni list RS, št. 14/07) so prenehale veljati določbe Zakona o pravnem položaju verskih skupnosti v Republiki Sloveniji, razen določb 20. člena, ki so ostale v veljavi);
- *Sporazum med Slovensko škofovsko konferenco in Vlado Republike Slovenije o duhovni oskrbi vojaških oseb v Slovenski vojski*;
- *Pravilnik o organizaciji in izvajanju verske duhovne oskrbe v bolnišnicah in pri drugih izvajalcih zdravstvenih storitev* (Uradni list RS, št. 100/2008);
- *Pravilnik o organizaciji in izvajanju verske duhovne oskrbe v zavodih za prestajanja kazni zapora, vzgojnih zavodih, prevzgojnih zavodih in zavodih za usposabljanje* (Uradni list RS, št. 101/2008);
- *Pravilnik o organizaciji in načinu verske duhovne oskrbe v policiji* (Uradni list RS, št. 72/2007);
- *Pravilnik o organizaciji religiozne duhovne oskrbe* (Uradni list RS, št. 58/2003).

Odločitve Ustavnega sodišča, ki zadevajo področje verske svobode in cerkva ter drugih verskih skupnosti

1. Odločba št. **U-I-92/07** z dne 15. 4. 2010 (Uradni list RS, št. 46/2010).

Akt: Zakon o verski svobodi (Uradni list RS, št. 14/07) (ZVS), 1. odst. 13. čl., 1. in 5. tč. 14. čl., 22. čl., 23. čl., 24. čl., 3. odst. 24. čl., 4. odst. 24. čl., 25. čl., 2. odst. 25. čl., 26. čl., zadnji st. 1. odst. 27. čl., 5. odst. 27. čl., 3. odst. 29. čl., 30. čl. in 32. čl.), Zakon o pravnem položaju verskih skupnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list SRS, št. 15/76 in 42/86, ter Uradni list RS, št. 22/91) (ZPPVS), 20. čl., Zakon o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) (ZObr), 3. odst. 52. čl., <http://odlocitve.us-rs.si/usrs/us-odl.nsf/o/525A00D4A9080D2AC1257736004527C4>.

2. Sklep **Up-2229/08** z dne 28. 5. 2009 (Uradni list RS, št. 43/2009).

⁶¹ Vir: Ministrstvo za kulturo RS; v: http://www.mk.gov.si/si/delovna_podrocja/urad_za_verse_skupnosti/zakonodaja_in_drugi_dokumenti/#c17925 (pridobljeno dne 19.10.2015).

Akt: Ustavna pritožba zoper sklep Vrhovnega sodišča št. II Ips 367/2006 z dne 3. 4. 2008 v zvezi s sklepom Višjega sodišča v Ljubljani št. I Cp 101/2006 z dne 1. 2. 2006 in s sklepom Okrožnega sodišča v Ljubljani št. P 2474/2005 z dne 8. 12. 2005,

<http://odlocitve.us-rs.si/usrs/us-odl.nsf/o/B226B1429EA6C8B5C12575CF002BB30A><http://odlocitve.us-rs.si/usrs/us-odl.nsf/o/B226B1429EA6C8B5C12575CF002BB30A>

3. Odločba št. **U-I-354/06** z dne 9. 10. 2008 (Uradni list RS, št. 104/08, in OdlUS XVII, 52).

Akt: Odlok o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter o urejanju pokopališč (Uradni vestnik občine Moravče, št. 1/06), 2. odst. 9. čl.,

<http://odlocitve.us-rs.si/usrs/us-odl.nsf/o/D2F33286C55CDB64C12574F2004123E9>.

4. Odločba št. **U-I-111/04** z dne 8. 7. 2004 (Uradni list RS, št. 77/04, in OdlUS XIII, 54).

Akt: Sklep o razpisu naknadnega referenduma o uveljavitvi Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o sprejemu prostorskih ureditvenih pogojev za plansko celoto V2 Trnovo – Tržaška cesta (za območje urejanja VR 2/6 Ob Cesti dveh cesarjev), Sklep o spremembah tega sklepa (Uradni list RS, št. 41/04), Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98, 74/98, 70/2000 in 51/02),

<http://odlocitve.us-rs.si/usrs/us-odl.nsf/o/71F362EDF7480126C1257172002A2D73>.

5. Mnenje št. **Rm-1/02** z dne 19. 11. 2003 (Uradni list RS, št. 118/03, in OdlUS XII, 89).

Akt: Sporazum med Republiko Slovenijo in Svetim sedežem o pravnih vprašanjih,

<http://odlocitve.us-rs.si/usrs/us-odl.nsf/o/DF0893E08CA14C0DC1257172002A2D5E>.

6. Odločba št. **U-I-92/01** z dne 28. 2. 2002 (Uradni list RS, št. 22/02, in OdlUS XI, 25).

Akt: Zakon o popisu prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj v Republiki Sloveniji leta 2001 (Uradni list RS, št. 66/2000 in 26/01) (ZPPGO), 5., 14. al. 6., 10., 11., 12., 13., 15., 23., 24., 25., 28. in 29. čl.,

<http://odlocitve.us-rs.si/usrs/us-odl.nsf/o/5A1563FD339BF970C125717200288B64>.

7. Odločba št. **U-I-68/98** z dne 22. 11. 2001 (Uradni list RS, št. 101/01, in OdlUS X, 192)

Akt: Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 12/96 in 23/96 - popr.) (ZOFVI), 3. odst. 72. čl., 4. odst. 72. čl.,

<http://odlocitve.us-rs.si/usrs/us-odl.nsf/o/F1AF487C56F1CFE0C125717200288B45>.

8. Odločba št. **U-I-107/96** z dne 5.12.1996 (Ur. list RS, št. 1/97 Ur. list RS, št. 41/97 in OdlUS VI, 104).

Akt: Zakon o začasnem, delnem zadržanju vračanja premoženja (Ur. list RS, št. 74/95) (ZZDZP), 1. al. 1. odst. 1. čl., 4. al. 1. odst. 1. čl.,

<http://odlocitve.us-rs.si/usrs/us-odl.nsf/o/D2072419108E0165C125717200280D59>.

9. Odločba št. **U-I-121/97** z dne 5.12.1996 (Ur. list RS, št. 1/97 Ur. list RS, št. 41/97 in OdlUS VI, 104).

Akt: Zahteva za oceno ustavnosti vsebine zahteve za razpis predhodnega zakonodajnega referenduma o

Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o denacionalizaciji,
<http://odlocitve.us-rs.si/usrs/us-odl.nsf/o/A924D6CE5749E66CC1257172002A284C>.

10. Odločba št. **U-I-25/92** z dne 04.03.1993 (Ur. list RS, št. 13/93).

Akt: Zakon o denacionalizaciji (Ur. list RS, št. 27/91-I), (ZDen), 1. odst. 3 čl., 2. odst. 3. čl., 13. čl. in 14. čl.,

<http://odlocitve.us-rs.si/usrs/us-odl.nsf/o/C177312B25B58DDFC125717200280BDA>.

13 Naslovi nekaterih pomembnejših ustanov v Cerkvi na Slovenskem

Konferenca redovnih ustanov Slovenije (KORUS)

Poljanska cesta 6
1000 Ljubljana, Slovenija
Tel. in faks: +386 (0)1 433 53 23
E-pošta: korus@rkc.si
Spletna stran: <http://korus.rkc.si>

Metropolitanski Cerkveni sodišči

Metropolitansko Cerkveno sodišče v Ljubljani
Ciril-Metodov trg 4, p. p. 1990
1001 Ljubljana, Slovenija
Tel. +386 (0)1 234 26 38

Metropolitansko Cerkveno sodišče v Maribor
Slomškov trg 19,
2000 Maribor, Slovenija
Tel. +386 (0)590 80 115
E-pošta: cerkveno.sodisce@nadskofija-maribor.si

Svet katoliških laikov Slovenije (SKLS)

Rakovniška 6
1000 Ljubljana, Slovenija
Tel. +386 (0)1 430 53 70
E-pošta: info@skls.si
Spletna stran: <http://www.skls.si>

Komisija Pravičnost in mir pri Slovenski škofovski konferenci

Krekov trg 1, p. p. 95
1001 Ljubljana, Slovenija
Tel. +386 (0)1 438 48 00, 420 47 68
Faks: +386 (0)1 231 56 43
E-pošta: kpm@rkc.si
Spletna stran: <http://pravicnost-mir.si>

Papeški slovenski zavod – Slovenik

Pontificio collegio Sloveno
Via Appia Nuova, 884
00178 Roma, Italia
Tel.: +39 06 718 46 11

E-pošta: franc.mihelcic@rkc.si
Spletna stran: <http://sloveno.blogspot.com>

Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani

Poljanska cesta 4
1000 Ljubljana, Slovenija
Tel. +386 (0)1 434 58 18
Faks: +386 (0)1 434 58 54
E-pošta: referat@teof.uni-lj.si
Spletna stran: <http://www.teof.uni-lj.si>

Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani – Enota v Mariboru

Slovenska ulica 17
2000 Maribor, Slovenija
Tel. +386 (0)590 80 132
Faks: +386 (0)590 80 133
E-pošta: referat-MB@teof.uni-lj.si
Spletna stran: <http://www.teof.uni-lj.si>

Katoliški inštitut, Fakulteta za poslovne vede

Ciril-Metodov trg 9
1000 Ljubljana, Slovenija
Tel. +386 (0)820 52 300
Faks: +386 (0)1 432 10 39
E-pošta: info@kat-inst.si
Spletna stran: <http://www.katoliski-institut.si>

Slovenska Karitas

Kristanova ulica 1
1000 Ljubljana, Slovenija
Tel. +386 (0)1 300 59 60
Faks: +386 (0)1 232 31 86
E-pošta: info@karitas.si
Spletna stran: <http://www.karitas.si>

Misijonsko središče Slovenije

Kristanova ulica 1
1000 Ljubljana, Slovenija
Tel. +386 (0)1 300 59 50
Faks: +386 (0)1 300 59 55
E-pošta: missio@rkc.si
Spletna stran: <http://www.missio.si>

Vojaški vikariat

Vojkova cesta 55, Ulica Janeza Pavla II. 9

1000 Ljubljana, Slovenija

Tel: +386 (0)1 471 10 49

Faks: +386 (0)1 471 15 99

E-pošta: glavna.pisarna.gssv@mors.si

Spletna stran: <http://www.slovenskavojska.si/struktura/sile-za-podporo-poveljevanja/organizacijske-enote-pri-gssv/vojaski-vikariat/>

Zaporniški vikariat

Smrekarjeva ulica 7/a

1000 Ljubljana, Slovenija

Tel. 080/30 05

GSM: +386 (0)41 715 429

E-pošta: robert.friskovec@gov.si; robert.friskovec@guest.arnes.si

Spletna stran: <http://www.center-ecce.si/>

Duhovna oskrba v bolnišnicah

Bolniška župnija

Trubarjeva c. 80

1000 Ljubljana, Slovenija

GSM: 041 61 33 78, Tel: 01/232 04 49

E-pošta: bolniska.zupnija@rkc.si

14 Slovenske katoliške misije v tujini

Koordinacija Dušnega pastirstva Slovencev po svetu

msgr. Janez Pucelj
Liebigstr. 10, DE - 80538 München
jpucelj@msn.com, www.skgmuc.com
0049/089 2193 7900; GSM 0049/0173 9876 372

14.1 Avstralija

Adelaide

51 Young Avenue
West Hindmarsh SA 5007
Poštni naslov:
PO Box 156
AU - WELLAND SA 5007
p. David Šrumpf OFM, voditelj misijona (2014), oskrbuje iz Melbourn GSM 0061/497 097 783
p.david.ofm@gmail.com

Melbourne

p. mag. Ciril A. Božič OFM, provincialov delegat, voditelj misijona, urednik in upravnik revije Misli (2001), policijski kaplan Victoria Police (2003), škofov vikar za migrante in begunce - nadškofija Melbourne (2015)
p. David Šrumpf OFM
19 A'Beckett Street
AU - Kew VIC 3101
PO Box 197
AU - Kew VIC 3101
cirilb@bigpond.com
p.david.ofm@gmail.com

Sydney

311 Merrylands Road
AU - Merrylands NSW 2160
Poštni naslov:
PO Box 280
AU - Merrylands NSW 2160
p. Darko Žnidaršič OFM, voditelj misijona (2005)
darko.znidarsic@ofm.si

14.2 Avstrija

Slovenski pastoralni center Dunaj

Einsiedlergasse 9-11

AT - 1050 Wien faks

info@spc-dunaj.net

žpk Matija Tratnjek

Slovenska katoliška misija Gradec

Mariahilferplatz 3

AT - 8020 Graz

žpk p. mag. Jože Lampret OFMConv

Slovenska skupnost na Predarlskem (Vorarlberg)

oskrbuje: mag. David Taljat (Švica)

Slovenska katoliška misija Špital

Drau Marienkapelle, Villacherstraße, Spittal

Št. Primož 65, AT - 9123 St. Primus - Št. Primož

žpk mag. Jože Andolšek

14.3 Belgija, Nizozemska in Luksemburg

Slovenski pastoralni center Bruselj

Av. de la Couronne 206, BE - 1050 Bruxelles

žpk dr. Zvone Štrubelj

zvones@gmx.de

Slovenska katoliška misija Eisden

Guill. Lambertlaan 36, AT - 3630 Eisden

kontaktna oseba: Nežka Zalar

nezka@scarlet.be

14.4 Francija

Slovenska delegatura

Moulin de Thicourt

57380 Thicourt

delegat: Jože Kamin

kaminjoseph@aol.com

Slovenska katoliška misija Pariz

3, Impasse Hoche, FR - 92320 Chatillon

žpk dr. Zvone Štrubelj (Bruselj)
zvones@gmx.de
diakon Ciril Valant
32, rue de la Guilloire, 78720 La Celles les Bordes

Slovenska katoliška misija Merlebach
14, r. du 5 Decembre, FR – 57800 Merlebach
žpk Jože Kamin
kaminjoseph@aol.com

Slovenska katoliška misija Nica
6, rue Vernier, FR – 06000 Nice
žpk Štefan Čukman
scukman@club-internet.fr

14.5 Hrvaška

Slovenska katoliška skupnost Zagreb (oskrbovana iz Slovenije)
msgr. Anton Trpin
Trubarjeva cesta 1, 8310 Šentjernej
zupnija.sentjernej@rkc.si

14.6 Italija

Slovenska katoliška skupnost Rim
Via Appia Nuova 884, IT – 00178 Roma

Slovenska katoliška skupnost Milan
Cerkev Corpus Domini, Canova 4, IT – 20100 Milano
informacije: Karel Bolčina

14.7 Kanada

Župnija sv. Gregorija Velikega Hamilton
125 Centennial Parkway, North
Hamilton, Ontario L8E 1H8 Canada
žpk Drago Gačnik SDB
gregory_sdb@stgregoryhamilton.ca

Župnija Marije brezmadežne
739 Brown's Line
Etobicoke ON M8W 3V7 Kanada

Valentin Batič CM
Leopold Valant CM
batic@ourladyofmm.com; http://www.brezmadezna.com

Slovenska župnija Marija Pomagaj
611 Manning Ave.
Toronto ON M6G 2W1 Kanada
Valentin Batič C.M.
Leopold Valant C.M.
batic@ourladyofmm.com; http://www.brezmadezna.com

Župnija Sv. Vladimira
3470 Boul. St. Joseph E. faks
Montreal, QC, H1X 1W6, Kanada
l.francm@yahoo.com

14.8 Nemčija

Slovenska katoliška misija Berlin
Kolonnenstr. 38, DE – 10829 Berlin
žpk Izidor Pečovnik
dori@skmberlin.de; http://www.skmberlin.de

Slovenska katoliška misija v Essnu
Bausemshorst 2, DE – 45329 Essen
žpk Alojzij Rajk
alozijr@gmail.com; http://www.slomisija-essen.de

Slovenska katoliška župnija Frankfurt
Mathildenstr. 30 a, DE – 60599 Frankfurt
žpk Martin Retelj
martin@skg-frankfurt.de; http://www.skg-frankfurt.de

Slovenska katoliška misija Mannheim
Römerstrasse 32, DE – 68259 Mannheim
žpk Janez Modic
janez@skm-mannheim.de; http://www.skm-mannheim.de

Slovenska katoliška župnija sv. Cirila in Metoda Stuttgart
Stafflenbergstr. 64, DE – 70184 Stuttgart
žpk Aleš Kalamar
ales.kalamar@rkc.si; http://www.skm-stuttgart.de

Slovenska katoliška misija Augsburg

Ottmarsgäßchen 8, DE - 86152 Augsburg

žpk Roman Kutin

roman.kutin@gmx.net

Slovenska katoliška župnija Dominik Savio Ulm

Neukirchenweg 63 a, DE - 89077 Ulm

žpk Roman Kutin

roman.kutin@gmx.net

Slovenska katoliška župnija München

Liebigstr. 10, DE - 80538 München

žpk msgr. Janez Pucelj

jpucelj@msn.com

žpk v pok. Marjan Bečan

mbecan@ebmuc.de

diakon: Ralph Prausmüller

ralphprau@gmail.com

pastoralni sodelavec: Slavko Kessler

skessler@ebmuc.de

slowenischsprachige-gemeinde.muenchen@ebmuc.de

www.skgmuc.com

14.9 Srbija

Slovenska katoliška skupnost Beograd

Župa sv. Cirila in Metoda

Požeška 35, RS - 11030 Beograd

Alojz Letonja

lletonja@gmail.com

14.10 Švedska

Slovenska katoliška misija Göteborg

Parkgatan 14, SE - 41138 Göteborg

žpk Zvone Podvinski

zvone@kristuskonungen.se; zvone.podvinski@rkc.si

14.11 Švica in Liechtenstein

Slovenska katoliška misija Zürich

Slowenen-Mission

Naglerwiesenstrasse 12, CH - 8049 Zürich

žpk mag. David Taljat

slomission.ch@gmail.com; taljat.david@gmail.com; http://www.slomisija.ch

14.12 Velika Britanija

Slovenska katoliška misija London

62, Offley Road

GB - London SW9 OLS

žpk Stanislav Cikanek

cikanek@msn.com; http://www.skm-london.org.uk

14.13 ZDA

Johnstown

(podružna hiša Lemontu)

536 Decker Avenue

US - Johnstown PA 15906

p. Bernard Karmanocky

bernard.karmanocky@ofm.si

Lemont

14246 Main Street

POBox 608

US - Lemont IL 60439

p. Metod Ogorevc, gvardijan

metod.ogorevc@ofm.si

New York

(podružna hiša Lemontu)

62 St. Marks Place

US - New York NY 10003

p. Krizolog Cimerman

krizolog.cimerman@ofm.si

15 Koledar svetovnih dni, praznikov in dogodkov v Cerkvi na Slovenskem v letu 2019

Velika noč in zapovedani prazniki so zapisani z velikimi črkami.

*Mednarodni dnevi so označeni s **kre**sko pisavo.*

S poševno pisavo so označeni prazniki, obvezni in neobvezni godovi, ki so določeni za Cerkev na Slovenskem in jih je potrdila Kongregacija za bogoslužje in disciplino zakramentov (prot. št. CD 179/91) v Slovenskem liturgičnem koledarju z dne 25. junij 1991.

Državni prazniki so označeni s kratico DP.

JANUAR

1. januar:	52. svetovni dan miru
1. in 2. januar:	ново leto (DP)
6. januar:	Gospodovo razglašenje (sveti trije kralji) – sklep <i>Trikraljevske akcije kolednikov</i> , ki jo organizira MSS
<i>11. januar:</i>	<i>sv. Pavlin Oglejski, škof</i>
13. januar:	Jezusov krst
18. do 25. januar:	teden molitve za edinost kristjanov
22. do 27. januar:	34. svetovni dan mladih (Panama)
24. januar:	sv. Frančišek Saleški, zavetnik novinarjev
27. januar:	sv. Angela Merici, ustanoviteljica uršulink
27. januar:	66. svetovni dan gobavosti
27. januar:	nedelja Svetega pisma
31. januar:	sv. Janez Bosko, ustanovitelj salezijancev

FEBRUAR

2. februar:	dan Bogu posvečenega življenja (svečnica – Jezusovo darovanje)
8. februar:	Prešernov dan, slovenski kulturni praznik (DP)
11. februar:	Lurška Mati Božja
11. februar:	27. svetovni dan bolnikov
<i>14. februar:</i>	<i>sv. Valentin, mučenec</i>
19. februar:	ustanovitev samostojne Slovenske škofovske konference (1993)
<i>24. februar:</i>	<i>sv. Matija, apostol</i>

MAREC

1. marec:	svetovni molitveni dan žensk
6. marec:	pepelnična sreda
17. marec:	papeška nedelja – zunanja slovesnost v mesecu juniju
19. marec:	sv. Jožef, Jezusov rednik, zavetnik slovenskih dežel
19. do 25. marec:	teden družine

25. marec: Gospodovo oznanjenje
31. marec: *sv. Modest, škof*

APRIL

14. april: cvetna nedelja
16. april: *sv. Bernardka (Soubirous) Lurška, redovnica*
18. april: veliki četrtek (krizmene maše)
19. april: veliki petek (nabirka za Sveto deželo)
20. april: velika sobota
21. APRIL: VELIKA NOČ GOSPODOVEGA VSTAJENJA
22. april: velikonočni ponedeljek
27. april: dan upora proti okupatorju (DP)
28. april: bela nedelja, nedelja Božjega usmiljenja

MAJ

1. maj: *sv. Jožef, delavec*
1. maj: 28. obletnica ustanovitve *Slovenske Karitas*
1. in 2. maj: praznik dela (DP)
4. maj: *sv. Florijan, mučenec*
12. maj: *sv. Leopold Mandič, duhovnik*
12. maj: nedelja Dobrega pastirja
12. maj: **56. svetovni molitveni dan za duhovne poklice**
13. maj: Fatimska Mati Božja
16. maj: *sv. Janez Nepomuk, duhovnik*
17. maj: *sv. Jošt, puščavnik*
24. maj: *Blažena Devica Marija Pomočnica kristjanov – Marija Pomagaj*
27. maj: nedelja Svete Trojice
27. maj: bl. Alojzij Grozde, mučenec
29. maj: *sv. Maksim Emonski, škof*
30. maj: Gospodov vnebohod
30. maj: *sv. Kancij in tovariši, mučenci*

JUNIJ

1. junij: spravna slovesnost v Kočevskem Rogu ob breznu pod Krenom
2. junij: **53. dan sredstev družbenega obveščanja**
8. junij: dan Primoža Trubarja (DP)
9. junij: binkošti
10. junij: binkoštni ponedeljek
9. junij: *sv. Primož in Felicijan, mučenca*
13. junij: sv. Anton Padovanski, cerkveni učitelj
15. junij: *sv. Vid, mučenec*
20. JUNIJ: **SV. REŠNJE TELO IN KRI**

25. junij: dan državnosti (DP)
27. junij: *sv. Ema Krška, vdova*
28. junij: praznik Srca Jezusovega
28. junij: dies sanctificationis / dan duhovniškega posvečenja
29. junij: sv. Peter in Pavel, apostola

JULIJ

4. julij: *sv. Ulrik (Urh), škof*
5. julij: *sv. Ciril in Metod, slovanska apostola in sozavetnika Evrope*
7. julij: nedelja Slovencev po svetu
12. julij: *sv. Mohor in Fortunat, mučenca*
22. julij: sv. Marija Magdalena, apostolka apostolov
21. julij: Krištofova nedelja
24. julij: *sv. Krištof*
27. julij: *sv. Gorazd, Kliment in drugi učenci*

AVGUST

6. avgust: Jezusova spremenitev na gori
15. AVGUST: VNEBOVZETJE DEVICE MARIJE (VELIKI ŠMAREN)
16. avgust: *sv. Rok*
17. avgust: praznik združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom (DP)
17. avgust: sv. maša ob 100-letnici združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom

SEPTEMBER

1. september: dan molitve za skrb stvarstva
1. september: *sv. Egidij (Tilen), opat*
1. september: obletnica kronanja Marije pomagaj na Brezjah
1. september: angelska nedelja
8. september: Rojstvo Device Marije (mali šmaren)
8. september: katehetska nedelja
15. september: vrnitev Primorske k matični domovini (DP)
15. september: nedelja svetniških kandidatov
22. september: Slomškova nedelja
24. september: bl. Anton Martin Slomšek, škof
24. september: *sv. Rupert iz Salzburga, škof*
29. september: 105. svetovni dan migrantov

OKTOBER

1. oktober: posebno zasedanje Škofovske sinode v Rimu na temo *Amazonija, nove poti za Cerkev in za celostno ekologijo*
4. oktober: sv. Frančišek Asiški
6. oktober: *sv. Bruno, duhovnik*

6. oktober:	slovesnost v Spominskem parku Teharje pri Celju
12. oktober:	<i>sv. Maksimilijan Celjski, mučenec</i>
22. oktober:	sv. Janez Pavel II.
20. oktober:	93. misijonska nedelja
25. oktober:	dan suverenosti (DP)
31. oktober:	dan reformacije

NOVEMBER

1. NOVEMBER:	VSI SVETI (DP)
2. november:	spomin vseh vernih rajnih
3. november:	<i>sv. Viktorin Ptujski, škof in mučenec</i>
3. november:	<i>sv. Just Tržaški, mučenec</i>
3. november:	zahvalna nedelja
6. november:	<i>sv. Leonard, opat</i>
13. november:	<i>sv. Stanislav Kostka, redovnik</i>
17. november:	3. svetovni dan ubogih
23. november:	dan Rudolfa Maistra (DP)
24. november:	Kristus, Kralj vesoljstva
27. november:	<i>sv. Virgil, škof</i>

DECEMBER

1. december:	1. adventna nedelja
6. december:	<i>sv. Nikolaj, škof</i>
8. december:	brezmadežno spočetje Device Marije
15. december:	bl. drinske mučenke
25. DECEMBER:	JEZUSOVO ROJSTVO (BOŽIČ)
26. december:	sv. Štefan, mučenec
26. december:	dan samostojnosti in enotnosti (DP)
28. december:	sv. nedolžni otroci
28. december:	narodni dan molitve za nerojeno človeško življenje
31. december:	sv. Silvester, papež in mučenec

Povabilo papeža Frančiška k molitvi za Katoliško Cerkev

Sveti oče Frančišek vabi vse katoličane po svetu, da vsak dan molijo sveti rožni venec. Tako se bodo z molitvijo in pokoro združili kot Božje ljudstvo v prošnji sveti Božji Materi Mariji in svetemu nadangelu Mihaelu, da varujeta Cerkev pred hudičem, ki vedno znova skuša vsejati razdor med nami.

Papež Frančišek se je pred odhodom na apostolsko potovanje v baltske države srečal z direktorjem mednarodne Svetovne mreže za molitev za svetega očeta p. Frédericom Fornosom DJ. Prosil ga je, naj povabi vse vernike na svetu k molitvi po namenu svetega očeta. Molitev rožnega venca naj katoličani sklenejo s starodavno antifono Pod tvoje varstvo pribežimo in z molitvijo svetemu nadangelu Mihaelu, ki nas varuje in spremlja v boju zoper zlo (prim. Raz 12,7-12).

Pod tvoje varstvo pribežimo,
o sveta Božja Porodnica.
Ne zavrzi naših prošenj v naših potrebah,
temveč reši nas vselej vseh nevarnosti,
o častitljiva in blagoslovljena Devica.

Sveti nadangel Mihael,
brani nas v boju.
Bodi nam v pomoč zoper zlobnost in
zalezovanje hudobnega duha.
Ukroti naj ga Bog,
ponižno za to prosimo.
In ti vodnik nebeške vojske,
Satana in druge hudobne duhove,
ki hodijo po svetu v pogubo duš,
z Božjo pomočjo v pekel pahni.
Amen.

Katoliška Cerkev v Sloveniji 2018

#številke #dejstva #statistika #mladi
#osebe #karitas #izobraževanje
#zakramenti #prostovoljstvo #poročilo

6 škofij

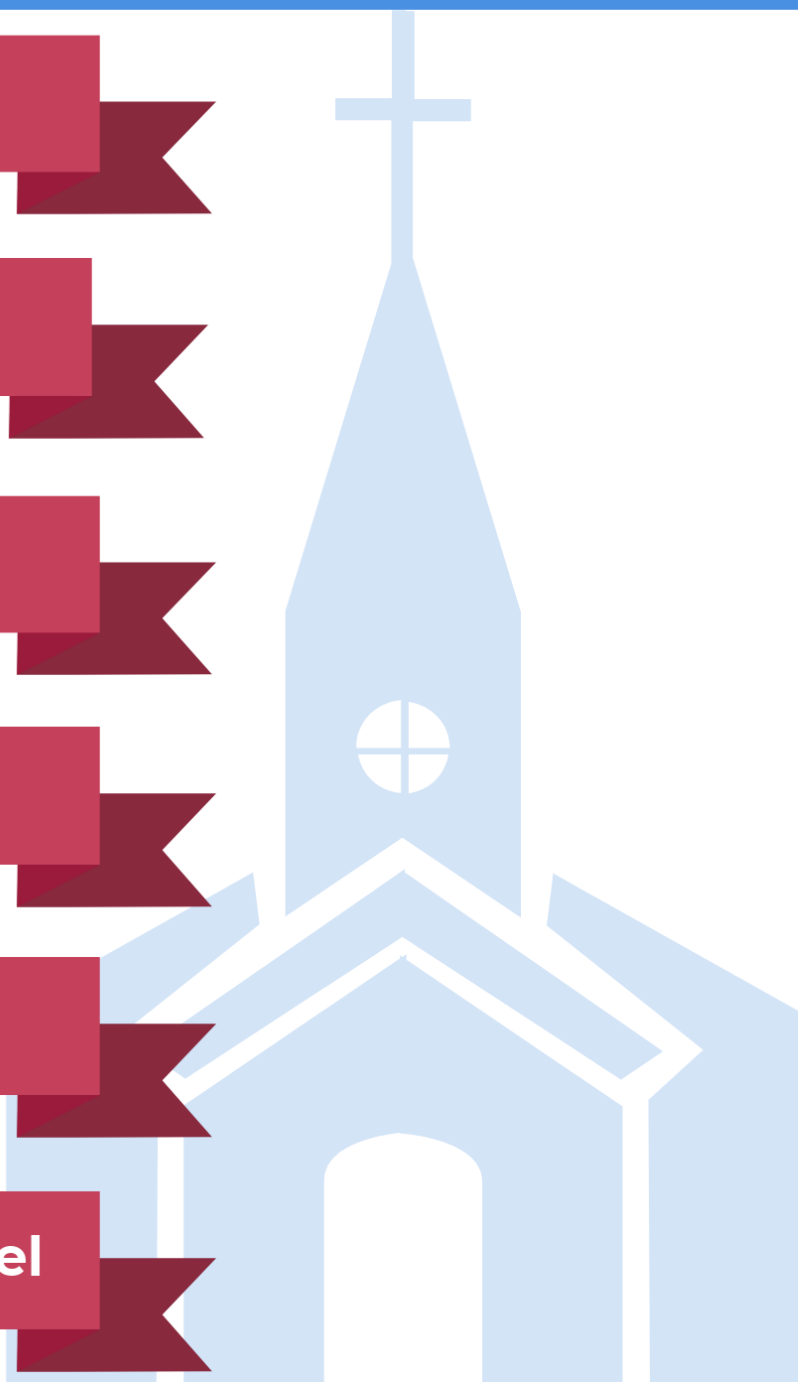
60 dekanij

697 župnij

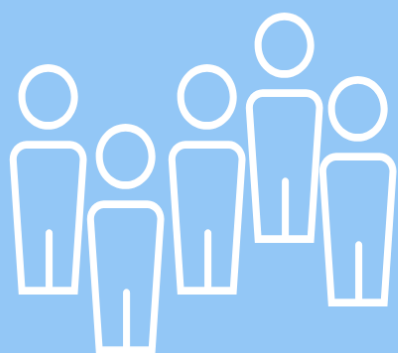
1.511.980 katoličanov

73,15 % prebivalstva

2.901 cerkva in kapel

Osebe v Katoliški Cerkvi

14 škofov

758 škofijskih duhovnikov

260 duhovnikov redovnikov

1.018 vsi duhovniki

30 stalnih diakonov

482 redovnic

**649 laiških katehistov in
katehistinj**

10.944 prostovoljcev Karitas

1.511.980 katoličanov

4.094 vpisanih v katoliške šole - od teh:

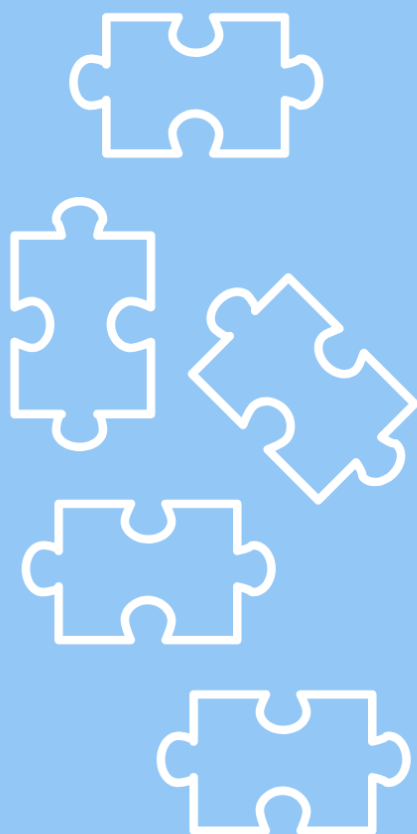
1.613 otrok v katoliških vrtcih

2.080 otrok in dijakov v osnovnih in
srednjih šolah

401 študentov v visokošolskih ustanovah

2,4 % delež zasebnega šolstva v
Sloveniji na srednješolski ravni

0,2 % delež zasebnega šolstva v
Sloveniji na osnovnošolski
ravni (katoliške in druge zasebne šole)

Katoliški vzgojno-izobraževalni in socialni zavodi

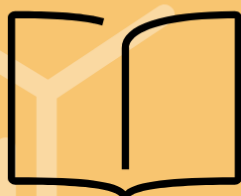

**2 visokošolska
zavoda**

11 študentskih domov

4 dijaški domovi

4 katoliške gimnazije

2 katoliški osnovni šoli

10 glasbenih šol

20 vrtcev

16 domov za ostarele

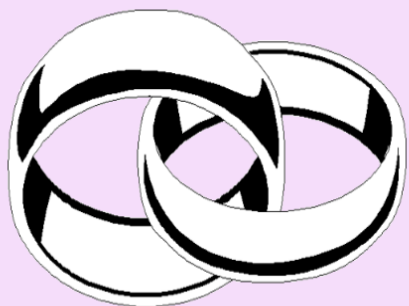
ZAKRAMENTI

11.574 krstov

9.669 prvih obhajil

2.592 cerkvenih porok

10 novomašnikov

Dejstva o financiranju Katoliške cerkve v Sloveniji

Ustavno sodišče RS je ugotovilo, da ustavno načelo ločitve države in verskih skupnosti pomeni, da je dovoljena materialna pomoč države Cerkvam in drugim verskim skupnostim, ko opravljajo splošno družbenokoristno dejavnost.

Versko dejavnost Katoliška cerkev in njene pravne osebe financirajo izključno s prostovoljnimi darovi vernikov in donacijami.

Državno sofinanciranje 48 % socialnih prispevkov verskih delavcev pomeni socialno varnost verskih delavcev v tistem delu, ko opravljajo splošno družbenokoristno dejavnost.

Letni državni delež sofinanciranja verskih skupnosti je 0,8 € na posameznega člana, kar je najnižji delež v EU.

Sakralna kulturna dediščina

cerkva, kapelic, znamenj in drugih sakralnih enot v Sloveniji

6.157

(nad)škofijski arhivi

3

Muzej krščanstva na Slovenskem

1

povprečje deleža državnih sredstev za obnovo sakralne kulturne dediščine 1992-2016

18,9 %

Mreža Karitas v letu 2017

458

župnijskih in območnih Karitas

oseb je prejelo materialno pomoč v stiski

94.884

10.890

prostovoljcev

razdeljenih ton pomoči

3.497

548.800

ur prostovoljnega dela

otrok, ki so prejeli šolske potrebščine

12.549

581

otrok in starejših je letovalo na morju

pomoč odvisnikom

228

43,3 %

darovi donatorjev za realizacijo programov

razmerje med zaposlenimi in prostovoljci

1 : 105

6.161.756,08 €

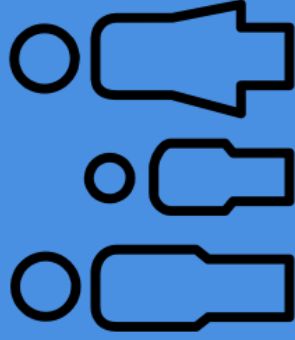
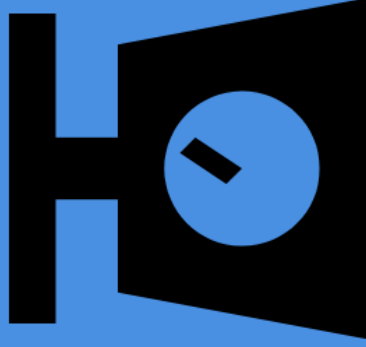
odhodki za splošne dobrotne programe

vsi odhodki v letu 2016

10.130.899,80 €

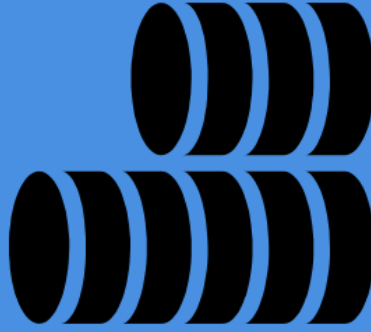
KARITAS 2007-2017

Razdeljenih preko
27 milijonov kg
hrane

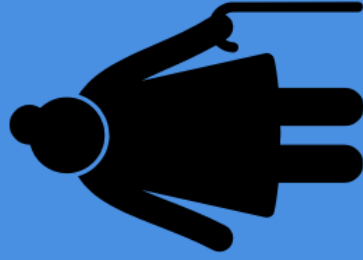
Pomoč je prejelo
več kot 20.000
družin

Skupna vrednost
programov
pomoči
50.000.000 €

Več kot 40
zaposlenih
sodelavcev in
strokovnjakov

Več kot 49.000
starejših je
prejelo pomoč in
obisk

Skupna vrednost
socialnovarstvenih
programov
13.000.000 €